

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

- Εισαγωγή Ε.Ε.
- Έννοια
- Σύσταση
- Σύμβαση
- Εταιρική επωνυμία
- Η νομική θέση των εταίρων
- Η ευθύνη των εταίρων
- Μετατροπή και συγχώνευση
- Μεταβίβαση εταιρικής ιδιότητας και μερίδας
- Μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων
- Εταιρική περιουσία και εταιρικά χρέη
- Διαχείριση και εκπροσώπηση
- Λύση και εκκαθάριση
- Ε.Ε. κατά μετοχές

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ
ΖΟΥΚΑ ΑΘΗΝΑ**

Στους γονείς μου

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
----------------	---

Κεφάλαιο 1^ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

1.1. Εταιρικοί τύποι- χαρακτηριστικά- επιλογή εταιρικού τύπου	9
1.1.1. Εταιρικοί τύποι - Εταιρικές μορφές	9
1.1.2. Διάκριση των εταίρων	10
1.2. Οι προσωπικές εταιρίες	11
1.2.1. Γενικά	11
1.2.2. Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών	12
1.2.3. Χαρακτηριστικά των εταιρικών τύπων	13
1.2.3.1. Γενικά	13
1.2.3.2. Κύρια χαρακτηριστικά των προσωπικών εταιριών	13
1.2.3.3. Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία	16
1.3. Επιλογή του αρμόζοντος κάθε φορά εταιρικού τύπου	16
1.3.1. Επιλογή των προσωπικών εταιριών	17
1.3.2. Επιλογή της Ομόρρυθμης Εταιρίας	17
1.3.3. Επιλογή της Ετερόρρυθμης Εταιρίας	19

Κεφάλαιο 2^ο ΕΝΝΟΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

2.1. Γενικά	21
2.1.1. Έννοια της ετερόρρυθμης εταιρίας	22
2.1.1.1. Χαρακτηριστικά της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας	24
2.1.1.2. Ιστορική καταγωγή της ετερόρρυθμης εταιρίας	25
2.1.1.3. Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρία	26
2.1.1.4. Οικονομική σημασία της ετερόρρυθμης εταιρίας	27
2.2. Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ομόρρυθμης εταιρίας	27
2.2.1. Γενικά	27
2.2.2. Είδος εισφοράς	27
2.2.3. Εταιρική επωνυμία	27
2.2.3.1. Η ρύθμιση του νόμου	27
2.2.3.2. Συνέπεια της παράβασης	28
2.3. Ευθύνη ετερόρρυθμου εταίρου	28
2.3.1. Η ρύθμιση του νόμου	28
2.3.2. Η ρύθμιση του ΣχΕΚ.	28
2.4. Νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου	28
2.4.1. Η ρύθμιση του ΕΚ.	28
2.4.2. Η ρύθμιση του ΣχΕΚ.	28
2.5. Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την Ε.Π.Ε.	29
2.6. Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την αφανή εταιρία	29

Κεφάλαιο 3^ο ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

3.1. Προϋποθέσεις σύστασης ετερόρρυθμης εταιρίας	31
3.2. Διαδικασίες σύστασης	31
3.3. Τυπικό συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας	35
3.4. Έξοδα συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας	36
3.5. Δημοσίευση καταστατικού	37

3.5.1.	Έλλειψη δημοσιεύσεως του καταστατικού	37
3.6.	Λογιστικές εγγραφές συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας	38
3.6.1.	Κατηγορία λογιστικών βιβλίων	38
3.6.2.	Είδη εισφορών	38
3.6.3.	Εισφορά χρήσεως ακινήτου	38
3.6.4.	Αποτίμηση εισφορών σε είδος	40
3.7.	Παράδειγμα λογιστικών εγγραφών συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας	41
3.8.	Λογιστικές εγγραφές εξόδων συστάσεως	42
3.9.	Ουσιαστικά ελαττώματα της σύμβασης	42

Κεφάλαιο 4^ο ΣΥΜΒΑΣΗ-ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

4.1.	Περιεχόμενο καταστατικού	44
4.1.1.	Γενικά	44
4.1.2.	Το προοίμιο	44
4.1.3.	Το καταστατικό	45
4.2.	Υπόδειγμα καταστατικού ετερόρρυθμης εταιρίας	47
4.3.	Τροποποιήσεις καταστατικού και σχετική διαδικασία	49
4.4.	Ρήτρες καταστατικών ετερόρρυθμης εταιρίας	50
4.5.	Ανώμαλες ή αντικανονικές ετερόρρυθμες εταιρείες	53
4.5.1.	Γενικά περί ανωμάτων ή αντικανονικών εταιρειών	53
4.5.2.	Έλλειψη συστατικού εγγράφου	53
4.5.3.	Έλλειψη δημοσιότητας συστατικού εγγράφου	53

Κεφάλαιο 5^ο ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

5.1.	Εταιρική επωνυμία	56
5.1.1.	Γενικά	56
5.1.2.	Διακρίσεις των εμπορικών επωνυμιών	56
5.2.	Αρχές της εμπορικής επωνυμίας	56
5.3.	Σχηματισμός της εμπορικής επωνυμίας	58
5.4.	Προστασία της επωνυμίας	58
5.5.	Διακριτικός τίτλος	58

Κεφάλαιο 6^ο Η ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

6.1.	Η νομική θέση του ετερορρύθμου εταίρου	59
6.1.1.	Στις προς τα έσω σχέσεις	59
6.1.2.	Στις προς τα έξω σχέσεις	60
6.1.2.1.	Έλλειψη εκπροσωπευτικής εξουσίας	60
6.1.2.2.	Ευθύνη ετερορρύθμου εταίρου	60
6.2.	Διαφορές μεταξύ ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων	61

Κεφάλαιο 7^ο Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

7.1.	Η περιορισμένη ευθύνη του ετερορρύθμου εταίρου	63
7.1.1.	Η διατύπωση του νόμου (άρθρα 23 και 26 ΕμπΝ)	63
7.1.2.	Η εξέλιξη της θεωρίας και της νομολογίας και η καθιέρωση της (περιορισμένης) εξωτερικής ευθύνης του ετερορρύθμου εταίρου	64
7.1.3.	Έννοια της περιορισμένης ευθύνης	64
7.1.4.	Τα λοιπά χαρακτηριστικά της (περιορισμένης) ευθύνης του ετερορρύθμου εταίρου	65
7.1.4.1.	Ευθύνη άμεση (ευθεία)	66
7.1.4.2.	Ευθύνη εις ολόκληρο (αλληλέγγυα)	66

7.1.4.3.	Ευθύνη με όλη την προσωπική περιουσία του ετερορρυθμού εταίρου..	66
7.1.5.	Το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 64 ΕμπΝ και στον ετερόρρυθμο εταίρο	67
7.1.5.1.	Απεριόριστα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος (άρθρο 28 ΕμπΝ)....	67
7.1.5.2.	Περιορισμένα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος	67
7.1.6.	Η συμμετοχή του ετερορρυθμού εταίρου στις ζημίες	67
7.2.	Η απεριόριστη ευθύνη του ομορρυθμού εταίρου	68
7.2.1.	Τα χαρακτηριστικά της ευθύνης των ομορρυθμών εταίρων	68

Κεφάλαιο 8ο ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ-ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

8.1.	Γενικά περί μετασχηματισμού επιχειρήσεων	70
8.1.1.	Διάκριση μεταξύ μετατροπής και συγχωνεύσεως εταιρειών	70
8.1.2.	Μετατροπή εταιρείας σε άλλο εταιρικό τύπο	71
8.2.	Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο	71
8.2.1.	Διαδικασία μετατροπής	71
8.2.2.	Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.	72
8.2.3.	Παράδειγμα μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε.	72
8.2.4.	Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε.	73
8.2.5.	Φορολογικές υποχρεώσεις επί μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε. και αντίστροφα .	74
8.3.	Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.	74
8.3.1.	Γενικές παρατηρήσεις	74
8.3.2.	Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.	75
8.3.3.	Διαδικασία μετατροπής Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.	75
8.3.4.	Έξοδα μετατροπής	77
8.3.5.	Δημοσίευση καταστατικού	77
8.3.6.	Καταβολή φόρου 1%. Λήψη Α.Φ.Μ. και θεώρηση βιβλίων	78
8.3.7.	Απαλλαγές με το Ν.Δ. 1297/72	79
8.4.	Ευθύνη των ομορρυθμών εταίρων. Συνέχιση δικών	79
8.5.	Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Α.Ε.	80
8.6.	Συγχώνευση εταιρειών	80
8.6.1.	Έννοια συγχωνεύσεως	80
8.6.2.	Συγχώνευση εταιρειών	80
8.6.3.	Μετασχηματισμός (μετατροπή, συγχώνευση) Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με το Ν. 2166/93	81
8.6.4.	Κίνητρα για συγχώνευση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 7 Ν. 2386/96).....	82
8.7.	Η λογιστική επί μετατροπής και συγχωνεύσεως Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.....	83

Κεφάλαιο 9ο ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΑΣ

9.1.	Προσωπική σχέση εταίρου – εταιρείας	84
9.2.	Εταιρική ιδιότητα και εταιρική μερίδα	85
9.3.	Αποχώρηση ομορρυθμού εταίρου	85
9.4.	Διαδικασία μεταβιβάσεως εταιρικής μερίδας	85
9.5.	Φορολογία μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου εν ζωή	86
9.6.	Μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου με αντάλλαγμα	86
9.6.1.	Πώληση εταιρικού μεριδίου	86
9.6.1.1.	Αποχώρηση εταίρου από την εταιρεία με ταυτόχρονη ανάληψη απ' αυτόν του κεφαλαίου που έχει καταβάλει	87
9.6.2.	Δωρεά και γονική παροχή εταιρικού μεριδίου	87

9.6.2.1.	Δωρεά εταιρικού μεριδίου	87
9.6.3.	Τεκμήριο αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες)	87
9.6.4.	Υπόχρεος για την απόδοση του φόρου	88
9.7.	Θάνατος εταίρου. Μεταβίβαση εταιρικής μερίδας θανόντος στους κληρονόμους αυτού	88
9.8.	Συνέχιση της εταιρείας από τους επιζώντες	88
9.9.	Υποβαλλόμενες στη Δ.Ο.Υ. δηλώσεις	89
9.10.	Υπόδειγμα επί συνεχίσεως της εταιρείας μετά το θάνατο του εταίρου..	89

Κεφάλαιο 10^ο ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

10.1.	Γενικά	91
10.2.	Μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής	91
10.3.	Είσοδος και αποχώρηση εταίρου.....	93
10.3.1.	Είσοδος νέου εταίρου	93
10.3.2.	Αποχώρηση εταίρου	93
10.3.2.1.	Έξοδος εταίρου	93
10.3.2.2.	Αποκλεισμός εταίρου	93
10.3.2.3.	Αποτελέσματα της αποχώρησης ως προς τον εταίρο	94

Κεφάλαιο 11^ο ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

11.1.	Γενικά	96
11.2.	Δικαιώματα των εταίρων	96
11.3.	Υποχρεώσεις των εταίρων	98

Κεφάλαιο 12^ο ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΗΗ

12.1.	Γενικά	100
12.2.	Εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα	100
12.2.1.	Εταιρική περιουσία	100
12.2.2.	Εταιρικά χρέη	101
12.2.3.	Εταιρίες με νομική προσωπικότητα	102
12.2.3.1.	Εταιρική περιουσία	102
12.2.3.2.	Εταιρικά χρέη	102

Κεφάλαιο 13^ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

13.1.	Γενικά	103
13.2.	Νομοθετικές διατάξεις	103
13.3.	Είδη διαχειριστών	104
13.4.	Διορισμός, αμοιβή, ανάκληση και παραίτηση διαχειριστών	104
13.4.1.	Διορισμός διαχειριστών	104
13.4.2.	Αμοιβή διαχειριστών	105
13.4.3.	Ανάκληση διαχειριστή	105
13.4.4.	Παραίτηση διαχειριστή	105
13.5.	Έλλειψη διαχειριστών. Δικαστικός διορισμός	106
13.6.	Πτώχευση διαχειριστή και εκκαθαριστή	106
13.7.	Θάνατος διαχειριστή	106
13.8.	Δικαιώματα και υποχρεώσεις διαχειριστών	107
13.8.1.	Γενικές αρχές	107
13.8.2.	Τρόπος ενέργειας των διαχειριστών	107
13.8.3.	Υποκατάσταση διαχειριστή	108
13.8.4.	Ευθύνη διαχειριστών	108

Κεφάλαιο 14^ο ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

14.1.	Λόγοι επιφέροντες τη λύση	110
14.1.1.	Γενικά	110
14.1.2.	Λόγοι λύσεως που αφορούν την εταιρεία	111
14.1.2.1.	Λύση της εταιρείας λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας αυτής	111
14.1.2.2.	Λύση με καταγγελία	111
14.1.2.3.	Λύση με απόφαση των εταίρων	113
14.1.3.	Λόγοι λύσεως της εταιρείας που αφορούν τους εταίρους	113
14.1.3.1.	Λύση της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου	114
14.1.3.2.	Λύση εταιρείας λόγω απαγορεύσεως εταίρου	114
14.1.3.3.	Λύση της εταιρείας λόγω πτωχεύσεως εταίρου	114
14.2.	Επίδραση της λύσεως της εταιρείας στις εκκρεμείς συμβάσεις	114
14.3.	Αναβίωση ετερόρρυθμης εταιρίας	115
14.4.	Φορολογικές συνέπειες αναβιώσεως ετερόρρυθμης εταιρείας	116
14.5.	Εκκαθάριση λυθείσας εταιρείας. Εκκαθαριστές	116
14.5.1.	Το στάδιο της εκκαθαρίσεως	116
14.5.2.	Διαδικασία εκκαθαρίσεως	117
14.5.3.	Εκκαθαριστές	118
14.5.4.	Ανάκληση του εκκαθαριστή	118
14.5.5.	Αντικατάσταση εκκαθαριστή από το δικαστήριο	118

Κεφάλαιο 15^ο ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ

15.1.	Γενικά	120
15.2.	Σύσταση της εταιρείας	121
15.3.	Ακυρότητα της εταιρείας	121
15.4.	Δημοσιότητα	121
15.5.	Διαχείριση	122
15.6.	Ισολογισμός	122
15.7.	Έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές	122

Περιεχόμενα παραρτήματος	124
--------------------------------	-----

Παράρτημα	126
-----------------	-----

Βιβλιογραφία	179
--------------------	-----

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια η προτίμηση των επιχειρηματιών προς τις πάσης φύσεως εταιρικές συνεργασίες διαρκώς αυξάνει. Όλο και πιο πολλοί στρέφονται προς την ομαδική δράση – κάτι που σημαίνει ότι οι κανόνες του επιχειρηματικού παιχνιδιού δεν καθορίζονται αποκλειστικά από την κυρίαρχη αντίληψη ενός προσώπου, αλλά από τη συναινετική διαδικασία περισσοτέρων. Αυτό και μόνο το φαινόμενο δημιουργεί την ανάγκη για αναζήτηση βοηθημάτων σχετικών με την οργάνωση των εταιρικών μορφών επιχειρηματικής δράσεως. Υπάρχει όμως, έλλειψη κατάλληλης – εμπειριστατωμένης και σύγχρονης – νομοθετικής υποδομής. Οι διατάξεις περί προσωπικών εταιρειών – τα ολίγα σχετικά άρθρα του πανάρχαιου Εμπορικού Νόμου, αλλά και τα αντίστοιχα άρθρα του Αστικού Κώδικα – είναι τελείως ανεπαρκείς και προ πολλού ξεπερασμένες. Κάποιες απόπειρες, που έγιναν τα τελευταία χρόνια, για την κάλυψη του νομοθετικού κενού στην ετερόρρυθμη εταιρία, έμειναν, δυστυχώς, μόνο απόπειρες. Τα σχετικά νομοσχέδια (σχέδιο Εμπορικού Κώδικα) δεν έφθασαν μέχρι τη Βουλή.

Αυτός, που θέλει να εμπορευθεί με άλλον έμπορο, με μια εταιρική συνεργασία, εάν δεν θελήσει, όπως θα έπρεπε να πράξει, να συμβουλευθεί προηγουμένως το δικηγόρο του, δεν θα μπορέσει να βρει ένα εγχειρίδιο νομικό, πολλών ή έστω λίγων σελίδων, να το διαβάσει, να το κατανοήσει και με αυτό να μπορέσει, χωρίς την συμπαράσταση δικηγόρου ή αλλού νομικού, να διασφαλίσει καλλίτερα τα συμφέροντα του, για την μέλλουσα εταιρική του συνεργασία.

Κατά κανόνα, όταν πρόκειται να συνεταιρισθεί κανείς σε εταιρείες με μεγάλα κεφάλαια, αναθέτει, μαζί με τους άλλους υποψηφίους συνεταιίρους του, σε κοινό δικηγόρο την εκλογή του εταιρικού τύπου, με τον οποίο θα συνεταιρισθεί και τη σύνταξη του σχετικού καταστατικού.

Επί μιας τόσο σπουδαίας αποφάσεως, δεν τίθεται συνήθως επί τάπητος τα όσα προβλήματα πρόκειται να προκύψουν από αυτή τη μέλλουσα συνεργασία. Έτσι τα πιο πολλά ζητήματα ανακύπτουν μετά τη λειτουργία της εταιρίας και, σε πολλές περιπτώσεις, πολύ χρόνο μετά τη σύστασή της.

Γι' αυτό, όταν φθάνει η στιγμή, που αρχίζουν οι διενέξεις μεταξύ των εταίρων, ο μεν έμπορος βλέπει να ανακύπτουν ζητήματα, τα οποία δεν μπορούσε να προβλέψει, όταν δημιουργούσε με τους άλλους εταίρους την εταιρία, ο δε δικηγόρος, στον οποίο πολύ καθυστερημένα προσφεύγει, δικαιολογημένα του παρατηρεί, ότι έπρεπε να τον είχε συμβουλευθεί πριν να υπογράψει το καταστατικό έγγραφο της εταιρίας και ότι, λόγω της μη προλήψεως και νομικής προστασίας του κατά τον χρόνο συστάσεως της εταιρείας, ή είναι πλέον πολύ αργά για να τον προστατεύσει νομικά ή ότι πολύ δύσκολα θα μπορέσει να μειώσει τις ενδεχόμενες ζημίες εκ της μέχρι τότε εταιρικής του συνεργασίας.

Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε στους υποψήφιους εταίρους τα ακόλουθα: Οι εταιρίες έχουν διάρκεια και σ' αυτές ορισμένοι εταίροι, διαχειριστές ή διοικητές, διαχειρίζονται ξένα χρήματα μαζί με τα δικά τους. Άλλο είναι να διαχειρίζεσαι δικά σου χρήματα και άλλο να διαχειρίζεσαι ξένα. Από αυτόν τον αναμφισβήτητο κανόνα γεννιώνται μεγάλα προβλήματα στις ιδρυόμενες εταιρίες, τόσο στην ίδρυση, όσο και μετά από αυτήν. Το φαινόμενο της κακής διαχειρίσεως είναι διεθνές και όχι μόνο Ελληνικό.

Οι υποψήφιοι εταίροι θα πρέπει να επιστήσουν την προσοχή τους, στις ενδεχόμενες καταχρήσεις και την κακή διαχείριση των χρημάτων τους, από κακούς συνεταιίρους και διαχειριστές, για να αποφύγουν, κατά το δυνατόν, την απώλεια των χρημάτων τους από την κακή διαχείριση.

Βέροια, Μάιος 2004

1 Εισαγωγή των ετερόρρυθμων εταιριών

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Εταιρικοί τύποι- χαρακτηριστικά- επιλογή εταιρικού τύπου
- ☐ Εταιρικοί τύποι - Εταιρικές μορφές
- ☐ Διάκριση των εταιριών
- ☐ Οι προσωπικές εταιρίες
- ☐ Γενικά
- ☐ Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών
- ☐ Χαρακτηριστικά των εταιρικών τύπων
- ☐ Γενικά
- ☐ Κύρια χαρακτηριστικά των προσωπικών εταιριών
- ☐ Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία
- ☐ Επιλογή του αρμόζοντος κάθε φορά εταιρικού τύπου
- ☐ Επιλογή των προσωπικών εταιριών
- ☐ Επιλογή της Ομόρρυθμης Εταιρίας
- ☐ Επιλογή της ετερόρρυθμης εταιρίας

1.1. Εταιρικοί τύποι- χαρακτηριστικά- επιλογή εταιρικού τύπου

1.1.1. Εταιρικοί τύποι - Εταιρικές μορφές

Η ελληνική, εμπορική νομοθεσία διαμορφώνει ορισμένες εταιρικές μορφές. Αυτές οι μορφές είναι ορισμένες, ο αριθμός τους είναι περιορισμένος. Οι συναλλασσόμενοι δεν μπορούν να κατασκευάσουν νέους εταιρικούς τύπους. Μπορούν μονάχα να θέσουν ορισμένους όρους (ρήτρες) οι οποίοι όμως δεν επιτρέπεται να θίξουν τις θεμελιώδεις διατάξεις του εταιρικού τύπου που επέλεξαν.

Η νομοθεσία μας γνωρίζει τους ακόλουθους εταιρικούς τύπους:

- 1) Ομόρρυθμη εταιρεία (άρθρα 18 επόμενα Εμπορικού Νόμου).
- 2) Απλή ετερόρρυθμη εταιρεία (άρθρα 18,19,23 επόμενα Εμπορικού Νόμου).
- 3) Ετερόρρυθμη εταιρεία κατά μετοχές (άρθρα 38 Εμπορικού Νόμου και 50α Ν. 3190/55, που προστέθηκε με το άρθρο 16 του Π.Δ. 419/86).
- 4) Αφανής ή συμμετοχική ή μετοχική εταιρεία (άρθρα 47-50 Εμπορικού Νόμου).
- 5) Ανώνυμη εταιρία (άρθρα 19, 29-37, 40, 45 Εμπορικού Νόμου, ο Κωδικοποιημένος Νόμος 2190/20 «περί ανωνύμων εταιρειών» και διάφοροι άλλοι νόμοι που αναφέρονται και σε ορισμένες κατηγορίες ανωνύμων εταιρειών, όπως ο Ν. 5076/31 «περί τραπεζικών Α.Ε.», το Ν.Δ. 608/70 «περί εταιρειών επενδύσεων - χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων κ.λ.π.).
- 6) Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Νόμος 3190/1955).
- 7) Συμπλοιοκτησία (άρθρα 10-36 Κώδικας Ιδιωτικό Ναυτικού Δικαίου).
- 8) Συνεταιρισμός ή συνεργατική εταιρία (Ν. 602/15).
- 9) Ναυτική εταιρία (Ν. 959/1979).
- 10) Κοινοπραξία (άρθρο 2 §2 Κ.Β.Σ. και άλλες διατάξεις).

Η κοινοπραξία δεν αναφέρεται από το νόμο ρητά ως ένα είδος εταιρείας, αλλά έχει πολλά κοινά σημεία με τις προσωπικές εταιρίες, κυρίως από λογιστικής και φορολογικής απόψεως.

Υπάρχει και η εταιρεία του Αστικού Κώδικα (άρθρα 741-784), στην οποία δυο ή περισσότεροι υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη, με κοινές εισφορές, κοινού σκοπού που δεν είναι πάντοτε οικονομικός. Η εταιρεία αυτή, που δεν είναι εμπορική, χρησιμοποιείται τα τελευταία χρόνια αρκετά συχνά για την επιδίωξη σκοπών μη κερδοσκοπικών (π.χ. επιστημονικών). Επειδή, όμως, οι εταιρίες αυτές επιδοτούνται πολλές φορές (μέσω προγραμμάτων της Ε.Ο.Κ. ή αλλιώς) αποκτούν φορολογικό (και όχι μόνο) ενδιαφέρον¹.

Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι από τις πιο πάνω εταιρίες, εκτός από την αφανή εταιρία και την συμπλοιοκτησία, όλες οι άλλες αποτελούν νομικά πρόσωπα, δηλ. θεωρούνται κατά πλάσμα του νόμου ως ίδια πρόσωπα, με δικαιώματα και υποχρεώσεις, διάφορα από τα πρόσωπα των εταίρων τους. Διαθέτουν περιουσία δηλαδή, (απαιτήσεις, ακίνητα, ενδεχομένως, υποχρεώσεις, όλα αυτά διάφορα από αυτά των εταίρων τους².

1.1.2. Διάκριση των εταίρων

Μια γενική διάκριση των εταιριών, με βάση τον Αστικό Κώδικα και τον επιδιωκόμενο σκοπό είναι: εμπορικές και αστικές (μη εμπορικές).

✚ Αστικές λέγονται αυτές που ο σκοπός τους μπορεί να είναι επιστημονικός, πολιτιστικός, κοινωνικός, θρησκευτικός κ.λ.π., όχι όμως εμπορικός.

✚ Εμπορικές χαρακτηρίζονται αυτές που ο σκοπός τους είναι η διενέργεια εμπορικών πράξεων, (επιδίωξη κέρδους), αλλά και εκείνες που ο νόμος χαρακτηρίζει ως εμπορικές, άσχετα με το αντικείμενο τους π.χ. Α.Ε., Ε.Π.Ε.³.

Οι εταιρίες του εμπορικού δικαίου μπορούν να καταταγούν σε τρεις βασικές κατηγορίες:⁴

Α) στις προσωπικές εταιρίες

Προσωπικές είναι αυτές που θεμελιώνονται επί των προσώπων των εταίρων τους και την περιουσιακή τους κατάσταση. Επ' αυτών απαιτείται εκτός από την εισφορά και, κατά κανόνα, διαρκής αυτών συνεργασία. Για τη μεταβίβαση των μεριδίων των εταίρων απαιτείται συναίνεση όλων των εταίρων, ο θάνατος, η απαγόρευση και η πτώχευση των εταίρων τους επιφέρει τη λύση της εταιρίας, εκτός αν το καταστατικό ορίζει αλλιώς.

Β) στις κεφαλαιουχικές ή κεφαλαιακές εταιρίες

Κεφαλαιουχικές ή κεφαλαιακές εταιρίες ή κατά μετοχές εταιρίες, είναι εκείνες στις οποίες η προσωπικότητα των εταίρων δεν επηρεάζει, κατ' αρχήν, αυτές, γιατί επ' αυτών προέχουν οι εισφορές των εταίρων και η περιουσία της εταιρίας, όχι των εταίρων.

Γ) στις μικτές εταιρίες

¹ Λεοντάρη Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιριών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 9, Λεοντάρη Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρίες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ.9-10, Προσωπικές εταιρίες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση τρίτη, 1994, σελ. 9, Λεβαντή Ελευθερίου, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 24-25.

² Λεβαντή Ελευθερίου, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 7.

³ Υ.Ε.Π.Θ., Λογιστική εταιριών, Τ.Ε.Ε., 2002, σελ 16–17, Μεντή Γρηγόρη, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, όγδοη έκδοση, 1998, σελ. 61-64.

⁴ Λεβαντή Ελευθερίου, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 8, Λεβαντή Ελευθερίου, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, τόμος πρώτος, 1985, σελ. 23–25, Πρόσεξε πριν και αφού συνεταιρισθείς, 1995, σελ. 12–13.

Μικτές ή ενδιάμεσες εταιρίες (στις οποίες μετέχει το προσωπικό στοιχείο με το περιουσιακό) είναι η περιορισμένης ευθύνης εταιρία (Ε.Π.Ε.) και η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρία.

Η ελληνική εμπορική νομοθεσία αναγνωρίζει εννέα εταιρικούς τύπους, από τους οποίους οι επτά μπορούν να καταταγούν στις παραπάνω βασικές κατηγορίες, ενώ οι υπόλοιποι δυο αποτελούν ιδιόρρυθμες εταιρίες. Οι τύποι αυτοί είναι:⁵

α) προσωπικές εταιρίες:

- ομόρρυθμη εταιρία
- ετερόρρυθμη εταιρία (απλή)
- αφανής ή συμμετοχική εταιρία

β) κεφαλαιονχικές εταιρίες:

- ανώνυμη εταιρία
- ναυτική εταιρία

γ) μικτές εταιρίες:

- ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία
- εταιρία περιορισμένης ευθύνης

δ) ιδιόρρυθμες εταιρίες:

- συνεταιρισμός
- συμπλοιοκτησία

Οι περισσότερες εταιρίες έχουν νομική προσωπικότητα⁶, ο νόμος δηλαδή, τους αναγνωρίζει ιδιότητες που προσιδιάζουν μόνον σε φυσικά πρόσωπα, θεωρώντας τις ως αυτόνομες οντότητες χωριστές από τα φυσικά πρόσωπα που είτε τις αποτελούν, είτε τις διοικούν.

Έτσι, ανάμεσα στα άλλα, έχουν δική τους κατοικία και δωσιδικία, περιουσία, επωνυμία, ιθαγένεια, βουλευτικά όργανα, κ.λ.π.

Απαραίτητη, βέβαια, προϋπόθεση γι' αυτό είναι, όπως είναι γνωστό, να πληρούν όλους τους όρους που καθορίζει ο νόμος για κάθε μορφής εταιρία.

Δυο μόνο εμπορικές εταιρίες στερούνται νομικής προσωπικότητας. Πρόκειται για την αφανή ή συμμετοχική εταιρία και την συμπλοιοκτησία.

1.2. Οι προσωπικές εταιρίες

1.2.1. Γενικά

Η σημασία της εταιρικής δράσεως είναι πολύ μεγάλη για τον άνθρωπο και δεν περιορίζεται, βέβαια, στον οικονομικό τομέα. Έρχεται ως αποτέλεσμα της ανάγκης για συνεργασία, επειδή πολύ νωρίς έγινε αντιληπτό, ότι με τη συνένωση των ατομικών δυνάμεων προκύπτει έργο πολλαπλάσιας ισχύος. Πιο συγκεκριμένα, οι προσωπικές εμπορικές εταιρείες, όπου δυο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα ενώνουν τις δυνάμεις τους σε μια συνδυασμένη προσπάθεια για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος. Οι προσωπικές εταιρείες (ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες) είναι στην συντριπτική πλειοψηφία τους ολιγομελείς. Συνήθως, αριθμούν δυο μέλη. Σπανιότερα τρία έως πέντε μέλη και σπανιότατα περισσότερα.

Οι προσωπικές εταιρείες είναι κατά ανάγκη ολιγομελείς. Τούτο γιατί στηρίζονται στην αρχή της απόλυτης εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων. Τις περισσότερες φορές, μάλιστα, βασικό στοιχείο είναι και η προσφορά της προσωπικής εργασίας των

⁵ Σαρσέντη Β. – Παπαναστασάτου Α., Λογιστική εταιριών, σελ. 20–21.

⁶ Σαρσέντη Β. – Παπαναστασάτου Α., Λογιστική εταιριών, 1993, σελ. 198.

εταίρων, κάτι που επίσης στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Στη βάση αυτή, οι εταίροι εργάζονται χωρίς εγωιστικούς υπολογισμούς, ως προς το χρόνο απασχολήσεώς τους και την γενικότερη πρόσφορα τους για την επίτευξη του κοινού σκοπού. Αν λείπει το πνεύμα αυτό από τις μεταξύ τους σχέσεις, είναι βέβαιο ότι η συνεργασία τους θα οδηγηθεί σε ναυάγιο και οι ίδιοι, συχνά, στα δικαστήρια.

Ένα ακόμα σημαντικό σημείο, που πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα, είναι ότι στις προσωπικές εταιρείες δεν υπάρχουν μηχανισμοί ικανοί να εξασφαλίσουν την προσωπικότητα του νομικού προσώπου της εταιρείας από ενέργειες των εταίρων που στρέφονται κατά αυτής. Έτσι, ένας εταίρος έχει δικαίωμα πάντοτε να ζητήσει τη λύση της εταιρείας για σπουδαίο λόγο – κατά τη γνώμη του – λόγο, δικαίωμα που δεν έχει ο εταίρος της Ε.Π.Ε. ή ο μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας. Δηλαδή, η δράση της προσωπικής εταιρείας κινδυνεύει, κάθε στιγμή, να ανακοπεί με ενέργειες «εκ των έσω», κάποιου εταίρου της, δικαστικές ή όχι.

Για όλους αυτούς τους λόγους, τα μέλη των προσωπικών εταιρειών περιορίζονται σε μικρούς αριθμούς και μεταξύ προσώπων συνδεδεμένων μεταξύ τους με δεσμούς εμπιστοσύνης, φιλίας και συνηθέστατα συγγενείας⁷.

1.2.2. Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών

Οι προσωπικές εταιρίες γενικά παρουσιάζουν τα εξής χαρακτηριστικά ή πλεονεκτήματα:⁸

1. Υπάρχει το προσωπικό ενδιαφέρον των εταίρων. Οι εταίροι υποχρεωτικά διαθέτουν τις προσωπικές τους γνώσεις και εμπειρίες για την επιτυχία του σκοπού της εταιρίας.
2. Η λήψη αποφάσεων όσων αφορά την δραστηριότητα της εταιρείας είναι ταχεία και άμεση.
3. Εύκολη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και της οικονομικής πραγματικότητας γενικότερα.
4. Ευκολότερη μεταβολή του αντικειμένου της εταιρείας (ευελιξία) χωρίς σοβαρές οικονομικές συνέπειες αν αυτό εξυπηρετεί τα συμφέροντα της εταιρείας και τα συμφέροντα του συναλλασσόμενου καταναλωτικού κοινού.
5. Συγκέντρωση περισσότερων ειδικοτήτων και ταλέντων μεταξύ των εταιρειών.

Στα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών περιλαμβάνονται τα εξής:

1. Η μεγαλύτερη ευθύνη των εταιριών (εκτός από τα ετερόρρυθμα μέλη της ετερόρρυθμης εταιρίας).
2. Η πιθανή διαφωνία των εταίρων μεταξύ τους.
3. Η μικρή πιστοληπτική ικανότητα και επιφάνεια.
4. Η περιορισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα.
5. Η μεγαλύτερη θνησιμότητα των εταιριών αυτών.
6. Η δυσμενέστερη φορολογική μεταχείριση.
7. Η περιορισμένη ζωή καθότι μεταβολές τις προσωπικής κατάστασης των εταίρων (θάνατος, ανικανότητα, απαγόρευση, πτώχευση) επιφέρουν κατά

⁷ Λεοντάρη Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιριών, τόμος πρώτος, 1989, σελ.10–11, Λεοντάρη Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρίες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 10, Λεοντάρη Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρίες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση τρίτη, 1994, σελ. 10.

⁸ Τσακλάγκανος Α., Λογιστική εταιρειών, Πρακτικές εφαρμογές, σελ. 2–3.

κανόνα την λύση της εταιρείας εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία η οποία έχει διατυπωθεί στο καταστατικό.

1.2.3. Χαρακτηριστικά των εταιρικών τύπων

1.2.3.1. Γενικά

Οι έμποροι που επιθυμούν να ασκήσουν εμπορία με εταιρική συνεργασία, ευρίσκονται προς διλήμματος ως προς την εκλογή σε κάθε περίπτωση που πλέον αρμόζοντος, κατάλληλου εταιρικού τύπου. Επ' αυτού είναι δύσκολη η θέση, τόσο του οικονομικού όσο και του νομικού τους συμβούλου, γιατί οι εταιρίες ζουν συνήθως επί πολλά έτη, μεταβάλλονται πολλές φορές κατά τη διάρκεια της ζωής τους οι αρχικές συνθήκες συστάσεως τους, τα πρόσωπα των εταίρων, λόγω μεταβιβάσεως μεριδίων ή μετοχών με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι χαρακτήρες και η περιουσιακή κατάσταση των συνεταίρων και γενικώς οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες απεφάσισαν να ιδρύσουν την εταιρία, ώστε οι σύμβουλοι των εταίρων δύσκολα να μπορούν να σταθμίσουν τις περιστάσεις και προϋποθέσεις για να εισηγηθούν επιτυχώς για τον κάθε φορά πλέον αρμόζοντα εταιρικό τύπο. Λέγεται πολλές φορές από εμπόρους, βεβαίως με κάποια υπερβολή, ότι λες οι εταιρικές λόγω των διαφωνιών των εταίρων μεταξύ τους, φθάνουν στα δικαστήρια. Αυτό δεν είναι απόλυτο, γιατί πολλές φορές η συνεργασία μεταξύ των εταίρων είναι ιδεώδης. Σε πολλές όμως περιπτώσεις ανακύπτουν διαφωνίες και οι εταίροι καθίστανται μεταξύ τους αντίδικοι, ιδίως όταν ένας ή μερικοί από αυτούς διαχειρίζονται την εταιρική περιουσία και οι λοιποί ευρίσκονται εκτός της διαχειρίσεως.

Για τους πιο πάνω λόγους κανείς δεν μπορεί να είναι εκ των προτέρων απολύτως βέβαιος ότι έδωσε την κατάλληλη συμβουλή υποδεικνύοντας τον ένα ή άλλο εταιρικό τύπο, ως και ότι έθεσε στο καταστατικό της εταιρίας τις πλέον διασφαλιστικές ρήτρες προς κατοχύρωση της θέσεως του εταίρου για τον οποίο ενδιαφέρεται. Είναι αδύνατον να προβλέψει κανείς την εξέλιξη της εταιρικής συνεργασίας, δεν είναι δε λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες ρήτρα που ετέθη υπέρ ενός εταίρου, κατέληξε εν τέλει σε βάρος του. Μόνο επί ορισμένων θεμάτων, ως λ.χ. της διαφυλάξεως της ατομικής περιουσίας του εταίρου από τη λειτουργία της εταιρίας και τη συμμετοχή αυτού στην εταιρική – διαχείριση μπορεί να λεχθεί ότι είναι δυνατή η κατοχύρωση του δια του καταστατικού. Επί πολλών όμως άλλων θεμάτων η τύχη παίζει πολλές φορές σπουδαίο ρόλο⁹.

1.2.3.2. Κύρια χαρακτηριστικά των προσωπικών εταιριών

Δεν μπορεί να γίνει κατανοητό από τον έμπορο, ποιον εταιρικό τύπο πρέπει να διαλέξει για να συνεταιρισθεί κάθε φορά και τι πρέπει να προσέξει, εάν δεν αντιληφθεί τα κύρια χαρακτηριστικά κάθε εταιρικού τύπου.

Κύρια χαρακτηριστικά των προσωπικών εταιριών (πλην της αφανούς) είναι:

■ Ο νόμος δεν απαιτεί ελάχιστο πόσο εταιρικού κεφαλαίου. Συμβολαιογραφικό έγγραφο για την σύσταση τους δεν απαιτείται, κατά κανόνα, αυτές δε καταχωρούνται (δημοσιεύονται) στο Πρωτοδικείο της έδρας τους. Άδεια για τη σύσταση τους από τη

⁹ Λεβαντή Ελευθερίου, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 25–26, Λεβαντή Ελευθερίου, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 9–10, Λεβαντή Ελευθερίου, Πρόσεξε πριν και αφού συνεταιρισθείς, 1995, σελ. 13–15.

διοίκηση δεν απαιτείται, ούτε έγκριση του καταστατικού τους. Είναι νομικά πρόσωπα, δηλ. έχουν ίδια περιουσία, δικαιώματα και υποχρεώσεις διάφορα από την περιουσία των εταίρων τους.

■ Ένα ή περισσότερα πρόσωπα (οι λεγόμενοι ομόρρυθμοι εταίροι) ενέχονται για τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η εταιρία μαζί με το νομικό πρόσωπο της εταιρίας, με τη δική τους ατομική περιουσία για ολόκληρο το ποσό της οφειλής και απεριορίστως.

Δηλ. οι δανειστές της εταιρίας για να ικανοποιηθούν μπορούν να ζητήσουν από τους ομόρρυθμους εταίρους να πληρώσουν κάθε ένας ολόκληρο το ποσό (αυτό όμως θα εισπραχθεί μία φορά και ο εταίρος που το κατέβαλε ολόκληρο θα μπορεί να αναχθεί κατά των άλλων και να ζητήσει να καταβάλουν το ανάλογο μερίδιο). Επίσης οι ομόρρυθμοι θα ενέχονται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας μαζί με το νομικό πρόσωπο της εταιρείας για ολόκληρο την ατομική περιουσία που έχουν και όχι μόνο μέχρι των ποσών που εισέφεραν στην εταιρία. Αυτό λέγεται απεριορίστη ευθύνη αυτών.

Αυτό δείχνει ότι η συμμετοχή ενός ομόρρυθμου εταίρου, δημιουργεί μεγάλους κινδύνους, γιατί ολόκληρη η περιουσία του είναι υπέγγυος στους δανειστές της εταιρίας. Γι' αυτό όποιος εταίρος έχει μεγάλη περιουσία και μετέχει αυτής ως ομόρρυθμος, διατρέχει κίνδυνο να χάσει την περιουσία του, την ατομική, όταν δε άλλοι εταίροι είναι και αυτοί ομόρρυθμοι, αλλά δεν έχουν ατομική περιουσία, η ευθύνη του έχοντος είναι μεγάλη, γιατί εάν πληρώσει εκ της ατομικής του περιουσίας, δεν μπορεί να ζητήσει από τους άλλους ομόρρυθμους να πληρώσουν ότι τους αναλογεί, αφού δεν έχουν ατομική περιουσία. Αυτό πρέπει να το έχει υπόψη του ο ομόρρυθμος, όταν υπογράφει το καταστατικό της εταιρίας, ως ομόρρυθμος.

Έτσι στην ομόρρυθμη (στην οποία όλοι είναι ομόρρυθμοι) και στην ετερόρρυθμη (όσοι είναι ομόρρυθμοι, γιατί αυτή έχει και ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους) η θέση του ομόρρυθμου είναι επικίνδυνη. Εάν η εταιρία δεν πάει καλά και ο τυχόν διαχειριστής την επιβαρύνει με πολλά χρέη, αυτά θα βαρύνουν και την ατομική του περιουσία, εκτός εκείνων τα οποία εισέφερε στην εταιρία και κατά των οποίων επίσης θα δικαιούται να στραφεί ο δανειστής της εταιρίας.

Στην ομόρρυθμη εταιρία όλοι οι εταίροι είναι ομόρρυθμοι, στην ετερόρρυθμη ένας ή περισσότεροι είναι ομόρρυθμοι, αλλά και ένας ή περισσότεροι είναι ετερόρρυθμοι, οι οποίοι ενέχονται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας (συνήθως) μέχρι της εισφοράς τους στην εταιρία, δηλ. εάν εισέφεραν την εισφορά που υποσχέθηκαν με το εταιρικό, δεν έχουν ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρίας με την ατομική τους περιουσία.

Έτσι, αν έδωσαν π.χ. 3.000 Ευρώ δεν έχουν άλλη υποχρέωση και η ατομική τους περιουσία δεν είναι υπεύθυνη για τα εταιρικά χρέη. Ως εκ τούτου ο ετερόρρυθμος εταίρος (της λεγόμενης ετερόρρυθμης εταιρίας) δεν είναι υπεύθυνος με την ατομική του περιουσία για τα εταιρικά χρέη.

■ Στις προσωπικές εταιρίες συνήθως οι εταίροι είναι λίγοι, δυο, τρεις, τέσσερις και συνδέονται με συγγένεια, φιλία, η δε εταιρία θεμελιώνεται στην προσωπική τους εμπιστοσύνη.

■ Η προσωπικότητα των εταίρων παίζει πρωτεύοντα ρόλο, οι τρίτοι, δανειστές της εταιρίας, αποβλέπουν σ' αυτούς και την ατομική τους περιουσία, ο δε θάνατος, η απαγόρευση και η πτώχευση του εταίρου, επιφέρει τη λύση της εταιρίας, εκτός εάν προβλέπει διαφορετικά το καταστατικό.

Κατά κανόνα, οι ίδιοι οι εταίροι εργάζονται για την εταιρία και διαχειρίζονται την περιουσία της. Μπορεί να διορισθεί ως διαχειριστής εταίρος, αμφισβητείται εάν μπορεί να ορισθεί διαχειριστής τρίτος, μη εταίρος. Μάλιστα εάν δεν ορίζεται

διαφορετικά όλοι (οι ομόρρυθμοι) είναι διαχειριστές της εταιρίας και κάθε ένας μόνος μπορεί να υπογράψει και να τη δεσμεύσει. Αυτός είναι κανόνας τον οποίο προβλέπει ο νόμος, αλλά στην πράξη σπάνια εφαρμόζεται, γιατί με το καταστατικό ορίζονται διαχειριστές, ένας ή περισσότεροι, οι οποίοι αυτοί και μόνο τη δεσμεύουν ή από κοινού ή κάθε ένας χωριστά (κατά τα προβλεπόμενα στο καταστατικό).

■ Το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε μερίδες όχι σε μετοχές και αυτές δεν μπορούν να ενσωματωθούν σε έγγραφα – αξιόγραφα. Για τη μεταβίβαση τους απαιτείται ομόφωνος απόφαση όλων των εταίρων και τροποποίηση του καταστατικού.

Επιτρέπεται να εισφέρουν οι εταίροι και την προσωπική τους εργασία. Αυτό δεν επιτρέπεται στις Ε.Π.Ε. και τις Α.Ε. ως εισφορά για τον σχηματισμό ή αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου.

■ Η εταιρία αυτή δεν έχει συνέλευση εταίρων ή Διοικητικό Συμβούλιο. Έχει μόνο διαχειριστές. Για την λήψη αποφάσεων απαιτείται σύμφωνη απόφαση των εταίρων, εκτός αν ωρίσθη αλλιώς.

■ Η εταιρία αυτή είναι ευπαθής, γιατί κάθε εταίρος δικαιούται να την καταγγείλει και τη λύση, ανεξαρτήτως εάν είναι αόριστη, ή ορισμένης διάρκειας (εάν δεν ορίζεται η διάρκεια της είναι αόριστης διάρκειας, εάν ορίζεται, λ.χ. μέχρι της 31.12.2004, είναι ορισμένης διάρκειας). Εάν όμως γίνει καταγγελία ακαίρως και άνευ σπουδαίου λόγου, ο εταίρος που την κατήγγειλε υποχρεούται σε αποζημίωση των άλλων εταίρων, για ενδεχόμενα κέρδη μέχρι τη λύση της.

Σπουδαία άμυνα των λοιπών εταίρων επί καταγγελίας για τη λύση είναι ρήτρα του καταστατικού, έγκυρη, και την οποία σε περίπτωση καταγγελίας η εταιρία δεν λύεται, αλλά συνεχίζεται από τους λοιπούς, ο δε καταγγέλων δικαιούται να εισπράξει από την εταιρία την αξία της μερίδας του όπως καθορίζεται στο καταστατικό, με δόσεις κ.α.

Τέτοιο δικαίωμα καταγγελίας δεν έχουν οι μέτοχοι της Α.Ε., η οποία συνήθως έχει μεγάλη διάρκεια 40, 50 ετών.

■ Επαναλαμβάνουμε ότι: Στην ομόρρυθμη εταιρία, όλοι οι εταίροι (ομόρρυθμοι) ευθύνονται έναντι των εταιρικών δανειστών για ολόκληρα τα οφειλόμενα ποσά και με την ατομική τους περιουσία (απεριόριστα). Αυτό πρέπει να έχουν ιδιαιτέρως υπόψη όσοι πρόκειται να μετάσχουν σε ομόρρυθμη εταιρία. Στις περιπτώσεις αυτές εάν η διαχείριση της εταιρίας έχει ανατεθεί σε ένα ή περισσότερους διαχειριστές, οι ομόρρυθμοι εταίροι είναι εκτεθειμένοι σε κίνδυνο από τις πράξεις αυτών. Γι' αυτό στο καταστατικό πρέπει να φροντίσει να τεθεί σχετικός όρος που τον διασφαλίζει. Έτσι πρέπει να ζητήσει να τεθεί ο όρος, κατά τον οποίο, οι διαχειριστές είναι δύο οι τρεις δρώντας από κοινού (όχι κάθε ένας χωριστά), να μετέχει δε και αυτός ως διαχειριστής.

Διαφορετικά, υπογεγραμμένες συναλλαγματικές ή επιταγές ή αλλά έγγραφα από τον καταστατικό διαχειριστή επ' ονόματι της εταιρίας, δεσμεύουν την εταιρία και όλους τους ομόρρυθμους για ολόκληρο το ποσό κάθε ένας τους με την ατομική τους περιουσία¹⁰.

Ετερόρρυθμη

■ Στην ετερόρρυθμη εταιρία, μετέχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι (που ενέχονται όπως πιο πάνω αναφέραμε) και ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι, οι

¹⁰ Λεβαντή Ελευθερίου, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 10-14, Λεβαντή Ελευθερίου, Πρόσεξε πριν και αφού συνεταιρισθείς, 1995, σελ. 15–21.

οποίοι ενέχονται μόνο μέχρι την εισφορά που υποσχέθηκαν προς την εταιρία, ή εάν συμφωνήθη να ενέχονται πλέον αυτής, λ.χ. για διπλάσιο πόσον της εισφοράς τους, θα ενέχονται και για το επιπλέον αυτό ποσό.

Έτσι, οι θέλοντας να μην ενέχονται, όπως οι ομόρρυθμοι, πρέπει να μετάσχουν της εταιρίας ως ετερόρρυθμοι.

Για να είναι όμως η ευθύνη τους περιορισμένη πρέπει:

- Να μην περιλαμβάνεται το όνομα τους στην εταιρική επωνυμία και

- Να μην αναμιχθούν καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, ως διαχειριστές ή ως πληρεξούσιοι των διαχειριστών, οπότε οι τρίτοι ξεγελιούνται και τους θεωρούν ως ομόρρυθμους, στις δυο δε αυτές περιπτώσεις θα ενέχονται για τα χρέη της εταιρίας, όπως οι ομόρρυθμοι εταίροι, δηλ. για όλα τα ποσά και με όλη την ατομική τους περιουσία (απεριόριστα). Αυτό πρέπει να το προσέχει ο ετερόρρυθμος, γιατί διαφορετικά η ευθύνη του θα είναι μεγάλη, δηλ. θα ενέχεται για όλα τα εταιρικά χρέη και απεριόριστα με την ατομική του περιουσία.

Στην πρακτική οι συναλλασσόμενοι προτιμούν την ετερόρρυθμο, όταν πρόσωπα που θέλουν να ρισκινδυνεύσουν, δεν έχουν ατομική περιουσία, ή έχουν μικρή. Επειδή όμως δεν έχουν να διαθέσουν κεφάλαια απευθύνονται σε κεφαλαιούχο, ο οποίος θέλει να ρισκινδυνεύσει όχι ολόκληρη την περιουσία του άλλα ορισμένο και μόνο ποσό, ή ορισμένη και μόνο εισφορά σε είδος και ουδέν πέραν αυτού.

Στην περίπτωση αυτή ο νόμος δέχεται τον περιορισμό της ευθύνης του για τις εταιρικές υποχρεώσεις, αλλά του απαγορεύει να εμφανίζεται προς τρίτους, ως διαχειριστής της εταιρίας, δηλ. κατά τρόπο ώστε αυτοί να τον θεωρήσουν ως ομόρρυθμο εταίρο.

Αναφέρεται, ως συνηθισμένος λόγος ιδρύσεως τέτοιας εταιρίας, η σύσταση εταιρίας μεταξύ πτωχού εφευρέτου και κεφαλαιούχου, αλλά στις συναλλαγές μπορούν να εμφανισθούν και άλλες διάφορες περιπτώσεις συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας.

1.2.3.3. Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία

Η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία είναι ετερόρρυθμη εταιρία, η οποία έχει επίσης δυο κατηγορίες συνεταίρων, δηλ. ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους (άρθρο 38 Εμπ.Ν.). Η διαφορά από την απλή ετερόρρυθμη έγκειται στο γεγονός, ότι τα μερίδια των ετερόρρυθμων συνεταίρων ενσωματώνονται σε μετοχές. Ο τύπος αυτός εταιρίας δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί δεν χρησιμοποιείται συχνά και δεν συναντάται στην Ελλάδα¹¹.

1.3. Επιλογή του αρμόζοντος κάθε φορά εταιρικού τύπου

Η πιο πάνω σύντομη ανάπτυξη των γενικών χαρακτηριστικών των εμπορικών εταιριών ήταν απαραίτητη προτού να διερευνήσουμε το πολύ πρακτικό θέμα της εκλογής του εταιρικού τύπου, ο οποίος αρμόζει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, βάσει των πραγματικών δεδομένων¹².

¹¹ Αλεξανδρίδου Ελίζα, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος α, Προσωπικές εταιρίες, σελ. 22.

¹² Λεβαντή Ελευθερίου, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 23–26, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, τόμος πρώτος, 1985, σελ. 35–40, Πρόσεξε πριν και αφού συνεταιρισθείς, 1995, σελ. 29–37.

1.3.1. Επιλογή των προσωπικών εταιριών

Είναι απαραίτητο να τονισθεί ότι, οι εταιρίες που συνιστώνται με μικρά κεφάλαια και λίγους εταίρους (2-5), οι λεγόμενες μικρές, οι οποίες πρόκειται να ασκήσουν εμπορία ή βιοτεχνία μικρής εκτάσεως, αναγκαστικά θα πρέπει να διαλέξουν έναν από τους δυο τύπους των προσωπικών εταιριών, δηλ. την ομόρρυθμη ή την ετερόρρυθμη εταιρία. Η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία είναι άγνωστη στους έλληνες έμπορους.

Ωστε επί μικράς επιχειρήσεως ανακύπτει θέμα εκλογής μεταξύ των δυο αυτών εταιρικών τύπων.

Η αφανής εταιρία δεν προτιμάται έναντι των δυο άλλων εταιρικών τύπων, ιδίως λόγω της μειονεκτικής θέσεως στην οποία περιέρχεται ο αφανής εταίρος.

1.3.2. Επιλογή της Ομόρρυθμης Εταιρίας

1. Εδώ καταλήγουμε στη φυσιολογική λύση στην οποία οδηγούνται συνήθως οι έμποροι. Αυτοί, άδολοι και ειλικρινείς, καταλήγουν να επιλέξουν τον πρώτον εταιρικό τύπο, τον οποίο γνωρίζει η εμπορική μας νομοθεσία, τον τύπο της ομόρρυθμης εταιρίας. Θεωρούν ότι είναι απαραίτητο να έχουν δικαίωμα να αναμιγνύονται ενεργώς στη διαχείριση της εταιρίας, ως διαχειριστές, για να είναι ήσυχοι για την ατομική τους περιουσία και το μερίδιο τους στη εταιρία, γιατί πρέπει να τονισθεί, ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα των εταιριών, ως προς τις μεταξύ των συνεταίρων τους σχέσεις, είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης του ενός εταίρου για την διαχείριση του άλλου εταίρου του. Το δικαίωμα αυτό, διαχειρίσεως και εκπροσωπήσεως, εξασθενίζει σοβαρά επί των ετερόρρυθμων εταιριών, γιατί ο ετερόρρυθμος εταίρος ενέχεται μεν περιορισμένος μέχρι ενός ορισμένου ποσού, συνήθως μόνον μέχρι της εισφοράς του, αλλά αποκλείεται της εκπροσωπήσεως της εταιρίας και γενικά, θα μπορούσαμε να πούμε, της διαχειρίσεως γιατί δύσκολα μπορεί να διαχωριστεί η προς τα έξω διαχείριση από την εκπροσώπηση, από την οποία αποκλείεται εντελώς ο ετερόρρυθμος. Ο έμπορος, όταν αποφασίσει να ασκήσει εμπορία μαζί με άλλον, θέλει να τον ελέγχει συνεχώς και προς τούτο απαιτείται διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και υπογραφή των εγγράφων της εταιρίας, από κοινού υπό την εταιρική επωνυμία. Βέβαια πολλές φορές κατά την κατάρτιση των καταστατικών των εταιριών, κατά τον χρόνο της συστάσεως της εταιρίας, οι μέλλοντες να συνεταιρισθούν διαπνέονται από αμοιβαία εμπιστοσύνη και ειλικρίνεια, αλλά είναι τυχόν διάχυτη η κοινή πείρα και η εμπειρία των παλαιών εμπόρων, οι οποίοι τους έχουν διηγηθεί πολλά και έχουν ακούσει πολλές φορές περί σκληρών διενέξεων μεταξύ των εταίρων, ώστε πολύ εκ των υστέρων μετανόησαν για την ειλικρίνεια και τον αυθορμητισμό τους κατά την υπογραφή των καταστατικών των εταιριών, τα οποία υπέγραψαν χωρίς να συμβουλευτούν προηγουμένως τον νομικό τους σύμβουλο.

Σε πολλές περιπτώσεις οι μέλλοντες εταίροι προσφεύγουν σε δικηγόρους ή έμπειρους λογιστές και εμπόρους, οι οποίοι τους υποδεικνύουν την συνδιαχείριση ή τουλάχιστον την υπογραφή των εγγράφων και ιδίως των αξιογράφων (συναλλαγματικών, επιταγών, χρεωστικών εγγράφων κ.λ.π.) από όλους τους εταίρους υπό την εταιρική επωνυμία. Αυτός είναι ένας εκ των σπουδαιότερων λόγων για τον οποίο στην πράξη οι έμποροι προτιμούν την ομόρρυθμη εταιρεία, έναντι της ετερόρρυθμης.

2. Η επιλογή του εταιρικού αυτού τύπου είναι προφανώς πολύ επικίνδυνη , γιατί με την συμμετοχή του εμπόρου στην ομόρρυθμη εταιρεία η περιουσία του είναι εκτεθειμένη εξ ολοκλήρου έναντι των εταιρικών δανειστών λόγω της προσωπικής τους ευθύνης έναντι αυτών, μαζί με την εταιρική περιουσία και μάλιστα για ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό (και όχι κλάσμα) για ολόκληρο την περιουσία του, απεριόριστα.

Η ευθύνη αυτή γίνεται ακόμη βαθύτερη, εάν η εταιρεία ενεργεί πράξεις επικίνδυνες, ριψοκίνδυνες (λ.χ. μεταφορές δια αυτοκινήτων) και όταν ο ένας εταίρος στερείται αξιολογής ατομικής περιουσίας, οπότε οι δανειστές θα στραφούν κατά του φερέγγυου εταίρου, χωρίς αυτός να ελπίζει ότι η θέση του θα ανακουφιστεί δια της στροφής του κατά του συνεταίρου του.

Στο σημείο αυτό φθάνουμε στα όρια της εμπορικής ηθικής ευσυνειδησίας και ευθύνης των συναλλασσομένων εμπόρων και δεν μπορούμε να επεκταθούμε περισσότερο, γιατί η εμπορική καλή πίστη επιβάλλει στον έμπορο να αντιμετωπίζει με ειλικρίνεια και χωρίς υστεροβουλία τις περιπτώσεις των εμπορικών του ατυχημάτων και την κακή πορεία των εμπορικών του εργασιών. Αλλά οι γνωρίζοντες τις παρεχόμενες πλούσιες ευκαιρίες από τη εμπορική νομοθεσία και οι έμπειροι έμποροι, όταν έχουν αξιολογήσει περιουσία, δεν δέχονται να συμμετάσχουν σε μια τέτοια εταιρία για να μην ριψοκινδυνεύσουν δια αυτής ολόκληρη την ατομική τους περιουσία. Στην περίπτωση αυτή ή θα προτιμήσουν να συμμετάσχουν σε ετερόρρυθμη εταιρία, ως ετερόρρυθμα μέλη αυτής, ή να συστήσουν με άλλους, με τις νόμιμες προϋποθέσεις, εταιρία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρία.

Όταν εισέλθουν σε εταιρία ως ετερόρρυθμα εταίροι, δεν θα επιτρέπεται να συμμετέχουν στην εκπροσώπηση αυτής. Η συμμετοχή τους σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης θα έχει ως συνέπεια να μην εμπιστεύονται οι τρίτοι την εταιρία αυτή λόγω του ότι το κεφαλαίο της είναι συνήθως μικρό (λ.χ. 10.000 Ευρώ) και λόγω της ελλείψεως παράλληλης ευθύνης της ατομικής περιουσίας των συνεταίρων της, ως εκ της οποίας επί σοβαρών υποχρεώσεων, ιδίως έναντι τραπεζών, πιστωτικών οργανισμών, αντισυμβαλλόμενων επί σοβαρών συμβάσεων, οι δανειστές της εταιρίας αυτής ζητούν προσωπικές εγγυήσεις ή εμπράγματα ασφάλειες επί της ατομικής περιουσίας των εταίρων της.

Αυτές είναι οι σπουδαιότερες συνέπειες εκ της επιλογής του εταιρικού τύπου της ομόρρυθμης εταιρίας και τα σπουδαιότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των εταίρων της.

Όσο μεγαλύτερη είναι η ατομική περιουσία των ομόρρυθμων εταίρων, τόσο μεγαλύτερη είναι η πίστη της εταιρίας έναντι των τρίτων, ενώ τέτοια εταιρία με αφερέγγυους εταίρους, δηλ. με εταίρους χωρίς ατομική περιουσία δεν διαφέρει κατ' ουσία από τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε., στις οποίες οι μέτοχοι – εταίροι αυτών ενέχονται μέχρι της εισφοράς τους, περιορισμένα.

Υπόψη ότι οι διαχειριστές της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας υπόκεινται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας προς το Δημόσιο για τους φόρους (εισοδήματος, Φ.Π.Α. κ.α.) σε προσωπική κράτηση, προσέτι δε διώκονται και τιμωρούνται με ποινή φυλακίσεως, κατά το άρθρο 25 ν. 1882/1990, όταν δε οι διαχειριστές ελλείπουν ή απουσιάζουν, ευθύνονται οι εταίροι, σωρευτικά ή μη.

3. Η επιλογή της ομόρρυθμης εταιρίας δεν είναι στην πράξη συνήθης μόνον επί ασκήσεως μικρής επιχειρήσεως. Σε πολλές περιπτώσεις επιλέγεται και επί μεσαίων ή μεγάλων επιχειρήσεων. Οι προσωπικές εταιρίες έχουν μια απλότητα συστάσεως και λειτουργίας, η οποία λείπει στις Ε.Π.Ε. και τις Α.Ε.. Ιδίως, η ευχέρεια της διαχειρίσεως των προσωπικών εταίρων, η αμεσότητα και η συνήθης ταύτιση εταίρων και διαχειριστών η επ' αυτών έλλειψη κρατικής εποπτείας, η μη δημοσίευση των

ισολογισμών τους στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. και γενικώς το ανέξοδο της λειτουργίας τους και το δικαίωμα της καταγγελίας και άμεσου λύσεως της εταιρίας από οιονδήποτε εταίρο με απλή εξώδικο δήλωση, η οποία κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή στους άλλους εταίρους και δημοσιεύεται στο Πρωτοδικείο, προσδίδουν αξιοζήλευτη ευκινησία στη διαχείριση και λειτουργία του εταιρικού αυτού τύπου. Γι' αυτό η εταιρία αυτή προτιμάται σε πολλές περιπτώσεις έναντι των άλλων εταιριών, ιδίως των Ανώνυμων Εταιριών, που υπόκεινται σε συνεχή κρατική εποπτεία, σε δαπανηρές δημοσιεύσεις Ισολογισμών, μεγάλες δαπάνες των διοικητών, σε συγκλήσεις Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων με αυστηρές διατυπώσεις κ.α..

Η προτίμηση αυτή εξακολουθεί και όταν ακόμη η ομόρρυθμη προκόψει εμπορικά, αποκτήσει τεράστια κεφάλαια, οπότε σειρά νόμων προσπαθεί να την σαγηνεύσει για να προτιμήσει την μετατροπή της σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. (ν.δ. 3765/57, ν.δ. 1297/72, ν. 2166/1993). Μόνον όταν πρόκειται να χρηματοδοτηθεί από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς μετατρέπεται με αξίωση των οργανισμών αυτών, οι οποίοι απαιτούν αυτό ως προϋπόθεση παροχής δανειοδοτήσεως τους. Ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους υπάρχουν ακόμη σήμερα και στην Ελλάδα προσωπικές εταιρίες (ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες) με τεραστία κεφάλαια. Οι εταιρίες αυτές ή είναι οικογενειακές ή μεταξύ εταίρων οι οποίοι επί πολλά έτη συνεργάστηκαν με συμπόνια και οι οποίοι φοβούνται ότι με τη μετατροπή τους σε ανώνυμη εταιρία, θα κεφαλαιοποιηθούν τα κέρδη τους και θα είναι επί πολλά έτη ασύμφορη η λύση της εταιρίας λόγω μεγάλων φορολογικών επιβαρύνσεων.

1.3.3. Επιλογή της Ετερόρρυθμης Εταιρίας

Όλοι οι ανωτέρω λόγοι, για τους οποίους οι έμποροι επιλέγουν την ομόρρυθμη εταιρία, ισχύουν και επί της ετερόρρυθμης εταιρίας, γιατί η ετερόρρυθμη εταιρία κατά βάση αποτελεί ένα είδος της ομόρρυθμης εταιρίας. Και εις την ετερόρρυθμη εταιρία μετέχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι, που ενέχονται αμέσως προσωπικώς ατομικώς εις ολόκληρων και απεριόριστα για τα εταιρικά χρέη και από της πλευράς αυτής κάθε ετερόρρυθμη εταιρία είναι μια ομόρρυθμη.

Η μόνη διαφορά έγκειται στο ότι στην ετερόρρυθμη εταιρία συμμετέχουν και ένας ή περισσότεροι εταίροι, οι ετερόρρυθμοι, οι οποίοι ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας περιορισμένα (συνήθως μέχρι της εισφοράς τους).

Πότε φθάνουν οι συναλλασσόμενοι στη σύσταση ετερόρρυθμης εταιρίας;

Όταν ένα πρόσωπο θέλει να συμμετάσχει σε εμπορία με άλλον ή άλλους, αλλά φοβάται την απεριόριστη ευθύνη που φέρουν οι ομόρρυθμοι εταίροι. Ο ετερόρρυθμος εταίρος θέλει να ευθύνεται μέχρις ενός ορισμένου ποσού, να ριψοκινδυνεύσει ορισμένη χρηματική ποσότητα (ή ορισμένη εισφορά είδους) και τίποτα πέραν αυτής. Στις εμπορικές συναλλαγές, αυτό μπορεί να προέλθει από ποικίλους λόγους. Αναφέρεται σαν κλασικό παράδειγμα, η ίδρυση εταιρίας από κεφαλαιούχο, που θέλει να ριψοκινδυνεύσει ποσόν προς εκβιομηχάνιση εφευρέσεως την οποία δημιούργησε πτωχός εφευρέτης. Αλλά τέτοια εταιρία μπορεί να προκύψει και μεταξύ νέου φιλότιμου έμπορου, ο οποίος έχει ικανότητα σε ορισμένο είδος εμπορίας, στερείται όμως των αναγκαίων κεφαλαίων, για αυτό συνεταιρίζεται με κεφαλαιούχο που θέλει να εμπορευθεί με αυτόν ριψοκινδυνεύοντας ορισμένο χρηματικό ποσόν, επίσης μεταξύ δυο εμπόρων που έχουν απόλυτη εμπιστοσύνη μεταξύ τους, εκ των οποίων ο ένας θέλει να αφοσιωθεί σε είδος εμπορίας στο οποίο έχει παλαιότερα διαπρέψει, αλλά στερείται κεφαλαίων, ο δε άλλος να τον χρηματοδοτεί χωρίς να επιθυμεί ολοκληρωτική ενασχόληση και ανάληψη απεριόριστης ευθύνης, ως επίσης μεταξύ

τοκογλύφου, ο οποίος φοβάται τις διατάξεις του Ποινικού Νόμου και αντί να δανείσει, ριψοκινδυνεύει ένα ποσόν σε επιχείρηση άλλου, επίσης μετά την πτώχευση εμπόρου που έχει ατομική επιχείρηση και για να ορθοποδήσει συνάπτει εταιρία με χρηματοδότη, ο οποίος φοβούμενος την απεριόριστη ευθύνη, συμμετέχει σαν ετερόρρυθμος εταίρος, ως και μεταξύ μελών ομόρρυθμης εταιρίας, τα οποία προς αντιμετώπιση κρίσεως προσλαμβάνουν ετερόρρυθμο εταίρο και μετατρέπουν την εταιρία τους σε ετερόρρυθμη με είσοδο αυτού στην εταιρία.

Ο ετερόρρυθμος εταίρος είναι εταίρος στην κυριολεξία, αλλά δεν έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί την εταιρία, το δε όνομα του δεν επιτρέπεται να τεθεί στην εταιρική επωνυμία.

Γι' αυτό αυτός αποκλείεται από τη διαχείριση, με την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να εκπροσωπεί την εταιρία έναντι των τρίτων. Εάν αναμιχθεί σε τέτοια εκπροσώπηση, σε πράξεις που έχουν κάποια βαρύτητα, αυτός ευθύνεται απεριόριστα και όχι περιορισμένα. Έτσι υφίσταται μια αντιστοιχία:

Επειδή ευθύνεται περιορισμένα, δεν επιτρέπεται να αναμιχθεί στην εκπροσώπηση της εταιρίας, χάριν προστασίας των τρίτων οι οποίοι θα ήταν ενδεχόμενο να το θεωρήσουν ως ομόρρυθμο.

Ένεκα τούτου επιβάλλεται όπως αυτός που δέχεται να μετάσχει στην ετερόρρυθμη εταιρία σαν ετερόρρυθμος εταίρος, έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στους εκπροσώπους της εταιρίας, γιατί δεν μπορεί να μετάσχει της εκπροσώπησης αυτής. Ως προς τα λοιπά αυτός έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχουν οι ομόρρυθμοι εταίροι (συμμετοχή στα κέρδη και στις ζημίες, δικαίωμα έλεγχου, καταγγελίας, ο θάνατος του ή πτώχευση του επιφέρει λύση, εκτός αντιθέτου συμφωνίας κ.α.). Ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται περιορισμένα, υφίσταται όμως αμφισβήτηση εάν ευθύνεται σε ολόκληρων ή συμμετρως μετά των λοιπών εταίρων (τούτο έχει αξία όταν δεν κατέβαλε ότι υπεσχέθη). Ορθότερο είναι ότι και αυτός ευθύνεται εις ολόκληρων, αλλά μέχρι της εισφοράς του, δηλ. περιορισμένα.

2 Έννοια Ετερόρρυθμης Εταιρίας (Ε.Ε.)

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά
- ☐ Έννοια της ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Χαρακτηριστικά της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Ιστορική καταγωγή της ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρία
- ☐ Οικονομική σημασία της ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ομόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Γενικά
- ☐ Είδος εισφοράς
- ☐ Εταιρική επωνυμία
- ☐ Η ρύθμιση του νόμου
- ☐ Συνέπεια της παράβασης
- ☐ Ευθύνη ετερόρρυθμου εταίρου
- ☐ Νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου
- ☐ Η ρύθμιση του ΕΚ
- ☐ Η ρύθμιση του ΣχΕΚ
- ☐ Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την Ε.Π.Ε.
- ☐ Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την αφανή εταιρία

2.1. Γενικά

Ετερόρρυθμη εταιρεία (Ε.Ε.)¹³ (Εμπ.Δικ.) η εταιρική μορφή προσωπικής εταιρείας στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται, ο καθένας χωριστά, για κάθε χρέος της εταιρείας (αλληλεγγύως, εις ολόκληρο) και απεριόριστα (με το σύνολο της ατομικής τους περιουσίας) και ένας ή περισσότεροι ευθύνονται, ο καθένας χωριστά, για κάθε χρέος της εταιρείας, όχι όμως απεριόριστα, αλλά με περιορισμένη ευθύνη. Η ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου προβλέπεται στο καταστατικό και περιορίζεται ρητά στην καταβολή της εταιρικής του εισφοράς ή και μέχρι ορισμένο επί πλέον ποσό. Δηλαδή στην Ε.Ε. ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται όπως ακριβώς οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας.

Η Ε.Ε. διέπεται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 741-784), όπως όλες οι προσωπικές εταιρείες, και από τα άρθρα 23-28 του Εμπορικού Νόμου. Κατά το άρθρο 23 του Εμπ.Ν. Ε.Ε. είναι «η συστηνόμενη μεταξύ ενός ή πολλών συνεταίρων αλληλεγγύως υπευθύνων και ενός ή πολλών συνεταίρων απλών χρηματοδοτών οι οποίοι ονομάζονται ετερόρρυθμοι ή καθ' ετερορρυθμία συνεταίροι [...] ». Από τη διατύπωση αυτή δεν πρέπει να σχηματιστεί η εντύπωση ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος είναι απλός χρηματοδότης (δανειστής) της εταιρείας. Είναι εταίρος, συνεταίρος κατά την έκφραση του νόμου, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εταίρου, εκτός από ορισμένους περιορισμούς που επιβάλλονται από το νόμο για την προστασία των τρίτων λόγω του ποσοτικού περιορισμού της ευθύνης των ετερορρυθμών. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι στις προς τα «έσω» σχέσεις έχουν πλήρη δικαιώματα εταίρου, όπως λ.χ. δικαίωμα ψήφου, δικαίωμα παροχής

¹³ Εγκυκλοπαίδεια, Πάπυρος LAROUSSE BRITANNICA, Τόμος 25, σελ 41.

συμβουλών, δικαίωμα ενημέρωσης επί των εταιρικών υποθέσεων, δικαίωμα διορισμού και ανακλήσεως διαχειριστών, υποχρέωση καταβολής της εταιρικής εισφοράς. Ο θάνατος, η απαγόρευση και η πτώχευση του ετερόρρυθμου εταίρου επιφέρει τη λύση της εταιρείας. Απαγορεύεται όμως στον ετερόρρυθμο εταίρο να ενεργεί πράξεις διαχειρίσεως, έστω και με ειδική εξουσιοδότηση, και κατά συνέπεια η εισφορά του δεν μπορεί να συνίσταται στην παροχή της προσωπικής του εργασίας. Αν ο ετερόρρυθμος εταίρος παραβεί την απαγόρευση αυτή, η ευθύνη του από περιορισμένη μετατρέπεται σε απεριόριστη (άρθρα 27 και 28 Εμπ.Ν.). Στην εταιρική επωνυμία πρέπει να περιλαμβάνεται το όνομα ενός τουλάχιστον ομόρρυθμου εταίρου, ενώ απαγορεύεται να εμφανίζεται το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου (άρθρο 26 Εμπ.Ν.). Παράβαση της απαγόρευσης αυτής συνεπάγεται, κατά τη νομολογία και τη θεωρία, μετατροπή της ευθύνης του ετερόρρυθμου εταίρου από περιορισμένη σε απεριόριστη.

Η Ε.Ε. διακρίνεται από το νόμο σε απλή και σε «κατά μετοχές». Στην πρώτη περίπτωση το προσωπικό στοιχείο είναι ισχυρό, γιατί τα μερίδια των ετερόρρυθμων εταίρων δεν είναι κατ' αρχήν μεταβιβάστα. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση τα εταιρικά δικαιώματα ενσωματώνονται σε μετοχές που είναι κατ' αρχήν ελευθέρως μεταβιβάστες. Η κατά μετοχές Ε.Ε. δεν επικράτησε στην Ελλάδα, σε αντίθεση με τη Γαλλία, όπου, ελλείψει διοικητικού ελέγχου, προκάλεσε καταχρήσεις σε βάρος των δανειστών με τον λεγόμενο «πυρετό των ετερορρυθμών».

2.1.1. Έννοια της ετερόρρυθμης εταιρίας

Κατά τον Δίκαιο Π. Καούνη, ο Εμπορικός Νόμος¹⁴ στο άρθρο 23 αποκαλεί χρηματοδότη τον ετερόρρυθμο εταίρο, ο οποίος είναι κατά ετερορρυθμία συνεταίρος με τον ομόρρυθμο εταίρο. (Ενώ οι ομόρρυθμοι εταίροι είναι κατά ομορρυθμία συνεταίροι μεταξύ τους). Δεν τον θεωρεί έμπορο για αυτό και τον αποκαλεί χρηματοδότη.

Σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Ν. Καρδακάρη¹⁵, θεωρεί ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος, αν και εμφανίζεται σαν χρηματοδότης, είναι εταίρος, γιατί δεν δάνεισε τα κεφάλαια του στην εταιρία έναντι ορισμένου τόκου, όπως κάνει ο δανειστής, αλλά τα πρόσφερε στην επιχείρηση η οποία πάντοτε περικλείει κινδύνους και, συνεπώς, αυτός διατρέχει τον κίνδυνο απώλειας των χρημάτων του. Γι' αυτό ακριβώς, αντί τόκου μετέχει στα κέρδη και στις ζημιές της εταιρείας. Δεν μπορεί να ζητηθεί όμως από αυτόν ευθύνη μεγαλύτερη από τις εισφορές του.

Ο Λευτέρης Γ. Σκαλίδης¹⁶ γράφει, ότι ο παραπάνω ορισμός του άρθρου 23 § 1 έχει αρκετές νομοτεχνικές ατέλειες. Το πιο σπουδαίο όμως είναι ότι ο χαρακτηρισμός για τους ετερόρρυθμους εταίρους δεν είναι πετυχημένος αυτό γιατί, οι ετερόρρυθμοι εταίροι είναι κατά κυριολεξία εταίροι και όχι απλοί δανειστές της εταιρίας.

Συμπληρώνει την άποψη του γράφοντας έναν ορθότερο ορισμό.

Τον ορισμό του άρθρου 41 § 2 του Σχεδίου Εμπορικού Κώδικα (ΣχΕΚ), κατά τον οποίο «Ετερόρρυθμη εταιρία είναι η εταιρία στην οποία ένας τουλάχιστον εταίρος είναι ομόρρυθμος και ένας τουλάχιστον εταίρος ευθύνεται άμεσα για τις εταιρικές

¹⁴ Καούνης Π. Δίκαιος, Η λογιστική στις εταιρικές επιχειρήσεις, 1990, σελ. 15.

¹⁵ Καρδακάρης Ν. Κωνσταντίνος, Λογιστική εμπορικών εταιρειών, σελ. 121.

¹⁶ Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, 1993, σελ. 230.

υποχρεώσεις αλλά μόνο μέχρι την αξία της οφειλόμενης εισφοράς του ή του τυχόν μεγαλύτερου ποσού που ορίζεται στην εταιρική σύμβαση (ετερόρρυθμος εταίρος)».

Διαφέρει με τους παραπάνω η άποψη του Γρηγορίου Κ. Σφακιάνου¹⁷ που υποστηρίζει ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος βέβαια έχει το δικαίωμα να ελέγχει την εταιρία, να λαμβάνει μέρος στις εταιρικές διασκέψεις, να ψηφίζει σε κάθε εταιρική υπόθεση και ν' απαιτεί ακόμη την ανάκληση του διαχειριστή, δεν μπορεί όμως να προσφέρει διαχειριστική εργασία στην εταιρία. Είναι απλώς χρηματοδότης.

Οι Γεώργιος Μ. Κορρές και Στυλιανός Κ. Δρακόπουλος¹⁸ πιστεύουν ότι: Στην απλή ετερόρρυθμη εταιρία υπάρχουν δυο είδη εταίρων και σ' αυτό οφείλεται η διαφορά από την ομόρρυθμη εταιρία: Οι ομόρρυθμοι οι οποίοι ευθύνονται προσωπικά και απεριόριστα για όλα τα χρέη της εταιρίας και οι ετερόρρυθμοι που είναι απλοί χρηματοδότες. Αυτοί δε συμμετέχουν στη διαχείριση και είναι υπεύθυνοι μέχρι του ποσού που κατέθεσαν στην εταιρία.

Το 1954, ο Κωνσταντίνος Ν. Καραβάς¹⁹, δίνει τον ορισμό της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας: Η απλή ετερόρρυθμος εμπορική εταιρία (*societe en commandite simple*) είναι η εταιρία στην οποία η πλειοψηφία των συνεταίρων είναι ομόρρυθμοι ευθυνόμενοι προσωπικώς, απεριόριστως και εις ολόκληρων (*commandites, gerants*), ενώ μη πλειοψηφία συνεταίροι είναι ετερόρρυθμοι μη ευθυνόμενοι πέραν του ποσού, το οποίο κατέθεσαν ή ανέλαβαν την υποχρέωση να καταθέσουν στην εταιρία (*commanditaires ή bailleurs de fonds* = χρηματοδότες).

Αναφέρει επίσης, ότι στην απλή ετερόρρυθμη εταιρία, συνήθως καταρτίζεται από πεπειραμένους εμπόρους, βιοτέχνες, μηχανικούς, εφευρέτες κλπ. διατεθειμένοι να διοικήσουν αυτήν ως ομόρρυθμα μέλη, αλλά στερούμενοι τα αναγκαία προς κίνηση της επιχείρησης κεφάλαια, τα οποία ζητούν παρά τρίτων καθισταμένων ετερορρυθμών μελών, αλλιώς λεγομένων «χρηματοδοτών», οι οποίοι πάλι απολαμβάνουν το πλεονέκτημα να μετέχουν στα κέρδη της επιχείρησης διακινδυνεύοντας μόνον την εισφορά τους ή και πέραν αυτής αλλά μέχρι ορισμένο από το καταστατικό ποσό, αντί να δανείζουν τα κεφάλαια τους με τόκο κατώτερο των προβλεπόμενων κερδών.

Σε κάθε περίπτωση η εισφορά του ετερορρυθμού συνεταίρου συνίσταται σε χρήματα, η εισφορά παρουσιάζει κάποια συγγένεια με την σύμβαση δανείου, φαινομενικά όμως διότι μεταξύ δανειστού και ετερόρρυθμου συνεταίρου υφίσταται ουσιώδης διαφορά. Πράγματι ο δανειστής λαμβάνει σταθερό εισόδημα (τόκο), ενώ ο ετερόρρυθμος συνεταίρος λαμβάνει αβέβαιο ποσοστό, εξαρτώμενο μάλιστα εκ της πραγματοποιήσεως εταιρικών κερδών. Επίσης, ο δανειστής δεν μετέχει τον οικονομικό κίνδυνο του οφειλέτου, ενώ ο ετερόρρυθμος διακινδυνεύει την εισφορά του στην εταιρική επιχείρηση. Ωσαύτως, οι αξιώσεις των δανειστών με το κεφάλαιο και τους τόκους προηγούνται των αξιώσεων των ετερορρυθμών συνεταίρων. Ενίοτε όμως είναι δύσκολο να διακριθούν οι δυο σχέσεις, για το ασφαλέστερο διακριτικό γνώρισμα είναι να εξακριβώσεις τη σύμβαση υφίσταται και όχι το στοιχείο της *affectio societatis*.

¹⁷ Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Εμπορικό δίκαιο, 1994, σελ. 137.

¹⁸ Κορρές Μ. Γεώργιος – Δρακόπουλος Κ. Στυλιανός, Χρηματοοικονομική ανάλυση & διοίκηση παραγωγής, 1999, σελ. 17.

¹⁹ Καραβάς Ν. Κωνσταντίνος, Αρχαί Ελληνικού εμπορικού δικαίου, 1954, σελ. 178-179.

Σύμφωνα με τους²⁰ Λεβαντή Φ. Ελευθέριο, Αντωνόπουλο Βασίλη και Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, ετερόρρυθμη εταιρία είναι η εταιρία που έχει νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα κατά το ουσιαστικό σύστημα, στην οποία ένας τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται άμεσα, απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις (ομόρρυθμος εταίρος) και ένας τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται γι' αυτές περιορισμένα (ετερόρρυθμος εταίρος).

Οι διαφορετικές ερμηνείες και η σύγχυση που είδαμε παραπάνω έρχονται από πολύ παλαιά και συγκεκριμένα από ένα κείμενο του Γαλλικού κώδικα²¹, διότι οι όροι: «simples bailleurs de fonds = απλοί χρηματοδότες και «associés en nom» δεικνύουν την σκέψη ότι οι ετερόρρυθμοι συνεταίροι είναι δανεισταί ή πρόσωπα μη συμμετέχοντα εμφανώς στην εταιρία. Σε αυτήν την αιτία οφείλεται και η δρακόντειος αυστηρότητα έναντι του ετερορρύθμου συνεταίρου, αλλά και η ανεξήγητος δια τη σύγχρονο αντίληψη ασάφεια της Γαλλικής θεωρίας έναντι των ετερορρυθμών συνεταίρων, τους οποίους πότε εξομοιώνει προς πιστωτές, πότε προς χρηματοδότες και ελάχιστα προς προσωπικώς συμμετέχοντας συνεταίρου με την ανωτέρω έννοια.

2.1.1.1. Χαρακτηριστικά της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας

I. Ως ιδιαίτερα χαρακτηριστικά²² της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας αναφέρονται τα εξής:

1. Η ετερόρρυθμη εταιρία, από κοινωνιολογική άποψη είναι ατομιστική ένωση, αφού η πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού στηρίζεται στη συμβολή μικρού αριθμού προσώπων. Εξάλλου, είναι εταιρία απόλυτα προσωπική ως προς τον ομόρρυθμο εταίρο και κυρίως κεφαλαιουχική ως προς τον ετερόρρυθμο, αφού αυτός συμβάλλει στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού κατά κύριο λόγο με τη συμμετοχή του στο κεφάλαιο της εταιρίας.

2. Από νομική άποψη, έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με την ομόρρυθμη εταιρία. Έχει νομική προσωπικότητα, μόνο που είναι μειωμένη, αφού και εδώ υπάρχει ευθύνη των εταίρων για τις εταιρικές υποχρεώσεις. Επίσης, είναι έμπορος με βάση το ουσιαστικό σύστημα.

3. Από οικονομική άποψη, και η εταιρία αυτή περιορίζεται την άσκηση μικρών επιχειρήσεων. Όμως, πέρα από τους εταίρους που είναι διατεθειμένοι να μετάσχουν στην άσκηση της επιχείρησης, αφενός με προσωπική συμβολή και αφετέρου, ή ενδεχομένως και ως κεφαλαιούχοι, στην εταιρία αυτή συμπράττουν και επιθυμούν να συμμετάσχουν μόνο ως κεφαλαιούχοι, διακινδυνεύοντας μόνο την εισφορά τους και, σε κάθε περίπτωση, μέρος της ατομικής τους περιουσίας και μη υφιστάμενοι τις συνέπειες εμπορικής ιδιότητας. Οι τελευταίοι, συνήθως, δεν έχουν τάσεις να αναμειχθούν στην άσκηση της επιχείρησης ή δεν θέλουν να αναλάβουν τους κινδύνους του εμπορίου.

II. Ως τυπολογικά χαρακτηριστικά²³ της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας αναφέρονται τα εξής:

1. Έχει νομική προσωπικότητα.

²⁰ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 285, Αντωνόπουλος Βασίλης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, I Προσωπικές εταιρίες, 1997, σελ. 308, Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος α, Προσωπικές εταιρίες, 1993, σελ. 116.

²¹ Πέρδικα Α. Παναγιώτου, Εγχειρίδιον εμπορικού δικαίου, 1952, σελ. 517.

²² Αντωνόπουλος Βασίλης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, I Προσωπικές εταιρίες, 1997, σελ. 308-309.

²³ Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Εμπορικό δίκαιο, 1987, σελ. 341-342.

2. Συμβιώνουν δυο ομάδες εταίρων. Οι ομόρρυθμοι που ευθύνονται άμεσα, απεριόριστα και σε ολόκληρο. Οι ετερόρρυθμοι που ευθύνονται άμεσα, και σε ολόκληρο, αλλά περιορισμένα, μέχρι της αξίας της οφειλομένης εισφοράς ή του τυχόν μεγαλύτερου ποσού που ορίζεται στην εταιρική σύμβαση. Στο εταιρικό πρέπει να φαίνονται οι ομόρρυθμοι και ετερόρρυθμοι εταίροι.

3. Είναι μικτή εταιρία. Προσωπική ως προς τον ομόρρυθμο, κεφαλαιουχική ως προς τον ετερόρρυθμο.

4. Αποκτά την ιδιότητα του εμπορίου κατά το υποκειμενικό ή αντικειμενικό κριτήριο ή σύστημα.

2.1.1.2. Ιστορική καταγωγή της ετερόρρυθμης εταιρίας

Οι αρχικές μορφές της σημερινής ετερόρρυθμης εταιρίας ανευρίσκονται στον Μεσαίωνα. Αποτέλεσε εξέλιξη της πολύ παλαιάς πρακτικής, σύμφωνα με την οποία ορισμένα πρόσωπα συμμετείχαν στις εμπορικές επιχειρήσεις άλλων προσώπων κατά τρόπο ώστε οι μεν επιχειρηματίες ενεργούσαν προς τα έξω στο δικό τους όνομα, ενώ οι συμβληθέντες με αυτούς συμμετείχαν απλώς με εισφορές – σε χρήμα ή σε εμπορεύματα – με τελικό σκοπό την κατανομή των κερδών.

Αυτή η μορφή συμμετοχής καθιερώθηκε κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους (X ή XI αιώνα) στις ρωμανικές χώρες (Ιταλία, Γαλλία) υπό την ονομασία *commenda* (σύμβαση παραγγελίας), εμφανιζόταν δε υπό διάφορες παραλλαγές. Μια από τις παραλλαγές της *commenda* στις παραπάνω χώρες ήταν η σύμβαση, βάσει της οποίας ένας κεφαλαιούχος (*commendator*), που ενδιαφερόταν να αξιοποιήσει εμπορικά μέρος της περιουσίας του, μετείχε στην επιχείρηση ενός άλλου (*tractator* – επιχειρηματία), ο οποίος ήταν επίσης κεφαλαιούχος και ασκούσε εμπορία (συνήθως ναυτική) με χρήματα ή εμπορεύματα (ή ακόμα και με την εισφορά πλοίου), προκειμένου ο τελευταίος να προβεί σε (διαθαλάσσιες ή χερσαίες) εμπορικές επιχειρήσεις, τα δε κέρδη μοιράζονταν μεταξύ τους σύμφωνα με την αναλογία που είχε συμφωνηθεί.

Αυτή η μορφή συνεργασίας διαδόθηκε τόσο πολύ ώστε να λέγεται ότι ήταν η εταιρία του Μεσαίωνα και της αρχής των νεωτέρων χρόνων. Δυο κυρίως λόγοι θεωρείται ότι συνετέλεσαν στην ανάπτυξη της: η απαγόρευση του εντόκου δανείου που είχε γίνει δεκτή δυνάμει του κανονικού δικαίου και η απαγόρευση στους ευγενείς να επιδίδονται σε εμπορικές εργασίες. Έτσι, αυτή η εταιρική μορφή παρείχε στους μεν κεφαλαιούχους το μέσο να καθιστούν παραγωγικά τα κεφάλαια τους, τα οποία δεν μπορούσαν, κατά τη θεωρία του κανονικού δικαίου που καθιερώθηκε και από το αστικό δίκαιο, να τα διαθέσουν με τόκο, στους δε ευγενείς τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε εμπορικές δραστηριότητες χωρίς να παραβιάζουν την ως άνω απαγόρευση.

Η *commenda*, με την παραπάνω βασική μορφή, και ανάλογα με το αν ο *commendator* δεν εμφανιζόταν ή εμφανιζόταν προς τα έξω, αποτέλεσε τον πρόδρομο τόσο της σημερινής αφανούς εταιρίας όσο και της σημερινής ετερόρρυθμης εταιρίας.

Ειδικότερα η *commenda* μπορούσε να πάρει τις ακόλουθες βασικές μορφές:

α. Ο *commendator* δεν εμφανιζόταν προς τα έξω και δεν υπήρχε εταιρική επωνυμία. Αυτός ήταν άγνωστος στους τρίτους και δεν ευθυνόταν απέναντί τους. Στην περίπτωση αυτή γινόταν λόγος για «*participatio*» ή, προκειμένου περί εταιριών με κάποια διάρκεια, για «*compagnia secreta*», η οποία αντιστοιχεί στη σημερινή αφανή εταιρία.

β. Ο commendator εμφανιζόταν προς τα έξω, υπήρχε κοινή επωνυμία. Η διαχείριση και εκπροσώπηση ανήκαν στον tranctator, όμως και ο commendator ευθυνόταν για τα χρέη προς τρίτους αλλά περιορισμένα, με την εισφορά του. Στην περίπτωση αυτή γινόταν λόγος για «compagnia palese» ή «accomendita», η οποία αντιστοιχεί στη σημερινή ετερόρρυθμη εταιρία.

Οι παραπάνω εταιρικές μορφές ανευρίσκονται και στη Γερμανία κατά το τέλος του Μεσαίωνα με πολύ διαδεδομένη μάλιστα τη μορφή που αντιστοιχεί στη σημερινή ετερόρρυθμη εταιρία. Η τελευταία αυτή μορφή, όμως, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν προήλθε από την commenda (αν και η ονομασία του συγκεκριμένου εταιρικού τύπου – Kommanditdesellschaft – προέρχεται από αυτή), αλλά από την ομόρρυθμη εταιρία και συγκεκριμένα προέκυψε από το γεγονός ότι ορισμένοι ομόρρυθμοι εταίροι ή κληρονόμοι τους άφησαν την εισφορά τους στην ομόρρυθμη εταιρία και παρέμεναν σε αυτή χωρίς όμως να συμμετέχουν (πλέον) στη διοίκηση της εταιρίας, υπό τον όρο ότι εφεξής θα διακινδύνευαν μόνο την εισφορά τους.

Η ετερόρρυθμη εταιρία ρυθμίστηκε για πρώτη φορά στη γαλλική Ordonnance sur le commerce του 1673 (η οποία όρισε ότι «οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν υποχρεούνται ειμή μόνον μέχρι του ποσού του μεριδίου των») και αργότερα στον Ναπολέοντειο Εμπορικό Κώδικα (code de commerce) του 1807 και στους κώδικες των άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Στην Ελλάδα εισήχθηκε με τον Εμπορικό Νόμο (Διάταγμα της 19.4/1.5.1835) που αποτελεί μετάφραση του γαλλικού (ναπολεόντειου) Εμπορικού Κώδικα του έτους 1807.

2.1.1.3. Οικονομική σημασία της ετερόρρυθμης εταιρίας

Παλαιότερα η ετερόρρυθμη εταιρία αποτελούσε για πολλούς ετερόρρυθμους εταίρους το υποκατάστατο της (ελλείπουσας τότε) κεφαλαιουχικής εταιρίας, η οποία προσφέρει το πλεονέκτημα του περιορισμού του επιχειρηματικού κίνδυνου, λόγος που είχε άλλωστε συμβάλει στη ραγδαία επέκταση της.

Σήμερα, μετά την εισαγωγή των κεφαλαιουχικών εταιριών, η ετερόρρυθμη εταιρία, ως εταιρική μορφή, αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση άλλων αναγκών και στόχων. Προορίζεται κατά βάση για την άσκηση μικρών επιχειρήσεων που συνδυάζουν κεφαλαίο και προσωπική εργασία. Και τούτο διότι επιτρέπει τη συνεργασία μεταξύ: αφενός ενός ή περισσότερων προσώπων που θέλουν να ασκήσουν εμπορική επιχείρηση υπό συνθήκες όμοιες προς αυτές της ομόρρυθμης εταιρίας, δηλαδή με προσωπική εργασία που επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση των ικανοτήτων, της πείρας και της εμπορικής πίστης των μελών της καθώς και με αμοιβαία εμπιστοσύνη, δεν διαθέτουν όμως (επαρκή) κεφάλαια, και αφετέρου ενός ή περισσότερων προσώπων, τα οποία επιθυμούν να μετάσχουν σ' αυτή την εμπορική επιχείρηση μόνο κεφαλαιουχικά χωρίς να γίνουν έμποροι και χωρίς να διακινδυνεύουν ολόκληρη την περιουσία τους ως ομόρρυθμοι εταίροι, αλλά μόνο την εισφορά τους, ή, πάντως, μέρος μόνο της περιουσίας τους²⁴.

2.1.1.4. Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρία

²⁴ Ρόκας Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, 2001, σελ. 655-657.

Ο νόμος (άρθρα 24-28 και 47-50 Ε.Ν.) διακρίνει δυο είδη ετερορρυθμών εταιρειών: την απλή ετερόρρυθμη εταιρεία και την κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία. Η βασική διαφορά μεταξύ των δυο αυτών εταιρικών τύπων είναι ότι στην απλή τα μερίδια των ετερορρυθμών εταίρων (που δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με τίτλους) είναι κατ' αρχήν αμεταβίβαστα και ανεκχώρητα²⁵, ενώ στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία, τα μερίδια των ετερορρυθμών εταίρων παρίστανται με μετοχικούς τίτλους (όπως στην ανώνυμη εταιρεία), που είναι ελεύθερα μεταβιβαστοί²⁶.

2.2. Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας και ομόρρυθμης εταιρίας

2.2.1. Γενικά

Τέσσερις βασικές διαφορές υπάρχουν ανάμεσα στην Ε.Ε. και Ο.Ε.

Οι διαφορές αυτές αναφέρονται στο είδος της εισφοράς του ετερόρρυθμου εταίρου, την εταιρική επωνυμία, την ευθύνη και τη νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου.

2.2.2. Είδος εισφοράς

Στην Ο.Ε. επιτρέπεται κάθε είδος εισφοράς ακόμη και εισφορά εργασίας.

Στην Ε.Ε. απαγορεύεται στον ετερόρρυθμο εταίρο να εισφέρει ως εισφορά την εργασία του. Πρόκειται για απαγόρευση που αποσκοπεί στην προστασία των ομόρρυθμων εταίρων, της εταιρίας και των τρίτων που συναλλάσσονται με αυτή. Η απαγόρευση αυτή είναι ορθή, θεσπίζεται δε ρητά από ορισμένες ξένες νομοθεσίες μια και ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς του που στην περίπτωση εισφοράς εργασίας δεν μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα.

2.2.3. Εταιρική επωνυμία

2.2.3.1. Η ρύθμιση του νόμου

Κατά το άρθρο 23 § 2 ΕΚ «η εταιρία αυτή (η Ε.Ε.) διευθύνεται υπό εταιρική επωνυμία φέρουσα κατ' ανάγκην το όνομα ενός ή και πολλών αλληλεγγύως (σε ολόκληρο) υπευθύνων συνεταίρων». Κατά δε το άρθρο 25 ΕΚ «το όνομα ετερόρρυθμου τινός συνεταίρου δεν δύναται να εισέλθει εις την εταιρική επωνυμία.»²⁷.

Το ορθό νόημα των παραπάνω διατάξεων, όπως το αποδίδουν νεότεροι εμπορικοί κώδικες του δικού μας, είναι το εξής: η Ε.Ε. δρα με εταιρική επωνυμία που συγκροτείται από το όνομα ενός τουλάχιστον από τους ομόρρυθμους εταίρους και την προσθήκη της ένδειξης «ετερόρρυθμη εταιρία» ή άλλης ανάλογης φράσης (π.χ. Ε.Ε.) ή ΕτΕ.

²⁵ Με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων ή με απόφαση της πλειοψηφίας των μελών της εταιρείας – αν το τελευταίο αυτό προβλέπεται στο καταστατικό – μπορούν, πάντως, να μεταβιβαστούν και τα μερίδια των ετερορρυθμών εταίρων.

²⁶ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρίες Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, 1999, σελ. 107-108.

²⁷ Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Νομοθετήματα για τις εταιρίες, 1990, σελ. 40.

2.2.3.2. Συνέπεια της παράβασης

Καίτοι ο νόμος δεν ορίζει τίποτε, γίνεται δεκτό ότι αφότου ο ετερόρρυθμος εταίρος συναίνεσε ή ανέχθηκε να περιληφθεί το όνομα του στην εταιρική επωνυμία, ευθύνεται άμεσα, απεριόριστα και σε ολόκληρο με τον ομόρρυθμο για τις εταιρικές υποχρεώσεις.

Δεν ευθύνεται, όταν το όνομα του περιλήφθηκε στην εταιρική επωνυμία χωρίς να το γνωρίζει.

2.3. Ευθύνη ετερόρρυθμου εταίρου

2.3.1. Η ρύθμιση του νόμου

Κατά το άρθρο 26 ΕΚ, «ο ετερόρρυθμος συνεταίρος δεν υπόκειται σε ζημίας, ειμή καθόσον αύται δεν υπερβαίνουν το ποσό των χρημάτων τα οποία κατέθεσαν ή όφειλε να καταθέσει εις την εταιρία».

Βέβαιο είναι, ότι η παραπάνω διάταξη δεν έχει ορθή νομοτεχνική διατύπωση. Πιο σωστά είναι διατυπωμένο το άρθρο 41 § 2 ΣχΕΚ.

2.3.2. Η ρύθμιση του ΣχΕΚ

Κατά το άρθρο 41 § 2 ΣχΕΚ ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται άμεσα και σε ολόκληρο για τις εταιρικές υποχρεώσεις αλλά μόνο μέχρι την αξία της οφειλομένης εισφοράς του ή τυχόν μεγαλύτερου ποσού που ορίζεται στο εταιρικό.

2.4. Νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου

2.4.1. Η ρύθμιση του ΕΚ

Ο ΕΚ χαρακτηρίζει τον ετερόρρυθμο εταίρο «χρηματοδότη» (άρθρο 23 § 1). Ο χαρακτηρισμός αυτός είναι ατυχής, γιατί ο ετερόρρυθμος εταίρος είναι κατά κυριολεξία εταίρος (και όχι δανειστής της εταιρίας). Αυτό σημαίνει ότι η νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου στις εσωτερικές και εξωτερικές σχέσεις δεν διαφέρει από αυτήν του ομόρρυθμου εταίρου, εκτός αν ο νόμος θεσπίζει διαφορετική ρύθμιση. Ήδη το άρθρο 27 ΕΚ θεσπίζοντας διαφορετική ρύθμιση, ορίζει ότι «ο ετερόρρυθμος συνεταίρος δεν μπορεί να κάμει καμία πράξη διαχειρίσεως ή να εργασθεί εις υποθέσεις της εταιρίας, ουδέ κατ' επιτροπή».

Οι λύσεις που έδωσε το ΣχΕΚ είναι λύσεις που κατά πλειοψηφία αποδέχτηκε η επιστήμη και η νομολογία μας.

2.4.2. Η ρύθμιση του ΣχΕΚ

Κατά το άρθρο 45 § 1 ΣχΕΚ «ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν επιτρέπεται να μετέχει στην εκπροσώπηση της εταιρίας. Αν μολαταύτα μετάσχει στην εκπροσώπηση ευθύνεται άμεσα, απεριόριστα και σε ολόκληρο για όλα τα μεταγενέστερα χρέη, εκτός και αν η συμμετοχή του στην εκπροσώπηση αναφέρεται σε μεμονωμένα και μικρής σημασίας χρέη, όποτε ευθύνεται μόνο γι' αυτά».

α. Ο κανόνας

Η παραπάνω διάταξη θεσπίζει τον κανόνα της απαγόρευσης συμμετοχής του ετερόρρυθμου εταίρου στην εκπροσώπηση της εταιρίας, δηλαδή τη διαχείριση προς τα έξω.

Σκοπός της διάταξης, που δεν επιτρέπει αντίθετη συμφωνία (είναι αναγκαστικού δικαίου όπως λέμε), είναι η προστασία τρίτων, από τον κίνδυνο σύγχυσης να εκλάβουν τον ετερόρρυθμο εταίρο ως ομόρρυθμο εταίρο.

β. Εξαίρεση

Κατ' εξαίρεση, ο ετερόρρυθμος έχει εξουσία να διαχειρίζεται την εταιρία, να επιχειρεί όλες τις πράξεις διαχείρισης που ανάγονται στις εσωτερικές σχέσεις.

Παράδειγμα: Ο ετερόρρυθμος εταίρος μπορεί να δίνει τη γνώμη του για ορισμένα θέματα, να εποπτεύει ή να επιθεωρεί πράξεις εκπλήρωσης συγκεκριμένων υποχρεώσεων της εταιρίας.

γ. Κυρώσεις

Ο ετερόρρυθμος εταίρος που μετέχει στην εκπροσώπηση της εταιρίας ευθύνεται άμεσα, απεριόριστα και σε ολόκληρο για τα μεταγενέστερα χρέη. Δεν γίνεται όμως ομόρρυθμος εταίρος.

Αν η συμμετοχή του ετερόρρυθμου εταίρου αναφέρεται σε μεμονωμένα και μικρής σημασίας χρέη, τότε ευθύνεται μόνο για αυτά (άρθρο 45 § 1 εδ. β. ΣχΕΚ). Πρέπει να θεωρηθεί μικρής σημασίας συμμετοχή εκείνη, η οποία αξιολογούμενη από άποψη βαρύτητας και αποτελεσματικής επίδρασης στην εκπροσώπηση της εταιρίας, δεν δημιουργεί την εντύπωση ότι αυτός που επιχειρήσε τις πράξεις (ο ετερόρρυθμος εταίρος) είναι διαχειριστής της εταιρίας²⁸.

2.5. Διαφορά απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την Ε.Π.Ε.

Η απλή ετερόρρυθμη εταιρία διαφέρει από την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης γιατί στην Ε.Π.Ε. όλοι οι εταίροι ανεξαιρέτως ευθύνονται μέχρι το πόσο της συμμετοχής τους, ενώ στην ετερόρρυθμη εταιρία υπάρχει ένας τουλάχιστον ή και περισσότεροι εταίροι, που ευθύνονται και πέραν της συμμετοχής τους, είναι οι ομόρρυθμοι εταίροι της ετερόρρυθμης εταιρίας²⁹.

2.6. Διαφορές απλής ετερόρρυθμης εταιρίας από την αφανή εταιρία

Ο έντονος κεφαλαιουχικός χαρακτήρας της συμμετοχής των ετερορρυθμών εταίρων σε συνδυασμό με την έλλειψη ευθύνης ή την περιορισμένη ευθύνη τους έχει συνήθως ως συνέπεια την περιορισμένη ανάμιξη τους στις εταιρικές υποθέσεις, έτσι ώστε η βασική συμβολή τους να συνίσταται στην καταβολή της εισφοράς. Τα στοιχεία αυτά οδηγούν στην προσέγγιση, από ουσιαστικής απόψεως, της ετερόρρυθμης εταιρίας προς την αφανή.

Οι διαφορές μεταξύ των δυο εταιρικών τύπων συνίσταται κυρίως στο ότι η ετερόρρυθμη εταιρία είναι εξωτερική εταιρία (η συμμετοχή του ετερορρυθμού εταίρου εμφανίζεται προς τα έξω) ενώ η αφανής είναι εσωτερική εταιρία, δηλ. ο

²⁸ Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, 1993, σελ. 233-238.

²⁹ Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Εμπορικό δίκαιο, 1994, σελ. 136.

αφανής εταίρος δεν εμφανίζεται προς τα έξω. Περαιτέρω η ετερόρρυθμη εταιρία, σε αντίθεση προς την αφανή έχει νομική προσωπικότητα και εταιρική περιουσία καθώς και εταιρική επωνυμία, είναι δε εμπορική εταιρία, ενώ η αφανής δεν έχει συνήθως εταιρική περιουσία ούτε είναι εμπορική εταιρία αλλά θεωρείται εταιρία του εμπορικού δικαίου³⁰.

³⁰ Ρόκας Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, 2001, σελ.655

3 Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρίας

θέματα κεφαλαίου:

- ❑ Προϋποθέσεις σύστασης ετερόρρυθμης εταιρίας
- ❑ Διαδικασίες σύστασης
- ❑ Τυπικό συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας
- ❑ Έξοδα συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας
- ❑ Δημοσίευση καταστατικού
- ❑ Έλλειψη δημοσιεύσεως του καταστατικού.
- ❑ Λογιστικές εγγραφές συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας
- ❑ Κατηγορία λογιστικών βιβλίων
- ❑ Είδη εισφορών
- ❑ Εισφορά χρήσεως ακινήτου
- ❑ Αποτίμηση εισφορών σε είδος
- ❑ Παράδειγμα λογιστικών εγγραφών συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας
- ❑ Λογιστικές εγγραφές εξόδων συστάσεως
- ❑ Ουσιαστικά ελαττώματα της σύμβασης

3.1. Προϋποθέσεις σύστασης ετερόρρυθμης εταιρίας

Για την σύσταση ετερόρρυθμης εταιρίας³¹ πρέπει να συμπράξουν δυο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως την επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα).

Τα ιδρυτικά μέλη της ετερόρρυθμης εταιρίας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. (Όσον αφορά τα πρόσωπα των εταίρων³², για τη σύσταση της ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται η σύμπραξη δυο ή περισσότερων προσώπων από τα οποία τουλάχιστον ένα πρέπει να είναι οπωσδήποτε ομόρρυθμος εταίρος και τουλάχιστον ένα οπωσδήποτε ετερόρρυθμος εταίρος.) Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 1329/83).

Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Η έγγραφη γυναίκα³³, μετά το Σύνταγμα του 1975 που καθιέρωσε την ισότητα των δυο φύλων και το Ν. 1329/83, που μπορεί να μετέχει σε οποιουδήποτε τύπου εταιρεία και γενικότερα να εμπορεύεται, χωρίς να χρειάζεται τη συναίνεση του συζύγου.

Ο αλλοδαπός, εξάλλου, μπορεί να μετέχει σε προσωπική εταιρεία (αφού κατά το άρθρο 4 Α.Κ. εξομοιώνεται προς τον ημεδαπό όσον αφορά τα αστικά δικαιώματα).

3.2. Διαδικασίες σύστασης

Η διαδικασία ίδρυσης μιας ετερόρρυθμης εταιρίας αναλύεται στα παρακάτω βήματα³⁴:

³¹ www.gge.gr

³² Ρόκας Κ. Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιρειών, τόμος δεύτερος, 2001, σελ. 658.

³³ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 19.

1. Προέγκριση επωνυμίας

Εφόσον έχει επιλεγθεί επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη ετερόρρυθμη εταιρία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου.

Κατά την επίσκεψη σας αυτή στο επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μια αίτηση και ένα παράβολο.

³⁴ www.google.gr, www.kep.gov.gr, www.gge.gr

Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση Προέγκρισης Επωνυμίας.

Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό.)

2. Σύνταξη καταστατικού – Ιδιωτικού συμφωνητικού

Στη συνέχεια πρέπει να παραχωρήσετε στη σύνταξη του ιδιωτικού συμφωνητικού – καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυση της. Το καταστατικό υπογράφεται από όλους τους εταίρους και δεν χρειάζεται να συνταχθεί από ή να απογράφει σε συμβολαιογράφο.

3. Έλεγχος επωνυμίας

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης Ε.Ε. σε δυο αντίγραφα προστομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το επιμελητήριο τέτοιον αριθμό), και μια αίτηση.

Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

4. Δ.Ο.Υ. Έδρας

Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην Δ.Ο.Υ. έδρας το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (Φ.Σ.Κ.), ο οποίος ανέρχεται σε 1 επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Για την καταβολή του Φ.Σ.Κ. πρέπει να προσκομίσετε δυο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραφμένο ποσό, δήλωση Φ.Σ.Κ. εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δυο αντίγραφα της δήλωσης Φ.Σ.Κ.

5. Ταμείο Νομικών και Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων

Στη συνέχεια πρέπει να θεωρήσετε τα καταστατικά στο Ταμείο Νομικών όπου καταβάλλονται ποσά 0,5% επί του εταιρικού κεφαλαίου.

6. Πρωτοδικείο Έδρας

Δυο αντίγραφα του θεωρημένου καταστατικού από το επιμελητήριο, τη Δ.Ο.Υ. κατά την καταβολή του Φ.Σ.Κ. και το Ταμείο Νομικών, κατατίθενται στο

πρωτοδικείο έδρας για δημοσίευση. Η δημοσίευση αυτή αποτελεί την πράξη ίδρυσης – σύστασης της Ε.Ε.

7. Επιμελητήριο

Εντός δυο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο.

Προϋποθέσεις για την εγγραφή εξαγωγικής επιχείρησης στο ειδικό μητρώο εξαγωγέων (ΕΜΕ) που τηρείται στο Ε.Β.Ε. Αθηνών:

α) Η επιχείρηση πρέπει να έχει ήδη γίνει μέλος του Επιμελητηρίου της έδρας της, στο οποίο κατατάσσεται με βάση το αντικείμενο οικονομικής δραστηριότητας της, δηλαδή η εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, η βιοτεχνική του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου κ.τ.λ. ή μέλος Ειδικών Οργανισμών π.χ. Οργανισμός Καπνού.

β) Η καταχώρηση της επωνυμίας στο Ειδικό Μητρώο Εξαγωγέων γίνεται με την πράξη του προέδρου του Ε.Β.Ε.Α. ή με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής του Ε.Β.Ε.Α. σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από προηγούμενη διαπίστωση, ότι ο εξαγωγέας έχει την απαιτούμενη για τη διενέργεια εξαγωγικού εμπορίου εμπορική εγκατάσταση και οργάνωση. Για τη διατύπωση των προϋποθέσεων αυτών (εμπορική εγκατάσταση και οργάνωση), σε περίπτωση που τα υποβληθέντα στην Υπηρεσία δικαιολογητικά δεν κρίνονται επαρκή, το Επιμελητήριο μπορεί να προβαίνει σε περαιτέρω ερευνά και σχετική αυτοψία.

Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν τα ακόλουθα δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα κατά τόπους Επιμελητήρια.

Στην περίπτωση εξαγωγικής ετερόρρυθμης εταιρείας, χρειάζονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά για την εγγραφή στο ειδικό μητρώο εξαγωγέων³⁵:

- Αίτηση που να ζητείται η εγγραφή της εξαγωγικής επωνυμίας στο Ειδικό Μητρώο Εξαγωγέων (Δίνεται από το Επιμελητήριο)
- Στοιχεία εκπροσώπων (Δίνεται από το Επιμελητήριο)
- Παράβολο από το Δημόσιο Ταμείο της Περιφέρειας του Ν. Ημαθίας (Υπ. Εμπορίου Ε4/2472/3.4.1986)
- Πιστοποιητικό Πρωτοδικείου για μη πτώχευση (από Πρωτοδικείο) Στις Ο.Ε. και Ε.Ε. για το νομικό πρόσωπο και για τους ομόρρυθμους εταίρους.
- Απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Δικαστικής χρήσης (από εισαγγελία) Στις Ο.Ε. και Ε.Ε. για τους ομόρρυθμους εταίρους.
- Εγγυητική επιστολή μιας Εμπορικής Τράπεζας
- Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 με την οποία θα αναλαμβάνεται η υποχρέωση να ενημερώνεται το Επιμελητήριο για κάθε τυχόν μελλοντική αμετάκλητη απόφαση καταδίκης για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 9 του Ν.936/79 Στις Ο.Ε. και Ε.Ε. για τους ομόρρυθμους εταίρους.

8. Δ.Ο.Υ. Έδρας

³⁵ Επιμελητήριο Ημαθίας, Κεντρικής 3, Βέροια, Τ.Κ. 59100, Τηλ. 23310-24734.

I. Έναρξη εργασιών

Το επόμενο βήμα στη διαδικασία σύστασης της Ε.Ε. είναι η έναρξη εργασιών στην Δ.Ο.Υ. έδρας.

Πρέπει να προσκομίσετε στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Έντυπο έναρξης δραστηριότητας Μ3
2. Καταστατικό θεωρημένο από το Πρωτοδικείο
3. Βεβαίωση έγγραφης σε επιμελητήριο
4. Εγγραφή μελών σε ασφαλιστικό φορέα (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, κ.λ.π.) αν είναι απόδειξη είσπραξης χρειάζεται φωτοαντίγραφο της πρώτης σελίδας του βιβλιαρίου ΤΕΒΕ ή ΤΑΕ.
5. Μισθωτήριο θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. του ιδιοκτήτη ή αν έχουμε δωρεάν παραχώρηση κάποιου χώρου από κάποιον άλλον (πατέρα, μητέρα, κ.λ.π.) τότε πρέπει να προσκομιστεί:
 - Συμβόλαιο ιδιοκτησίας και
 - Υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη από την Αστυνομία για δωρεάν παραχώρηση εκείνου ο οποίος παραχωρεί το χώρο.

Αν ο χώρος είναι ιδιόκτητος, τότε πρέπει να προσκομιστεί:

- Συμβόλαιο ιδιοκτησίας και
 - Υπεύθυνη δήλωση ότι θα χρησιμοποιήσει τον ιδιόκτητο χώρο σαν επαγγελματική έδρα της επιχείρησής του.
6. Χαρτόσημο έναρξης (το πληρώνει ο διαχειριστής του νομικού προσώπου στη Δ.Ο.Υ.)
 7. Εξουσιοδότηση (εφόσον την έναρξη κάνει κάποιος τρίτος εκτός των μελών)

II. Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων

Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

1. Φορολογική Ενημερότητα από τα μέλη
2. Υπεύθυνη Δήλωση ότι τα μέλη δεν ήταν επιτηδευματίες ή εάν είναι, βεβαίωση από τα τμήματα Κώδικα – Φ.Π.Α. – Έσοδα ότι δεν υπάρχουν οφειλές
3. Απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον ενός Διαχειριστή
4. Σημείωμα Θεώρησης σε 1 αντίτυπο για κάθε εγκατάσταση

3.3. Τυπικό συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας

Μετά την καταχώρηση στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου, αποκτά νομική προσωπικότητα. Αναφέρεται ότι έχει την εταιρική μορφή της ετερόρρυθμης εταιρίας.

Κατ' ακολουθία απαιτείται να αναφέρεται ποιοι εκ των εταίρων μετέχουν της εταιρίας ως ομόρρυθμοι (ένας ή περισσότεροι) και ποιοι ως ετερόρρυθμοι (ένας ή περισσότεροι). Προκειμένου περί των ετερόρρυθμων εταίρων απαιτείται να αναφέρεται η έκταση της ευθύνης (περιορισμένη ευθύνη). Η ευθύνη αυτή κατ' αρχήν είναι μέχρι της εισφοράς, αλλά μπορεί να είναι και πέραν αυτής, πάντως όμως

περιορισμένη, χωρίς να υφίσταται περιορισμός ως προς την έκταση της περιορισμένης ευθύνης. Έτσι μπορεί να ορισθεί ότι εισφέρει Ευρώ αλλά ευθύνεται μέχρι του ποσού των Ευρώ. Εάν δεν αναφέρεται μέχρι ποίου ποσού ευθύνεται, εφ' όσον όμως χαρακτηρίζεται ως ετερόρρυθμος, ενέχεται μόνο μέχρι της εισφοράς του, εάν δε την κατέβαλε δεν έχει άλλη περαιτέρω υποχρέωση. Το όνομα του ετερορρύθμου δεν μπορεί να τεθεί στην επωνυμία, γιατί διαφορετικά θα ενέχεται ως ομόρρυθμος. Συνήθως υπό τας λέξεις και Σία, καλύπτεται ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι, αλλά αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε, γιατί δεν αποκλείεται υπό αυτές να καλύπτεται και ομόρρυθμος.

Δεν πρέπει να διορίζεται διαχειριστής της εταιρίας ο ετερόρρυθμος γιατί με το διορισμό του αυτός θα ευθύνεται ως ομόρρυθμος εταίρος³⁶.

3.4. Έξοδα συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας

Τα έξοδα συστάσεως μιας ετερόρρυθμης εταιρίας— εκτός, βέβαια, από την αμοιβή του προσώπου που ετοίμασε το καταστατικό – ανέρχονται στα εξής ποσά:

α) Φόρος 1% στη συγκέντρωση κεφαλαίου, κατά την έκφραση του Ν. 1676/86 (άρθρα 17 – 31). Ο φόρος αυτός αντικατέστησε, από 1 Ιανουαρίου 1987, το χαρτόσημο 2,4% που επιβάλλονταν προηγούμενος στο ποσό του κεφαλαίου της εταιρείας. Κατά το Ν. 1676/86, η καταβολή του φόρου 1% γίνεται εντός 15 ημερών από τη σύσταση της εταιρείας, βάσει δηλώσεως σε ειδικό έντυπο της Δ.Ο.Υ. που υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα. Τα δυο από τα αντίγραφα αυτά κρατά η Δ.Ο.Υ. για το αρχείο της και το τρίτο επιστρέφεται στην εταιρεία ως αποδεικτικό της πληρωμής. Στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (της έδρας της εταιρείας) υποβάλλονται δυο αντίγραφα του καταστατικού. Η Δ.Ο.Υ. κρατά το ένα στο αρχείο της και επιστρέφει το άλλο θεωρημένο (με τη βεβαίωση ότι καταβλήθηκε ο φόρος 1%). Ο φόρος 1% επιβάλλεται κατά τη σύσταση (ίδρυση) των εταιρειών και επί του αναγραφόμενου στο καταστατικό κεφαλαίου. Είναι αδιάφορο αν η σύσταση γίνεται με εισφορές σε χρήμα ή σε είδος και ακόμα αν η ιδρυόμενη εταιρεία προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων εταιρειών. Στην τελευταία, όμως, περίπτωση από το εταιρικό κεφάλαιο που αναγράφεται στο καταστατικό της προελθούσας από μετατροπή ή συγχώνευση εταιρείας, αφαιρείται το κεφάλαιο που αναγράφεται στα καταστατικά της μετατρεπομένης ή των συγχωνευομένων εταιρειών και καταβάλλεται φόρος 1% επί της διαφοράς. Στις περιπτώσεις συστάσεως εταιρείας, αυξήσεως εταιρικού κεφαλαίου, μετατροπής και συγχωνεύσεως εταιρειών, ο φόρος υπολογίζεται στην «πραγματική αξία» των κάθε είδους εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων. Ως «πραγματική δε αξία» νοείται η αγοραία αξία, δηλαδή εκείνη στην οποία θα μπορούσε κάποιος να μεταβιβάσει ευχερώς τα δικαιώματά του.

Η «πραγματική αξία» των εισφερόμενων κάθε είδους περιουσιακών στοιχείων εξακριβώνεται από τη φορολογική αρχή, η οποία δεν δεσμεύεται από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, που έγινε από τους εταίρους κ.λ.π. Εάν η αποτίμηση της χρηματικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων, που έγινε στο καταστατικό ή τη συστατική πράξη αποδεικνύεται ανακριβής, η φορολογούσα αρχή προσδιορίζει, κατόπιν ελέγχου, την πραγματική αξία επί της οποίας θα επιβάλλει το φόρο.

Είδη εισφορών. Οι εισφορές των εταίρων δυνατόν να συνίστανται σε χρήματα, κινητά πράγματα, εμπορεύματα, ακίνητα, προσωπική εργασία, και γενικά σε κάθε πράγμα που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς των εταίρων, καθώς και σε

³⁶ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Πρακτική–Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 57.

ασώματα περιουσιακά στοιχεία, όπως φήμη, πελατεία, πίστη κ.λ.π. Για τον υπολογισμό του φόρου στις κατά τ' ανωτέρω εισφορές των εταίρων λαμβάνεται υπόψη η «πραγματική αξία» αυτών, η οποία προσδιορίζεται κατόπιν εκτιμήσεως των αρμοδίων οργάνων της Δ.Ο.Υ.

Εάν η αρμόδια υπηρεσία της Δ.Ο.Υ. εκτιμήσει τις εισφορές σε είδος σε μεγαλύτερη αξία από εκείνη που συμφωνήθηκε μεταξύ των εταίρων και αναφέρεται στο καταστατικό, τότε τόσο ο φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%, όσο και οι εισφορές υπέρ Ταμείου Συντάξεως Νομικών υπολογίζονται επί της αυξημένης τιμής εκτιμήσεως της Δ.Ο.Υ. και όχι επί της αναγραφόμενης στο καταστατικό. Τούτο προβλέπει η διάταξη της § 1 άρθρου 10 του Ν.Δ. 4114/60.

Αναβίωση εταιρείας. Σε περίπτωση αναβιώσεως της εταιρείας δεν οφείλεται φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%, επειδή στην αναβίωση δεν έχουμε ίδρυση νέας εταιρείας (δεν έχουμε, δηλαδή, πράξη υποκείμενη στο φόρο), αλλά συνέχιση του ίδιου νομικού προσώπου με την αρχική του νομική μορφή.

β) Εισφορά υπέρ Ταμείου Συντάξεως Νομικών. Με το θεωρημένο από την Δ.Ο.Υ. αντίγραφο καταστατικού, ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών, όπου καταβάλλει την εισφορά 0,50% υπέρ αυτού. Το θεωρημένο από την Δ.Ο.Υ. αντίγραφο καταστατικού θεωρείται και στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών.

3.5. Δημοσίευση καταστατικού

Το θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., το οικείο επιμελητήριο και τα Ταμεία Συντάξεως Νομικών και Προνοίας Δικηγόρων καταστατικό και ένα ακόμα αντίγραφο αυτού υποβάλλονται στο Πρωτοδικείο για να γίνει η καταχώρηση στα τηρούμενα βιβλία εταιριών. Αρμόδιο Πρωτοδικείο για την καταχώρηση του καταστατικού είναι αυτό της έδρας της εταιρείας. Κατά το άρθρο 42 Ε.Ν. η καταχώρηση πρέπει να γίνεται εντός 15 ημερών από τη χρονολογία του καταστατικού και αυτό αποτελεί τη δημοσίευση (δημοσιότητα). Στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι στο Πρωτοδικείο υποβάλλεται περίληψη του καταστατικού, που μάλιστα πρέπει και να αναρτηθεί σε κατάλληλο χώρο του καταστήματος του Πρωτοδικείου για τρεις ολόκληρους μήνες. Στην πράξη έχει επικρατήσει από μακρού να υποβάλλεται για καταχώρηση πλήρες αντίγραφο καταστατικού, θεωρημένο κατά τα άνω, το οποίο στη συνέχεια θεωρείται και από το Πρωτοδικείο και παίρνει δυο αριθμούς καταχωρήσεως (στο γενικό και στο ειδικό μητρώο). Η περίληψη έχει καταργηθεί. Το αντίγραφο του καταστατικού με τις διάφορες θεωρήσεις παραμένει στο αρχείο του Πρωτοδικείου, ενώ στην εταιρεία χορηγείται αντίγραφο θεωρημένο απ' αυτό. Συνεπώς, στο Πρωτοδικείο θα υποβληθούν τόσα αντίγραφα καταστατικού, όσα επιθυμεί να λάβει η εταιρεία με τη θεώρηση αυτού και ένα ακόμα για το αρχείο του πρωτοδικείου.

Το άρθρο 42 Ε.Ν. ορίζει ότι αν η εταιρεία έχει υποκαταστήματα σε άλλους νομούς, υποχρεούται να επαναλάβει τη διαδικασία δημοσιεύσεως και στα πρωτοδικεία των νομών που ευρίσκονται τα υποκαταστήματα.

3.5.1. Έλλειψη δημοσιεύσεως του καταστατικού.

Δεν επιφέρει την αυτόματη λύση της εταιρείας. Κατά την επικρατήσασα άποψη «της υπάρξεως της εταιρείας εν τοις πράγματι», η εταιρεία λειτουργεί όπως και η δημοσιευθείσα. Μεταγενέστερη πραγματοποίηση της δημοσιεύσεως καλύπτει το κενό

που δημιουργήθηκε και έτσι αίρεται η ανωμαλία. Αυτά ως προς τις μεταξύ των εταίρων σχέσεις. Αλλά ούτε και κατά των τρίτων μπορεί να επικαλεσθεί η εταιρεία ή οι εταίροι αυτής την έλλειψη δημοσιεύσεως του καταστατικού. Αντίθετα, οι τρίτοι έχουν την ευχέρεια να προκαλέσουν την ακυρότητα της εταιρείας από το γεγονός της μη δημοσίευσής του καταστατικού της ή να θεωρήσουν την εταιρεία ισχυρή.

Συνέπεια της ανωτέρω αντιλήψεως είναι ότι το καταστατικό της εταιρείας είναι έγγραφο συστατικό και όχι αποδεικτικό αυτής – άρα η εταιρεία αποδεικνύεται και με μάρτυρες, ως «εν τοις πράγμασιν υπάρχουσα»³⁷.

3.6. Λογιστικές εγγραφές συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας

3.6.1. Κατηγορία λογιστικών βιβλίων

Οι προσωπικές εταιρείες δεν έχουν υποχρέωση από το νόμο να τηρήσουν λογιστική κατά τη διπλογραφική μέθοδο, εκτός αν ξεπεράσουν κάποιο όριο ετησίων ακαθαρίστων εσόδων³⁸. Έτσι, οι περισσότερες από τις προσωπικές εταιρείες, μετά τη σύστασή τους, τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., που δεν απαιτούν διπλογραφία. Άρα, γι' αυτές τις περιπτώσεις δεν ισχύουν όσα αναπτύσσονται εδώ.

Εξετάζονται, λοιπόν, οι λογιστικές εγγραφές συστάσεως της ετερόρρυθμης εταιρείας, που από την αρχή τηρεί προαιρετικά βιβλία τρίτης κατηγορίας (δηλαδή, κατά τη διπλογραφική μέθοδο) ή που θα αναγκαστεί, λόγω ύψους ακαθαρίστων εσόδων, να τηρήσει στο μέλλον.

Εξυπακούεται ότι σε περίπτωση τηρήσεως διπλογραφικής λογιστικής εφαρμόζεται το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

3.6.2. Είδη εισφορών

Οι εισφορές των εταίρων προς σύσταση ετερόρρυθμης εταιρείας δυνατόν να περιλαμβάνουν χρήμα (μετρητά ή επιταγές) ή και κάθε άλλο αντικείμενο που μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα. Οι εισφορές σε είδος μπορεί να περιλαμβάνουν: α) Ακίνητα κατά κυριότητα. β) Κινητά πράγματα (εμπορεύματα, χρεόγραφα, γραμμάτια εισπρακτέα, απαιτήσεις κατά τρίτων κ.λ.π.) επίσης κατά κυριότητα. γ) Τη χρήση ή την επικαρπία πράγματος. δ) Την προσωπική εργασία εταίρου. ε) Την εμπορική πίστη και φήμη αυτού³⁹.

3.6.3. Εισφορά χρήσεως ακινήτου

Όταν εισέρχεται η χρήση ακινήτου από τον εταίρο στον οποίο ανήκει, ως συμμετοχή του στο κεφάλαιο της εταιρείας, η εισφορά αυτή αποτιμάται κατά τα αναπτυσσόμενα στην επόμενη υποπαράγραφο και υποβάλλεται σε πληρωμή φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%.

Είναι διαφορετική η περίπτωση εισφοράς χρήσεως ακινήτου σε προσωπική εταιρεία, για ορισμένο χρονικό διάστημα, όχι για την απόκτηση ποσοστών

³⁷ Περισσότερα, σχετικά με την έλλειψη δημοσιότητας της εταιρείας στην παράγραφο ανώμαλες ή αντικανονικές ετερόρρυθμες εταιρείες.

³⁸ Όταν μια Ε.Ε. ξεπεράσει, σε κάποια χρήση, το όριο σε ακαθάριστα έσοδα, υποχρεούται από την αμέσως επόμενη χρήση να τηρήσει λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο (άρθρα 3 § 1 και 7 § 1 Κ.Φ.Σ.).

³⁹ Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ.22-24, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 18-22.

συμμετοχής του εισφέροντας στο κεφάλαιο αυτής. Στην περίπτωση αυτή, το Υπουργείο Οικονομικών θεωρεί τη μισθωτική αξία της χρήσεως του ακινήτου ως εισόδημα από οικοδομές, το οποίο αποκτά ο εισφέρων τη χρήση του ακινήτου⁴⁰.

Παράδειγμα: Ιδρύεται Ε.Ε. μεταξύ των Α,Β και Γ. Το εταιρικό κεφάλαιο θα είναι 10000 Ευρω, και θα καταβληθεί από τον εταίρο Α με μετρητά. Στο καταστατικό αναφέρεται ότι ο Β θα προσφέρει την εργασία του επειδή κατέχει ειδικές γνώσεις πάνω στο αντικείμενο της εταιρείας. Ο Γ, θα προσφέρει την χρήση ενός ακινήτου για τις ανάγκες της εταιρείας. Η αποτίμηση έγινε από κοινού, για μεν την εργασία του Β σε 400 Ευρω, για δε τη χρήση του ακινήτου του Γ σε 600 Ευρω. Η εισφορά της εργασίας του Β και η χρήση ακινήτου του Γ δεν αποτελούν μέρος του εταιρικού κεφαλαίου, αλλά συνυπολογίζονται για την διανομή των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με το καταστατικό.

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			10000	
33.03 Εταίροι, Λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου		10000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρυθμος εταίρος	1000			
33.03.01 Εταίρος Β, ομόρρυθμος εταίρος	4000			
33.03.02 Εταίρος Γ, ετερόρρυθμος εταίρος	5000			
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ				10000
40.06 Εταιρικό Κεφάλαιο		10000		
40.06.01 Οφειλόμενο εταιρικό κεφάλαιο				
40.06.01.00 Μερίδα εταίρου Α, ομόρρ.	1000			
40.06.01.01 Μερίδα εταίρου Β, ομόρρ.	4000			
40.06.01.02 Μερίδα εταίρου Γ, ετερόρρ.	5000			
Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας				
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			10000	
38.00 Ταμείο		10000		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ				10000
33.03 Εταίροι, Λογ/σμος κάλυψης κεφ.		10000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρ. Εταίρος	10000			
Καταβολή εισφοράς Α				
04 ΔΙΑΦ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦ. ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ			4000	
04.00 Εισφορά Προς. Εργ. Εταίρου		4000		
04.00.01 Εισφορά εταίρου Β	4000			
08 ΔΙΑΦ. ΛΟΓ. ΠΛΗΡΟΦ. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ				4000
08.00 Λογ/σμοι Εισφο. Εργασίας		4000		
08.00.01 Εταίρος Β Λογ. Εισφορ. Εργ.	4000			
Αποτίμηση προσωπικής εργασίας εταίρου Β				
04 ΔΙΑΦ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦ. ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ			6000	
04.01 Αξία χρήσεως ακινήτου εταιρ.		6000		
04.01.02 Αξία χρήσεως ακινήτου εταίρου Γ	6000			
08 ΔΙΑΦ. ΛΟΓ. ΠΛΗΡΟΦ. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ				6000
08.01 Λογ/σμοι χρήσεως ακιν. εταιρ.		6000		

⁴⁰ Σε περίπτωση εισφοράς χρήσεως ακινήτου σε ετερόρρυθμη εταιρεία, για ορισμένο χρονικό διάστημα, εφόσον η εταιρεία δεν αποκτά εμπράγματο δικαίωμα επί του ακινήτου αντί της οποίας ο εισφέρων λαμβάνει από την εταιρεία ποσοστά συμμετοχής σ' αυτή, ισόποσης αξίας με τη μισθωτική αξία του ακινήτου, η μισθωτική αυτή αξία, αποτελεί για τον εταίρο εισόδημα από οικοδομές, ανεξάρτητα της πραγματοποιήσεως ή μη κερδών από την ετερόρρυθμη εταιρεία και της λήψεως ή όχι επιχειρηματικής αμοιβής από τους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα.

Το παραπάνω εισόδημα για την υπαγωγή του στη φορολογία θα κατανεμηθεί στα αντίστοιχα έτη για τα οποία εισφέρεται η χρήση του ακινήτου (Εγκύκλιος 1064345/29.7.96 Υπ. Οικ. – ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1996, σελ. 1601).

08.01.02 Εταίρος Γ Λογ. Εισφορ. Εργ.	6000			
Αποτίμηση χρήσεως ακινήτου εταίρου Γ				

3.6.4. Αποτίμηση εισφορών σε είδος

Κατ' αρχήν, όλες οι εισφορές σε είδος αποτιμούνται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των εταίρων και όχι κάποια επιτροπή, όπως γίνεται με τις εισφορές σε είδος των ιδρυτών ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης. Τα γραμμάτια εισπρακτέα και τα χρεόγραφα γενικώς, καθώς και οι απαιτήσεις κατά τρίτων και άλλα συναφή στοιχεία αποτιμούνται με την αξία τους κατά την ημέρα της εισφοράς. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η αρμόδια οικονομική εφορία, στην οποία θα προσκομισθεί το καταστατικό για θεώρηση και καταβολή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%, θα προβεί σε δική της αποτίμηση των εισφορών σε είδος. Η εκτίμηση των σε είδος εισφορών, που θα κάμει η οικονομική εφορία, πιθανότατα θα είναι μεγαλύτερης αξίας από εκείνη τις αποτιμήσεως, που έκαναν οι εταίροι κατόπιν ελεύθερης μεταξύ τους συμφωνίας.

Αυτό σημαίνει ότι θα πληρωθεί στην οικονομική εφορία μεγαλύτερο ποσό φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%, αλλά δεν θα επέλθει τροποποίηση του καταστατικού ως προς το ποσόν του εταιρικού κεφαλαίου. Το κεφάλαιο της εταιρείας θα παραμείνει στο ύψος που προσδιορίστηκε από την αρχή με την ελεύθερη συμφωνία των ιδρυτών της εταιρείας. Όμως, τα δικαιώματα υπέρ Ταμείου Συντάξεων Νομικών θα υπολογιστούν με βάση την εκτίμηση που έκανε η οικονομική εφορία στην αξία των εισφορών σε είδος.

Παράδειγμα: Οι εταίροι Α και Β ιδρύουν Ε.Ε. με εταιρικό κεφάλαιο 10000 Ευρω συμμετέχοντας εξίσου. Ο Α για την εξόφληση της εισφοράς του εισφέρει Εμπορεύματα 2000 Ευρω, Έπιπλα 2000 Ευρω και τα υπόλοιπα με μετρητά. Ο Β εισφέρει αντίστοιχα Μηχανήματα 3000 Ευρω και τα υπόλοιπα μετρητά.

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			10000	
33.03 Εταίροι, Λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου		10000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρυθμος εταίρος	5000			
33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρυθμος εταίρος	5000			
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ				10000
40.06 Εταιρικό Κεφάλαιο		10000		
40.06.01 Οφειλόμενο Εταιρικό Κεφάλαιο				
40.06.01.00 Μεριδα εταίρου Α, ομορρ.	5000			
40.06.01.01 Μεριδα εταίρου Β, ετερόρρ.	5000			
Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας				
14 ΕΠΙΠΛΑ-ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ			2000	
14.00 Έπιπλα		2000		
20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			2000	
20.00 Εμπορεύματα		2000		
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			1000	
38.00 Ταμείο		1000		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ				5000
33.03 Εταίροι, Λογ/σμός κάλυψης κεφ.		5000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρυθμος εταίρος	5000			
Καταβολή εταίρου Α				
12 ΜΗΧ/ΤΑ-ΤΕΧΝ. ΕΓΚΑΤ.-ΕΞΟΠΛ.			3000	

12.00 Μηχανήματα		3000		
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			2000	
38.00 Ταμείο		2000		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ				5000
33.03 Εταίροι, Λογ/σμός κάλυψης κεφ.		5000		
33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρυθμος εταίρος	5000			
Καταβολή εταίρου Β				

3.7. Παράδειγμα λογιστικών εγγραφών συστάσεως ετερόρρυθμης εταιρίας

Ιδρύεται Ε.Ε. με την επωνυμία «Α. Ανδρέου και Σία Ε.Ε.» από τους Α. Ανδρέου, ομόρρυθμο εταίρο, Β. Βασιλείου και Γ. Γεωργίου ετερόρρυθμους εταίρους. Το κεφάλαιο ορίζεται σε 75000 Ευρώ⁴¹.

Οι εγγραφές είναι:

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			75000	
33.03 Εταίροι, Λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου		75000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρυθμος εταίρος	25000			
33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρυθμος εταίρος	25000			
33.03.02 Εταίρος γ, ετερόρρυθμος εταίρος	25000			
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ				75000
40.06 Εταιρικό Κεφάλαιο		75000		
40.06.01 Οφειλόμενο εταιρικό κεφάλαιο				
40.06.01.00 Μεριδα εταίρου Α, ομόρρ.	25000			
40.06.01.01 Μεριδα εταίρου Β, ετερόρρ.	25000			
40.06.01.02 Μεριδα εταίρου Γ, ετερόρρ.	25000			
Σύσταση Ετερόρρυθμης Εταιρείας				
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			75000	
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο		75000		
33.04.00 Εταίρος Α, ομόρρ.	25000			
33.04.01 Εταίρος Β, ετερόρρ.	25000			
33.04.02 Εταίρος Γ, ετερόρρ.	25000			
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ				75000
33.03 Εταίροι, λογ. κάλυψης κεφαλ.		75000		
33.03.00 Εταίρος Α, ομόρρ.	25000			
33.03.01 Εταίρος Β, ετερόρρ.	25000			
33.03.02 Εταίρος Γ, ετερόρρ.	25000			
Μεταφορά του δεύτερου στον πρώτο				
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			75000	
38.00 Ταμείο		75000		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ				75000
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο		75000		
33.04.00 Εταίρος Α, ομόρρ.	25000			
33.04.01 Εταίρος Β, ετερόρρ.	25000			
33.04.02 Εταίρος Γ, ετερόρρ.	25000			

⁴¹ Ιγνατιάδη Ι. Αριστοκλή, Θεωρητική και εφαρμοσμένη λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων, 1993, σελ.243-244, Υ.Ε.Π.Θ., Λογιστική εταιρειών, Τ.Ε.Ε., 2002, Σελ. 53-54.

Καταβολή υποχρεώσεως από τους εταίρους για την κάλυψη του κεφαλαίου				
--	--	--	--	--

3.8. Λογιστικές εγγραφές εξόδων συστάσεως

Τα έξοδα συστάσεως της εταιρείας θα καταχωρηθούν έναν υπολογαριασμό του πρωτοβάθμιου «64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ» με κατάλληλο τίτλο π.χ. «64.90 Έξοδα συστάσεως εταιρείας». Εάν υπάρχει αμοιβή προς δικηγόρο ή άλλο ελεύθερο επαγγελματία, φυσικά αυτή θα καταχωρηθεί στο λογαριασμό «61.00 Αμοιβές και έξοδα ελευθέρων επαγγελματιών». Ο φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% θα καταχωρηθεί στη χρέωση του λογαριασμού «63 ΦΟΡΟΙ – ΤΕΛΗ» (σε υπολογαριασμό με κατάλληλο τίτλο). Αυτά, εφόσον πρόκειται για τα συνήθη έξοδα συστάσεως της εταιρείας. Εάν έχουν δημιουργηθεί μεγάλα έξοδα για την ίδρυση και την οργάνωση της εταιρείας, τότε αυτά θα καταχωρηθούν στον πρωτοβάθμιο λογαριασμό «16 ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ» και μάλιστα στον υπολογαριασμό «16.10 Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως». Ο νόμος (άρθρο 35 § 1 περ. στ' Ν.Δ. 3323/55) επιτρέπει όπως τα έξοδα αυτά αποσβεσθούν εφάπαξ ή σε περισσότερες (μέχρι 5) χρήσεις⁴².

16 ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ	500	
16.10 Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως		
16.10.01 Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου		
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ		500
54.09 Λοιποί φόροι και τέλη		
54.09.99 Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου		
Υποχρέωση φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου		
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ	500	
54.09 Λοιποί φόροι και τέλη		
54.09.99 Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου		
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		500
38.00 Ταμείο		
Καταβολή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου		

3.9. Ουσιαστικά ελαττώματα της σύμβασης

Προϋπόθεση της έγκυρης ετερόρρυθμης εταιρείας είναι η ύπαρξη ενός τουλάχιστον ομόρρυθμου και ενός τουλάχιστον ετερόρρυθμου εταίρου. Αν ο ετερόρρυθμος εταίρος λείπει η εταιρεία είναι ομόρρυθμη. Αν λείπει τελείως ο ομόρρυθμος εταίρος δηλαδή ο ένας που τουλάχιστον απαιτείται τότε η εταιρεία δεν είναι ετερόρρυθμη.

Το πρόβλημα στην τελευταία αυτή περίπτωση είναι αν η προσωπική εταιρεία εμπορικού σκοπού και εταιρικής επωνυμίας, που έχει μόνο ετερορρυθμους εταίρους και κανέναν ομόρρυθμο, είναι ομόρρυθμη ή αν είναι αστική εταιρεία ή αν είναι τελείως άκυρη ως προσωπική εταιρεία οποιασδήποτε μορφής.

⁴² Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989,σελ.28, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 25.

Πρέπει να διακρίνουμε:

❖ Αν υπάρχει εμπορική ικανότητα, αλλά όλοι οι εταίροι συμφωνούν περιορισμό της ευθύνης τους ως ετερορρυθμών, τότε ο περιορισμός αυτός αποτελεί απαγορευμένη δικαιοπραξία, που καθιστά την εταιρεία ως ετερόρρυθμη άκυρη και έχει ως συνέπεια κατά μετατροπή να θεωρηθεί ομόρρυθμη.

❖ Αν δεν υπάρχει εμπορική ικανότητα, δηλαδή δικαιοπρακτική ικανότητα και για το λόγο αυτό η συμμετοχή του ομορρύθμου εταίρου ως ομορρύθμου είναι άκυρη, πάλι η σύμβαση ετερόρρυθμης εταιρείας είναι άκυρη, μετατροπή της σε ομόρρυθμη εταιρεία είναι αδύνατη, γιατί όλοι οι εταίροι δεν έχουν την ικανότητα που χρειάζεται, αλλά μετατροπή πρέπει να γίνει δεκτή με την έννοια ότι όσοι ετερόρρυθμοι εταίροι είναι ικανοί θεωρούνται ομόρρυθμοι και οι υπόλοιποι ετερόρρυθμοι, δηλαδή η εταιρεία θεωρείται ετερόρρυθμη.

❖ Αν όλοι οι εταίροι δεν έχουν εμπορική ικανότητα, ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία αποκλείεται και μπορεί η μετατροπή να οδηγήσει μόνο σε αστική εταιρεία, αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις της⁴³.

⁴³ Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδας, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, τόμος πρώτος, τεύχος δεύτερο, 1985, σελ.126-127

4 ΣΥΜΒΑΣΗ-ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Περιεχόμενο καταστατικού
- ☐ Γενικά
- ☐ Το προοίμιο
- ☐ Το καταστατικό
- ☐ Υπόδειγμα καταστατικού ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Τροποποιήσεις καταστατικού και σχετική διαδικασία
- ☐ Ρήτρες καταστατικών ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Ανώμαλες ή αντικανονικές ετερόρρυθμες εταιρείες
- ☐ Γενικά περί ανωμάτων ή αντικανονικών εταιρειών
- ☐ Έλλειψη συστατικού εγγράφου
- ☐ Έλλειψη δημοσιότητας συστατικού εγγράφου

4.1. Περιεχόμενο καταστατικού

4.1.1. Γενικά

Η σύμβαση εταιρείας, που συνάπτεται μεταξύ των ιδρυτών αυτής (δηλαδή των εταίρων), αποτυπώνεται σε ένα ιδιωτικό (ή και συμβολαιογραφικό) έγγραφο. Το έγγραφο αυτό είναι τυπικό και επικράτησε να ονομάζεται «Καταστατικό», πρέπει δε να έχει ένα ελάχιστο περιεχόμενο, το οποίο προκύπτει από τις περί εταιρειών διατάξεις του Εμπορικού Νόμου, του Αστικού Κώδικα, άλλων νόμων, της διαμορφωθείσας νομολογίας και πρακτικής. Τα κύρια σημεία που πρέπει να περιλαμβάνει το καταστατικό είναι: Το προοίμιο και το κυρίως σώμα του καταστατικού, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες για τη λειτουργία της εταιρείας διατάξεις⁴⁴.

4.1.2. Το προοίμιο

Το έγγραφο της συμβάσεως εταιρείας αρχίζει με ένα προοίμιο, που περιλαμβάνει την επικεφαλίδα, τον τόπο και το χρόνο της συστάσεως, τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των συμβαλλομένων και ενδεχομένως περίληψη του αντικειμένου της συμβάσεως.

Η επικεφαλίδα του εγγράφου είναι ενδεικτική του περιεχομένου της συμβάσεως και πρέπει να αποδίδει αυτό κατά τον πιο σαφή τρόπο. π.χ.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.».
ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΥΡΩ.

⁴⁴ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρείες - Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 29-33.

Ο τόπος και ο χρόνος συστάσεως της εταιρείας είναι απαραίτητα στοιχεία για το ιστορικό της συστάσεως και όχι για την εγκυρότητα αυτής. Τούτο, γιατί σε περίπτωση παραλείψεως αναγραφής του τόπου συντάξεως του εγγράφου, μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοιος ο τόπος δημοσιεύσεως του καταστατικού (στο οικείο Πρωτοδικείο). Αλλά και η έλλειψη χρονολογίας αναπληρώνεται από εκείνη της κατά τα άνω δημοσιεύσεως, οπότε το έγγραφο της συστάσεως αποκτά βέβαιη χρονολογία.

Οι εταίροι (οι συμβαλλόμενοι για τη σύσταση της εταιρείας) αναγράφονται όλοι στη σειρά με τα πλήρη στοιχεία τους (ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, ιθαγένεια, επάγγελμα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμός και εκδούσα αρχή δελτίου ταυτότητας). Η αναγραφή όλων των παραπάνω στοιχείων των συμβαλλομένων δεν επιβάλλεται από τις περί εταιρειών διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και του Αστικού Κώδικα, αλλά είναι σκόπιμο να υπάρχουν στο συστατικό έγγραφο για λόγους τάξεως και για κάλυψη, ενδεχομένως, απαιτήσεων άλλων νόμων (π.χ. του Ποινικού Νόμου).

4.1.3. Το καταστατικό

Το καταστατικό - χωρισμένο σε άρθρα, ίσως και σε κεφάλαια - περιέχει όλους τους όρους της συμφωνίας συστάσεως, λειτουργίας και λύσεως της εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει τους ακόλουθους όρους:

α) Τη σύσταση και τον τύπο της εταιρείας. Το πρώτο άρθρο του καταστατικού αρχίζει ως εξής: «Συνιστάται σήμερα ετερόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία...».

β) Την επωνυμία. Κατά το άρθρο 21 Ε.Ν. και μόνα τα ονόματα των εταίρων μπορούν να συστήσουν την εταιρική επωνυμία. Η θεωρία και η νομολογία δέχθηκαν ότι δεν είναι απαραίτητο να συμπεριλαμβάνονται στην επωνυμία όλα τα ονόματα των εταίρων. Στην πράξη επικράτησε να αναφέρονται στην επωνυμία μόνο ένα ή δύο ονόματα εταίρων με την προσθήκη των λέξεων «και Σία» που σημαίνει και συντροφιά. Η επωνυμία είναι το όνομα του νομικού προσώπου της εταιρείας, το οποίο τη διακρίνει από τα φυσικά πρόσωπα που την απαρτίζουν και με το οποίο εμφανίζεται αυτή (η εταιρεία) στις συναλλαγές της. Γι' αυτό ακριβέστερο είναι να ομιλούμε περί εμπορικής επωνυμίας. Η εταιρεία μπορεί να έχει επιπλέον και διακριτικό τίτλο, καθώς επίσης και κάποιο σήμα (που προστατεύονται με ξεχωριστές διατάξεις νόμων).

Επιτρέπεται να τροποποιηθεί η επωνυμία, καθώς και ο διακριτικός τίτλος της εταιρείας (με τροποποίηση, φυσικά, των αντιστοίχων άρθρων του καταστατικού).

Τυχόν έλλειψη αναγραφής της επωνυμίας στο καταστατικό της εταιρείας δεν επιφέρει ακυρότητα αυτής.

γ) Σκοπός της εταιρείας. Το άρθρο του καταστατικού που αναγράφει το σκοπό της εταιρείας, πρέπει να αποδίδει, κατά το δυνατόν, το αντικείμενο των εργασιών αυτής. Δεν υπάρχει περιορισμός από το νόμο ως προς την ευρύτητα του περιεχομένου του σκοπού, αλλά για λόγους τάξεως και σοβαρότητας εμφανίσεως της εταιρείας η διατύπωση του σχετικού άρθρου οφείλει να είναι ευκρινής και σύμφωνη με το νόμο. Έτσι, δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στο σκοπό της ετερόρρυθμης εταιρείας εργασίες για τη διενέργεια των οποίων ο νόμος απαιτεί συγκεκριμένο τύπο εταιρείας (π.χ. η άσκηση των τραπεζικών και ασφαλιστικών εργασιών επιτρέπεται μόνο σε ανώνυμες εταιρείες - άρθρα 2 Ν.Δ. 400/70 και 11 Ν. 5076/31, αντίστοιχα). Εάν ο σκοπός της εταιρείας είναι αντίθετος με το νόμο ή τα χρηστά ήθη προκύπτει απόλυτη ακυρότητα αυτής.

Η τροποποίηση ή αλλαγή του σκοπού της εταιρείας είναι επιτρεπτή και γίνεται με τροποποίηση του αντίστοιχου άρθρου του καταστατικού.

δ) Διάρκεια της εταιρείας. Συνήθως, η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε ξεχωριστό άρθρο του καταστατικού και μάλιστα κατά τρόπο σαφή (π.χ. «Η διάρκεια της

εταιρείας ορίζεται δεκαετής, αρχόμενη από σήμερα και λήγουσα την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους...»).

Η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να είναι και **αόριστη**. Αόριστης διάρκειας είναι η εταιρεία και όταν δεν αναφέρεται στο καταστατικό καθόλου η διάρκεια αυτής ή η λήξη της εταιρείας.

Παράταση της διάρκειας της εταιρείας είναι επιτρεπτή και μπορεί να αναφέρεται στο καταστατικό ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται (απαιτούμενη πλειοψηφία για την λήψη της αποφάσεως, τυχόν προειδοποίηση εκ μέρους εταίρου ή εταίρων).

Αυτόματη παράταση της διάρκειας της εταιρείας συνηθίζεται να αναφέρεται στο καταστατικό και ο όρος αυτός είναι ισχυρός (π.χ. «Η εταιρεία είναι τριετούς διάρκειας, αλλά αυτή συνεχίζεται αυτοδικαίως για μια ακόμη τριετία εάν ενενήντα ημέρες πριν τη λήξη της αρχικής διάρκειας κανένας εταίρος δεν ζητήσει με έγγραφο, κοινοποιούμενο σε όλους τους εταίρους με δικαστικό επιμελητή, τη μη συνέχιση της εταιρείας»). Με τη μεθόδευση αυτή αποφεύγεται η διαδικασία και τα έξοδα της τροποποίησης του καταστατικού.

Εφόσον στο καταστατικό δεν περιλαμβάνεται ο όρος της αυτόματης παρατάσεως, κατά τα ανωτέρω, η παράταση πρέπει πλέον να γίνει με τροποποίηση του σχετικού άρθρου του καταστατικού και μάλιστα πριν την ημερομηνία λήξεως της διάρκειας της εταιρείας. Εάν παρέλθει η ημερομηνία λήξεως της διάρκειας της, η εταιρεία θεωρείται λυθείσα (ή εν πάσει περιπτώσει καταστάσα ανώμαλος), εκτός αν τεκμαίρεται ότι η βούληση των εταίρων είναι να συνεχισθεί η δράση της. Τεκμαίρεται δε τούτο το τελευταίο, εφόσον η εταιρεία συνεχίζει κανονικά τις εργασίες της και μετά την παρέλευση της ημερομηνίας λήξεως αυτής. Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται πολύ συχνά στην πράξη (γιατί οι εταίροι λησμονούν να προβούν εγκαίρως στην παράταση). Έτσι η νομολογία δέχθηκε πως η εταιρεία, της οποίας έληξε η διάρκεια, μπορεί να αναβιώσει με μεταχρονολογημένη έγγραφη συμφωνία των εταίρων. Το έγγραφο αυτό προτιμότερο να συντάσσεται ενώπιον συμβολαιογράφου, για να έχει βέβαιη ημερομηνία. Οπωσδήποτε, θα γίνουν όλες οι διαδικασίες δημοσιεύσεως που απαιτούνται για κάθε τροποποίηση του καταστατικού.

ε) Συμμετοχή των εταίρων στην εταιρεία. Η προσωπική εταιρεία (ομόρρυθμός ή ετερόρρυθμος) συστήνεται με τις εισφορές των εταίρων - το ύψος των οποίων καθορίζει και την αναλογία συμμετοχής αυτών στην εταιρεία. Αν δεν συμφωνήθηκε η αναλογία συμμετοχής στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου, οι εταίροι υποχρεούνται σε καταβολή ίσων εισφορών. Αυτό, όμως, σπανίως θα γίνει στην πράξη. Το σύνηθες είναι να ορίζονται στο καταστατικό επακριβώς οι εισφορές των εταίρων, τόσο κατ' είδος, όσο και κατ' αξία – πολύ περισσότερο που η αναλογία συμμετοχής στο κεφάλαιο της εταιρείας μπορεί να διαφέρει από την αναλογία συμμετοχής στο αποτέλεσμα των εργασιών αυτής.

Οι εισφορές των εταίρων μπορεί να περιλαμβάνουν χρήματα (ελληνικά ή ξένα), την προσωπική εργασία ή φήμη των εταίρων και διάφορα κινητά ή ακίνητα κατά κυριότητα ή κατά χρήση. Η εκτίμηση της αξίας των εισφορών σε είδος γίνεται με συμφωνία μεταξύ των εταίρων.

στ) Διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας. Το άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου αναφέρει ρητώς ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι, που αναφέρονται στο καταστατικό, ευθύνονται αλληλεγγύως για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, καίτοι αυτές μπορεί να έχουν αναληφθεί με την υπογραφή ενός μόνο εταίρου, που τίθεται κάτω από την εταιρική επωνυμία. Συνεπώς, ο ορισμός ενός ή περισσότερων εταίρων ως διαχειριστών δεν είναι απαραίτητος. Ωστόσο, το άρθρο 43 Ε.Ν. ορίζει ότι στην περίπτωση του καταστατικού που δημοσιεύεται στο οικείο πρωτοδικείο πρέπει να περιέχονται και τα ονόματα των εταίρων που ορίστηκαν να διοικούν την εταιρεία και να υπογράφουν έπ' ονόματι αυτής,

δηλαδή των διαχειριστών. Τούτο και γίνεται στην πράξη. Στο αρχικό καταστατικό ορίζονται οι διαχειριστές της εταιρείας.

Διαχειριστές μπορεί να διορισθούν όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι της ετερόρρυθμης εταιρείας. Αντίθετα, οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν επιτρέπεται να ορισθούν διαχειριστές (άρθρο 27 Ε.Ν.). Ως διαχειριστές της ετερόρρυθμης εταιρείας επιτρέπεται να διορισθούν και τρίτα πρόσωπα (που να μην είναι εταίροι), αλλά αυτό στην πράξη σπανιότατα θα συμβεί, γιατί η ευθύνη των εταίρων είναι απεριόριστη και δεν τολμούν να αναθέσουν τη διαχείριση της εταιρείας σε άλλους.

ζ) Ισολογισμός, κέρδη, ζημίες της εταιρείας. Κάθε χρόνο και στο τέλος αυτού η εταιρεία πρέπει να συντάσσει ισολογισμό και να προσδιορίζει το αποτέλεσμα (κέρδη ή ζημίες) των εργασιών της.

η) Λύση της εταιρείας. Η εταιρεία λύεται με την πάροδο του χρόνου διάρκειας αυτής και εφόσον δεν παραταθεί η διάρκεια της. Η λύση της εταιρείας μπορεί να επέλθει και πριν την παρέλευση του χρόνου διάρκειας της κατόπιν συμφωνίας των εταίρων ή χωρίς συμφωνία μεταξύ αυτών, με καταγγελία εκ μέρους εταίρου ή εταίρων για σοβαρό λόγο (άρθρα 766 επ. Α.Κ.).

Συνέχιση της εταιρείας μετά το θάνατο, πτώχευση ή απαγόρευση εταίρου. Είναι ισχυρός ο όρος, που συναντάται συνήθως στα καταστατικά, ότι η εταιρεία, σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου, συνεχίζεται μεταξύ των επιζώντων εταίρων ή μεταξύ των επιζώντων και των κληρονόμων του αποβιώσαντος. Επίσης, ισχυρά είναι και η ρήτρα που προβλέπει συνέχιση της εταιρείας σε περίπτωση πτωχεύσεως ή απαγορεύσεως ενός εταίρου.

Εκκαθάριση και διανομή της περιουσίας της εταιρείας. Τη λύση της εταιρείας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισεως και τέλος η διανομή της εναπομείνουσας εταιρικής περιουσίας στους εταίρους. Στα καταστατικά των εταιρειών περιλαμβάνονται πάντοτε διατάξεις που ορίζουν τους εκκαθαριστές και τα καθήκοντα τους και ακόμα τη διαδικασία της εκκαθάρισεως.

θ) Άλλοι όροι.

Στα τελευταία άρθρα του καταστατικού συνηθίζεται να περιλαμβάνονται μερικοί ακόμη όροι σχετικά με τη λειτουργία της εταιρείας. Τέτοιοι όροι είναι:

Η ρήτρα που απαγορεύει τη σφράγιση των εταιρικών εγκαταστάσεων (κατάστημα, εργαστήριο, αποθήκη κ.ο.κ.) και της εταιρικής περιουσίας. Η ρήτρα αυτή αφορά τόσο τους εταίρους, όσο και τους κληρονόμους αυτών και αποσκοπεί στην προστασία των εταιρικών συμφερόντων από σπασμωδικές ενέργειες (όπως η σφράγιση), που θα επέφεραν ανακοπή των εργασιών της εταιρείας.

Η ρήτρα διαιτησίας, που περιλαμβάνουν τα καταστατικά, αποσκοπεί στην πρόληψη καταστροφικών για την εταιρεία διενέξεων μεταξύ των εταίρων. Έτσι ορίζεται σε ένα άρθρο ότι: «Κάθε διαφορά, που τυχόν θα προκύψει μεταξύ των εταίρων κατά την εφαρμογή και ερμηνεία του καταστατικού, θα επιλύεται υποχρεωτικά συμφωνά με τις διατάξεις περί διαιτησίας των άρθρων 867 - 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας». Όχι σπάνια ορίζονται στο καταστατικό ο αριθμός των διαιτητών και το πρόσωπο του επιδιαιτητή.

Εκτός από τις παραπάνω, πολύ συνηθισμένες, ρήτρες υπάρχουν και άλλες πολλές, που χρησιμοποιούνται ευρέως στα καταστατικά των προσωπικών εταιρειών. Οποιαδήποτε ρήτρα, που δεν αντίκειται σε διάταξη του νόμου, μπορεί να περιληφθεί (κατόπιν συμφωνίας των εταίρων) στο καταστατικό.

4.2. Υπόδειγμα καταστατικού ετερόρρυθμης εταιρείας

Παραθέτουμε καταστατικό το οποίο αποτελεί τύπο καταστατικού ετεορρυθμού εταιρίας, το οποίο συνήθως δημοσιεύεται στα Πρωτοδικεία και περιλαμβάνει τα στοιχεία συστάσεως και συνήθεις συμφωνίες (ρήτρες) λειτουργίας αυτής⁴⁵.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΕΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

«Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.».

Κεφάλαιο Ευρώ.

Στην Αθήνα σήμερα την 2 Ιανουαρίου 1998, μεταξύ των:

1. Γεωργίου Κωνσταντίνου Πετρίδη κατοίκου Αθηνών, οδός
αριθμ. εμπόρου.

2. Πέτρου Αντωνίου Δημητριάδη, κατοίκου Αθηνών, οδός
αριθμ. Ιδιωτικού υπαλλήλου.

3. Δημητρίου Παναγιώτου Καρύδη, κατοίκου Αθηνών, οδός
αριθμ. φοιτητή.

συνεφωνήθησαν και έγιναν αποδεκτά αμοιβαίως τα ακόλουθα:

Συνιστούν μεταξύ τους ετεορρυθμή εταιρία με ομόρρυθμο εταίρο τον Γεώργιο Κωνσταντίνου Πετρίδη και ετεορρυθμους εταίρους τους Πέτρο Αντ. Δημητριάδη και Δημήτριο Παν. Καρύδη.

1) Ο ομόρρυθμος εταίρος Γεώργιος Πετρίδης ενέχεται για τις εταιρικές υποχρεώσεις έναντι των τρίτων μαζί με την εταιρία εις ολόκληρων και απεριορίστως. Οι εκ των συμβαλλομένων εταίρων Πέτρος Δημητριάδης και Δημήτριος Παν. Καρύδης ορίζονται ως ετεορρυθμοί εταίροι ενεχόμενοι, κάθε ένας μέχρι της εισφοράς του, ως κατωτέρω αυτή προσδιορίζεται.

2) Έδρα της εταιρίας ορίζεται ο Δήμος Αθηναίων (οδός αριθμ.).

3) Η επωνυμία της εταιρίας είναι «Γεώργιος Πετρίδης και Σία Ετεορρυθμος εταιρία». Για την ανάληψη υποχρεώσεων από την εταιρία απαιτείται η υπογραφή του διαχειριστού της εταιρίας, κάτω από την εταιρική επωνυμία.

4) Σκοπός της εταιρίας είναι

5) Διάρκεια της εταιρίας ορίζεται πενταετής, αρχόμενοι δε σήμερα λήγει ακριβώς την 31 Δεκεμβρίου 2003.

6) Για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού ο πρώτος των συμβαλλομένων, ομόρρυθμος εταίρος της, εισέφερε στην εταιρία Ευρώ σε μετρητά και θα προσφέρει και την προσωπική του εργασία καθ' όλη τη διάρκεια της εταιρίας, αποτιμωμένη εις Ευρώ, ήτοι η συνολική του εισφορά αποτιμάται εις Ευρώ.

Οι εκ των συμβαλλομένων ετεορρυθμοί εταίροι Πέτρος Δημητριάδης και Δημήτριος Π. Καρύδης συνεισέφεραν στο ταμείο της εταιρίας κάθε ένας ανά Ευρώ και ουδεμία άλλη υποχρέωσιν υπέχουν πλέον έναντι της εταιρίας και των τρίτων.

Οι εταίροι μετέχουν στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας, και του προϊόντος της εκκαθαρίσεως, μετά τη λύση της, ο άνω ομόρρυθμος εταίρος κατά 50%, οι δε ετεορρυθμοί εταίροι μετέχουν των κερδών και ζημιών κάθε ένας κατά 25% αυτών, χωρίς να υποχρεούνται, προσωπικώς για νέα εισφορά, γιατί ήδη κατέβαλαν την άνω εισφορά εκ Ευρώ έκαστος, μη ενεχόμενοι περαιτέρω.

7) Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας ορίζεται ο εκ των εταίρων Γεώργιος Πετρίδης, ο οποίος μόνος διαχειρίζεται τις εταιρικές υποθέσεις και εκπροσωπεί την

⁴⁵ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 57-59.

εταιρία έναντι παντός τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ενώπιον των Δικαστηρίων πάσης κατηγορίας και βαθμού, ταμείων και γενικώς κάθε Αρχής. Για την δέσμευση της εταιρίας εγγράφως έναντι των τρίτων απαιτείται η υπογραφή αυτού υπό την εταιρική επωνυμία, διαφορετικά δεν ενέχεται η εταιρία αλλ' αυτός ατομικά.

8) Ο θάνατος, ο μη γέναιτο, ενός των εταίρων δεν επιφέρει τη λύση της εταιρίας, αλλά αυτή συνεχίζεται από τους επιζώντες εταίρους και τους εκ διαθήκης ή εξ αδιαθέτου κληρονόμους του αποβιώσαντος εταίρου.

9) Κάθε ημερολογιακό έτος συντάσσεται ισολογισμός και διανέμονται τα κέρδη της εταιρίας. Με κοινή συμφωνία των εταίρων μπορούν να διανεμηθούν κέρδη και προ του πέρατος του έτους εφόσον υφίστανται.

10) Κανείς από τους εταίρους ή κληρονόμοι αυτών δεν μπορούν να ζητήσουν δικαστικώς τη σφράγιση του εταιρικού καταστήματος ή της εταιρικής περιουσίας κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ.

11) Με τη διάλυση της εταιρίας ακολουθεί εκκαθάριση αυτής, εκκαθαρισταί δε διορίζονται όλοι οι εταίροι δρώντας από κοινού. Κατά την εκκαθάριση ρευστοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας, εξοφλούνται τα προς τρίτους χρέη αυτής, αποδίδονται οι εισφορές των εταίρων και το απομένον υπόλοιπο διανέμεται μεταξύ των εταίρων.

12) Κάθε διαφορά που μέλλει να προκύψει μεταξύ των εταίρων ως και της εφαρμογής του παρόντος, λύεται υποχρεωτικά με διαιτησία κατά τις διατάξεις των άρθρων 867-901 Κωδ. Πολ. Δικ. περί διαιτησίας, από δυο διαιτητές, σε περίπτωση δε διαφωνίας ως επιδιαιτητής ορίζεται από τώρα ο Προϊστάμενος του Πρωτοδικείου Αθηνών ή το πρόσωπο το οποίο αυτός θα ορίσει.

Προς πιστοποίηση της ανωτέρω συμφωνίας συστάσεως της άνω εταιρίας συνετάχθη το παρόν και υπογράφεται από όλους τους εταίρους.

Οι συμβαλλόμενοι εταίροι
Υπογραφές

4.3. Τροποποιήσεις καταστατικού και σχετική διαδικασία

Το αρχικό (συστατικό της εταιρείας έγγραφο) καταστατικό σπανίως μένει αναλλοίωτο μέχρι τέλους. Συνήθως, κατά τη διάρκεια της ζωής της εταιρείας, εμφανίζονται καταστάσεις που επιβάλλουν αλλαγές στα πρόσωπα και τον τρόπο λειτουργίας αυτής, όπως είναι η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου, ο διορισμός νέου διαχειριστή ή διαχειριστών, η αλλαγή ή διεύρυνση του σκοπού της εταιρείας, η μεταβολή της έδρας ή της επωνυμίας αυτής κ.ο.κ.

Όλες αυτές οι αλλαγές στην εταιρεία γίνονται κατόπιν αποφάσεων των εταίρων, που υλοποιούνται με την τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού.

Η διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού είναι η ίδια με εκείνη που τηρείται και κατά τη σύνταξη του αρχικού καταστατικού (σύσταση της εταιρείας).

Κατ' αρχήν συντάσσεται ένα έγγραφο τροποποιητικό του ισχύοντος καταστατικού. Το τροποποιητικό αυτό έγγραφο -όπως και το αρχικό (συστατικό της εταιρείας) καταστατικό- δεν απαιτείται να είναι δημόσιο (συμβολαιογραφικό), αλλά αρκεί και ιδιωτικό έγγραφο. Ενώπιον συμβολαιογράφου θα συνταχθεί υποχρεωτικά το τροποποιητικό έγγραφο μόνον όταν με αυτό γίνεται σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματος δικαιώματος επάνω σε ακίνητα (π.χ. εισφορά κυριότητας ή χρήσεως ακινήτου στην εταιρεία), όπως ορίζει το άρθρο 369 του Αστικού Κώδικα. Στη συνέχεια, θα γίνουν οι εξής ενέργειες:

➤ **Υποβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.** (της έδρας της εταιρείας) δυο αντιγράφων του τροποποιητικού εγγράφου του καταστατικού και ταυτόχρονη καταβολή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% (άρθρα 17 επ. Ν. 1676/86). Φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου οφείλεται εφόσον με την τροποποίηση επέρχεται αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Η καταβολή του φόρου αυτού γίνεται με ξεχωριστή δήλωση, σε έντυπο της Δ.Ο.Υ., που πρέπει να υποβληθεί μαζί με τα δύο αντίγραφα του τροποποιητικού εγγράφου μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία συντάξεως του τελευταίου.

➤ **Θεώρηση από το Ταμείο Συντάξεως Νομικών.** Το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. αντίγραφο του τροποποιητικού του καταστατικού εγγράφου υποβάλλεται για θεώρηση στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών, όπου -αν συντρέχει περίπτωση αυξήσεως κεφαλαίου- πληρώνεται και εισφορά 0,50% επί του ποσού που καταβλήθηκε και ο φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%.

➤ **Θεώρηση από το αρμόδιο Επιμελητήριο.** Το ίδιο αντίγραφο υποβάλλεται και στο αρμόδιο επιμελητήριο (στο οποίο είναι γραμμένη η εταιρεία), το οποίο θεωρεί ή χορηγεί ιδιαίτερη βεβαίωση περί του δικαιώματος της εταιρείας να χρησιμοποιεί την επωνυμία της (άρθρο 7 Ν. 2081/92).

➤ **Στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας** υποβάλλεται το ανωτέρω αντίγραφο του τροποποιητικού εγγράφου με όλες τις επ' αυτού θεωρήσεις, το οποίο και καταχωρείται στο τηρούμενο εκεί βιβλίο εταιρειών. Ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου χορηγεί, μετά την άνω καταχώρηση στο βιβλίο εταιρειών, θεωρημένα αντίγραφα του τροποποιητικού εγγράφου, με τον αριθμό της καταχωρήσεως. Ένα από αυτά υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και εδώ τελειώνει η διαδικασία της τροποποίησης του καταστατικού.

Συνήθως, το τροποποιητικό έγγραφο περιέχει μόνο τις επερχόμενες με αυτό τροποποιήσεις του καταστατικού της εταιρείας. Έτσι, κάθε νέο τροποποιητικό συμφωνητικό αναφέρεται σε όλα τα προηγούμενα και τα συμπληρώνει. Προτιμότερο, ωστόσο, είναι όπως το έγγραφο συμφωνητικό, που τροποποιεί το καταστατικό, να περιλαμβάνει και ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού με όλες τις μέχρι τη στιγμή εκείνη τροποποιήσεις, σε κωδικοποιημένη μορφή. Με τη μεθόδευση αυτή, οι ενδιαφερόμενοι έχουν συγκεντρωμένες σε ένα έγγραφο (το κωδικοποιημένο καταστατικό) όλες τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν τη συγκεκριμένη εταιρεία και αυτό τους εξυπηρετεί εξαιρετικά⁴⁶.

4.4. Ρήτρες καταστατικών ετερόρρυθμης εταιρίας

Στα καταστατικά των ετερορρυθμών εταιριών μπορούν να τεθούν ειδικές ρήτρες. Με αυτές ενώ η εταιρία παραμένει ίδια στον βασικό της κορμό, εταιρικό τύπο, επέρχονται μεταβολές και ιδιόρρυθμες καταστάσεις στις σχέσεις μεταξύ των εταίρων και ενδεχομένως της εταιρίας.

Από τις ρήτρες αυτές παραθέτουμε πιο κάτω τις σπουδαιότερες σε σύντομη, συμπερασματική διατύπωση.

1. Έγκυρος η αποτίμηση μερίδας εν θανάτων βάσει τελευταίας απογραφής.
2. Ρήτρα συνεχίσεως εταιρίας λόγω απαγορεύσεως υπό των λοιπών εταίρων.
3. Αποφάσεις εταίρων κατ' αρχήν ομοφώνως, εάν συμφωνήθη κατά πλειοψηφία, κατά κεφαλάς και ουχί κατά μεγέθη μεριδίων, εκτός αν ορισθεί άλλως.

⁴⁶ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρείες - Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 41-45.

4. Παράτασις εταιρίας δι' αποφάσεως πλειοψηφίας εταίρων ή ενός εξ αυτών έγκυρος.
5. Παράτασις αυτόματος, εάν δεν καταγγελλεί εις το τέλος τριετίας, πενταετίας, έγκυρος.
6. Ρήτρα διορισμού διαχειριστών και εκπροσώπων.
7. Διαχειριστές πλείονες ενεργούν κατά το καταστατικό από κοινού ή κεχωρισμένως.
8. Ρήτρα υποκαταστάσεως διαχειριστού, εν αδυναμία ή απουσία.
9. Αναπλήρωσις διαχειριστών εάν εκλείψουν ολικώς ή μερικώς.
10. Ρήτρα απαγορεύουσα εις εταίρο άσκησιν ελέγχου (βιβλίων, εγγράφων) άκυρος.
11. Συνέχιση εν θάνατο, πτωχεύσει, απαγορεύσει, έγκυρος, να προβλέπεται η ρήτρα προ γεγονότος, αναβίωσης, συνέχισης μόνον υπό επιζώντων, εφ' όσον οι αρχικοί εταίροι είναι δυο, καταβολή αξίας, πως γίνεται αποτίμησης.
12. Συνέχιση μεταξύ επιζώντων και κληρονόμων αποβιώσαντος, μορφαί ρήτρας, δυνατόν να καθορίζεται είδος διαδοχής, άλλως αφορά παν είδος, δυνατόν να παρέχεται δια ρήτρας δικαίωμα εις επιζώντας να δηλώσουν εντός προθεσμίας αν επιθυμούν συνέχιση της εταιρίας μεταξύ των, δυνατή η συμφωνία δηλώσεως υπό κληρονόμου συμμετοχής ή όχι ή δηλώσουν ο εταίροι αποκλεισμό κληρονόμου.
13. Έγκυρος η ρήτρα συνεχίσεως υπό ανηλίκων κληρονόμων κάτω των 18 ετών, θεωρία, νομολογία, ορθότερη άποψη, εφαρμογή άρθρου 773 εδ. 3 ΑΚ, τήρησης διατυπώσεων ΑΚ, αμφιβολία, η νομολογία δέχεται αν τηρηθούν διατυπώσεις ΑΚ, Βλεπ. ήδη άρθρ. 1624 αριθ. 6 Αστ. Κωδ., άδεια για να εκποιήσει, διαλύσει ή ιδρύσει νέα επιχείρηση.
14. Ρήτρα διανομής κερδών κατά μήνα, εβδομάδα, δεκαπενθήμερων, δέον να τίθεται, άλλως εις το τέλος του έτους η διαμονή.
15. Έγκυρος η ρήτρα απαγορεύσεως σφραγίσεως καταστήματος, εταιρικής περιουσίας, εκτός αν υπάρχει κίνδυνος καταχρήσεως ή υφαιρέσεων, ή αποκρύψεως αδικήματος.
16. Ρήτρα διορισμού εκκαθαριστών, ενεργείας αυτών από κοινού ή κεχωρισμένος, εάν δεν ορισθεί ενεργούν από κοινού.
17. Δύναται να συμφωνηθεί ότι ο εκκαθαριστής διορίζεται υπό της πλειοψηφίας των εταίρων.
18. Το καταστατικό δύναται να προβλέπει ότι εν διαφωνία των εκκαθαριστών υπερισχύει η γνώμη της πλειοψηφίας.
19. Δύναται να συμφωνηθεί ότι ο εταίρος κατά την λύση θα αναλάβει αυτούσιο το πράγμα, η δε αξία, αυτού υπολογίζεται κατά την του χρόνου της εισφοράς εις την εταιρία.
20. Ρήτρα διαιτησίας έγκυρος.
21. Γενικός περιορισμός έναντι των τρίτων της αλληλεγγύουν και απεριορίστου ευθύνης των ομορρυθμών εταίρων, άκυρος, jus cogens. Αλλά κατά την κατάρτιση συμβάσεως εταιρίας και τρίτου έγκυρος ο περιορισμός, ως και εις τας σχέσεις μεταξύ των εταίρων.
22. Νόμιμος συμφωνία καταστατικού καθ' ην ο εταίρος εισφέρει προσωπική εργασίαν συνισταμένη εις ενεργείας παρά τράπεζες προς χρηματοδότηση της εταιρίας.
23. Ισχυρά η ποινική ρήτρα εις βάρος εταίρου ο οποίος δεν εκπληροί εταιρική του υποχρέωσιν.
24. Έγκυρος η ρήτρα καθ' ην εν περιπτώσει μη καταβολής εισφοράς υπό τινός εταίρου, ούτος θεωρείται αποχωρών της εταιρίας, άνευ ανάγκης εκδόσεως

αποφάσεως υπό δικαστηρίου, ούτε μη καταθέτων την εισφορά του ως ορισθεί θεωρείται αποχωρών.

25. Έγκυρος η ρήτρα καθ' ην εν θανάτω εταίρου η επιχείρηση θα περιέρχεται εις τον επιζώντα, όστις θα υποχρεούται να καταβάλει την αξία της μερίδας του θανόντος εις κληρονόμο του εις μετρητά εις τρεις ετησίας δόσεις, αυτό δεν αποτελεί κληρονομική σύμβαση.

26. Ρήτρα μεταβιβάσεως εταιρικής ιδιότητος, απαιτείται κοινή συμφωνία η δια ρήτρας πλειοψηφία του καταστατικού. Λόγω θανάτου επιτρέπεται υπό κληρονόμων, αν προβλέπει το καταστατικό.

27. Ο τρίτος, εν υπάρξει ρήτρας μεταβιβάσεως, δέον να προσδιορίζεται αμέσως ή εμμέσως, ως λ.χ. πρόσωπον ορισμένων ή έστω οριστό, συγγενής κ.λ.π., Σχέδιο ΕΚ 1984.

28. Ρήτρες προβλεπόμενες από Αστικό Κώδικα:

Δυνατόν να ορισθεί αι εισφορά των εταίρων άνισοι, αρχή της ελευθερίας βουλήσεως, άκυρος η ρήτρα μη ανακλήσεως εταίρου διαχειριστού, ορισθέντος δια της εταιρικής συμβάσεως ένεκα σπουδαίου λόγου, άκυρος η συμφωνία περί του δικαιώματος του εταίρου να μη παραιτηθεί της διαχειρίσεως ήτις του ανετέθη δια της εταιρικής συμβάσεως, ένεκα σπουδαίου λόγου, άκυρος η συμφωνία μη ασκήσεως υπό εταίρου δικαιώματος να λαμβάνει γνώσιν της πορείας των εταιρικών υποθέσεων, εξετάζει βιβλία, έγγραφα, καταρτίζει περίληψη περιουσιακής καταστάσεως εταιρίας, άκυρος η συμφωνία απαλλαγής ζημιών ή αποκλεισμού κερδών, έγκυρος η μη συμμετοχή εις ζημία εάν συνεισφέρει μόνον προσωπική εργασία, άκυρος η συμφωνία μεταξύ εταίρων καθ' ην ο εις αναλαμβάνει υποχρέωσιν καταβολής ποινικής ρήτρας εν καταγγελία εκ μέρους του της εταιρικής συμβάσεως.

29. Έγκυρος η απαγόρευσης εις τον εταίρο διαρκούσης της εταιρίας να ασκεί ίδιον επάγγελμα, όμοια επιχείρηση προς την εταιρική και γενικώς η απαγόρευσης ανταγωνισμού.

30. Ίδετε μορφές λεοντείου εταιρίας.

31. Δύναται να συμφωνηθεί ότι έκαστος εταίρος λαμβάνει τόκο ανάλογο της εισφοράς του ανεξαρτήτως υπάρξεως κερδών.

32. Τα ποσοστά συμμετοχής εις τα κέρδη δύναται να συμφωνηθεί ότι είναι δυσανάλογα έναντι των εισφορών αυτών. Εθεωρήθη έγκυρος η ρήτρα καθ' ην το ποσοστό συμμετοχής εις τα κέρδη και τας ζημίας ανατίθεται εις την δικαίαν και εύλογο κρίσιν εταίρου ή τρίτου τινός.

33. Άκυρος η ρήτρα δι' ης εταίρος λαμβάνει καθ' εταιρική χρήση παγίως ορισμένων ποσόν ανεξαρτήτως κερδών.

34. Άκυρος η ρήτρα η διασφαλίζουσα συνεταίρο κατά παντός κινδύνου απώλειας της εισφοράς του.

35. Δύναται να προβλεφθεί περιορισμός εξουσίας του διαχειριστού.

36. Έγκυρος η ρήτρα καθ' την εν καταγγελία της εταιρίας υπό τινός εταίρου αυτή θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών, του καταγγείλαντος λαμβάνοντος την μερίδα του. Σπουδαία ρήτρα η οποία είναι το αντίρροπο της επερχόμενης λύσεως (πάντοτε) λόγω καταγγελίας, έστω και αν η εταιρία είναι ορισμένης διάρκειας.

37. Έγκυρος η ρήτρα διανομής των κερδών κατ' αναλογία των εισφορών και ουχί κατ' ίσα μέρη (το 763 ΑΚ λέγει «ελλείψει εναντίας συμφωνίας»).

38. Έγκυρος η ρήτρα δι' ης η απογραφή και ο ισολογισμό καθίστανται οριστικοί και απρόσβλητοι εάν οι εταίροι δεν προσβάλλουν αυτούς εντός ορισμένης προθεσμίας, λ.χ. εντός 3 μηνών.

39. Έγκυρος η δημοσιευθείσα συμφωνία εταίρων περί μη ευθύνης του αποκτώντος εταιρική μερίδα δια τα προγενέστερα της εισόδου του χρέη.

40. Έγκυρος η ρήτρα ήτις απαγορεύει τον αποκλεισμό υπαιτίου εταίρου εκ της εταιρίας δια σπουδαίο λόγο⁴⁷.

4.5. Ανώμαλες ή αντικανονικές ετερόρρυθμες εταιρείες

4.5.1. Γενικά περί ανωμάτων ή αντικανονικών εταιρειών

Κατά τις σχετικές διατάξεις, η ανώνυμη εταιρεία και η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης που δεν καταρτίστηκαν με συμβολαιογραφικό έγγραφο είναι ανύπαρκτες - θεωρούνται, δηλαδή, ως ουδέποτε συσταθείσες και άρα ως μη δυνάμενες να παράγουν οποιοδήποτε έννομο αποτέλεσμα.

Αντίθετα, οι προσωπικές εμπορικές εταιρείες (ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη) και χωρίς έγγραφο συστάσεως τους ή χωρίς την κατά νόμο δημοσίευση του ιδρυτικού τους, μπορούν να λειτουργήσουν, γιατί επιτρέπεται η απόδειξη τους με κάθε μέσο. Όμως, οι προσωπικές εταιρείες που άρχισαν τη δράση τους χωρίς να συντάξουν προηγουμένως το ιδρυτικό τους έγγραφο (εταιρική σύμβαση - καταστατικό) ή χωρίς να δημοσιεύσουν αυτό, ευρίσκονται σε μια ιδιότυπη νομική κατάσταση - υφίστανται μεν «εν τοις πράγμασι», αλλά ως ανώμαλες εταιρείες.

Η ανωμαλία μιας προσωπικής εταιρείας μπορεί να οφείλεται σε ουσιαστικά ελαττώματα (όπως η συμμετοχή ανικάνων προσώπων) ή σε τυπικά ελαττώματα (όπως η έλλειψη συστατικού εγγράφου ή η μη δημοσίευση αυτού).

Ανώμαλη, πλην «εν τοις πράγμασι υπάρχουσα» εταιρεία έχουμε και όταν στη σύσταση αυτής μετέχει ανήλικος, χωρίς τη σχετική άδεια του αρμόδιου δικαστηρίου (Εφ. Θεσ/κης 1064/75, Εφ. Αθηνών 6095/85, ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1987, σελ. 816)⁴⁸.

4.5.2. Έλλειψη συστατικού εγγράφου

Το άρθρο 39 του Εμπορικού Νόμου ορίζει ρητά ότι οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες πρέπει να αποδεικνύονται με έγγραφο, δημόσια ή ιδιόγραφο. Ωστόσο, η θεωρία και κυρίως η νομολογία επέβαλαν συν τω χρόνω μια πρακτική, που οδηγεί στη δυνατότητα αποδείξεως της υπάρξεως εταιρείας και με μάρτυρες, με όρκο ή ομολογία. Πιο συγκεκριμένα, αν δεν υπάρχει έγγραφο συστάσεως της εταιρείας, οι εταίροι μπορούν να αποδείξουν την ύπαρξη της εταιρείας στις μεταξύ τους σχέσεις με όρκο ή ομολογία και ακόμα με μάρτυρες, εφόσον υφίσταται αρχή έγγραφης αποδείξεως. Οι τρίτοι, όμως, μπορούν να επικαλεσθούν πάντοτε και μάρτυρες.

4.5.3. Έλλειψη δημοσιότητας συστατικού εγγράφου

Η μη δημοσίευση του καταστατικού ή περιλήψεως αυτού, όπως αναφέρει ο νόμος, αντιμετωπίζεται στην πράξη κατά τρόπο παρεμφερή ή μάλλον σε συνδυασμό με την παντελή έλλειψη συστατικού της εταιρείας εγγράφου. Η αντιμετώπιση, δηλαδή, του θέματος της μη δημοσίευσής του καταστατικού είναι ανάλογη προς τα ανωτέρω και διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

α) Στις σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους, ο κάθε εταίρος μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη της εταιρείας με κάθε μέσο (και με όρκο ή ομολογία) εκτός από μάρτυρες. Η

⁴⁷ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Πρακτική – Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 46-49.

⁴⁸ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρείες - Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 42-45.

απόδειξη της υπάρξεως της εταιρείας με μάρτυρες επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, μόνο όταν υπάρχει αρχή εγγράφου αποδείξεως.

β) Στις σχέσεις των εταίρων έναντι των τρίτων η βούληση του νόμου είναι ρητή. Οι εταίροι δεν μπορούν να προτείνουν την έλλειψη καμιάς διατυπώσεως δημοσιότητας έναντι των τρίτων και να επικαλεσθούν έτσι ανυπαρξία της εταιρείας (άρθρο 42 § 3 Ε.Ν.). Επίσης, και η εταιρεία δεν έχει το δικαίωμα να προβάλει έναντι των τρίτων την έλλειψη δημοσιότητας.

γ) Οι τρίτοι, εφόσον έχουν έννομη σχέση με την εταιρεία και έννομο συμφέρον, σε περίπτωση μη τηρήσεως των διατυπώσεων δημοσιότητας, έχουν τη δυνατότητα να επικαλεσθούν την ακυρότητα της εταιρείας (οπότε στρέφονται κατά των εταίρων) ή να μην την επικαλεσθούν (και στην περίπτωση αυτή τους είναι επιτρεπτό να αποδείξουν την ύπαρξη της εταιρείας ακόμα και με μάρτυρες). Πάντως, οι τρίτοι έχουν απλώς το δικαίωμα επιλογής και όχι ταυτόχρονης χρήσεως και των δυο ως άνω δικαιωμάτων.

Η νομολογία, από μακρού ακολουθεί τα ανωτέρω αναπτυχθέντα και έτσι κατέληξε σε ένα γενικό κανόνα: Ότι η μη δημοσίευση του καταστατικού της εταιρείας συνεπάγεται τη σχετική ακυρότητα αυτής. Μια ακυρότητα, δηλαδή, την οποία μόνον οι τρίτοι μπορούν να επικαλεσθούν, ενώ οι εταίροι δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα έναντι των τρίτων (Α.Π. 170/57, Εφ. Αθ. 656/84, 853/82, Σ.Ε. 523/50, Εφ. Θεσ/νίκης 1842/73).

Η εταιρεία, που παρά τη μη δημοσίευση του καταστατικού ή και την παντελή έλλειψη αυτού, εμφανίσθηκε στην αγορά και δημιούργησε συναλλαγές, καλείται ανώμαλη ή αντικανονική ή πιο κομπά «εταιρεία υπάρχουσα εν τοις πράγμασι». Η εταιρεία αυτή θεωρείται, κατά πλάσμα του νόμου, ισχυρή και η εκ των υστέρων άρση των λόγων της ανωμαλίας (π.χ. καθυστερημένη δημοσίευση του καταστατικού) αίρει και την ακυρότητα της.

Η ανώμαλη ή αντικανονική προσωπική εταιρεία, που λειτούργησε για ένα χρονικό διάστημα στα πράγματα, πρέπει να διακρίνεται από την αφανή εταιρεία. Στην πρώτη η έλλειψη δημοσιότητας μπορεί να προκαλέσει ακυρότητα της εταιρείας, ενώ η αφανής είναι από τη φύση της τέτοια και δεν έχει ανάγκη καμιάς δημοσιότητας.

Λήξη της διάρκειας της εταιρείας. Ανώμαλη καθίσταται και η προσωπική εταιρεία που έληξε η διάρκεια της και δεν έγινε έγκαιρα τροποποίηση του καταστατικού της και παράταση του χρόνου διάρκειας της. Πάντως, καλό θα είναι οι συντάσσοντες τα εταιρικά των προσωπικών εταιρειών να περιλαμβάνουν σ' αυτά ρήτρα αυτόματης παρατάσεως του χρόνου διάρκειας αυτών, σύμφωνα με την οποία, εφόσον δεν εκδηλωθεί αντίθετη γνώμη των εταίρων, θα παρατείνονται μετά τη λήξη της προθεσμίας για την οποία συστάθηκαν, για χρόνο ίσο ή διάφορο αυτού που είχε οριστεί αρχικά. Η ρήτρα αυτή αναγνωρίζεται από τη διοίκηση, οπότε δεν είναι αναγκαία η δημοσίευση συμπληρωματικού όρου παρατάσεως.

Εικονικότητα εταιρείας. Το θέμα της τυχόν εικονικότητας της προσωπικής εμπορικής εταιρείας, ενδιαφέρει, βεβαίως, τους συναλλασσόμενους με αυτήν, αλλά επίσης και την φορολογούσα αρχή. Το Συμβούλιο της Επικρατείας (αποφ. 1156/85, ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1986, σελ. 60) έκρινε ότι τα διοικητικά δικαστήρια μπορούν να κρίνουν για την εικονικότητα ή μη της εταιρικής συμβάσεως ή για το ποσοστό συμμετοχής κάθε εταίρου ή για την εικονικότητα της καθόλου συμμετοχής προσώπου που φέρεται ως εταίρος και να προσδιορίσουν το κέρδος επί τη βάσει του πραγματικού ποσοστού συμμετοχής στην εταιρεία.

Οι περί εικονικότητας διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 138 - 139) έχουν εφαρμογή και στις ομόρρυθμες εταιρείες (Α.Π. 1079/73). Συνεπώς, εταιρεία που

συστήθηκε εικονικά είναι άκυρη (Α.Π. 1122/75). Είναι έγκυρη, όμως, άλλη σύμβαση, που τυχόν υποκρύπτεται κάτω από την άκυρη εταιρεία, όπως π.χ. η ύπαρξη αφανούς εταιρείας.

Η εικονικότητα συμμετοχής κάποιου ως ομόρρυθμου εταίρου προβάλλεται μόνον στις μεταξύ των εταίρων σχέσεις και όχι έναντι τρίτων. Ως εκ τούτου, ο εικονικώς συμμετέχων εταίρος ευθύνεται για τα εταιρικά χρέη.

Ακύρωση προσωπικής εταιρείας λόγω απάτης. Ο εταίρος προσωπικής (ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης) εταιρείας, που οδηγήθηκε στη σύσταση αυτής με απάτη, δικαιούται να ζητήσει - εκτός από την αποκατάσταση κάθε ζημίας που υπέστη - και την ακύρωση της εταιρικής συμβάσεως. Εφόσον, όμως, η εταιρεία λειτούργησε, η κήρυξη της ακυρώσεως δεν έχει αναδρομικά αποτελέσματα, αλλ' αφορά μόνο στο μέλλον.

5 Εταιρική επωνυμία

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Εταιρική επωνυμία
- ☐ Γενικά
- ☐ Διακρίσεις των εμπορικών επωνυμιών
- ☐ Αρχές της εμπορικής επωνυμίας
- ☐ Σχηματισμός της εμπορικής επωνυμίας
- ☐ Προστασία της επωνυμίας
- ☐ Διακριτικός τίτλος

5.1. Εταιρική επωνυμία

5.1.1. Γενικά

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 23 του Εμπορικού Νόμου ορίζεται ότι η ετερόρρυθμη εταιρεία διευθύνεται «υπό εταιρικήν επωνυμίαν», που φέρει κατ' ανάγκη το όνομα ενός ή περισσότερων ομορρύθμων εταίρων. Και στο άρθρο 25 Ε.Ν. διατυπώνεται ο παραπάνω ορισμός πιο κατηγορηματικά: Το όνομα (οποιοιδήποτε) ετερόρρυθμου εταίρου «δεν δύναται να εισέλθει εις την εταιρικήν επωνυμίαν». Συνεπώς, η επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρίας θα γίνει από ένα ή περισσότερα ονόματα ομορρύθμων εταίρων με ενδεχόμενη προσθήκη και άλλων λέξεων ενδεικτικών του είδους της ασκούμενης επιχειρήσεως. Ακόμα, μπορεί να προστεθεί δίπλα στο όνομα ή τα ονόματα της επωνυμίας η ένδειξη «και Σία» (δηλαδή και συντροφιά), η οποία θα καλύπτει τους μη αναφερόμενους στην επωνυμία εταίρους, αδιάφορο αν αυτοί είναι ομόρρυθμοι ή ετερόρρυθμοι.

Δεν αναφέρει κυρώσεις ο νόμος για την περίπτωση που το όνομα ενός ετερόρρυθμου εταίρου περιλήφθηκε στην εταιρική επωνυμία. Έχει γίνει δεκτό, όμως, από τη νομολογία ότι σε τέτοια περίπτωση, ο ετερόρρυθμος αυτός εταίρος ευθύνεται απέναντι στους καλόπιστους τρίτους, όπως και κάθε ομόρρυθμος (απεριόριστα και σε ολόκληρο)⁴⁹.

5.1.2. Διακρίσεις των εμπορικών επωνυμιών

Οι εμπορικές επωνυμίες διακρίνονται, με βάση διάφορα κριτήρια, σε:

- α) ατομικές και εταιρικές,
- β) υποκειμενικές ή προσωπικές, αντικειμενικές ή πραγματικές και μικτές,
- και γ) πρωτότυπες και παράγωγες.

5.2. Αρχές της εμπορικής επωνυμίας

⁴⁹ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 107, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 108.

Η εμπορική επωνυμία διέπεται κατά το ελληνικό δίκαιο από τις ακόλουθες αρχές:

■ Την αρχή της αλήθειας, σύμφωνα με την οποία η επωνυμία πρέπει να σχηματίζεται από το αληθινό όνομα του εμπόρου και να μην είναι φανταστική ή παραπλανητική. Σε άλλες χώρες, όπως η Μεγάλη Βρετανία και στις ΗΠΑ, δεν ισχύει η αρχή της αλήθειας αλλά αυτή της ελεύθερης επιλογής των επωνυμιών, ώστε επιτρέπεται η χρήση κάθε είδους επωνυμίας, έστω και φανταστικής ή άσχετης με το αντικείμενο της επιχείρησης.

Όταν ο έμπορος είναι φυσικό πρόσωπο, η εμπορική επωνυμία ταυτίζεται με το αστικό του όνομα. Επί εμπόρων-νομικών προσώπων η τήρηση της αρχής της αλήθειας επιβάλλει επί των προσωπικών μεν εταιριών τη χρησιμοποίηση, στην επωνυμία τους, των αστικών ονομάτων των ομορρύθμων εταίρων (άρθρα 21,23 παρ. 2, 25 Εμπ.Ν.), επί κεφαλαιουχικών δε εταιριών την ένδειξη του αντικειμένου της επιχείρησης τους (άρθρα 29,30 Εμπ.Ν. , 5 ν. 2190/1920).

■ Την αρχή της διάρκειας, με βάση την οποία η επωνυμία παραμένει αμετάβλητη σε περίπτωση αλλαγής του ονόματος του εμπόρου ή αλλαγής του φορέα της επιχείρησης, σε περίπτωση μεταβίβασης της. Η αρχή της διάρκειας συνιστά εξαίρεση από τη βασική αρχή της αλήθειας, για τον λόγο ότι επιδιώκεται η διατήρηση των οικονομικών αξιών, που ενσωματώνονται στην επωνυμία, όπως είναι η καλή φήμη, η πελατεία κλπ.

Η αρχή της διάρκειας είναι φυσική συνέπεια της δυνατότητας μεταβίβασης της επωνυμίας, η οποία θεσπίστηκε για πρώτη φορά με το αρ. 58 παρ. 2 ν. 184/1914 περί εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων.

■ Την αρχή της αποκλειστικότητας, η οποία επιβάλλει τη διάκριση κάθε επωνυμίας από τις άλλες, ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης. Και αυτή η αρχή καθιερώθηκε με το άρθρο 58 παρ. 1 ν. 184/1914, το οποίο όριζε ότι «πάσα νέα επωνυμία πρέπει να διαφέρει κατά τρόπον ευδιάκριτον των εγγεγραμμένων εν τω αὐτῷ πρωτοκόλλῳ τοιούτων». Η διάταξη αυτή είναι ταυτόσημη, κατά το περιεχόμενο της, με την ήδη ισχύουσα του άρθρου 4 παρ. 3 εδ. 1 του νεώτερου νόμου υπ' αριθμ. 1089/1980 «περί εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων», ο οποίος κατήργησε και αντικατέστησε τον προγενέστερο υπ' αριθ. 184/1914.

Για τις επωνυμίες των εταιριών δεν δημιουργείται, κατά κανόνα, πρόβλημα από την τήρηση της αρχής της αποκλειστικότητας, όπως συμβαίνει με τις ατομικές επωνυμίες. Προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση, ορίζεται στο αρ. 4 παρ. 3 εδ. 2 ν. 1089/1980 ότι «αν το ονοματεπώνυμο του εμπόρου ομοιάζει προς επωνυμίαν προεγγεγραμμένην, υποχρεούται να προσθήσει διακριτικών, ίνα διακρίνεται σαφώς της ήδη εγγεγραμμένης» (ίδια ρύθμιση περιείχε το καταργηθέν άρθρο 58 παρ. 1 εδ. 2 ν. 184/1914). Το ζήτημα, αν το διακριτικό αυτό σημείο, που προστίθεται σε ορισμένη επωνυμία, είναι ικανό να διακρίνει αυτήν από άλλη παρόμοια προηγούμενη, η οποία είναι καταχωρημένη στο ίδιο επιμελητήριο (δηλ. αυτό όπου βρίσκεται το κύριο κατάστημα ή το υποκατάστημα της επιχείρησης), είναι πραγματικό και κρίνεται κατά την αντίληψη των συναλλαγών γενικότερα και όχι μόνο των εμπορικών συναλλαγών.

■ Την αρχή του ενιαίου ή της ενότητας της επωνυμίας, η οποία επιβάλλει τη χρησιμοποίηση μόνο μιας επωνυμίας από την ίδια επιχείρηση, έστω και αν αυτή έχει διάφορους κλάδους εμπορίας.

■ Την αρχή της δημοσιότητας, βάσει της οποίας οι εμπορικές επωνυμίες καταχωρούνται αλφαβητικά, κατόπιν αναγγελίας του εμπόρου ή και αυτεπάγγελτα, στο πρωτόκολλο επωνυμιών που τηρεί κάθε επιμελητήριο (βλ. άρθρα 4,5 και 6 του ν. 1089/1980). Το ίδιο ισχύει για τη μεταβολή και την απόσβεση τους. Η αρχή της

δημοσιότητας υπαγορεύεται από τους λόγους προστασίας των τρίτων και ασφάλειας των συναλλαγών⁵⁰.

5.3. Σχηματισμός της εμπορικής επωνυμίας

Στη ετερόρρυθμη εταιρία (Ε.Ε.) η εμπορική επωνυμία περιλαμβάνει όνομα ενός ή περισσοτέρων ή όλων των ομορρύθμων εταίρων. Τα ονόματα των ετερορρύθμων εταίρων και τα ονόματα των ομορρύθμων εταίρων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία ρητά, καλύπτονται με τη φράση «και Σία».

Π.χ. «Δ. Δημητρίου και Σία Ε.Ε.» Εδώ ο Δ. Δημητρίου είναι ομόρρυθμος εταίρος της Ε.Ε., υπάρχει οπωσδήποτε ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι που καλύπτονται με τη φράση «και Σία» και ενδεχομένως να είναι και ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι εκτός από τον Δ. Δημητρίου που επίσης καλύπτονται με τη φράση «και Σία».

Επειδή τα ονόματα των ετερορρύθμων εταίρων της Ετερόρρυθμης εταιρίας απαγορεύεται να αναγράφονται στην επωνυμία, μπορούμε να πούμε στην επωνυμία της Ε.Ε. υπάρχει πάντα η φράση «και Σία»⁵¹.

5.4. Προστασία της επωνυμίας

Ο έμπορος, όταν χρησιμοποιείται η επωνυμία του από τρίτο κατά τρόπο που μπορεί να επιφέρει σύγχυση στις συναλλαγές του, μπορεί να ζητήσει:

- ◆ Να σταματήσει η παραπέρα παράνομη χρησιμοποίηση της επωνυμίας του (αξίωση «επί παραλείψει»).
- ◆ Να του καταβληθεί αποζημίωση (αξίωση «επί αποζημιώσει»).
- ◆ Να επιβληθούν ποινικές κυρώσεις στον τρίτο.

5.5. Διακριτικός τίτλος

Ο διακριτικός τίτλος, ή, σύμφωνα με τον νόμο, το ιδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα καταστήματος ή βιομηχανικής επιχείρησης, είναι το ελεύθερα επιλεγμένο λεκτικό ή παραστατικό γνώρισμα, που αποσκοπεί στη διάκριση της επιχείρησης και μπορεί να σχηματιστεί από οποιοδήποτε πραγματικό ή φανταστικό όνομα ή παράσταση. Ο διακριτικός τίτλος, αν και μοιάζει εννοιολογικά και στον τρόπο σχηματισμού με την επωνυμία, διαφέρει από την τελευταία και από το όνομα, αφού αποτελεί την ονομασία της επιχείρησης, ενώ τα άλλα αναφέρονται σε (φυσικά ή νομικά) πρόσωπα. Σε αντίθεση με την επωνυμία, μια επιχείρηση μπορεί να έχει περισσότερους από ένα διακριτικούς τίτλους.

Ο διακριτικός τίτλος θα πρέπει να μην αντίκειται στην ηθική και τη δημόσια τάξη και να διαφέρει κατά ευδιάκριτο τρόπο από τους άλλους. Παράβαση των παραπάνω επιφέρει την αστική και ποινική ευθύνη του παραβάτη, σύμφωνα με τον νόμο περί αθέμιτου ανταγωνισμού (αρ. 13 επ. ν. 146/1914). Όπως και στην επωνυμία, το

⁵⁰ Σινανιώτη – Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό δίκαιο, τόμος 1, 2000, σελ. 238-240, Βούτσης Ι. Κ., Προστασία της επιχειρήσεως, δεύτερη έκδοση, 1990, σελ. 117, Μεντή Σπ. Γρηγόρη, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, όγδοη έκδοση, 1998, σελ. 40, Τσιριντάνης Ν. Αλέξανδρος, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, τεύχος α, έκτη έκδοση, 1962, σελ. 137.

⁵¹ Μεντή Σπ. Γρηγόρη, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, όγδοη έκδοση, 1998, σελ. 41-42.

δικαίωμα στον διακριτικό τίτλο κτάται με την πρώτη δημόσια χρησιμοποίηση του στις συναλλαγές και όχι με την αναγγελία στο αρμόδιο εμπορικό και βιομηχανικό επιμελητήριο.

6 Η νομική θέση των εταίρων

θέματα κεφαλαίου:

- ❑ Η νομική θέση του ετερορρυθμού εταίρου
- ❑ Στις προς τα έσω σχέσεις
- ❑ Στις προς τα έξω σχέσεις
- ❑ Έλλειψη εκπροσωπευτικής εξουσίας
- ❑ Ευθύνη ετερορρυθμού εταίρου
- ❑ Διαφορές μεταξύ ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων

6.1. Η νομική θέση του ετερορρυθμού εταίρου

6.1.1. Στις προς τα έσω σχέσεις

Η νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου στις προς τα έσω σχέσεις δεν διαφέρει απ' αυτήν οποιουδήποτε εταίρου προσωπικής εταιρίας, παρόλο⁵² που τα άρθρα 23 § 1 και 24 ΕΝ χαρακτηρίζουν τον ετερόρρυθμο εταίρο ως «απλό χρηματοδότη», δηλαδή ως δανειστή της εταιρίας, πρόκειται για αληθινό εταίρο. Πρέπει να παρατηρηθεί, ότι ο χαρακτηρισμός αυτός δεν είναι ακριβής, γιατί απλοί χρηματοδότες είναι δυνατόν να θεωρηθούν μόνον οι εταιρικοί δανειστές, ενώ οι ετερόρρυθμοι συνεταίροι είναι αληθινοί συνεταίροι.

Ο ετερόρρυθμος εταίρος⁵³ έχει όλα τα δικαιώματα που έχει και ο απεριόριστα ευθυνόμενος, όπως δικαίωμα διαχείρισεως, ψήφου, συμμετοχής στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθαρίσεως, ελέγχου κ.λ.π., ενώ ο θάνατος, η πτώχευση, η απαγόρευση του ετερορρυθμού καθώς και η καταγγελία εκ μέρους του επιφέρουν τη λύση της εταιρίας. Επίσης τις ίδιες υποχρεώσεις, τις οποίες έχει ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος, έχει και ο ετερόρρυθμος, όπως υποχρέωση διαχείρισεως, προωθήσεως του εταιρικού σκοπού, παραλείψεως πράξεων ανταγωνισμού κ.λ.π.

Η έλλειψη νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τη θέση του ετερορρυθμού εταίρου στις προς τα έσω σχέσεις αποτελεί οπωσδήποτε κενό της νομοθεσίας, λόγω του οποίου δημιουργούνται μάλιστα ορισμένες αμφισβητήσεις. Έτσι σύμφωνα με μια γνώμη ο ετερόρρυθμος εταίρος στερείται όχι μόνο εκπροσωπευτικής αλλά και διαχειριστικής εξουσίας. Γενικότερα, επειδή ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται περιορισμένα, με αποτέλεσμα να έχει περισσότερη σημασία η κεφαλαιουχική συμμετοχή του παρά η προσωπική του συμβολή, θα ήταν ορθότερο αν είχε λιγότερα δικαιώματα και λιγότερες υποχρεώσεις απ' όσες έχει ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος. Έτσι η συμμετοχή του στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθαρίσεως σύμφωνα με τον κανόνα των ΑΚ 763 και 782 και όχι ανάλογα με το μέγεθος της εισφοράς του, δεν ανταποκρίνεται στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των εταίρων, ενώ η απαγόρευση μεταβιβάσεως της συμμετοχής του (χωρίς συναίνεση όλων των εταίρων) είναι υπερβολικός περιορισμός. Αντίστοιχα ισχύουν ως προς τις υποχρεώσεις του ετερορρυθμού εταίρου (θα έπρεπε δηλ. να εβαρύνετο με λιγότερες υποχρεώσεις). Επίσης δεν φαίνεται δικαιολογημένη η λύση της εταιρίας σε περίπτωση θανάτου,

⁵² Αντωνόπουλος Βασίλης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Ι Προσωπικές εταιρίες, 1997, σελ. 314.

⁵³ Ρόκας Κ. Νικόλαος, Εμπορικές εταιρίες, 1992, σελ. 84-87.

πτώχευσης ή απαγόρευσης ετερορρυθμού εταίρου ή καταγγελίας εκ μέρους του, αφού το πρόσωπο του δεν έχει τόση σπουδαιότητα όση των άλλων εταίρων για τη λειτουργία της εταιρίας. Βέβαια με βάση την αρχή της καλής πίστεως μπορούν να δοθούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις επιεικέστερες λύσεις.

Πάντως με κατάλληλη διαμόρφωση του καταστατικού μπορούν να λάβουν οι ετερόρρυθμοι εταίροι τη θέση που αρμόζει περισσότερο στη συγκεκριμένη περίπτωση, δηλ. είτε να έχουν λιγότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις απ' αυτές των απεριόριστα ευθυνόμενων είτε και περισσότερα, μέχρι του σημείου να διευθύνουν αυτοί ουσιαστικά την εταιρία.

6.1.2. Στις προς τα έξω σχέσεις

6.1.2.1. Έλλειψη εκπροσωπευτικής εξουσίας

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27 ΕμπΝ ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει την εξουσία να κάνει πράξεις διαχειρίσεως. Η κρατούσα (αλλά όχι αναμφισβήτητη) γνώμη περιορίζει την έκταση εφαρμογής της διάταξης μόνο στην προς τα έξω διαχείριση, δηλ. την εκπροσώπηση, όχι και στην προς τα έσω. Σκοπός της, αναγκαστικού δικαίου, διάταξης του άρθρου 27 ΕμπΝ είναι η αποφυγή δημιουργίας κινδύνου συγχύσεως στους τρίτους, ώστε να μην εκλάβουν τον διαχειριστή – ετερόρρυθμο εταίρο ως απεριόριστα ευθυνόμενο. Κατά την ίδια μάλιστα διάταξη ο ετερόρρυθμος εταίρος ούτε «κατ' επιτροπήν», δηλ. με πληρεξουσιότητα εκ μέρους των εταίρων ή του διαχειριστή, μπορεί να εκπροσωπήσει την εταιρία. Η απαγόρευση αυτή δύσκολα μπορεί να εννοηθεί, αφού ακόμα και σε τρίτους (μη εταίρους) μπορεί αν δοθεί πληρεξουσιότητα. Πρέπει, κατά συστατική ερμηνεία, να γίνει δεκτό ότι η απαγόρευση αφορά μόνο την παροχή γενικής εντολής και πληρεξουσιότητας στον ετερόρρυθμο εταίρο, όχι και ειδικής για την τέλεση ορισμένων πράξεων.

Συνέπεια της παραβάσεως του άρθρου 27 ΕμπΝ είναι η απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη του ετερορρυθμού εταίρου που ενήργησε πράξεις εκπροσωπήσεως (ΕμπΝ 28). Ο ετερόρρυθμος δηλ. εταίρος δεν εξομοιώνεται με ομόρρυθμο αλλά ευθύνεται απέναντι στους τρίτους, με τους οποίους έκανε συναλλαγές, απεριόριστα και εις ολόκληρον. Η συνέπεια αυτή επέρχεται σε περίπτωση που το καταστατικό διόρισε ετερόρρυθμο εταίρο ως διαχειριστή (ή ως γενικό πληρεξούσιο), ο οποίος και έκανε πράξεις εκπροσωπήσεως. Θεωρεί δηλ. ο νόμος έγκυρη μεν τη χορήγηση εκπροσωπευτικών εξουσιών σε ετερόρρυθμο εταίρο (με αποτέλεσμα να δεσμεύεται η εταιρία και να ευθύνονται οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι) αλλά με συνέπεια την προσωπική ευθύνη του εταίρου αυτού. Αντίθετα, σε περίπτωση που το καταστατικό δεν είχε χορηγήσει τέτοιες εξουσίες στον ετερόρρυθμο εταίρο αλλ' αυτός με δική του πρωτοβουλία συνήψε συναλλαγές με τρίτους, η εταιρία δεν δεσμεύεται αλλ' εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις των ΑΚ 229 επ.

6.1.2.2. Ευθύνη ετερορρυθμού εταίρου

Κατά συνήθη φρασεολογία οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του ποσού της εισφοράς τους (βλ. και ΕμπΝ 26). Η έκφραση αυτή δεν είναι ακριβής, διότι ο ετερόρρυθμος εταίρος που κατέβαλε την εισφορά του δεν ευθύνεται για τα εταιρικά χρέη με την προσωπική του περιουσία (ούτε μέχρι το ύψος της εισφοράς του) αλλά απλώς η εισφορά του υπόκειται στον επιχειρηματικό κίνδυνο,

μπορεί δηλ. να απολεσθεί σε περίπτωση που η εταιρία έχει ζημίες. Η κρατούσα όμως γνώμη δέχεται ότι μπορεί να υπάρξει και στην κυριολεξία περίπτωση περιορισμένης ευθύνης του ετερόρρυθμου εταίρου. Τούτο μπορεί να συμβεί, όταν στο καταστατικό ορίζεται ότι ο εταίρος, πέρα από την εισφορά του, θα ευθύνεται μέχρι ενός ορισμένου ποσού.

Σε περίπτωση που ο εταίρος δεν έχει καταβάλει την εισφορά του, ερωτάται αν οι εταιρικοί δανειστές, εκτός από τα βοηθήματα κατά τις γενικές διατάξεις (πλαγιαστική άσκηση της αξίωσης της εταιρίας για καταβολή της εισφοράς, κατάσχεση στα χέρια της εταιρίας), μπορούν να στραφούν και ευθέως εναντίον του. Η κρατούσα γνώμη δίνει καταφατική απάντηση. Συνεπώς ο ετερόρρυθμος εταίρος που οφείλει την εισφορά του ευθύνεται για τα εταιρικά χρέη άμεσα, πρωτογενώς και εις ολόκληρον με όλη του την περιουσία, όχι όμως απερίοριστα αλλά μόνο μέχρι της αξίας της οφειλόμενης εισφοράς του.

Ακόμα και στις περιπτώσεις που ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απερίοριστα και εις ολόκληρον δεν αποκτά από μόνο το γεγονός αυτό την εμπορική ιδιότητα, εκτός αν αποδειχθεί ότι αυτός είναι στην ουσία εκείνος που διευθύνει την εταιρία⁵⁴.

6.2. Διαφορές μεταξύ ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων

Υπάρχουν πάντως και σημαντικές διαφορές μεταξύ ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων, οι οποίες αφορούν τη νομική θέση του ετερόρρυθμου εταίρου στις σχέσεις του μέσα στην εταιρία, αλλά και στις εξωτερικές της σχέσεις. Οι σπουδαιότερες από τις διαφορές αυτές είναι οι εξής:

Πρώτον, η εταιρική ιδιότητα του ετερόρρυθμου συνεταίρου μπορεί να αποκτηθεί, όπως ήδη τονίστηκε και από πρόσωπο που στερείται την ικανότητα προς απόκτηση της εμπορικής ιδιότητας.

Δεύτερον, ο ετερόρρυθμος συνεταίρος μετέχει στις ζημίες της εταιρίας περιορισμένα, δηλ. μέχρι του ποσού της εισφοράς του ή μέχρις ενός άλλου μεγαλύτερου χρηματικού ποσού, πάντως όμως περιορισμένου, το οποίο καθορίζεται στο καταστατικό της εταιρίας (βλ. και άρθρο 26 ΕμπΝ). Δεν είναι δυνατόν δηλ. ο ετερόρρυθμος να επιβαρυνθεί όπως ο ομόρρυθμος εταίρος, σε περίπτωση ανεπάρκειας του ενεργητικού της εταιρίας μετά τη λύση της. (Δεν εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 783 ΑΚ).

Τρίτον, όσον αφορά την ευθύνη του ετερόρρυθμου συνεταίρου για τα εταιρικά χρέη, πρέπει να παρατηρηθεί, ότι δεν γίνεται καμία αναφορά σε αυτήν στο νόμο. Η γαλλική επιστήμη και νομολογία και στη συνέχεια και η ελληνική αποδέχθηκαν και επέβαλαν εθιμικά την ευθύνη αυτή. Έτσι, κατά την κρατούσα γνώμη, οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται για τα εταιρικά χρέη εις ολόκληρον μεν, αλλά πάντως περιορισμένα, δηλ. μέχρι του ποσού της εισφοράς τους ή και μέχρις ενός μεγαλύτερου ποσού, που καθορίζεται στο καταστατικό. Αν δεχθεί κανείς, ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος, που κατέβαλε την εισφορά του, δεν ευθύνεται πλέον για τα εταιρικά χρέη προσωπικά, αλλά ότι το ποσό της εισφοράς του υπόκειται στον επιχειρηματικό κίνδυνο και μπορεί να το απωλέσει αν η εταιρία έχει ζημίες, τότε η έκφραση που συνηθίζεται, ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του, δεν είναι ακριβής. Είναι πάντως ακριβής η έκφραση, σε όσες περιπτώσεις ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν κατέβαλε την εισφορά του, δηλ. την οφείλει

⁵⁴ Ρόκας Κ. Νικόλαος, Εμπορικές εταιρίες, 1984, σελ. 80-81

και σε όσες περιπτώσεις ευθύνεται κατά το καταστατικό για ορισμένο χρηματικό ποσό πέραν της εισφοράς του.

Κατά μια άποψη, η ευθύνη αυτή είναι προσωπική, ενώ κατ' άλλη, είναι επικουρική, δηλ. ευθύνη εγγυητή.

Η πενταετής παραγραφή του άρθρου 64 ΕμπΝ ισχύει και για τις αξιώσεις των εταιρικών πιστωτών έναντι του ετερόρρυθμου εταίρου⁵⁵.

⁵⁵ Αλεξανδρίδου Δ. Ελίτζα, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος α, 1993, σελ. 120-121.

7 Η ευθύνη των εταίρων

θέματα κεφαλαίου:

- ❑ Η περιορισμένη ευθύνη του ετερορρύθμου εταίρου
- ❑ Η διατύπωση του νόμου (άρθρα 23 και 26 ΕμπΝ)
- ❑ Η εξέλιξη της θεωρίας και της νομολογίας και η καθιέρωση της (περιορισμένης) εξωτερικής ευθύνης του ετερορρύθμου εταίρου
- ❑ Έννοια της περιορισμένης ευθύνης
- ❑ Τα λοιπά χαρακτηριστικά της (περιορισμένης) ευθύνης του ετερορρύθμου εταίρου
- ❑ Ευθύνη άμεση (ευθεία)
- ❑ Ευθύνη εις ολόκληρο (αλληλέγγυα)
- ❑ Ευθύνη με όλη την προσωπική περιουσία του ετερορρύθμου εταίρου
- ❑ Το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 64 ΕμπΝ και στον ετερόρρυθμο εταίρο
- ❑ Απεριόριστα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος (άρθρο 28 ΕμπΝ)
- ❑ Περιορισμένα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος
- ❑ Η συμμετοχή του ετερορρύθμου εταίρου στις ζημίες
- ❑ Η απεριόριστη ευθύνη του ομορρύθμου εταίρου
- ❑ Τα χαρακτηριστικά της ευθύνης των ομορρύθμων εταίρων

7.1. Η περιορισμένη ευθύνη του ετερορρύθμου εταίρου

7.1.1. Η διατύπωση του νόμου (άρθρα 23 και 26 ΕμπΝ)

Στις σχετικές διατάξεις του ΕμπΝ (σε αντίθεση με τα άρθρα 41 παρ. 2 και 46 του ΣχΕμπΚ) δεν γίνεται ρητά λόγος για «ευθύνη» του ετερόρρυθμου εταίρου.

Ειδικότερα, το μεν άρθρο 23 ΕμπΝ χαρακτηρίζει τους ετερορρύθμους εταίρους «απλούς χρηματοδότες» (σε αντίθεση με τους ομόρρυθμους, τους οποίους χαρακτηρίζει «αλληλεγγύως υπευθύνους»), το δε άρθρο 26 ΕμπΝ ορίζει ότι «ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν υπόκειται εις ζημίας, ειμή καθ' όσον αύται δεν υπερβαίνουν το ποσόν των χρημάτων, το οποίον κατέθεσε ή όφειλε να καταθέση εις την εταιρίαν».

Εύστοχα μάλιστα επισημάνθηκε ότι από τη συνδυασμένη ανάγνωση των άρθρων 26 ΕμπΝ και 43 ΕμπΝ (που ορίζει ότι η δημοσιευμένη περίληψη του καταστατικού δεν απαιτείται να περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα των ετερορρύθμων εταίρων) φαίνεται να προκύπτει καταρχήν το συμπέρασμα ότι οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν φέρουν καμία ευθύνη έναντι των εταιρικών δανειστών για τις εταιρικές υποχρεώσεις, αφού οι τελευταίοι δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν κατά τρόπο επίσημο τα πρόσωπα των ετερορρύθμων εταίρων.

Έτσι στη Γαλλία, κατά την πρώτη φάση μετά την εισαγωγή του γαλλικού Εμπορικού Κώδικα, που αποτέλεσε, όπως προαναφέρθηκε, το πρότυπο του ΕμπΝ, υποστηρίχθηκε πράγματι η άποψη ότι οι εταιρικοί δανειστές σε καμία περίπτωση δεν είχαν ευθεία αγωγή κατά των ετερορρύθμων εταίρων που όφειλαν στην εταιρία την εισφορά τους⁵⁶.

⁵⁶ Ρόκας Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, 2001, σελ. 699-704.

7.1.2. Η εξέλιξη της θεωρίας και της νομολογίας και η καθιέρωση της (περιορισμένης) εξωτερικής ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου

Παρά τη ρητή διατύπωση των σχετικών διατάξεων που αναφέρονται στην ευθύνη του ετερορρυθμού εταίρου σύντομα αναγνωρίστηκε ερμηνευτικά στη γαλλική θεωρία και νομολογία το δικαίωμα των εταιρικών δανειστών να στραφούν ευθέως κατά των ετερορρυθμών εταίρων που όφειλαν ακόμη την εισφορά τους στην εταιρία και να επιδιώξουν ικανοποίηση των αξιώσεων τους από τις ατομικές περιουσίες των τελευταίων.

Η ελληνική θεωρία και νομολογία ακολούθησαν την ως άνω εξέλιξη στη Γαλλία επηρεάστηκαν όμως και από τη σχετική γερμανική ρύθμιση, που ρητά προβλέπει ολοκληρωμένο σύστημα εξωτερικής ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου και μετέφεραν τελικά στην ελληνική έννομη τάξη την αρχή της εξωτερικής ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου.

Ενόψει των παραπάνω υποστηρίζεται ότι η εξωτερική ευθύνη του ετερορρυθμού εταίρου έχει επιβληθεί εθιμικά.

7.1.3. Έννοια της περιορισμένης ευθύνης

Η συνήθως χρησιμοποιούμενη έκφραση είναι ότι «οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του ποσού της εισφοράς τους».

Παρά την μη απόλυτα ακριβή της διατύπωση η ως άνω έκφραση δεν αναφέρεται μόνο στο όριο ευθύνης προς τα άνω αλλά και προς τα κάτω. Το τελευταίο σημαίνει ότι το ποσό της εισφοράς αποτελεί το κατώτατο όριο εξωτερικής ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου με την έννοια ότι δεν μπορεί η ευθύνη αυτή να οριστεί σε ποσό που είναι μικρότερο του ποσού της εισφοράς. Για το λόγο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί επιτρεπτή καταστατική ρήτρα που θα οδηγούσε σε υποχρέωση καταβολής εισφοράς που υπερβαίνει το καταστατικό όριο ευθύνης του ετερορρυθμού εταίρου.

Όσον αφορά την έννοια της «περιορισμένης ευθύνης», πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η έκφραση ότι «οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του ποσού της εισφοράς τους» δεν είναι απόλυτα ακριβής. Ακριβέστερη είναι η διατύπωση που περιέχεται στο άρθρο 41 παρ. 2 ΣχΕμπΚ 1987-1994, σύμφωνα με την οποία ο ετερόρρυθμος εταίρος «ευθύνεται άμεσα και σε ολόκληρο για τις εταιρικές υποχρεώσεις αλλά μόνο μέχρι την αξία της οφειλόμενης εισφοράς του ή του τυχόν μεγαλύτερου ποσού, που ορίζεται στην εταιρική σύμβαση».

Με βάση την παραπάνω διατύπωση, η οποία αποδίδει τα όσα γίνονται σήμερα ομόφωνα δεκτά σε θεωρία και νομολογία, μπορούν να διακριθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

❖ Περιορισμένη ευθύνη μέχρι το ποσό της εισφοράς υπάρχει καταρχάς στην περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει καταβάλει την εισφορά του. Σε περίπτωση μερικής καταβολής, υπάρχει (περιορισμένη) ευθύνη μέχρι το ποσό της ακόμα οφειλόμενης εισφοράς.

❖ Περιορισμένη ευθύνη υπάρχει επίσης όταν στο καταστατικό ορίζεται ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μέχρι ενός ορισμένου ποσού, το οποίο υπερβαίνει την εισφορά του, οπότε, και αν ακόμα κατέβαλε την εισφορά του, εξακολουθεί να ευθύνεται μέχρι το ως άνω ποσό.

❖ Αν ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει καταβάλει την εισφορά του και το καταστατικό δεν προβλέπει ευθύνη για ορισμένο ποσό πέρα από την εισφορά του,

τότε ο ετερορρυθμικός εταίρος δεν ευθύνεται για τα εταιρικά χρέη με την προσωπική του περιουσία (με την έννοια ότι, αν κατέβαλε την εισφορά του κατά την ίδρυση της εταιρίας ή κατά την είσοδο του σε αυτή δεν θεμελιώνεται καν ευθύνη του, ενώ αν την κατέβαλε μεταγενέστερα αίρεται η ευθύνη του), απλώς η καταβληθείσα εισφορά του υπόκειται στον επιχειρηματικό κίνδυνο, μπορεί δηλ. να απολεσθεί σε περίπτωση που η εταιρία έχει ζημιές.

❖ Τέλος μπορεί να υπάρξει περίπτωση θεμελίωσης (ή αναβίωσης) της περιορισμένης εξωτερικής ευθύνης του ετερορρυθμικού εταίρου σε περίπτωση επιστροφής της προηγουμένως καταβληθείσας εισφοράς του από την εταιρική περιουσία.

Η επιστροφή της εισφοράς μπορεί καταρχάς να λάβει χώρα ενόσω λειτουργεί η εταιρία και διαρκεί η εταιρική ιδιότητα του ετερορρυθμικού εταίρου. Βέβαια, η άπαξ καταβληθείσα εισφορά του ετερορρυθμικού εταίρου θα πρέπει καταρχήν να παραμείνει στην εταιρία και να ενταχθεί στην πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού. Είναι όμως δυνατό, λόγοι υπέρτερου συμφέροντος της ίδιας της εταιρίας να υπαγορεύσουν την επιστροφή της εισφοράς. Αυτό θα μπορούσε π.χ. να συμβεί, αν ο ετερορρυθμικός εταίρος είναι ίδιος έμπορος – ασκεί δηλ. ατομική εμπορική δραστηριότητα – και χρειάζεται άμεσα το ποσό της εισφοράς του προκειμένου να ικανοποιήσει τους δικούς του προσωπικούς δανειστές και να αποφύγει την κήρυξη του σε πτώχευση, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα τη λύση της εταιρίας, βάσει του άρθρου 775 ΑΚ, εάν δεν υπάρχει στο καταστατικό πρόβλεψη για τη συνέχιση της με τους υπόλοιπους εταίρους.

Σε περίπτωση λοιπόν επιστροφής της εισφοράς (εν όλω ή εν μέρει) κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρίας και διαρκούς της εταιρικής ιδιότητας του ετερορρυθμικού εταίρου αναβιώνει αντίστοιχα και η (περιορισμένη) εξωτερική ευθύνη του τελευταίου και αυτός εξομοιώνεται προς τον εταίρο που δεν έχει καταβάλει (εν όλω ή εν μέρει) την εισφορά του.

Εξάλλου, η επιστροφή της καταβληθείσας εισφοράς μπορεί να είναι καλυμμένη. Αυτό θα συμβαίνει όταν στα πλαίσια μιας εξωεταιρικής συμβατικής σχέσης μεταξύ της εταιρίας και του ετερορρυθμικού εταίρου η αντιπαροχή της εταιρίας είναι, κατά αντικειμενική εκτίμηση, μεγαλύτερη από την παροχή του ετερορρυθμικού εταίρου, οπότε το υπερβάλλον θα πρέπει να θεωρείται ως επιστροφή της εισφοράς και να συνεπάγεται αντίστοιχη αναβίωση της περιορισμένης εξωτερικής ευθύνης του.

Σε περίπτωση ολικής ή μερικής επιστροφής της εισφοράς λόγω λύσης της εταιρίας ή αποχώρησης του ετερορρυθμικού εταίρου, επέρχεται αντίστοιχη θεμελίωση (ή αναβίωση) της περιορισμένης εξωτερικής ευθύνης του ενόψει του ότι αυτός εξακολουθεί να ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας που δημιουργήθηκαν πριν από τη δημοσίευση της λύσης της εταιρίας ή της αποχώρησης του και μέχρι να συμπληρωθεί η ειδική πενταετής παραγραφή του άρθρου 64 ΕμπΝ.

7.1.4. Τα λοιπά χαρακτηριστικά της (περιορισμένης) ευθύνης του ετερορρυθμικού εταίρου

Στο μέτρο που καταφάσκειται, σύμφωνα με τα παραπάνω, η (περιορισμένη) ευθύνη του ετερορρυθμικού εταίρου, η ευθύνη αυτή διαμορφώνεται κατά βάση, σύμφωνα με την απολύτως κρατούσα σήμερα άποψη τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία, όπως η ευθύνη του ομορρυθμικού.

Ειδικότερα, η ως άνω περιορισμένη ευθύνη του ετερορρυθμικού εταίρου έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

7.1.4.1. Ευθύνη άμεση (ευθεία)

Ο ετερόρρυθμος εταίρος που δεν κατέβαλε την εισφορά του ή που ευθύνεται για ορισμένο ποσό πέραν αυτής ευθύνεται ευθέως απέναντι στους εταιρικούς δανειστές και όχι μόνο απέναντι στην εταιρία.

Επομένως, σε περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει καταβάλει την εισφορά του, οι εταιρικοί δανειστές, εκτός από τα βοηθήματα κατά τις γενικές διατάξεις μπορούν να στραφούν και ευθέως εναντίον του.

Την ίδια ευθεία αγωγή έχουν οι εταιρικοί δανειστές και σε περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μέχρι ενός ορισμένου ποσού από την εισφορά του. Στην περίπτωση αυτή γίνεται δεκτό ότι οι δανειστές της εταιρίας μπορούν να στραφούν κατά του ετερορρυθμού εταίρου χωρίς να ισχύει το εμπόδιο του άρθρου 760 ΑΚ, προφανώς επειδή δεν πρόκειται για απαιτήσεις «μεταξύ των εταίρων από την εταιρική σύμβαση» αλλά για εκ του νόμου ευθύνη του ετερορρυθμού εταίρου έναντι των τρίτων, όπως και η ευθύνη των ομορρυθμών εταίρων.

7.1.4.2. Ευθύνη εις ολόκληρο (αλληλεγγύα)

Σύμφωνα με την απολύτως κρατούσα σήμερα γνώμη, οι ετερόρρυθμοι εταίροι που δεν έχουν καταβάλει την εισφορά τους ή που ευθύνονται για ορισμένο ποσό πέραν αυτής, ευθύνονται, όπως και οι ομόρρυθμοι, «αλληλεγγύως» (κατά τη διατύπωση του άρθρου 22 ΕμπΝ, και άρθρο 28 ΕμπΝ), δηλ. εις ολόκληρον και όχι συμμετρως, όπως οι εταίροι αστικής εταιρίας κατ' άρθρο 759 ΑΚ.

Αντίθετα, μια παλαιότερη άποψη⁵⁷, δεν δέχεται την εις ολόκληρον ευθύνη των ετερορρυθμών εταίρων και υποστηρίζει ότι οι ως άνω εταίροι ευθύνονται συμμετρως.

Η εις ολόκληρον ευθύνη σημαίνει ότι μεταξύ του ως άνω ετερορρυθμού εταίρου και των λοιπών ομορρυθμών αλλά και της ίδιας της εταιρίας υπάρχει γνήσια παθητική ενοχή. Επομένως και ο εις ολόκληρον ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος έχει υποχρέωση να εκπληρώσει ολόκληρο το χρέος, και κάθε δανειστής μπορεί να ζητήσει την ικανοποίηση του συνόλου της απαίτησης του (και) από τον ετερόρρυθμο εταίρο, εφόσον βεβαίως αυτό δεν υπερβαίνει την οφειλόμενη εισφορά του ή το τυχόν οριζόμενο στο καταστατικό όριο ευθύνης πέραν της εισφοράς του (εκδήλωση του περιορισμένου της ευθύνης).

7.1.4.3. Ευθύνη με όλη την προσωπική περιουσία του ετερορρυθμού εταίρου

Ο ετερόρρυθμος εταίρος που δεν έχει καταβάλει την εισφορά του ή που ευθύνεται για ορισμένο ποσό πέρα από αυτή, ευθύνεται για τα εταιρικά χρέη με όλη την προσωπική του περιουσία.

Αυτό το χαρακτηριστικό της ευθύνης δεν έρχεται σε αντίθεση, όπως εκ πρώτης όψεως θα μπορούσε να δημιουργηθεί η εντύπωση, με τον χαρακτήρα της ευθύνης του ως περιορισμένης. Και τούτο, διότι ο περιορισμός αναφέρεται στην ευθύνη του έναντι των εταιρικών δανειστών και όχι στην προσωπική του περιουσία. Αυτό σημαίνει ότι αν η προσωπική του περιουσία, π.χ. λόγω μείωσης της, υπολείπεται του ποσού της

⁵⁷ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ.292, τόμος πρώτος, ενημέρωση των ετών 1985-1990, 1990, σελ. 35.

οφειλομένης εισφοράς ή του ορισθέντος στο καταστατικό ορίου ευθύνης του οι εταιρικοί δανειστές μπορούν να κατάσχουν ολόκληρη την προσωπική του περιουσία.

7.1.5. Το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 64 ΕμπΝ και στον ετερόρρυθμο εταίρο

7.1.5.1. Απεριόριστα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος (άρθρο 28 ΕμπΝ)

Δεν αμφισβητείται καταρχάς ότι οι απαιτήσεις των εταιρικών δανειστών κατά του, βάσει του άρθρου 28 ΕμπΝ, απεριόριστα ευθυνόμενου ετερορρυθμού εταίρου υπόκεινται στην ειδική παραγραφή του άρθρου 64 ΕμπΝ με βάση τον γινόμενο δεκτό, σε νομολογία και θεωρία, σκοπό της διάταξης, δηλ. τον μετριασμό της αυστηρότητας που εισάγεται με την καθιέρωση της απεριόριστης και εις ολόκληρον ευθύνης, τη σύντομη εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων από την εταιρική συμμετοχή, την εύνοια του νομοθέτη προς τον πρώην εταίρο, ώστε να μπορέσει να επιδοθεί απερίσπαστος σε νέες οικονομικές δραστηριότητες⁵⁸.

7.1.5.2. Περιορισμένα ευθυνόμενος ετερόρρυθμος εταίρος

Αμφισβητούμενο είναι το ζήτημα αν η διάταξη του άρθρου 64 ΕμπΝ εφαρμόζεται και στους περιορισμένα ευθυνόμενους ετερορρυθμούς εταίρους, αυτούς δηλ. που δεν κατέβαλαν (ή ανέβαλαν σε περίπτωση λύσης ή αποχώρησης) την εισφορά τους ή που ευθύνονται για ορισμένο ποσό πέρα από αυτή.

Σχετικά έχουν υποστηριχθεί οι ακόλουθες απόψεις:

Η πρώτη άποψη⁵⁹, δέχεται ότι η διάταξη που θεσπίζει ειδική πενταετή παραγραφή, εφαρμόζεται όχι μόνο στους ομορρυθμούς και στους βάσει του άρθρου 28 ΕμπΝ απεριόριστα και εις ολόκληρον ευθυνόμενους ετερορρυθμούς εταίρους.

Η αντίθετη άποψη⁶⁰ θεωρεί ότι το άρθρο 64 ΕμπΝ δεν εφαρμόζεται στους ευθυνόμενους ετερορρυθμούς εταίρους.

7.1.6. Η συμμετοχή του ετερορρυθμού εταίρου στις ζημίες

Σύμφωνα με το άρθρο 26 ΕμπΝ «ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν υπόκειται εις ζημίας, ειμή καθόσον αυτά δεν υπερβαίνουν το ποσόν των χρημάτων το οποίο κατέθεσε ή όφειλε να καταθέσει εις την εταιρίαν».

Το γράμμα της διάταξης αυτής είναι εναρμονισμένο προς το γράμμα της διάταξης του άρθρου 23 εδ. 1 ΕμπΝ, το οποίο χαρακτηρίζει τους ετερόρρυθμους εταίρους «απλούς χρηματοδότης». Και οι δυο ως άνω διατάξεις διαγράφουν τα τυπολογικά χαρακτηριστικά της ετερόρρυθμης εταιρίας σύμφωνα με την αντίληψη του ιστορικού νομοθέτη, ο οποίος αφενός δεν θέλησε να θεσπίσει την εξωτερική ευθύνη του

⁵⁸ Ρόκας Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, 2001, σελ. 713-714.

⁵⁹ Αντωνόπουλος Βασίλης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Ι Προσωπικές εταιρίες, 1997, σελ. 318, Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος α, 1993, σελ. 121, Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδας, Το δίκαιο των εταιριών, τόμος πρώτος, 1965, σελ. 276.

⁶⁰ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 294.

ετερορρυθμού εταίρου και αφετέρου θέλησε να περιορίσει την έκταση της συμμετοχής του στις ζημίες της εταιρίας.

Με άλλα λόγια η διάταξη του άρθρου 26 ΕμπΝ, κατά το γράμμα της, αναφέρεται στην κατανομή των ζημιών στις εσωτερικές σχέσεις των εταίρων με την έννοια ότι ο ετεορρυθμός εταίρος, όποια και αν είναι η κλείδα κατανομής των ζημιών (δηλ. τα ποσοστά συμμετοχής των εταίρων σε αυτές) σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να επιβαρυνθεί για τις ζημίες πέρα από το ποσό της εισφοράς του που καθορίζεται στο καταστατικό και αποτελεί σε κάθε περίπτωση το ανώτατο όριο της επιτρεπτής επιβάρυνσης του. Αν κατέβαλε το ποσό αυτό δεν μπορεί να κληθεί να συμμετάσχει στις ζημίες π.χ. με συμπληρωματικές εισφορές. Αν δεν το κατέβαλε, οφείλει να το καταβάλει προκειμένου να καλυφθούν οι ζημίες της εταιρίας.

Έτσι, αν π.χ. στην εταιρική σύμβαση καθορίζονται ποσοστά συμμετοχής των εταίρων στις ζημίες της εταιρίας και με βάση το ποσοστό συμμετοχής του συγκεκριμένου ετεορρυθμού εταίρου προκύπτει ως προς αυτόν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ποσό συμμετοχής στις ζημίες που υπερβαίνει το ποσό της εισφοράς του, ο ετεορρυθμός εταίρος, κατά την αντίληψη του ιστορικού νομοθέτη, δεν υποχρεούται σε συμπληρωματική εισφορά, αλλά το ποσό που υπερβαίνει την εισφορά του θα πρέπει να καταβληθεί από τους ομόρρυθμους εταίρους κατά το λόγο συμμετοχής τους στις ζημίες.

Πρόκειται δηλαδή για περίπτωση ανάλογη με αυτή που ρυθμίζει η διάταξη του άρθρου 783 εδ. 2 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία, αν δεν είναι δυνατόν να εισπραχθεί από έναν εταίρο το έλλειμμα που του αναλογεί, ενέχονται γι' αυτό κατά το λόγο της συμμετοχής τους στις ζημίες οι υπόλοιποι εταίροι.

Η εξέλιξη στη νομολογία και τη θεωρία οδήγησε στο να αποτελέσει η διάταξη του άρθρου 26 ΕμπΝ τη βάση για την οριοθέτηση της εξωτερικής ευθύνης του ετεορρυθμού εταίρου, με την έννοια ότι η έκταση της εξωτερικής ευθύνης του ετεορρυθμού πρέπει καταρχήν να συμπίπτει με το ύψος της εισφοράς του και με την περαιτέρω διευκρίνιση ότι αν την κατέβαλε δεν ευθύνεται καθόλου και επιπλέον ότι η εξωτερική ευθύνη του ομορρυθμού εταίρου δεν μπορεί να καθοριστεί σε ύψος μικρότερο του ποσού της εισφοράς του.

Περαιτέρω, θεωρία και νομολογία, αφού δέχτηκαν καταρχήν ότι ο ετεορρυθμός εταίρος μπορεί, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρίας, να ευθύνεται έναντι των εταιρικών δανειστών και πέραν του ποσού της εισφοράς του, απαιτούν, επικαλούμενες την ίδια ως άνω διάταξη του άρθρου 26 ΕμπΝ, να αναφέρεται η ευθύνη αυτή σε ορισμένο ποσό και όχι π.χ. σε ποσοστό⁶¹.

7.2. Η απεριόριστη ευθύνη του ομορρυθμού εταίρου

Στο άρθρο 22 Ε.Ν. ορίζεται: «Οι ομόρρυθμοι συνεταίροι, οι αναφερόμενοι εις το καταστατικό της εταιρείας έγγραφο, υπόκεινται αλληλεγγύως εις άλας τας υποχρεώσεις της εταιρείας, αν και υπογεγραμμένες παρ' ενός μόνου των συνεταίρων, υπό την εταιρικήν όμως επωνυμίαν». Η έννοια της αλληλεγγύης είναι η της σε ολόκληρο ενοχής κατά τον Αστικό Κώδικα. Την αλληλεγγύα ευθύνη φέρουν τόσο τα νομικά πρόσωπα της Ο.Ε., όσο και όλα τα (ομόρρυθμα) μέλη αυτής για την πληρωμή των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει νομίμως η εταιρία. Ο δανειστής, επομένως, δικαιούται (σύμφωνα με το άρθρο 482 Α.Κ.) να απαιτήσει το χρέος της εταιρείας κατ' αρέσκειαν από οποιοδήποτε εταίρο είτε εν λόγω είτε εν μέρει.

⁶¹ Ρόκας Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, 2001, σελ. 718-719.

7.2.1. Τα χαρακτηριστικά της ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων

■ Οι ομόρρυθμοι εταίροι (και της ομόρρυθμης αλλά και της ετερόρρυθμης εταιρίας) ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο. Το «απεριόριστα» σημαίνει ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους, ενώ το «εις ολόκληρον» σημαίνει αλληλέγγυα ευθύνη μεταξύ όλων των εταίρων.

■ Σε περίπτωση λύσεως της εταιρίας δεν λύονται και οι υφιστάμενες συμβάσεις αυτής, έστω κι αν αναφέρονται σε χρόνο μεταγενέστερο της λύσεως. Οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται μαζί με την εταιρία για την εκπλήρωση των νομίμων υποχρεώσεων «εις ολόκληρον» έκαστος και ο δανειστής δικαιούται να απαιτήσει το χρέος από οποιοδήποτε συνοφειλέτη.

■ Σε περίπτωση μετατροπής ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη, οι τέως ομόρρυθμοι εταίροι εξακολουθούν να ευθύνονται απεριόριτως και «εις ολόκληρον» για τις μέχρι της μετατροπής αναληφθείσες υποχρεώσεις της προσωπικής εταιρείας. Ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 53 § 4 του Ν. 3190/55, που προβλέπει την παραπάνω ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων σε περίπτωση μετατροπής προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε..

■ Κάθε νέος ομόρρυθμος εταίρος, που εισέρχεται σε προσωπική εταιρεία, ευθύνεται για όλα τα χρέη αυτής, ασχέτως αν αυτά δημιουργήθηκαν πριν ή μετά την είσοδο του στην εταιρία, εκτός αν δημοσιεύθηκε αντίθετη μεταξύ των εταίρων συμφωνία για τα προγενέστερα (της εισόδου του) χρέη της εταιρίας⁶².

⁶² Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 14-15.

8 Μετατροπή και συγχώνευση ετερόρρυθμων εταιριών

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά περί μετασχηματισμού επιχειρήσεων
- ☐ Διάκριση μεταξύ μετατροπής και συγχωνεύσεως εταιρειών
- ☐ Μετατροπή εταιρείας σε άλλο εταιρικό τύπο
- ☐ Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο
- ☐ Διαδικασία μετατροπής
- ☐ Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.
- ☐ Παράδειγμα μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε.
- ☐ Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε.
- ☐ Φορολογικές υποχρεώσεις επί μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε. και αντίστροφα
- ☐ Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.
- ☐ Γενικές παρατηρήσεις
- ☐ Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.
- ☐ Διαδικασία μετατροπής Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.
- ☐ Έξοδα μετατροπής
- ☐ Δημοσίευση καταστατικού
- ☐ Καταβολή φόρου 1%. Λήψη Α.Φ.Μ. και θεώρηση βιβλίων.
- ☐ Απαλλαγές με το Ν.Δ. 1297/72
- ☐ Ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων. Συνέχιση δικών
- ☐ Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Α.Ε.
- ☐ Συγχώνευση εταιρειών
- ☐ Έννοια συγχωνεύσεως
- ☐ Συγχώνευση εταιρειών
- ☐ Μετασχηματισμός (μετατροπή, συγχώνευση) Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με το Ν. 2166/93
- ☐ Κίνητρα για συγχώνευση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 7 Ν. 2386/96)
- ☐ Η λογιστική επί μετατροπής και συγχωνεύσεως Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

8.1. Γενικά περί μετασχηματισμού επιχειρήσεων

8.1.1. Διάκριση μεταξύ μετατροπής και συγχωνεύσεως εταιρειών

Συχνά οι επιχειρήσεις αλλάζουν νομική μορφή. Η αλλαγή του νομικού τύπου μιας επιχείσεως μπορεί να γίνει είτε με μετατροπή (π.χ. ατομική επιχείρηση ή ομόρρυθμη εταιρεία μετατρέπεται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρεία) είτε με συγχώνευση (δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις συγχωνεύονται σε μία εταιρεία κ.ο.κ.). Πρόσφατα, με το Π.Δ. 498/87, εισήχθη και ο θεσμός της διασπάσεως ανωνύμων εταιρειών, που, επίσης, επιφέρει αλλαγή στη νομική μορφή των επιχειρήσεων, αφού δημιουργεί νέα νομικά πρόσωπα.

Οι λόγοι που επιβάλλουν αυτές τις αλλαγές είναι πολλοί —κυρίως οικονομικοί, αλλά και απλώς νομικοί. Έτσι, μετατρέπεται μία προσωπική εταιρεία σε ανώνυμη εταιρεία για να αποκτήσει περισσότερο βαρύνουσα εμφάνιση, μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα, αυξημένη εμβέλεια δράσεως κ.λ.π. Συγχωνεύονται δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις σε μία, συνήθως ανώτερου βαθμού (π.χ. δύο προσωπικές εταιρείες σε ανώνυμη εταιρεία), με σκοπό τη συγκέντρωση οικονομικών και άλλων μέσων για τη δημιουργία ισχυρότερων μονάδων. Αλλά, μπορεί να γίνει και μετατροπή επιχείσεως σε διαφορετικό νομικό τύπο με σκοπό τον περιορισμό της ευθύνης του επιχειρηματία, τη δημιουργία δυνατοτήτων εύκολης μεταβιβάσεως του

κεφαλαίου κ.ά. Έτσι, μία ατομική επιχείρηση ή προσωπική εταιρεία μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία για να μη ευθύνονται οι επιχειρηματίες πέραν των εισφορών τους ή για να μπορούν να μεταβιβάζουν εύκολα οι μέτοχοι τα εταιρικά τους μερίδια (που εκφράζονται με ανώνυμους τίτλους — τις μετοχές).

Δεν υπάρχουν διατάξεις στον Εμπορικό Νόμο ή σε άλλο νομοθέτημα, που να ρυθμίζουν τη μετατροπή ή τη συγχώνευση προσωπικών εταιρειών σε προσωπικές εταιρείες. Το άρθρο 53 του Ν. 3190/55 ρυθμίζει τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας σε Ε.Π.Ε. και το άρθρο 67 § 2 του Κ.Ν. 2190/20 αναφέρει ότι και επί μετατροπής προσωπικής εταιρείας σε ανώνυμη εταιρεία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 3190/55⁶³.

8.1.2. Μετατροπή εταιρείας σε άλλο εταιρικό τύπο

Η μετατροπή της οποιασδήποτε εταιρείας σε άλλο εταιρικό τύπο γίνεται κατόπιν αποφάσεως της μετατρεπόμενης, δηλαδή, με μονομερή δικαιοπραξία αυτής - και κατά τούτο διαφέρει από την συγχώνευση, η οποία είναι σύμβαση δύο ή περισσότερων προσώπων (νομικών).

Μια προσωπική εταιρεία μπορεί να μετατραπεί:

- α) Από ομόρρυθμη σε ετερόρρυθμη.
- β) Από ετερόρρυθμη σε ομόρρυθμη.
- γ) Από ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη σε Ε.Π.Ε.
- δ) Από ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη σε ανώνυμη εταιρεία.

Όλες αυτές οι περιπτώσεις εξετάζονται στο παρόν κεφάλαιο - και με παραδείγματα.

Υπάρχουν ακόμα – θεωρητικά - και οι περιπτώσεις μετατροπής ανώνυμης εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε προσωπική εταιρεία. Αλλά οι περιπτώσεις αυτές δεν παρουσιάζουν πρακτικό ενδιαφέρον, ενώ η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 66 του Κ.Ν. 2190/20, που προέβλεπε τη μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε ομόρρυθμη εταιρεία είναι μεταβατικού χαρακτήρα.

8.2. Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο

8.2.1. Διαδικασία μετατροπής

Όπως σημειώθηκε και παραπάνω, η ελληνική νομοθεσία δεν περιέχει διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη ή το αντίθετο. Η μετατροπή, λοιπόν, μιας ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη θα αντιμετωπισθεί σαν απλή τροποποίηση του καταστατικού. Τα ίδια ισχύουν και στην περίπτωση συγχωνεύσεως δύο ή περισσότερων ομορρύθμων ή ετερορρύθμων εταιρειών σε νέα προσωπική εταιρεία (ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη).

Η μετατροπή από Ο.Ε. σε Ε.Ε. και το αντίθετο μπορεί να γίνει και με ιδιωτικό συμφωνητικό, εκτός αν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων αυτής περιλαμβάνεται ακίνητο (άρθρο 369 Α.Κ.). Η συγχώνευση, όμως, απαιτείται να γίνεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο (άρθρο 367 Α.Κ.).

8.2.2. Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.

⁶³ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 127-143.

Μετατροπή μιας ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη εταιρεία σημαίνει είτε τη μεταβολή ενός από τους υπάρχοντες ομόρρυθμους εταίρους σε ετερόρρυθμο εταίρο είτε την πρόσληψη (προσθήκη) ενός νέου εταίρου με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου.

Η κατά τα άνω μετατροπή - αν δεν προβλέπεται αλλιώς στο καταστατικό - θα γίνει έπειτα από ομόφωνη απόφαση όλων των μελών της εταιρείας. Στο καταστατικό, όμως, μπορεί να προβλέπεται ότι η μετατροπή μπορεί να γίνει και με απόφαση της πλειοψηφίας των εταίρων. Η μετατροπή υλοποιείται με τροποποίηση του καταστατικού. Το έγγραφο της τροποποίησης, που στην ουσία ιδρύει τη νέα εταιρεία την προερχόμενη από την τροποποίηση ή τη συγχώνευση, αρκεί να είναι ιδιωτικό, αλλά δεν αποκλείεται και το συμβολαιογραφικό. Συμβολαιογραφικό απαιτείται να είναι οπωσδήποτε στην περίπτωση που μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης εταιρείας περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων (άρθρο 3 Α.Κ.).

Η μετατροπή της ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη, με την τήρηση των νομίμων διατυπώσεων της δημοσιότητας, δεν επιφέρει διάλυση του νομικού προσώπου (της ομόρρυθμης), αλλά αυτή (η μετατρεπόμενη) συνεχίζεται με άλλο νομικό τύπο.

8.2.3. Παράδειγμα μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε.

Υποθέτουμε ότι η εταιρεία "Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.", που έχει δυο ομόρρυθμους εταίρους τους Αναστάσιο Παπαδόπουλο και Γεώργιο Παπαδόπουλο με συμμετοχή στο εκ. Ευρώ κεφάλαιο αυτής κατά 50% έκαστος, μετατρέπεται σε ετερόρρυθμη. Με κοινή συμφωνία των δυο εταίρων, ο Γεώργιος Παπαδόπουλος από ομόρρυθμος εταίρος μεταβάλλεται σε ετερόρρυθμο. Έτσι, ο Αναστάσιος Παπαδόπουλος παραμένει ο μόνος ομόρρυθμος εταίρος και φυσικά και ο μόνος διαχειριστής της εταιρείας.

Το έγγραφο της τροποποίησης της εταιρείας θα έχει ως εξής:

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ "Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε."
ΣΕ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
"Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε."

Στην Αθήνα σήμερα την μεταξύ των: 1) Αναστασίου Παπαδόπουλου εμπόρου, κατοίκου και 2) Γεωργίου Παπαδόπουλου, εμπόρου, κατοίκου συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

Την, βάσει ιδιωτικού εγγράφου, συστήθηκε μεταξύ των ανωτέρω ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία με την επωνυμία "Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε." και έδρα το Δήμο Αθηναίων (οδός..... αρ.) με σκοπό την εμπορία τροφών, ποτών, ξηρών καρπών, ειδών ζαχαροπλαστικής κ.λ.π. και διάρκεια δέκα (10) ετών και τους λοιπούς όρους που αναφέρονται στο ως άνω καταστατικό, το οποίο δημοσιεύθηκε νομίμως στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών την και με αύξοντες αριθμούς γενικών και ειδικών Η εταιρεία λειτούργησε έτσι συνεχώς και χωρίς καμιά τροποποίηση του καταστατικού της μέχρι σήμερα (εάν έγιναν τροποποιήσεις του καταστατικού, αναφέρονται όλες μία προς μία με τους αριθμούς καταχώρησης των τροποποιητικών εγγράφων στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών).

Σύμφωνα με το αρχικό καταστατικό της εταιρείας οι δύο ομόρρυθμοι εταίροι αυτής Αναστάσιος Παπαδόπουλος και Γεώργιος Παπαδόπουλος μετέχουν σ' αυτήν και στη διανομή των κερδών και ζημιών κατά ποσοστό 50% ο καθένας. Η συμμετοχή του κάθε εταίρου στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου ανέρχεται σεΕυρώ. Διαχειριστές της εταιρείας έχουν ορισθεί και οι δύο εταίροι.

Ήδη, συμφωνείται μεταξύ των δύο εταίρων, ότι ο εταίρος Γεώργιος Παπαδόπουλος μεταβάλλεται από ομόρρυθμος σε ετερόρρυθμο και ότι κατόπιν αυτού μόνος διαχειριστής της εταιρείας θα είναι ο άλλος εταίρος, ο ομόρρυθμος Αναστάσιος Παπαδόπουλος. Διευκρινίζεται ότι ο Γεώργιος Παπαδόπουλος εξακολουθεί να ευθύνεται απεριόριστα και σε ολόκληρο για όλα τα χρέη της εταιρείας που δημιουργήθηκαν μέχρι σήμερα, ημερομηνία κατά την οποία αυτός αλλάξει ιδιότητα και από ομόρρυθμος γίνεται ετερόρρυθμος.

Κατόπιν των ανωτέρω, τροποποιούνται η επωνυμία της εταιρείας και τα άρθρα 1 και 7, τα οποία στο εξής θα έχουν ως ακολούθως:

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
"Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε."
Άρθρο 1
Σύσταση εταιρείας. Επωνυμία αυτής

1. Στην Αθήνα μεταξύ των:

α) Αναστασίου Παπαδόπουλου, εμπόρου, κατοίκου και

β) Γεωργίου Παπαδόπουλου, εμπόρου, κατοίκου

συστήθηκε ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία με την επωνυμία "Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.", η οποία με την από έγγραφη συμφωνία μεταξύ των άνω εταίρων περί τροποποίησης του παρόντος καταστατικού μετετράπη σε ετερόρρυθμη εμπορική εταιρεία με την επωνυμία "Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.".

2. Από τους άνω δύο εταίρους, ο μὲν Αναστάσιος Παπαδόπουλος είναι ο ομόρρυθμος, ο δε Γεώργιος Παπαδόπουλος ετερόρρυθμος.

Άρθρο 7
Διαχειριστής της εταιρείας

1. Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρείας για όλα τα θέματα αυτής ορίζεται ο ομόρρυθμος εταίρος Αναστάσιος Παπαδόπουλος.

2. Η εταιρεία συναλλάσσεται και αναλαμβάνει εγκύρως υποχρεώσεις έναντι κάθε τρίτου με μόνη την υπογραφή του άνω διαχειριστή - εταίρου Αναστασίου Παπαδόπουλου.

Όλα τα άλλα άρθρα του καταστατικού παραμένουν σε ισχύ, όπως έχουν διατυπωθεί στο αρχικό καταστατικό με ημερομηνία αυτήν της συστάσεως της εταιρείας, ήτοι την

8.2.4. Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε.

Όλα όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω για τη διαδικασία μετατροπής ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη, ισχύουν και για την περίπτωση μετατροπής ετερόρρυθμης εταιρείας σε ομόρρυθμη εταιρεία. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση το ετερόρρυθμο ή τα ετερόρρυθμα μέλη της εταιρείας μεταβάλλονται σε ομόρρυθμους εταίρους ή αποχωρούν απ' αυτή. Συνεπώς, θα λάβει χώρα τροποποίηση των σχετικών άρθρων του

καταστατικού, το δε τροποποιητικό έγγραφο θα υποβληθεί σε όλες τις διαδικασίες θεωρήσεως στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και δημοσιεύσεως στο πρωτοδικείο.

8.2.5. Φορολογικές υποχρεώσεις επί μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε. και αντίστροφα

Το Υπουργείο Οικονομικών με το υπ' αριθ. 1036051/14.6.91 (ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1991, σελ. 976) δέχεται τα εξής: «Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση (Υπ. Οικ. Α. 13602/535/ΠΟΛ. 183/20.9.1980, Δ. 3949/12.8.1986) σε περίπτωση μετατροπής ομόρρυθμης εταιρείας σε ετερόρρυθμη και αντίστροφα, με ομόφωνη απόφαση όλων των συνεταίρων, δεν επέρχεται κατάλυση του παλαιού νομικού προσώπου της μετατρεπόμενης εταιρείας και σύσταση νέου νομικού προσώπου, αλλά το παλαιό αυτό νομικό πρόσωπο εξακολουθεί να υφίσταται με νέο όμως τύπο.

Με βάση τα παραπάνω, η ετερόρρυθμη εταιρεία, που θα προέλθει κατόπιν τροποποιήσεως του καταστατικού της, λόγω συμμετοχής πλέον ως ετερορρύθμου του μέχρι σήμερα ομορρύθμου εταίρου Σ.Μ. δεν απαιτείται να θεωρήσει νέα βιβλία, αλλά μπορεί να συνεχίσει να καταχωρεί τις εγγραφές της στα βιβλία που θεωρήθηκαν με την παλαιά επωνυμία (της Ο.Ε.). Η λύση αυτή δεν αποκλείει την επαναθεώρηση των βιβλίων, την αναγραφή δηλαδή της νέας επωνυμίας κάτω από την πράξη της παλαιάς θεώρησης στο τελευταίο φύλλο κάθε βιβλίου, εφόσον τούτο ζητηθεί από την ίδια.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 1642/86, όταν γίνεται μετατροπή επιχείρησης οποιασδήποτε νομικής μορφής, υποβάλλεται το έντυπο της δήλωσης διακοπής δραστηριότητας από τη μετατρεπόμενη για να διαγραφεί ο παλαιός Α.Φ.Μ. και συγχρόνως υποβάλλεται το έντυπο της δήλωσης έναρξης δραστηριότητας από τη νέα (συνιστώμενη) για τη χορήγηση σ' αυτήν από την Υπηρεσία νέου Α.Φ.Μ. Για την υποβαλλόμενη αυτή δήλωση έναρξης δραστηριότητας εκδίδεται σχετική βεβαίωση, η οποία υπόκειται στα οικεία πάγια τέλη χαρτοσήμου της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του Ν. 1882/1990».

8.3. Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

8.3.1. Γενικές παρατηρήσεις

Οι περιπτώσεις μετατροπής προσωπικών εταιρειών (ομορρύθμων ή ετερορρύθμων) σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. είναι οι μόνες που ρυθμίζει η περί εταιρειών νομοθεσία, έστω και ατελώς (άρθρα 53 Ν. 3190/55 και 67 Κ.Ν. 2190/20).

Μετατροπή Α.Ε. σε εταιρεία άλλου τύπου.

Το άρθρο 38 του Ν. 2065/92 επέβαλε την αύξηση του κατώτατου ορίου του κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών σε Ευρω. Η § 4 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι όσες από τις υφιστάμενες Α.Ε. κατά την ισχύ του νόμου (30.6.92) είχαν μικρότερο κεφάλαιο και δεν επιθυμούν να το αυξήσουν στο ποσό των Ευρω μέσα σε προθεσμία 2 ετών, μπορούν μέσα στην ίδια προθεσμία (μέχρι 30.6.94) να μετατραπούν σε εταιρεία άλλου τύπου (δηλ. Ε.Π.Ε., Ο.Ε. ή Ε.Ε.). Η μετατροπή γίνεται με απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων της Α.Ε., που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 § 3 και 31 § 2 του Κ.Ν. 2190/20.

Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 51 του Ν. 3190/55 περί μετατροπής ανώνυμης εταιρείας που έχει κεφάλαιο κάτω του Ευρω σε ομόρρυθμη ή

ετερόρρυθμη εταιρεία ή και σε ατομική επιχείρηση πρέπει να θεωρείται ανενεργή πλέον, γιατί είχε μεταβατικό χαρακτήρα. Αλλά και στην πρακτική, μια τέτοια περίπτωση μετατροπής είναι τελείως απίθανη.

8.3.2. Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.

Στην πράξη είναι αρκετά συνηθισμένη η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Το άρθρο 53 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι η συμφωνία των εταίρων της Ο.Ε. ή Ε.Ε. για τη μετατροπή σε Ε.Π.Ε. πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Και είναι φυσικό αυτό, αφού ο ίδιος νόμος (άρθρο 6 παρ. 1) προβλέπει ότι η ίδρυση της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης γίνεται μόνο ενώπιον συμβολαιογράφου. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο μετατροπής θα περιλαμβάνονται, φυσικά, όλες οι ουσιώδεις διατάξεις του Ν. 3190/55 (με τη μορφή καταστατικού).

Το άρθρο 53 του Ν. 3190/55, όπως ισχύει σήμερα, καθώς και οι σχετικές διατάξεις των παραγράφων 2,3 και 4 του άρθρου 51 του ίδιου νόμου, έχουν ως εξής:

«ΑΡΘΡΟΝ 53

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ Ή ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

1. Η Συμφωνία των εταίρων περί μετατροπής ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας, συσταθείς κατά τας διατάξεις του νόμου, εις εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, δέον να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, εν τω οποίο να περιλαμβάνονται αι κατά τον παρόντα νόμο ουσιώδεις διατάξεις, τηρουμένης πάντως της διατάξεως του άρθρου 5.

2. Αι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 51 εφαρμόζονται και επί μετατροπής ετερορρύθμου εταιρείας εις εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

3. Η επωνυμία της μετατραπείσης εταιρείας δύναται να διατηρηθεί, εφαρμοζομένης και της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος.

4. Οι ομόρρυθμοι εταίροι της μετατραπείσης ετερορρύθμου εταιρείας εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά την μετατροπή απεριορίστως και εις ολόκληρων έναντι των τρίτων δια τας εταιρικές υποχρεώσεις τας αναληφθείσας μέχρι της συντελέσεως των κατά το άρθρο 8 του παρόντος διατυπώσεων δημοσιότητας, εκτός αν οι δανεισταί συγκατατέθησαν εγγράφως εις την μετατροπή της εταιρείας.

5. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν, εφαρμοζόμεναι αναλόγως και προκειμένου περί δημοσιογραφικών επιχειρήσεων ανηκουσών κατά κυριότητα εις πλείονα φυσικά πρόσωπα και λειτουργουσών υπό την μορφή της κοινοπραξίας συνέπεια κληρονομικής διαδοχής, αίτινες θέλουσι περιβληθεί τον τύπον της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, εντός έτους από της ισχύος της παρούσης διατάξεως».

8.3.3. Διαδικασία μετατροπής Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε.

Για να μετατραπεί μια ετερόρρυθμη εταιρεία σε Ε.Π.Ε. απαιτείται:

α) Σχετική συμφωνία των μελών της μετατρεπόμενης εταιρείας.

β) Η συμφωνία αυτή να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να περιλαμβάνει τα κύρια σημεία του νόμου περί εταιρειών περιορισμένης

ευθύνης, μεταξύ των οποίων η τήρηση του άρθρου 5 αυτού (εκτίμηση εισφορών σε είδος).

γ) Πριν συνταχθεί το συμβολαιογραφικό έγγραφο για την ίδρυση εκ μετατροπής της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, πρέπει να εκτιμηθεί το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρείας και να προσδιορισθεί η θετική καθαρή θέση αυτής που θα αποτελέσει το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. Η εκτίμηση θα γίνει από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20. Η απόφαση της επιτροπής πρέπει να δημοσιευθεί υποχρεωτικά, πριν τη σύνταξη του συμβολαίου μετατροπής, ολόκληρη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως - (Τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Ε.Π.Ε.).

Τα παραπάνω προκύπτουν από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 και 53 του Ν. 3190/55, καθώς και 9 του Κ.Ν. 2190/20.

Η ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, που αποφάσισε να μετατραπεί σε Ε.Π.Ε., θα πρέπει, κατ' αρχήν, να υποβάλει αίτηση στο Υπουργείο Εμπορίου (αρμόδια Νομαρχία) με την οποία να ζητείται η σύσταση επιτροπής βάσει του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20. Η αίτηση συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό της μετατρεπόμενης εταιρείας.

Η επιτροπή, μόλις συσταθεί, πραγματοποιεί επίσκεψη στα γραφεία και τις εγκαταστάσεις της μετατρεπόμενης εταιρείας, όπου προβαίνει σε αυτοψία των βιβλίων και των περιουσιακών στοιχείων αυτής. Στη συνέχεια εκτιμά την αξία που έχουν όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της εταιρείας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και προσδιορίζει την καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρείας. Η έκθεση της επιτροπής κοινοποιείται στην ενδιαφερόμενη εταιρεία και η τελευταία φροντίζει για τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στη συνέχεια συντάσσεται το καταστατικό της Ε.Π.Ε., στο οποίο επίσης περιλαμβάνεται η έκθεση της επιτροπής ολόκληρη. Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. πρέπει να είναι Ευρώ (κατώτατο όριο) και άνω. Επειδή, όμως, κατά το άρθρο 4 § 2 του Ν. 3190/55, η μερίδα συμμετοχής κάθε εταίρου δεν μπορεί να είναι κατώτερη των Ευρώ, θα πρέπει - εφόσον η καθαρή θέση της μετατρεπόμενης ομόρρυθμης εταιρείας είναι μικρότερη των ή μεγαλύτερη μεν, αλλά όχι στρογγυλοποιημένη σε δεκάδες Ευρώ - να εισφέρουν ανάλογα μετρητά για τη στρογγυλοποίηση. Υπ' όψη, ακόμα, ότι κατά την § 1 του άρθρου 4 του Ν. 3190/55 (όπως αντικαστάθηκε με το άρθρο 11 § 3 του Ν. 2579/98) το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να είναι κατώτερο των Ευρώ και το μισό του ποσού αυτού πρέπει να εισφερθεί σε μετρητά. Συνεπώς, αν η καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρείας είναι Ευρώ και αφορά αποκλειστικά εισφερόμενα στοιχεία σε είδος, πρέπει να συμπληρωθεί και με εισφορά Ευρώ μετρητά, οπότε το αρχικό κεφάλαιο αυτής θα ανέρχεται σε Ευρώ.

Στην προερχόμενη από τη μετατροπή Ε.Π.Ε. θα συμμετέχουν όλοι οι εταίροι που ήταν μέλη της μετατραπείσας ετερόρρυθμης εταιρείας και μάλιστα κατά την ίδια αναλογία. Είναι επιτρεπτό, όμως, όπως ένας από τους εταίρους της ετερόρρυθμης εταιρείας εισφέρει επί πλέον μετρητά ή άλλο είδος στο σχηματισμό του αρχικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε., οπότε φυσικά θα μεταβληθεί η αναλογία συμμετοχής των εταίρων της Ε.Π.Ε. σ' αυτήν.

Η αίτηση της ετερόρρυθμης εταιρείας για τη σύσταση επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 θα έχει την ακόλουθη μορφή:

NOMAPXIA.....
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Ημερομηνία.....
ΕΝΤΑΥΘΑ

Κύριοι,
Θέμα: Σύσταση επιτροπής άρθρου 9 Κ.Ν. 2190/20

Η εταιρεία μας, κατόπιν ομόφωνης αποφάσεως των μελών αυτής, πρόκειται να μετατραπεί σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 (ή του Ν.Δ. 1297/72 ή των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93).

Παρακαλούμε, όπως προβείτε στη σύσταση της προβλεπόμενης από το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/20 επιτροπής, η οποία θα προβεί στην εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και στον προσδιορισμό της καθαρής θέσεως της εταιρείας μας με βάση τον ισολογισμό αυτής υπό ημερομηνία.....

Συνημμένα υποβάλλουμε ισολογισμό και αναλυτικές καταστάσεις των παγίων στοιχείων καθώς και όλων των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού της εταιρείας που αναλύονται σε υπολογαριασμούς.

Μετά τιμής

8.3.4. Έξοδα μετατροπής

Τα έξοδα μετατροπής μιας ετερόρρυθμης εταιρείας σε Ε.Π.Ε. είναι, βασικά, τα εξής:

- α) Αμοιβή της επιτροπής εμπειρογνομόνων.
- β) Παράβολο (διπλότυπο Δημοσίου Ταμείου) και τέλος υπέρ Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Εθνικού Τυπογραφείου (τριπλότυπο Τ.Α.Π.Ε.Τ.) για τη δημοσίευση της εκθέσεως της εκτιμητικής επιτροπής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- γ) Έξοδα συμβολαιογραφικού εγγράφου με τέσσερα αντίγραφα (μαζί με την αμοιβή του συμβολαιογράφου)
- δ) Εισφορά για συγκέντρωση κεφαλαίου 1% επί του ύψους αυτού.
- ε) Εισφορά υπέρ Ταμείου Συντάξεως Νομικών 0,50% στο ύψος του κεφαλαίου.
- στ) Εισφορά υπέρ Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων 1% στο ύψος του κεφαλαίου.
- ζ) Αμοιβή δικηγόρου.
- η) Παράβολο (διπλότυπο Δημοσίου Ταμείου) και τέλος υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ανακοινώσεως περί της συστάσεως της Ε.Π.Ε.

8.3.5. Δημοσίευση καταστατικού

Μετά την υπογραφή του συμβολαίου ιδρύσεως της Ε.Π.Ε., αυτό υποβάλλεται σε διπλούν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (της έδρας της εταιρείας). Το ένα από τα αντίγραφα μένει στο αρχείο της. Το άλλο σφραγίζεται από τη Δ.Ο.Υ. για να πιστοποιηθεί η καταβολή της εισφοράς συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% και επιστρέφεται στην Ε.Π.Ε. για να προσαχθεί στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων, όπου θα πληρωθούν οι αντίστοιχες υπέρ αυτών εισφορές και θα σφραγισθεί καταλλήλως, καθώς και στο οικείο επιμελητήριο, όπου θα θεωρηθεί για τη χρήση της επωνυμίας. Το αντίγραφο αυτό, σφραγισμένο πλέον από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και τα παραπάνω ταμεία, με ένα ή περισσότερα αντίγραφα προσκομίζονται στο αρμόδιο πρωτοδικείο, όπου γίνεται η εγγραφή στα βιβλία εταιρειών του. Το Πρωτοδικείο κρατά το πρώτο αντίγραφο στο αρχείο του και σφραγίζει το ή τα άλλα αντίγραφα με

τους αριθμούς καταχώρησης (γενικό και ειδικό) στα βιβλία εταιρειών, τα οποία και επιστρέφει στην Ε.Π.Ε. Με αυτά τα αντίγραφα η εταιρεία θα κάνει τις εγγραφές ενάρξεως στα λογιστικά της βιβλία και θα αποδεικνύει τη νομική της υπόσταση και τη νομιμοποίηση των διαχειριστών της (στις τράπεζες, τα τελωνεία, στις δημόσιες υπηρεσίες, τους συναλλασσόμενους μαζί της κ.ο.κ.).

Συγχρόνως, θα συνταχθεί μια ανακοίνωση που θα σταλεί το Εθνικό Τυπογραφείο μαζί με ένα παράβολο από τη Δ.Ο.Υ. προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στο Εθνικό Τυπογραφείο θα καταβληθεί και εισφορά υπέρ Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Εθνικού Τυπογραφείου (Τ.Α.Π.Ε.Τ.). Η δημοσίευση της ανακοινώσεως μπορεί να γίνει με την επιμέλεια του συμβολαιογράφου ή και της ίδιας της ιδρυθείσας Ε.Π.Ε.

8.3.6. Καταβολή φόρου 1%. Λήψη Α.Φ.Μ. και θεώρηση βιβλίων.

Εφόσον κατά την μετατροπή προσωπικής εταιρείας σε Ε.Π.Ε. δεν επέρχεται μεταβολή στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, δεν οφείλεται φόρος ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Αυτό, όμως, είναι σπάνιο φαινόμενο. Συνήθως, η εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 παρουσιάζει στην έκθεση της τη θετική καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρείας μεγαλύτερη από το αναγραφόμενο στο καταστατικό αυτής (της μετατρεπόμενης) εταιρικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή οφείλεται εισφορά συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% στη διαφορά μεταξύ του εταιρικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. και εκείνου της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρείας.

Παράδειγμα: Ετερόρρυθμη εταιρεία με κεφάλαιο, κατά το καταστατικό της Ευρώ μετατρέπεται σε Ε.Π.Ε. Η έκθεση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 προσδιορίζει θετική καθαρή θέση Ευρώ και οι εταίροι, για στρογγυλοποίηση του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. στα Ευρώ εισφέρουν κατά την υπογραφή του συμβολαίου μετατροπής και Ευρώ σε μετρητά. Οφείλεται φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου στο ποσό των (.....X 1% =Ευρώ.

Διαδικασία καταβολής του φόρου 1%. Η καταβολή του φόρου 1% στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πρέπει να γίνει εντός 15 ημερών από της υπογραφής του συμβολαίου μετατροπής της ετερόρρυθμης εταιρείας σε Ε.Π.Ε. με την εξής διαδικασία.

Στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (της έδρας της Ε.Π.Ε.) υποβάλλεται σχετική δήλωση σε τριπλούν μαζί με δυο αντίγραφα του συμβολαίου της συμβάσεως μετατροπής της Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. Μετά την είσπραξη του φόρου, η Δ.Ο.Υ. επιστρέφει ένα αντίγραφο της δηλώσεως (που αποτελεί το αποδεικτικό της δαπάνης καταβολής του φόρου), καθώς και το ένα αντίγραφο συμβολαίου επί του οποίου έχει σημειώσει ότι κατεβλήθη ο φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου. Αυτό το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. αντίγραφο συμβολαίου θα προσκομισθεί κατά σειράν: α) στο Ταμείο Συντάξεως Νομικών, β) στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων και γ) στο οικείο επιμελητήριο. Τα δυο ταμεία θα σημειώσουν επί του αντιγράφου του συμβολαίου ότι εισέπραξαν τα ανάλογα τέλη και το επιμελητήριο θα το θεωρήσει για το δικαίωμα χρήσεως από την Ε.Π.Ε. της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου αυτής. Τέλος, το αντίγραφο αυτό του συμβολαίου με τις θεωρήσεις θα προσκομισθεί στο Πρωτοδικείο, όπως σημειώνεται και πα-
ραπάνω.

Δήλωση μεταβολής. Στην αρμόδια υπηρεσία της Δ.Ο.Υ. θα υποβληθεί και η δήλωση ενάρξεως, επειδή η Ε.Π.Ε. που προέκυψε από τη μετατροπή θεωρείται νέο νομικό πρόσωπο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη νόμιμη σύσταση της Ε.Π.Ε. (άρθρο 29 § 1 Ν. 1642/86).

Στη Δ.Ο.Υ. προσκομίζονται τα βιβλία και στοιχεία της μετατραπέυσας προσωπικής εταιρείας προς ακύρωση και διαγραφή της από το φορολογικό μητρώο. Ταυτόχρονα, η Δ.Ο.Υ. χορηγεί στην Ε.Π.Ε. νέο αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.). Μετά τη διεκπεραίωση όλων αυτών των διατυπώσεων και την απαραίτητη αυτοψία από όργανα της Δ.Ο.Υ. προς διαπίστωση της κτιριακής εγκαταστάσεως της έδρας της Ε.Π.Ε., η τελευταία μπορεί να θεωρήσει βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ.

8.3.7. Απαλλαγές με το Ν.Δ. 1297/72

Εάν η μετατροπή της προσωπικής εταιρείας σε Ε.Π.Ε. γίνει με βάση τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72, ισχύουν οι ακόλουθες απαλλαγές.

α) Δεν φορολογείται κατά το χρόνο της μετατροπής η προκύπτουσα υπεραξία, η οποία διαπιστώνεται με την απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρείας. Με τις κοινές διατάξεις (άρθρο 13 § 1 περ. α' Ν. 2238/94, όπως αντικαταστάθηκε με την § 1 του άρθρου 15 του Ν. 2459/97) η υπεραξία αυτή φορολογείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις με ειδικό συντελεστή, αλλά σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 1297/72 η φορολογία της εν λόγω υπεραξίας αναβάλλεται για το χρόνο της διαλύσεως της εταιρείας που προέκυψε από την μετατροπή.

β) Δεν φορολογούνται κατά το χρόνο της μετατροπής τα αφορολόγητα αποθεματικά της μετατρεπόμενης εταιρείας, που σχηματίστηκαν με βάση τις διατάξεις των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων (Ν. 1262/82, Ν. 1116/81 κ.λ.π.) και μεταφέρονται στην Ε.Π.Ε.

γ) Απαλλάσσεται από το φόρο μεταβιβάσεως, τα τέλη χαρτοσήμου και τους υπέρ τρίτων φόρους η σύμβαση μετατροπής και η εμπεριεχόμενη εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων (ακινήτων κ.λ.π.).

δ) Διάφορες άλλες απαλλαγές μικρότερης σημασίας, όπως απαλλαγή από τα έξοδα δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως συστάσεως της Ε.Π.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και από το τέλος χαρτοσήμου ενάρξεως λειτουργίας της Ε.Π.Ε. ύψους Ευρώ (άρθρο 19 § 6 Ν. 1882/90 και απαλλαγή με το άρθρο 34 § 4 Ν. 1884/90).

Οι παραπάνω απαλλαγές ισχύουν με την προϋπόθεση ότι το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε., που θα προέλθει από την μετατροπή, θα ανέρχεται σε Ευρώ τουλάχιστον, τα δε εταιρικά μερίδια της Ε.Π.Ε., που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερομένου ως καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρείας κεφαλαίου, θα είναι μη μεταβιβάσιμα κατά 75% του συνόλου τους για μια πενταετία από τη μετατροπή.

Απαλλαγές από τις διατάξεις των άρθρων 1-5 Ν. 2166/93 (βλ. παρακάτω στην παράγραφο, μετασχηματισμός (μετατροπή, συγχώνευση) Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με το Ν. 2166/93).

8.4. Ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων. Συνέχιση δικών

Οι ομόρρυθμοι εταίροι της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρείας ευθύνονται και μετά τη μετατροπή έναντι των τρίτων για τα χρέη της μετατραπέυσας απεριορίστως

και σε ολόκληρο (όχι συμμετρως). Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία, ιδίως για χρέη της μετατραπεύσας προσωπικής εταιρείας από φόρους ή εισφορές ασφαλιστικών οργανισμών, που ενδεχομένως θα προκύψουν από σχετικούς ελέγχους μετά την μετατροπή. Η παραπάνω ευθύνη των ομορρύθμων εταίρων δεν υπάρχει έναντι των δανειστών της μετατραπεύσας εταιρείας αν αυτοί συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή.

Συνέχιση δικών. Κατ' ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως της § 5 του άρθρου 51 του Ν. 3190/55, οι εκκρεμείς δίκες της μετατρεπόμενης εταιρείας συνεχίζονται, χωρίς να απαιτείται καμιά ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχιση τους από την Ε.Π.Ε. (στο καταστατικό της Ε.Π.Ε., συνήθως, περιλαμβάνεται σχετικός όρος).

8.5. Μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Α.Ε.

Η διαδικασία μετατροπής ετερόρρυθμης εταιρείας σε ανώνυμη εταιρεία είναι, βασικά, η ίδια με την αναφερόμενη παραπάνω διαδικασία μετατροπής προσωπικής εταιρείας σε Ε.Π.Ε. Διαφορές υπάρχουν ως προς τα έξοδα συστάσεως της ανώνυμης εταιρείας, τις δημοσιεύσεις, τη σύνταξη του καταστατικού, το ύψος του κεφαλαίου κ.ο.κ. Επίσης διαφορά υπάρχει στη διαδικασία δημοσιεύσεως της εταιρείας. Επί συστάσεως Ε.Π.Ε. το καταστατικό της καταχωρείται στα βιβλία του πρωτοδικείου της έδρας αυτής και περίληψη του καταστατικού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επί συστάσεως ανώνυμης εταιρείας το καταστατικό της (συμβολαιογραφικό έγγραφο) υποβάλλεται στην οικεία νομαρχία για έγκριση και καταχώρηση στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών αυτής. Μέσω της νομαρχίας γίνεται, επίσης, η δημοσίευση της ανακοινώσεως συστάσεως της Α.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για τα προϋπάρχοντα της μετατροπής χρέη της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνεται η ανώνυμη εταιρεία και οι (πρώην) ομόρρυθμοι εταίροι.

8.6. Συγχώνευση εταιρειών

8.6.1. Έννοια συγχωνεύσεως

Η συγχώνευση δυο ή περισσότερων ετερορρύθμων εταιρειών είναι σύμβαση που συνάπτουν αυτές με σκοπό την ίδρυση νέας εταιρείας οιοδήποτε τύπου. Στην περίπτωση αυτή ενυπάρχει και η έννοια της μετατροπής. Μπορεί, όμως, η συγχώνευση να γίνει και με απορρόφηση ή εξαγορά, οπότε παραμένει ως έχει η απορροφούσα ή η εξαγοράζουσα εταιρεία, ενώ η απορροφούμενη ή εξαγοραζόμενη εξαφανίζεται.

Για να είναι έγκυρη η συγχώνευση απαιτείται να προηγηθεί λήψη ομόφωνης αποφάσεως των μελών κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες. (Πολ. Πρωτ. Αθ. 9362/90, Ε.Εμπ.Δ. 1991, σελ. 442).

Κατά τη συγχώνευση, όπως ελέχθη ανωτέρω, προκύπτει νέο νομικό πρόσωπο και κατά συνέπεια οι περιουσίες των συγχωνευομένων εταιρειών εισφέρονται (μεταβιβάζονται σ' αυτό). Και κατά το άρθρο 367 Αστικού Κώδικα η σύμβαση για μεταβίβαση ολόκληρης της υφιστάμενης περιουσίας ή ποσοστού της απαιτείται να γίνει ενώπιον συμβολαιογράφου. Όταν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων εταιρειών υπάρχουν ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, για τη μεταβίβαση αυτών, το άρθρο 369 Α.Κ. απαιτεί επίσης η σύμβαση να γίνεται

ενώπιον συμβολαιογράφου. Το άρθρο 369 Α.Κ. έχει εφαρμογή όχι μόνο επί συγχωνεύσεως, αλλά και επί μετατροπής προσωπικής εταιρείας.

8.6.2. Συγχώνευση εταιρειών

Με τη συγχώνευση δυο ή περισσότερων επιχειρήσεων δημιουργείται νέο νομικό πρόσωπο. Αυτό μπορεί να γίνει, βέβαια, κατόπιν λύσεως και εκκαθαρίσεως των συγχωνευομένων, οπότε εισφέρονται στην προκύπτουσα από τη συγχώνευση νέα εταιρεία το καθαρό προϊόν (καθαρή θέση) κάθε συγχωνευόμενης. Αλλά μπορεί να εισφέρει κάθε συγχωνευόμενη στη νέα εταιρεία το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού αυτής, οπότε έτσι αποφεύγεται η εκκαθάριση, που είναι χρονοβόρα και θα επέφερε αναστάτωση - ίσως καταστροφική. Γι' αυτό και στην πράξη έχει επικρατήσει η δεύτερη μέθοδος.

Με τη συγχώνευση επέρχεται συγκέντρωση που αποβλέπει σε διάφορους σκοπούς, όπως:

- Στην κατάπαυση υφισταμένου ανταγωνισμού μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων.
- Στην εξάλειψη της παραγωγικής αναρχίας και την επιβολή ομοιόμορφης πολιτικής τιμών (τιμορρυθμιστική πολιτική).
- Στην εξυγίανση των επιχειρήσεων (ιδίως στις περιπτώσεις εξαγοράς ή απορροφήσεως επιχειρήσεων που ατυχήσαν ή στερούνται των αναγκών για την ανάπτυξη τους κεφαλαίων από ισχυρές οικονομικές μονάδες).
- Στην επίτευξη του ανώτατου δυνατού βαθμού οικονομικότητας (περιστολή των υπερβολικών εξόδων διαφημίσεων και ιδίως πωλήσεων, καλύτεροι όροι στην προμήθεια πρώτων υλών κ.λ.π., λόγω αυξημένων ποσοτήτων, επιτάχυνση του παραγωγικού και οικονομικού κυκλώματος και γενικώς επίτευξη του ελάχιστοντος κόστους).
- Στην εφαρμογή του ανώτατου δυνατού βαθμού ορθολογικής οργανώσεως.
- Στη συγκέντρωση μεγαλύτερων κεφαλαίων. Το τελευταίο αυτό, μπορεί να λεχθεί, ότι αποτελεί το ενστικτώδες κίνητρο κάθε συγκεντρώσεως στην οικονομική δράση.

Σοβαρά κίνητρα για τη συγχώνευση ή μετατροπή επιχειρήσεων προς δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων παρέχουν οι διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72, του Ν. 2166/93 και του άρθρου 7 του Ν. 2386/96.

Επί συγχωνεύσεως ομορρυθμού ή ετεορρυθμού εταιρείας σε ανώνυμη εταιρεία, η δεύτερη υποκαθίσταται αυτοδικαίως σε όλα εν γένει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της πρώτης (Ο.Ε. ή Ε.Ε.), ως οινώνει καθολικός διάδοχος της. Οι εκκρεμείς δίκες της συγχωνευθείσας δεν διακόπτονται βιαίως, αλλά συνεχίζονται από τη διάδοχο ανώνυμη εταιρεία, χωρίς καμιά ειδικότερη διατύπωση. Οι ομόρρυθμοι εταίροι, όμως, της συγχωνευθείσας Ο.Ε. ή Ε.Ε., εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά τη συγχώνευση απεριορίστως και "εις ολόκληρων" έναντι των τρίτων για τις υποχρεώσεις της συγχωνευθείσας εταιρείας, τις αναληφθείσες μέχρι της συντελέσεως της συγχωνεύσεως, εκτός αν οι δανειστές συγκατατέθηκαν εγγράφως στη συγχώνευση.

8.6.3. Μετασηματισμός (μετατροπή, συγχώνευση) Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με το Ν. 2166/93

Με τα άρθρα 1-5 του Ν. 2166/93 καθιερώθηκε νέο καθεστώς μετασηματισμού επιχειρήσεων (μετατροπή, συγχώνευση), το οποίο παρέχει διάφορες φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, όπως συμβαίνει και με το Ν.Δ. 1297/72. Τα δυο καθεστώτα ισχύουν παράλληλα και οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιλέξουν εκείνο

που τους συμφέρει, δοθέντος ότι υπάρχουν διαφορές στις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες εφαρμογής του ενός ή του άλλου.

Με το Ν. 2166/93, στις μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες εταιρείες παρέχονται όλα τα φορολογικά κίνητρα που προβλέπονται και από το Ν.Δ. 1297/72 και επί πλέον:

Εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, τούτο εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό τους και στον ισολογισμό της νέας εταιρείας. Σύμφωνα με το αρχικό κείμενο του άρθρου 2 του Ν. 2166/93, η ζημία αυτή μπορούσε να συμψηφισθεί με προκύπτοντα στη νέα εταιρεία κέρδη στις επόμενες χρήσεις. Μετά από σχετική τροποποίηση του άρθρου 2, που επήλθε με το άρθρο 7 § 9 του Ν. 2386/96, δεν επιτρέπεται πλέον ο συμψηφισμός αυτός.

Το κατώτατο όριο του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. που προέρχεται από συγχώνευση ή μετατροπή κατά το Ν.Δ. 1297/72 ή το Ν. 2166/93 πρέπει να ανέρχεται -κατά το χρόνο του μετασχηματισμού- σε Ευρω. Σε περίπτωση εισφοράς από λειτουργούσα Ε.Π.Ε. ενός ή περισσότερων κλάδων αυτής σε λειτουργούσα Α.Ε., το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας που απορροφά τον κλάδο δεν μπορεί να είναι μικρότερο, μετά την εισφορά, των Ευρω και του εταιρικού κεφαλαίου της εισφέρουσας τον κλάδο Ε.Π.Ε. (μετά την εισφορά του κλάδου) δεν μπορεί να είναι κατώτερο των Ευρω. Βλ. §§ 8 και 9 άρθρου 11 Ν. 2579/98, που τροποποίησαν τις §§ 5 άρθρου 2 και 1 άρθρου 4 του Ν. 2166/93.

Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων, όπως αυτά εμφανίζονται στους ισολογισμούς αυτών, μεταφέρονται ως στοιχεία του ισολογισμού (ενάρξεως) της νέας εταιρείας. Η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων γίνεται με έλεγχο που διενεργεί όργανο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή Ορκωτός Ελεγκτής ή και η επιτροπή εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20.

8.6.4. Κίνητρα για συγχώνευση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 7 Ν. 2386/96)

Οι διατάξεις του άρθρου 7 του πρόσφατου νόμου 2386/96 παρέχουν ένα καθαρά φορολογικό κίνητρο, που αποσκοπεί να ενισχύσει την τάση συγχωνεύσεως μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το κίνητρο είναι η χορήγηση απαλλαγής από το φόρο εισοδήματος σε ποσοστό 25% στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τον ισολογισμό της μετά τη συγχώνευση συνιστώμενης εταιρείας για τα πρώτα πέντε (5) οικονομικά έτη.

ΑΡΘΡΟ 7

ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 6 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται επί συγχωνεύσεως επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής και ανεξάρτητα του αντικείμενου των εργασιών τους, εφόσον σε αυτές δεν συμπεριλαμβάνεται ανώνυμη εταιρεία, προς το σκοπό ίδρυσης προσωπικής εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμης εταιρείας.

2. Απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των συνολικών καθαρών κερδών που προκύπτουν από τον ισολογισμό της συνιστώμενης εταιρείας, για το τμήμα των κερδών μέχρι Ευρώ και κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για κέρδη πέραν των Ευρώ, τα οποία δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος αυτής.

3. Η κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος των κερδών, παρέχεται για τα πρώτα πέντε (5) οικονομικά έτη από το χρόνο της συγχώνευσης, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η από τη συγχώνευση προερχόμενη εταιρεία έχει κατά το χρόνο της συγχώνευσης το κάτωθι ποσό κεφαλαίου:

αα) Προκειμένου για προσωπική εταιρεία, τουλάχιστον Ευρώ, εκ των οποίων το ένα τρίτο (1/3) θα είναι καταβεβλημένο σε μετρητά.

β) Οι συγχωνεύόμενες επιχειρήσεις να βρίσκονται σε λειτουργία τουλάχιστον τέσσερα (4) χρόνια πριν από το χρόνο της συγχώνευσης.

γ) Το απαλλασσόμενο της φορολογίας εισοδήματος ποσό κερδών, εμφανίζεται στα βιβλία της συνιστώμενης εταιρείας σε ειδικό λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού και φορολογείται σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της προελθούσας από τη συγχώνευση εταιρείας, κατά το χρόνο της διανομής ή διάλυσης αυτής, αντίστοιχα.

Η αποτίμηση της αξίας των εισφερομένων σε είδος, με τις διατάξεις του παρόντος, περιουσιακών στοιχείων σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή προσωπική εταιρεία, ενεργείται από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20, όπως ισχύει.

Οι διατάξεις των άρθρων 2, 3, 5, 6, 9, 10 και 12 του Ν.Δ. 1297/1972 (ΦΕΚ 217Α) και της παραγράφου 41 του άρθρου 15 του Ν.Δ. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α) εφαρμόζονται ανάλογα και επί των συγχωνεύσεων του παρόντος άρθρου.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για συγχωνεύσεις που θα γίνουν μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 1998».

8.7. Η λογιστική επί μετατροπής και συγχωνεύσεως Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως κατά την οποία η μετατρεπόμενη ή συγχωνεύσιμη προσωπική εταιρεία τηρεί πλήρη λογιστική κατά τη διπλογραφική μέθοδο (βιβλία τρίτης κατηγορίας Κ.Β.Σ.) και εκείνης που αυτή τηρεί βιβλία κατώτερης κατηγορίας (Εσόδων – Εξόδων ή Αγορών). Στην πρώτη περίπτωση θα γίνουν λογιστικές εγγραφές τόσο στα βιβλία της μετατρεπόμενης ή συγχωνεύσιμης (εγγραφές κλεισίματος των βιβλίων αυτής), όσο και στα βιβλία της προελθούσας από τη μετατροπή νέας εταιρείας (εγγραφές ανοίγματος των βιβλίων αυτής). Στη δεύτερη περίπτωση θα γίνουν μόνο οι λογιστικές εγγραφές ανοίγματος στα βιβλία της νεοϊδρυθείσας εταιρείας, αφού η μετασχηματιζόμενη εταιρεία δεν τηρούσε λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο.

Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι διαφέρει ο λογιστικός χειρισμός κατά το μετασχηματισμό (μετατροπή, συγχώνευση) προσωπικών εταιρειών, ανάλογα αν αυτός γίνεται με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 ή των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/93.

Στην πρώτη περίπτωση (με το Ν.Δ. 1297/72), όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες προσωπικές εταιρείες μέχρι τη νόμιμη σύσταση της νέας εταιρείας γίνονται για λογαριασμό τους. Στα λογιστικά βιβλία της νέας Ε.Π.Ε. ή ανώνυμης εταιρείας (που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση προσωπικών εταιρειών) καταχωρούνται μόνο οι πράξεις που γίνονται μετά τη σύσταση της νέας

εταιρείας. Και επειδή μεσολαβεί μεγάλο σχετικά, χρονικό διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας του μετασχηματισμού μέχρι τη νόμιμη σύσταση και λειτουργία της νέας εταιρείας, προκύπτει (ανάγκη συντάξεως νέας απογραφής των εισφερομένων από τις μετασχηματιζόμενες εταιρείες περιουσιακών στοιχείων κατά την ημέρα της νόμιμης συστάσεως της νέας εταιρείας.

Στη δεύτερη περίπτωση η § 6 του άρθρου 2 του Ν. 2166/93 προβλέπει ότι όλες οι πράξεις, που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού, θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της νέας εταιρείας και τα ποσά αυτών μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της. Συνεπώς, εδώ δεν χρειάζεται σύνταξη απογραφής κατά την ημέρα της νόμιμης συστάσεως της νέας εταιρείας.

9 Μεταβίβαση εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

θέματα κεφαλαίου:

- ❑ Προσωπική σχέση εταίρου – εταιρείας
- ❑ Εταιρική ιδιότητα και εταιρική μερίδα
- ❑ Αποχώρηση ομόρρυθμου εταίρου
- ❑ Διαδικασία μεταβίβασης εταιρικής μερίδας.
- ❑ Φορολογία μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου εν ζωή
- ❑ Μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου με αντάλλαγμα
- ❑ Πώληση εταιρικού μεριδίου
- ❑ Αποχώρηση εταίρου από την εταιρεία με ταυτόχρονη ανάληψη απ' αυτόν του κεφαλαίου που έχει καταβάλει
- ❑ Δωρεά και γονική παροχή εταιρικού μεριδίου
- ❑ Δωρεά εταιρικού μεριδίου
- ❑ Τεκμήριο αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες)
- ❑ Υπόχρεος για την απόδοση του φόρου
- ❑ Θάνατος εταίρου. Μεταβίβαση εταιρικής μερίδας θανόντος στους κληρονόμους αυτού
- ❑ Συνέχιση της εταιρείας από τους επιζώντες
- ❑ Υποβαλλόμενες στη Δ.Ο.Υ. δηλώσεις
- ❑ Υπόδειγμα επί συνεχίσεως της εταιρείας μετά το θάνατο του εταίρου

9.1. Προσωπική σχέση εταίρου – εταιρείας

Στις ετερόρρυθμες εταιρίες η σχέση μεταξύ εταίρου και εταιρείας βασίζεται στο προσωπικό στοιχείο. Δηλαδή, κάθε εταίρος αποβλέπει στην προσωπική συμμετοχή και συμβολή των άλλων συνεταίρων του. Τούτο σημαίνει ότι, κατ' αρχήν, δεν είναι επιτρεπτή η μεταβίβαση της εταιρικής μερίδας από ένα εταίρο σε άλλο πρόσωπο. Αν, όμως, υπάρξει συμφωνία όλων των εταίρων για συγκεκριμένη μεταβίβαση του μεριδίου κάποιου εταίρου, τότε η μεταβίβαση επιτρέπεται. Αυτός ο περιορισμός αποσκοπεί στην κατοχύρωση των συμφερόντων των μελών της εταιρείας, τα οποία, βεβαίως, είναι σε θέση οι ίδιοι να περιφρουρήσουν. Με άλλα λόγια, κάθε εταίρος προσωπικής εταιρείας αποβλέπει στην προσωπικότητα, την περιουσία και την αυτοπρόσωπη παρουσία (πολλές φορές και εργασία) των λοιπών συνεταίρων. Όταν, λοιπόν, οι εταίροι κρίνουν ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου ο νέος εταίρος (που αγοράζει το μερίδιο του αποχωρούντος) είναι πρόσωπο εξίσου αξιόπιστο και χρήσιμο για την εταιρία, δεν υπάρχει λόγος να εμποδιστεί από το νόμο η μεταβίβαση.

Συνέπεια της μη αμφισβητήσεως του δικαιώματος των εταίρων να επιτρέψουν – με κοινή συμφωνία – τη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου σε νέο πρόσωπο είναι ότι στα καταστατικά περιλαμβάνεται συνήθως σχετικός όρος. Μερικές φορές, μάλιστα, ο όρος αυτός επιτρέπει στην πλειοψηφία των μελών της εταιρείας (πλειοψηφία προσώπων και μερίδων) να εγκρίνει την μεταβίβαση εταιρικής μερίδας.

9.2. Εταιρική ιδιότητα και εταιρική μερίδα

Η έννοια της εταιρικής ιδιότητας είναι ευρύτερη της έννοιας της εταιρικής μερίδας (ή του εταιρικού μεριδίου). Η πρώτη περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων (την καθόλου συμμετοχή) του εταίρου, ενώ η δεύτερη το ποσοστό του (την αναλογία του) στα εκάστοτε αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) και στο προϊόν της εκκαθαρίσεως της εταιρικής περιουσίας. Η πρακτική δεν φαίνεται να λαμβάνει υπόψη της τη λεπτή αυτή διαφορά, αλλά σημειώνεται ότι τα κέρδη που δικαιούται ο εταίρος από την εταιρεία, καθώς και το προϊόν της εκκαθαρίσεως της εταιρικής περιουσίας είναι και μεταβιβάσιμα και δεκτικά κατασχέσεως. Αντίθετα είναι ακατάσχετη η εταιρική ιδιότητα, γιατί αν επιτρεπόταν κάτι τέτοιο θα οδηγούσε στην καταστροφή της εταιρείας.

Εδώ να τονισθεί και η διαφορά που υπάρχει μεταξύ προσωπικών εταιρειών και Ε.Π.Ε. σχετικά με την εταιρική μερίδα. Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες η εταιρική συμμετοχή (εταιρική μερίδα) περιλαμβάνει ένα μόνο, αδιαίρετο μερίδιο, του οποίου η μεταβίβαση (όταν επιτρέπεται) γίνεται πάντοτε «εις ολόκληρον». Ενώ στις Ε.Π.Ε. μπορεί να μεταβιβασθεί και μέρος μόνο της εταιρικής μερίδας (π.χ. εταίρος κάτοχος 4 εταιρικών μεριδίων έχει το δικαίωμα να μεταβιβάσει ένα ή δυο ή τρία από αυτά).

9.3. Αποχώρηση ομόρρυθμου εταίρου

Η πενταετής παραγραφή απαιτήσεως τρίτων κατά ομόρρυθμου εταίρου (ως και κατά των χηρών και των κληρονόμων αυτών), που αποχώρησε από την εταιρεία, αρχίζει από τη δημοσίευση του εγγράφου της αποχωρήσεως (δηλ. της σχετικής τροποποιήσεως του καταστατικού) στο οικείο πρωτοδικείο.

9.4. Διαδικασία μεταβίβασης εταιρικής μερίδας

Η συμφωνία των εταίρων για τη μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου πρέπει να γίνει εγγράφως και να υποβληθεί στη διαδικασία δημοσιότητας, όπως προβλέπουν τα άρθρα 42-46 του Εμπορικού Νόμου. Το έγγραφο αρκεί να είναι ιδιωτικό, αλλά δεν αποκλείεται και η ενώπιον συμβολαιογράφου σύνταξη του. Στο έγγραφο της συμφωνίας πρέπει να αναφέρονται και να υπογράφουν όλα τα μέλη της εταιρείας (τα παραμένοντα και εκείνο που μεταβιβάζει τη μερίδα του και αποχωρεί), καθώς και το νεοεισερχόμενο σ' αυτήν (δηλαδή, εκείνο που αναλαμβάνει το μεταβιβαζόμενο μερίδιο). Γενικώς, η συμφωνία περί μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού και σαν τέτοια ακολουθεί ακριβώς την ίδια διαδικασία με εκείνη της αρχικής συμβάσεως για σύσταση προσωπικής εταιρείας.

Έτσι, προκειμένου να συντελεσθεί η μεταβίβαση του μεριδίου κάποιου εταίρου, συντάσσεται ένα έγγραφο, που ονομάζεται τροποποιητικό του καταστατικού. Το έγγραφο αυτό, υπογράφεται από όλους τους εταίρους και το νεοεισερχόμενο στην εταιρία πρόσωπο, μαζί με πρόσφατο ισολογισμό της εταιρίας (που συντάσσεται, θεωρητικά) την ημέρα μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου) προσκομίζεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για να θεωρηθεί, όπου και κατατίθεται ένα αντίγραφο του. Πριν την εφαρμογή του Φ.Π.Α. (δηλαδή πριν την 1.1.87) οφείλονταν χαρτόσημο κατά τη μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου, που υπολογίζονταν στην ονομαστική αξία του, αλλά και φόρος 30% επί της υπεραξίας που πιστοποιούσε η Δ.Ο.Υ. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της μεταβιβαζόμενης αξίας του εταιρικού μεριδίου και της αρχικής του αξίας. Την αξία του εταιρικού μεριδίου κατά τον χρόνο της μεταβίβασης του

προσδιορίζει η αρμόδια Δ.Ο.Υ. βάσει της πορείας των εργασιών και της προόδου της επιχειρήσεως, καθώς και των άλλων στοιχείων που αυτή κρίνει αξιόπιστα για το σκοπό της εκτιμήσεως της αξίας του μεταβιβαζομένου εταιρικού μεριδίου.

Μετά την εφαρμογή του καθεστώτος του Φ.Π.Α., καταργήθηκε το χαρτόσημο στη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου. Επίσης, δεν οφείλεται φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% (άρθρο 18 § 4 Ν. 1676/86).

Όσον αφορά τον ισολογισμό, αυτός συντάσσεται, κανονικά, εφόσον η εταιρία τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., αλλιώς με εξωλογιστικά στοιχεία⁶⁴.

Δήλωση μεταβολής Φ.Π.Α.

Εντός δέκα (10) ημερών από την υπογραφή του τροποποιητικού εγγράφου υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. σχετική έντυπη δήλωση μεταβολής Φ.Π.Α. (άρθρο 29 § 1 Ν. 1642/86).

Δήλωση υπεραξίας

Ταυτόχρονα με το τροποποιητικό έγγραφο του καταστατικού υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και δήλωση σε τριπλούν για την υπεραξία που προέκυψε μεταξύ της ονομαστικής αξίας του μεταβιβαζομένου μεριδίου και της τιμής πώλησεως αυτού. Η Δ.Ο.Υ. δεν δεσμεύεται από τη δηλούμενη υπεραξία, αλλά βάσει δικής της εκτιμήσεως και κατόπιν ελέγχου των σχετικών στοιχείων υπολογίζει με το δικό της τρόπο την υπεραξία και επ' αυτής επιβάλλεται φόρος εισοδήματος, βάσει της § 1 του άρθρου 13 του Ν. 2238/94. Η Δ.Ο.Υ., κατά τον υπολογισμό της υπεραξίας λαμβάνει υπόψη της διάφορα στοιχεία, όπως τα πάγια και τα αποθέματα της εταιρείας, τη θέση του καταστήματος, αλλά και το μέσο όρο των πραγματοποιηθέντων κερδών κατά την τελευταία τριετία.

9.5. Φορολογία μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου εν ζωή

Στην πράξη είναι πολύ συνηθισμένο φαινόμενο, ο εταίρος προσωπικής εταιρίας, που επιθυμεί την απεμπλοκή του από την εταιρεία, να μεταβιβάζει σε άλλο πρόσωπο, συγγενικό ή μη, την εταιρική του μερίδα. Η μεταβίβαση μπορεί να γίνει με αντάλλαγμα (πώληση, ανταλλαγή) ή με δωρεά ή με γονική παροχή.

9.6. Μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου με αντάλλαγμα

9.6.1. Πώληση εταιρικού μεριδίου

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περιπτώσεως α της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν. 2238/1994, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της § 1 του άρθρου 15 του Ν. 2459/97 (ΦΕΚ 17/Α/18.2.1997), φορολογείται αυτοτελώς, λογιζόμενο ως εισόδημα, κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου ή ολόκληρης επιχειρήσεως με τα άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.λ.π.

Η ανταλλαγή εταιρικού μεριδίου (με οποιοδήποτε αντάλλαγμα) θεωρείται ως διπλή πώληση. Και κατά το άρθρο 573 Αστικού Κώδικα: «Στην ανταλλαγή εφαρμόζονται οι διατάξεις για την πώληση. Ο καθένας από τους συμβαλλομένους κρίνεται ως πωλητής για την παροχή που τον βαρύνει και ως αγοραστής για την παροχή που απαιτεί».

⁶⁴ Η εταιρική μερίδα καλείται και εταιρικό μερίδιο. Οι δυο αυτοί όροι χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι.

9.6.1.1. Αποχώρηση εταίρου από την εταιρεία με ταυτόχρονη ανάληψη απ' αυτόν του κεφαλαίου που έχει καταβάλει

«Η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση, με τη μορφή αποχώρησης εταίρου από την εταιρεία, με ταυτόχρονη ανάληψη από αυτόν του κεφαλαίου που έχει καταβάλει και με παράλληλη ισόποση μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας.

Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι ο αποχωρήσας εταίρος πέραν του αναληφθέντος κεφαλαίου που έχει καταβάλει αναλαμβάνει συγχρόνως και την προκύπτουσα υπεραξία αυτού που αναφέρεται μεταξύ άλλων στα άυλα στοιχεία της επιχείρησης, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.λ.π. και αναλογεί στο μερίδιο του, για την ωφέλεια ή το κέρδος που αποκτά την αποχώρηση του από την εταιρεία, φορολογείται αυτοτελώς.

Το θέμα προσδιορισμού του τυχόν κέρδους ή ωφέλειας που αποκτά ο εταίρος κατά την αποχώρηση του από την εταιρεία αποτελεί ζήτημα πραγματικό που υπάγεται στην εξελεγκτική εξουσία του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και σε περίπτωση αμφισβήτησης στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων».

9.6.2. Δωρεά και γονική παροχή εταιρικού μεριδίου

9.6.2.1. Δωρεά εταιρικού μεριδίου

Η έννοια της δωρεάς ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 496 του Α.Κ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού η παροχή σε κάποιον ενός περιουσιακού αντικειμένου αποτελεί δωρεά, αν γίνεται κατά τη σύμφωνα των μερών χωρίς αντάλλαγμα.

Στην περίπτωση, λοιπόν της δωρεάς εταιρικού μεριδίου δεν αποκτά ο μεταβιβάζων δωρητής κέρδος ή ωφέλεια από την πράξη αυτή.

Το ποσό της οικείας ωφέλειας από τη δωρεά του εταιρικού μεριδίου με τα άυλα στοιχεία της επιχείρησης (αέρα, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.λ.π.), που αντιστοιχούν σε αυτό το εταιρικό μερίδιο, το επωφελείται ο δωρεολήπτης και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αντίστοιχης αξίας του μεριδίου κατά την φορολογία της οικείας δωρεάς ή γονικής παροχής (άρθρο 34 Ν.Δ. 118/1973).

9.6.2.2. Γονική παροχή εταιρικού μεριδίου

Η γονική παροχή του άρθρου 1509 του Αστικού Κώδικα προβλέπει την παροχή περιουσίας (συνεπώς και εταιρικού μεριδίου) στο τέκνο από οποιονδήποτε γονέα. Σύμφωνα με το άρθρο 2 § 1 του Ν. 1329/83, το εκάστοτε οριζόμενο ποσό (αξία) της γονικής παροχής υπόκειται στο μισό του φόρου δωρεάς, ενώ το υπόλοιπο θεωρείται δωρεά κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 34 του Ν.Δ. 118/73 και υπόκειται σε φόρο δωρεάς.

9.6.3. Τεκμήριο αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες)

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περιπτώσεως ε του άρθρου 17 του Ν. 2238/1994, μεταξύ των δαπανών που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του συνολικού

ποσού της ετήσιας δαπάνης του φορολογουμένου περιλαμβάνονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται στις δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους, κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα κ.λ.π. Άρα το τεκμήριο δαπανών εφαρμόζεται στη δωρεά εταιρικού μεριδίου – όχι, όμως, και στη γονική παροχή εταιρικού μεριδίου.

Εάν η γονική παροχή συνίσταται σε πράγμα (ακίνητο, εταιρικό μερίδιο κ.λ.π.) θεωρείται ως τεκμαρτή δαπάνη και ο παρέχων αυτήν δεν υπόκειται στον έλεγχο του «πόθεν έσχες».

9.6.4. Υπόχρεος για την απόδοση του φόρου

Υπόχρεος για την απόδοση του φόρου υπεραξίας, σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικού μεριδίου, είναι (σύμφωνα με το άρθρο 13 § 1 του Ν. 2238/94) ο δικαιούχος του κέρδους ή της ωφέλειας που προκύπτει (δηλ. ο πωλητής του εταιρικού μεριδίου), ο οποίος και βαρύνεται με το φόρο αυτό.

Ο φόρος καταβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., εφάπαξ, με δήλωση που υποβάλλεται από τον μεταβιβάζοντα το εταιρικό μερίδιο.

9.7. Θάνατος εταίρου. Μεταβίβαση εταιρικής μερίδας θανόντος στους κληρονόμους αυτού

Σε περίπτωση θανάτου ομορρύθμου εταίρου, εάν το όνομα αυτού περιέχεται στην επωνυμία προσωπικής εμπορικής εταιρείας (ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης), μπορεί να παραμείνει σ' αυτήν, εάν το δεχθούν οι κληρονόμοι του θανόντος (άρθρο 2 § 2 Ν.Δ. 28.4/7.5.1923). Τούτο είναι πολύ σημαντικό για την περίπτωση που η εταιρεία έχει γίνει γνωστή και επιβληθεί στην αγορά με το όνομα του αποβιώσαντος εταίρου.

Το άρθρο 773 Α.Κ. ορίζει ότι μπορεί να συμφωνηθεί, που σε περίπτωση θανάτου κάποιου εταίρου, η εταιρεία θα συνεχισθεί είτε μεταξύ των λοιπών εταίρων είτε μεταξύ αυτών και των κληρονόμων του θανόντος. Η τυχόν ανηλικότητα των κληρονόμων δεν παραβιάζει το κύρος της συμφωνίας αυτής. Συνήθως, η συνέχιση της εταιρείας μετά το θάνατο κάποιου εταίρου, κατά τα άνω, προβλέπεται στη σύσταση της εταιρείας και περιλαμβάνεται σχετικός όρος στο καταστατικό αυτής.

Κάθε κληρονόμος του θανόντος εταίρου αυτοτελής εταίρος της εταιρείας (κατά τη μερίδα κληρονομιάς του). Δεν μπορεί να δεχθεί την κληρονομιά και ταυτόχρονα να αποποιηθεί την είσοδο του στην εταιρεία, εάν το καταστατικό προβλέπει συνέχιση της εταιρείας από τους επιζώντες εταίρους και τους κληρονόμους του θανόντος.

Όταν μια προσωπική εταιρεία συνεχίζεται μετά το θάνατο εταίρου μεταξύ των επιζώντων και των κληρονόμων του αποβιώσαντος, επέρχεται μεταβολή (μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου λόγω θανάτου), που συνιστά τροποποίηση του καταστατικού. Συνεπώς, είναι απαραίτητο όπως η μεταβολή αυτή αναγγελθεί στο Γραμματέα του αρμόδιου πρωτοδικείου για να πληρωθεί το γράμμα του νόμου (άρθρο 46 Ε.Ν.) που απαιτεί δημοσιότητα. Η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να γίνει από την εταιρεία, οποιοδήποτε διαχειριστή ή εταίρο και ακόμα από τον ή τους κληρονόμους.

9.8. Συνέχιση της εταιρείας από τους επιζώντες

Εάν οι εταίροι είναι μόνο δυο και πεθάνει ο ένας, η εταιρεία δεν μπορεί να συνεχισθεί από μόνο τον επιζώντα. Εάν τα μέλη της εταιρίας είναι περισσότερα από δυο και πεθάνει το ένα, η εταιρία μπορεί να συνεχισθεί από τα επιζώντα μέλη, εφόσον αυτό προβλέπεται από το καταστατικό. Φυσικά, οι συνεχίζοντες εταίροι θα αποζημιώσουν τους κληρονόμους του θανόντος.

9.9. Υποβαλλόμενες στη Δ.Ο.Υ. δηλώσεις

Σε περίπτωση θανάτου εταίρου, η εταιρεία υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. δήλωση μεταβολής κατά το άρθρο 29 § 1 του Ν. 1642/86. Δήλωση υπεραξίας θα υποβληθεί μόνον εάν το μερίδιο του θανόντος εταίρου εξαγορασθεί από μη κληρονόμο, ενώ εάν τούτο περιέλθει στους κληρονόμους δεν απαιτείται δήλωση, αφού η αιτία θανάτου μεταβίβαση θα περιληφθεί στη δήλωση κληρονομιάς και θα φορολογηθεί βάσει αυτής.

9.10. Υπόδειγμα επί συνεχίσεως της εταιρείας μετά το θάνατο του εταίρου

Τροποποιητικό καταστατικού της «ΠΑΝΟΣ ΒΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.»
(συνέχιση της εταιρείας μετά το θάνατο εταίρου – μετατροπή αυτής σε ετερόρρυθμη)

Στην Αθήνα σήμερα την, μεταξύ των:

1) Ιωάννη Γ. Μπαλή, εμπόρου, κατοίκου Αθηνών, οδός..... αριθ.
(λοιπά στοιχεία ταυτότητας).

2) Γεωργίου Ζ. Κόλια, εμπόρου, κατοίκου

3) Περικλή Π. Ρώτα, εμπόρου, κατοίκου

4) Των κληρονόμων του Πάνου Θ. Βάγια, ήτοι: της Θεανούς συζύγου Πάνου Βάγια, οικιακά, κατοίκου Αθηνών, οδός αριθ., της Κλεοπάτρας Πάνου Βάγια, φοιτήτριας και του Αθανασίου Πάνου Βάγια, ανήλικου, εκπροσωπούμενου από την μητέρα του Θεανώ Π. Βάγια, όπως ορίζει στο από διάσκεμα του Συγγενικού Συμβουλίου του Ειρηνοδικείου Αθηνών και την υπ' αριθ. απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, τέκνων αμοτέρων του αποβιώσαντος την εταίρου Πάνου Θ. Βάγια.

Σύμφωνα με το καταστατικό της εταιρείας, αυτή συστήθηκε την με την άνω επωνυμία «ΠΑΝΟΣ ΒΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.» από τους: 1) Ιωάννη Μπαλή, 2) Γεώργιο Κόλια, 3) Περικλή Ρώτα και 4) Πάνο Βάγια, δημοσιεύθηκε δε νόμιμα στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών με αύξοντα αριθμό Έδρα της εταιρείας ορίζεται στο καταστατικό ο Δήμος Αθηναίων, σκοπός της εταιρείας η εμπορία υφασμάτων και το αρχικό κεφάλαιο σε Ευρώ, στο οποίο μετέχουν κατά $\frac{1}{4}$ οι άνω εταίροι και το οποίο έκτοτε δεν μεταβλήθηκε. Επίσης, δεν έγινε από τη σύσταση της εταιρείας μέχρι σήμερα καμιά άλλη τροποποίηση του καταστατικού. Κατά το άρθρο του καταστατικού, σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου, η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των επιζώντων εταίρων και των νομίμων κληρονόμων του αποβιώσαντος. Κατά δε το άρθρο του ίδιου καταστατικού, με σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων επιτρέπεται η εξαγορά του εταιρικού μεριδίου ενός εταίρου από άλλον εταίρο.

Ήδη, μετά τον επελθόντα θάνατο του εταίρου Πάνου Θ. Βάγια και την προσκόμιση στην εταιρία των απαραίτητων δικαιολογητικών νομιμοποίησης των

κληρονόμων αυτού, αποφασίζεται η συνέχιση της εταιρίας μεταξύ των επιζώντων εταίρων: 1) Ιωάννη Μπαλή, 2) Γεωργίου Κόλια, 3) Περικλή Ρώτα, 4) Θεανούς Π. Βάγια και 5) Αθανασίου Π. Βάγια. Η άλλη κληρονόμος του αποβιώσαντος εταίρου Κλεοπάτρα Π. Βάγια αποχωρεί από την εταιρία, κατόπιν εξαγοράς του εταιρικού μεριδίου της από τον Αθανάσιο Π. Βάγια, στην τιμή που όρισε η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Συγχρόνως αποφασίζεται ότι ο ανήλικος εταίρος Αθανάσιος Π. Βάγιας θα μετέχει στην εταιρία ως ετερόρρυθμος εταίρος και θα εκπροσωπείται από την μητέρα του Θεανώ χήρα Π. Βάγια, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, μετατρεπομένης έτσι της εταιρείας από ομόρρυθμη σε ετερόρρυθμη.

Μετά από τις παραπάνω ομόφωνες αποφάσεις των εταίρων, τροποποιούνται τα άρθρα του καταστατικού της εταιρείας, που αναφέρονται στην επωνυμία της εταιρίας, τους εταίρους και τη συμμετοχή αυτών στο εταιρικό κεφάλαιο και τα οποία τροποποιημένα έχουν ως εξής:

(Ακολουθεί το πλήρες κείμενο των άρθρων του καταστατικού που έχουν τροποποιηθεί).

Κατά τα λοιπά, ισχύουν όλοι οι όροι και οι συμφωνίες του αρχικού καταστατικού⁶⁵.

ΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

⁶⁵Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 51-61, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 55-62.

10 Μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά
- ☐ Μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής
- ☐ Είσοδος και αποχώρηση εταίρου
- ☐ Είσοδος νέου εταίρου
- ☐ Αποχώρηση εταίρου
- ☐ Έξοδος εταίρου
- ☐ Αποκλεισμός εταίρου
- ☐ Αποτελέσματα της αποχώρησης ως προς τον εταίρο

10.1. Γενικά

1. Μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων επηρεάζουν την όλη υπόσταση της προσωπικής εταιρίας. Σύμφωνα με τη ρύθμιση του νόμου το αμετάβλητο του προσώπου κάθε εταίρου και η παραμονή όλων στην εταιρία αποτελεί προϋπόθεση υπάρξεως της. Γεγονότα, τα οποία επέρχονται στο πρόσωπο ενός από τους εταίρους (θάνατος, πτώχευση, απαγόρευση), επιφέρουν τη λύση της εταιρίας, ενώ δεν είναι επιτρεπτή η μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής και η είσοδος νέου ή η έξοδος παλαιού εταίρου. Μόνο με λύση και εκκαθάριση της εταιρίας και σύσταση νέας με άλλη σύνθεση θα μπορούσε να επιτευχθεί πρακτικά μεταβολή στα πρόσωπα των εταίρων.

2. Η ρύθμιση όμως αυτή του νόμου αποβλέπει αποκλειστικά στην προστασία των εταίρων. Γι' αυτό οι σχετικές διατάξεις δεν είναι αναγκαστικό δίκαιο και επομένως επιτρέπονται αντίθετες συμφωνίες. Ο ίδιος ο νόμος θεωρεί έγκυρη συμφωνία για τη συνέχιση της εταιρίας σε περίπτωση θανάτου, πτώχευσης ή απαγόρευσης ενός από τους εταίρους (ΑΚ 773 και 775) και επιτρέπει τον αποκλεισμό εταίρου (ΑΚ 711), πάντοτε δε χωρίς λύση και εκκαθάριση της εταιρίας.

Πράγματι στις περισσότερες, εμπορικές ιδίως, εταιρίες προβλέπονται τέτοιες ρήτρες στην εταιρική σύμβαση. Ο απόλυτα προσωπικός χαρακτήρας είναι πλέον μάλλον εκτός σύγχρονης οικονομικής πραγματικότητας. Η αποχώρηση ενός εταίρου δεν κάνει συνήθως αδύνατη τη συνέχιση της εταιρίας μεταξύ των υπολοίπων εταίρων.

Γι' αυτό η άρνηση εταίρου, στο πρόσωπο του οποίου επήλθε ο λόγος λύσης ή ο οποίος προκάλεσε τη λύση με καταγγελία, να συμφωνήσει στη συνέχιση της εταιρίας με τους άλλους εταίρους, δυνατόν να αντιβαίνει στην καλή πίστη, όταν του προσφέρεται αμέσως η πλήρης αξία της συμμετοχής του.

10.2. Μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής

■ Εφόσον η εταιρική συμμετοχή είναι αυτοτελές έννομο αγαθό, μπορεί να μεταβιβασθεί με μια πράξη.

Δεν υπάρχει ρητή διάταξη, στον νόμο, η οποία να ορίζει ότι η εταιρική συμμετοχή είναι αμεταβίβαστη ή, αντίθετα, ότι με ρήτρα στην εταιρική σύμβαση μπορεί να γίνει μεταβιβάσιμη, οι συνέπειες όμως αυτές συνάγονται από άλλες διατάξεις (ιδίως από

ΑΚ 773, 775, ΕμπΝ 46) καθώς και από την έννοια του προσωπικού χαρακτήρα της εταιρίας.

Προϋπόθεση για να είναι δυνατή η μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής είναι η ύπαρξη σχετικής ρήτρας στην εταιρική σύμβαση ή η συναίνεση όλων των εταίρων. Σε περίπτωση που λείπουν οι προϋποθέσεις αυτές η εγκυρότητα της μεταβίβασης θα εξαρτηθεί από την εκ των υστέρων έγκριση των άλλων εταίρων. Απαιτείται επίσης τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, διότι η μεταβίβαση επιφέρει μεταβολή στη σύνθεση των εταίρων, τα πρόσωπα των οποίων αποτελούν ουσιώδες στοιχείο της εταιρικής σύμβασης. Η εταιρική σύμβαση μπορεί είτε να επιτρέπει την ελεύθερη μεταβίβαση, δηλ. τη μεταβίβαση σε οποιοδήποτε πρόσωπο, ή να θέτει περιορισμούς (π.χ. να επιτρέπει τη μεταβίβαση μόνο σε ορισμένα πρόσωπα ή να εξαρτά την εγκυρότητα της μεταβίβασης από την έγκριση των άλλων ή ορισμένων εταίρων). Επειδή η εταιρική συμμετοχή δεν είναι (κατά αναγκαστικό δίκαιο) αδιαίρετη, επιτρέπεται και μερική μεταβίβαση.

Συνέπεια της αποδοχής της δυνατότητας γνήσιας μεταβίβασης, χωρίς δηλ. ανάγκη τελέσεως δυο χωριστών πράξεων (δηλ. έξοδο του παλαιού και είσοδο του νέου εταίρου), είναι ότι ο νέος εταίρος, ως ειδικός διάδοχος, συνεχίζει την εταιρική συμμετοχή του μεταβιβάζοντος (δεν μεσολαβεί κατάλυση της παλαιάς και σύσταση νέας εταιρικής συμμετοχής). Ο νέος εταίρος υπεισέρχεται στην ίδια θέση, την οποία είχε ο παλαιός, έχει δηλ. τα ίδια δικαιώματα (εκτός από τα προσωποπαγή) και τις ίδιες υποχρεώσεις. Ιδίως ευθύνεται όχι μόνο για τα νέα αλλά και για τα παλαιά εταιρικά χρέη (ενώ η ευθύνη του μεταβιβάζοντος για τα παλαιά χρέη εξακολουθεί να υφίσταται). Ειδικότερη συνέπεια του ότι επιτρέπεται ειδική διαδοχή είναι ότι η εταιρική συμμετοχή μπορεί να μεταβιβασθεί (χωρίς δηλ. να λυθεί η εταιρία) ακόμα και σε διμελείς εταιρίες (εκτός βέβαια αν αποκτών είναι ο άλλος εταίρος).

■ Η σύσταση επικαρπίας ή ενεχύρου στην εταιρική συμμετοχή είναι δυνατή, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση ή εφόσον η εταιρική συμμετοχή είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμη.

■ Όταν η εταιρική σύμβαση δεν επιτρέπει τη μεταβίβαση, η εταιρική συμμετοχή είναι ακατάσχετη εκ μέρους των ατομικών δανειστών του εταίρου. Αλλά και όταν η εταιρική συμμετοχή είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμη, θα αντέβαινε στη δομή της προσωπικής εταιρικής, αν ο οποιοσδήποτε δανειστής του εταίρου μπορούσε να υπεισέλθει στην εταιρία (ενώ στην εκούσια μεταβίβαση ο εταίρος, ενόψει της υποχρέωσης πίστεως την οποία υπέχει, πρέπει να εκλέξει κατάλληλο διάδοχο). Γι' αυτό η εταιρική συμμετοχή είναι πάντοτε ακατάσχετη. Επομένως οι ατομικοί δανειστές των εταίρων μόνο τις απαιτήσεις στα κέρδη και στο προϊόν της εκκαθάρισεως μπορούν να κατάσχουν, εφόσον δε πρόκειται για εταιρία χωρίς νομική προσωπικότητα, και την εταιρική μερίδα. Αντίθετα η στέρηση της δυνατότητας ρευστοποίησης της αξίας της εταιρικής συμμετοχής στις εταιρίες με νομική προσωπικότητα πρέπει να αντιμετωπισθεί νομοθετικά, διότι θίγει χωρίς λόγο τα συμφέροντα των ατομικών δανειστών του εταίρου.

■ Δεν επιφέρει μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής η συμφωνία μεταξύ εταίρου και τρίτου, κατά την οποία ο τελευταίος θα μετέχει στα κέρδη και τις ζημίες που αναλογούν στον πρώτο. Η σχέση, συνήθως εταιρική, που συνδέει τον εταίρο με τον τρίτο (παρακοινωνό) είναι γνωστή ως παρακοινωνία.

Στην παρακοινωνία δεν δημιουργούνται άμεσες σχέσεις μεταξύ παρακοινωνού και εταιρίας αλλά μόνο μεταξύ των προσώπων που μετέχουν σ' αυτή.

10.3. Είσοδος και αποχώρηση εταίρου

Η είσοδος και η αποχώρηση εταίρου είναι δυνατότητες που δεν προβλέπει ο νόμος αλλά που μπορούν έγκυρα να προβλεφθούν στην εταιρική σύμβαση. Τόσο η είσοδος όσο και η αποχώρηση διαφέρουν από τη μεταβίβαση. Με την είσοδο εταίρου αυξάνει ο αριθμός των εταίρων και δημιουργείται μια νέα εταιρική συμμετοχή, ενώ με την αποχώρηση μειώνεται ο αριθμός των εταίρων και επέρχεται απόσβεση μιας εταιρικής συμμετοχής. Αντίθετα στη μεταβίβαση (εν ζωή ή αιτία θανάτου) παραμένει ο ίδιος αριθμός των εταίρων και συνεχίζεται (από νέο όμως εταίρο) η ίδια εταιρική συμμετοχή. Η ομοιότητα που υπάρχει μεταξύ εισόδου και μεταβίβασης είναι ότι και στις δύο επέρχεται μεταβολή στο πρόσωπο εταίρου.

10.3.1. Είσοδος νέου εταίρου

Για την είσοδο νέου εταίρου απαιτείται σύμβαση μεταξύ όλων των εταίρων και του νέου εταίρου (σύμβαση προσλήψεως, η οποία δεν μπορεί να συναφθεί μόνο από τον διαχειριστή, εκτός αν του έχει δοθεί ειδική πληρεξουσιότητα απ' όλους τους εταίρους). Απαιτείται επίσης τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, αφού επέρχεται μεταβολή στα πρόσωπα των εταίρων.

Ο νέος εταίρος, εφόσον δεν προβλέπεται άλλη ρύθμιση στη σύμβαση προσλήψεως, αποκτά τα ίδια δικαιώματα, τα οποία έχουν και οι άλλοι εταίροι και αναλαμβάνει αντίστοιχες υποχρεώσεις, ιδίως υποχρέωση καταβολής εισφοράς. Πάντως ο νέος εταίρος, εκτός αντίθετης συμφωνίας, ευθύνεται μόνο για τα εταιρικά χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την είσοδο του στην εταιρία.

Με την είσοδο του νέου εταίρου δεν μεταβάλλεται η ταυτότητα της εταιρίας (νομικού προσώπου ή μη).

10.3.2. Αποχώρηση εταίρου

10.3.2.1. Έξοδος εταίρου

Ο νόμος δεν παρέχει στους εταίρους δικαίωμα εξόδου. Ο εταίρος, ο οποίος θέλει να αποχωρήσει από την εταιρία, μπορεί να προκαλέσει τη λύση της με καταγγελία (ΑΚ 766, 767), όχι όμως να εξέλθει. Η εταιρική σύμβαση μπορεί εντούτοις να προβλέψει δικαίωμα εξόδου σε περίπτωση που συντρέχει σπουδαίος λόγος ή που επέλθουν ορισμένα γεγονότα, οπότε η εταιρία συνεχίζεται μεταξύ των υπολοίπων.

Ρητά επιτρέπει ο νόμος τη σύναψη ρήτρας συνεχίσεως της εταιρίας μεταξύ των άλλων εταίρων σε περίπτωση θανάτου, πτώχευσης ή απαγόρευσης εταίρου.

10.3.2.2. Αποκλεισμός εταίρου

Οι προϋποθέσεις, με τις οποίες μπορεί να αποκλεισθεί εταίρος από την εταιρία (τουλάχιστον τριμελή), είναι σύμφωνα με την ΑΚ 771 οι εξής:

α) Ύπαρξη σπουδαίου λόγου, ο οποίος θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρίας με καταγγελία. Ο σπουδαίος όμως λόγος πρέπει να αφορά υπαίτια παράβαση υποχρεώσεων του εταίρου που πρόκειται να αποκλεισθεί, όπως π.χ. μη σύμπραξη στην επιδίωξη του κοινού σκοπού, ενέργεια πράξεων ανταγωνισμού.

β) Αίτηση όλων των λοιπών εταίρων προς το αρμόδιο δικαστήριο για αποκλεισμό του υπαίτιου εταίρου.

γ) Τελεσίδικη απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή η αίτηση. Η απόφαση έχει διαπλαστικό χαρακτήρα.

Κατά τη διάρκεια της δίκης ο εταίρος διατηρεί όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, εκτός αν του απαγορευθεί προσωρινά η άσκηση τους μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Από την επίδοση της τελεσίδικης απόφασης στον αποκλειόμενο η εταιρία συνεχίζεται μεταξύ των υπολοίπων.

Σε περίπτωση αποκλεισμού ομορρύθμου εταίρου πρέπει να ακολουθήσει δημοσίευση για να έχει αποτελέσματα ο αποκλεισμός απέναντι σε καλόπιστους τρίτους. Θα είναι επίσης αναγκαία αντίστοιχη αναμόρφωση της εταιρικής σύμβασης.

Η ρύθμιση του νόμου δεν αποτελεί αναγκαστικό δίκαιο και γι' αυτό μπορεί να συμφωνηθεί τόσο ότι ο αποκλεισμός θα επέρχεται αυτοδικαίως όσο και ότι η ΑΚ 771 δεν θα εφαρμόζεται.

10.3.2.3. Αποτελέσματα της αποχώρησης ως προς τον εταίρο

1. Με την έξοδο ή τον αποκλεισμό επέρχεται απόσβεση της εταιρικής συμμετοχής. Αν και δεν προβλέπεται στον ΑΚ, είναι φανερό ότι ο αποχωρών (εξερχόμενος ή αποκλειόμενος) εταίρος έχει αξίωση κατά της εταιρίας για καταβολή καθυστερούμενων κερδών αλλά και της αξίας της εταιρικής του συμμετοχής. Για την εξεύρεση της αξίας αυτής δεν υπολογίζεται μόνο η αξία της εισφοράς του αλλά και η αναλογία του στα αποθησαυρισθέντα κέρδη και στην υπεραξία της εταιρικής επιχειρήσεως. Για τον σκοπό αυτόν συντάσσεται ισολογισμός, από τον οποίο εμφανίζεται η αξία της εταιρικής επιχειρήσεως και το ποσοστό συμμετοχής του αποχωρούντος.

Το ότι ο αποχωρών εταίρος δεν έχει δικαίωμα να λάβει αυτούσια την εισφορά του ανταποκρίνεται στον σκοπό της αποχώρησης, ο οποίος αποβλέπει στη μη διάλυση της εταιρικής περιουσίας και της εταιρίας αλλά στη συνέχιση της μεταξύ των λοιπών εταίρων. Για τους ίδιους λόγους ο εταίρος, ο οποίος απέρχεται, δεν έχει αξίωση αυτούσιας διανομής της εταιρικής περιουσίας αλλά απλή χρηματική απαίτηση κατά της εταιρίας ίση προς την αξία της συμμετοχής του, ενώ η εταιρική του μερίδα προσανξάνεται στους λοιπούς εταίρους. Κατά μείζονα λόγο μόνο χρηματική απαίτηση για καταβολή της αξίας της συμμετοχής του έχει ο εταίρος εταιρίας με νομική προσωπικότητα.

2. Η εξακρίβωση της αξίας της εταιρικής συμμετοχής μπορεί, ιδίως στις εμπορικές εταιρίες, να προκαλέσει διενέξεις μεταξύ των εταίρων. Γι' αυτό είναι σκόπιμο να προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση ο τρόπος εκτιμήσεως της (π.χ. βάσει του τελευταίου ισολογισμού). Εξάλλου η άμεση καταβολή της αξίας της συμμετοχής του αποχωρούντος μπορεί να δημιουργήσει δυσκολίες στην εταιρία. Η εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέψει και επ' αυτού (π.χ. καταβολή με δόσεις).

3. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο αποχωρών εταίρος έχει αξίωση κατά των άλλων εταίρων να τον ελευθερώσουν από τα εταιρικά χρέη, εφόσον τα χρέη αυτά συνυπολογίσθηκαν για την εξεύρεση της αξίας της εταιρικής του συμμετοχής.

4. Σε περίπτωση που η εταιρία παρουσιάζει ζημίες, ώστε η εταιρική περιουσία να μην επαρκεί για την εξόφληση των χρεών και την απόδοση των εισφορών, οι εταίροι έχουν αξίωση κατά του αποχωρούντος για κάλυψη του ελλείμματος, το οποίο αντιστοιχεί στο ποσοστό συμμετοχής του στις ζημίες.

5. Ο αποχωρών εταίρος εξακολουθεί να ευθύνεται απέναντι στους εταιρικούς δανειστές για τα (ληξιπρόθεσμα ή μη) εταιρικά χρέη, τα οποία είχαν γεννηθεί μέχρι την αποχώρησή του⁶⁶.

⁶⁶ Ρόκας Κ. Νικόλαος, Εμπορικές εταιρίες, 1992, σελ. 43-49.

11 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά
- ☐ Δικαιώματα των εταίρων
- ☐ Υποχρεώσεις των εταίρων

11.1. Γενικά

Οι περί εταιρειών διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και του Αστικού Κώδικα καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταίρων των προσωπικών εταιρειών, που απορρέουν από τις μεταξύ τους σχέσεις.

11.2. Δικαιώματα των εταίρων

Τα βασικά δικαιώματα των εταίρων που προκύπτουν από την εταιρική ιδιότητα (δηλαδή από το βασικό δικαίωμα της συμμετοχής στην εταιρεία) είναι:

α) Δικαίωμα εκπροσώπησης της εταιρείας και διαχείρισης της περιουσίας αυτής. Εάν δεν έχει ορισθεί διαχειριστής ή διαχειριστές της εταιρείας, η εκπροσώπηση και η διαχείριση αυτής ανήκει σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους που την ασκούν συλλογικά ή και κάθε ένας χωριστά με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι ενεργεί εξ ονόματος και για λογαριασμό της εταιρείας και υπογράφει κάτω από την εταιρική επωνυμία. Αυτό προκύπτει ευθέως από το άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου.

Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να κάνει καμία πράξη διαχείρισης ή να εργασθεί στις υποθέσεις της εταιρείας ούτε κατ' επιτροπή (άρθρο 27 Ε.Ν.). Η αληθινή έννοια της διατάξεως αυτής είναι ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να εργασθεί σε υποθέσεις της εταιρείας κατά τρόπο που θα ήταν δυνατό να προκληθεί στους συναλλασσόμενους η εντύπωση πως ενεργεί σαν διαχειριστής. Μπορεί, όμως, να αναλάβει υπηρεσία υπαλλήλου στην εταιρία (με σχέση μισθώσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου). Επίσης, δεν δικαιούται να εκπροσωπεί την εταιρία έναντι τρίτων⁶⁷.

β) Δικαιώματα ψήφου ή αλλιώς λήψεως αποφάσεων. Κατά το άρθρο 748 του Αστικού Κώδικα, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει σε όλους μαζί τους εταίρους, εάν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς (εάν, δηλαδή, δεν ορίστηκαν διαχειριστές). Εφόσον δε η εταιρική σύμβαση (το καταστατικό) προβλέπει η απόφαση να λαμβάνεται κατά πλειοψηφίαν, εν αμφιβολία, η πλειοψηφία υπολογίζεται σε όλο τον αριθμό των εταίρων. Δηλαδή, απαιτείται πλειοψηφία προσώπων σε αντίθεση προς τις ανώνυμες εταιρείες, όπου πάντοτε ισχύει η κεφαλαιουχική πλειοψηφία.

γ) Δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών υποθέσεων. Κάθε εταίρος δικαιούται να ελέγχει αυτοπροσώπως τα βιβλία και άλλα στοιχεία της εταιρείας και να κατατοπίζεται έτσι αυτοπροσώπως για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων (άρθρο

⁶⁷ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 108-109, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 47

755 Α.Κ.). Ο διαχειριστής της εταιρείας οφείλει να επιτρέπει στους μη διαχειριστές ομόρρυθμους εταίρους να ενημερώνονται αυτοπροσώπως για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων. Το δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών βιβλίων και εγγράφων μπορεί να ασκηθεί και με ειδικούς βοηθούς και σε επείγουσες περιπτώσεις με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Επίσης, ο ετερόρρυθμος εταίρος διατηρεί αλώβητο το δικαίωμα του να ελέγχει τον τρόπο διαχείρισεως της εταιρίας και να ζητεί σχετικές πληροφορίες από τους διαχειριστές της.

δ) Δικαίωμα παραιτήσεως από τη θέση του διαχειριστή. Ο εταίρος δικαιούται πάντοτε να παραιτηθεί από την αναταθείσα σ' αυτόν διαχείριση της εταιρείας, αλλά μόνο για σπουδαίο λόγο. Συμφωνία περί μη παραιτήσεως (και όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος) είναι άκυρη. Πάντως, ο διαχειριστής, ο οποίος παραιτείται ακαίρως χωρίς σπουδαίο λόγο, που να δικαιολογεί την άκαιρη παραίτηση, έχει ευθύνη για τη ζημία που θα προκαλέσει αυτή του η ενέργεια (άρθρο 753 Α.Κ.).

ε) Δικαίωμα καταγγελίας της συμβάσεως εταιρείας. Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να καταγγείλει οποτεδήποτε τη σύμβαση εταιρείας είτε αυτή είναι ορισμένου είτε αορίστου χρόνου, αλλά μόνο για σπουδαίο λόγο. Εάν η καταγγελία γίνει ακαίρως και χωρίς σπουδαίο λόγο που να δικαιολογεί την άκαιρη καταγγελία, τότε ο εταίρος που έκανε την καταγγελία υποχρεούται σε αποζημίωση των λοιπών εταίρων (άρθρα 766-767 Α.Κ.).

Το δικαίωμα αυτό, που έχει κάθε ομόρρυθμος εταίρος, να καταγγείλει και να προκαλέσει τη λύση της εταιρείας οποτεδήποτε, έστω και με τον περιοριστικό όρο του «σπουδαίου λόγου», είναι το σοβαρότερο μειονέκτημα της προσωπικής εταιρείας, μετά την απεριόριστη και αλληλέγγυα ευθύνη του για τα χρέη της εταιρείας. Με το δικαίωμα της καταγγελίας της εταιρείας, αυτή μπορεί να οδηγηθεί σε άκαιρη λύση και οικονομική καταστροφή – πράγμα που πιθανόν να έχει σοβαρότατες συνέπειες και για τους ίδιους τους εταίρους. Δεδομένου, μάλιστα, ότι την καταγγελία μπορεί να κάμει κάθε εταίρος, ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρία, εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι η μειοψηφία μπορεί να δημιουργήσει αδιέξοδα – κάτι που δεν είναι δυνατό να συμβεί στην Ε.Π.Ε. ή την ανώνυμη εταιρία.

στ) Δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της εταιρείας. Εάν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, όλοι οι εταίροι μετέχουν στα κέρδη και τις ζημίες κατ' ίσα μέρη, ανεξαρτήτως ύψους εισφοράς έκαστου στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 763 Α.Κ.). Είναι και εδώ προφανής η υπεροχή του προσωπικού στοιχείου. Στην πράξη, στο καταστατικό της εταιρείας προβλέπεται, σχεδόν πάντοτε, το ποσοστό συμμετοχής των εταίρων στα κέρδη και τις ζημίες και συνήθως αυτή ορίζεται ανάλογη προς το ύψος των εισφορών. Εάν η αναλογία έκαστου εταίρου ορίστηκε μόνο για τα κέρδη ή μόνο για τις ζημίες, εν αμφιβολία, η αναλογία αυτή ισχύει και για τα δυο. Συμφωνία κατά την οποία ένας από τους εταίρους αποκλείεται από τα κέρδη ή απαλλάσσεται από τις ζημίες είναι άκυρη, αλλά την ακυρότητα επικαλείται μόνο αυτός (άρθρο 763 Α.Κ.). Το δικαίωμα των εταίρων στα κέρδη της εταιρείας, κανονικά, δημιουργείται στο τέλος αυτής ή στο τέλος κάθε έτους (εταιρικής χρήσεως), εφόσον η εταιρεία διαρκεί πλέον του έτους. Δηλαδή, στο τέλος κάθε χρήσεως, που κατά το νόμο είναι δωδεκάμηνη, κλείνουν οι λογαριασμοί και συντάσσεται ο ισολογισμός.

Απολήψεις έναντι κερδών. Στην πράξη διαμορφώθηκε το δικαίωμα των εταίρων να κάνουν απολήψεις έναντι των κερδών της χρήσεως κατά τη διάρκεια αυτής. Συνήθως, στα καταστατικά περιλαμβάνεται σχετικός όρος.

Ο εταίρος δεν έχει δικαίωμα να αμειφθεί για τη διαχείριση (κι αυτό συμβαίνει συνήθως), εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία (άρθρο 754 § 2 Α.Κ.).

Επίσης, ο εταίρος δεν δικαιούται αμοιβή ούτε όταν η εισφορά του στην εταιρεία συνίσταται στην προσφορά της προσωπικής του εργασίας.

Δεν αποκλείεται, πάντως, συμφωνία εταιρείας και εταίρου για την παροχή της εργασίας του τελευταίου στην πρώτη με αμοιβή.

ζ) Δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν εκκαθαρίσεως. Μετά τη λύση της εταιρείας, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθαρίσεως, κατά το οποίο ρευστοποιείται η υπάρχουσα εταιρική περιουσία. Το απομένον μετά την εξόφληση των χρεών και την απόδοση των εισφορών, διανέμεται στους εταίρους ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής εκάστου στα κέρδη της εταιρείας (άρθρα 777-782 Α.Κ.).

11.3. Υποχρεώσεις των εταίρων

α) Υποχρέωση προς καταβολή της εισφοράς. Πρώτη και βασική υποχρέωση των εταίρων είναι αυτή προς καταβολή των εισφορών που συμφωνήθηκαν με τη σύμβαση συστάσεως εταιρίας. Οι εισφορές των εταίρων μπορεί να είναι χρήματα ή διάφορα αντικείμενα ή προσωπική εργασία αυτών ή κάθε άλλη παροχή. Αν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς, οι εταίροι υποχρεούνται να εισφέρουν, για τη σύσταση της εταιρείας, όλοι ίσες εισφορές (άρθρο 742 Α.Κ.). Σε περίπτωση υπερημερίας ή αδυναμίας εταίρου να καταβάλλει την εισφορά του χωρεί καταγγελία της εταιρείας (άρθρο 743 Α.Κ.). Ο εταίρος, αν δεν υπάρχει ενάντια συμφωνία, δεν υποχρεούται σε αύξηση της εισφοράς του ούτε σε συμπλήρωση αυτής, όταν μειωθεί λόγω ζημιών μετά την πραγματοποίηση της (άρθρο 745 Α.Κ.).

Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει υποχρέωση να εισφέρει την εισφορά του στην εταιρεία και ευθύνη μέχρι του ύψους αυτής για τα χρέη της εταιρείας. Επίσης υποχρεούται να συντελεί στην προώθηση των εταιρικών σκοπών και δεν δικαιούται να ενεργεί για δικό του ή για λογαριασμό τρίτων πράξεις αντίθετες με τα συμφέροντα της εταιρείας (άρθρο 747 Α.Κ.).

β) Υποχρέωση διαχείρισεως και εκπροσωπήσεως της εταιρείας. Την υποχρέωση αυτή έχουν κατ' αρχήν όλοι οι εταίροι, γιατί όπως προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 748 του Αστικού Κώδικα, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει σε όλους μαζί τους εταίρους, εφόσον δεν συμφωνήθηκε αλλιώς. Στο επόμενο άρθρο, βέβαια, ο Αστικός Κώδικας διευκρινίζει ότι εάν η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανατέθηκε σε ένα ή μερικούς μόνο εταίρους, οι λοιποί εταίροι αποκλείονται (της υποχρεώσεως) της διαχείρισεως.

γ) Ευθύνη επιμέλειας. Ο εταίρος ευθύνεται μόνο για την επίδειξη της «εν τοις ιδίοις επιμελείας» (άρθρο 746 Α.Κ.). Η ευθύνη του εταίρου διαχειριστού, όμως, είναι μεγαλύτερη – είναι αυτή του συναιτού οικογενειάρχη.

δ) Υποχρέωση διαφυλάξεως των εταιρικών συμφερόντων. Στο άρθρο 747 Α.Κ. αναφέρεται ότι ο εταίρος δεν δικαιούται να ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου πράξεις που αντιστρατεύονται τα συμφέροντα της εταιρείας. Υποχρεούται, δηλαδή, να διαφυλάττει τα νόμιμα συμφέροντα της εταιρείας (υποχρέωση πίστεως) και να αποφύγει ενέργειες που μπορεί να τα βλάψουν. Η ίδια αρχή επαναλαμβάνεται με περισσότερες λεπτομέρειες και πιο συστηματικά στη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (άρθρα 10, 23, 23α κ.λ.π. Κ.Ν. 2190/20 και 20Ν. 3190/20 αντίστοιχα).

ε) Η ευθύνη των εταίρων για τα χρέη της εταιρείας, απεριόριστη των ομόρρυθμων, περιορισμένη των ετερόρρυθμων.

στ) Ευθύνη εταίρων για αδικήματα φοροδιαφυγής. Κατά το άρθρο 20 παράγραφος 1 περίπτωση β του Ν. 2523/97, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι ομόρρυθμοι εταίροι ή διαχειριστές των Ο.Ε. και Ε.Ε.⁶⁸

⁶⁸ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 47-51, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 109.

12 Εταιρική περιουσία και εταιρικά χρέη

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά
- ☐ Εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα
- ☐ Εταιρική περιουσία
- ☐ Εταιρικά χρέη
- ☐ Εταιρίες με νομική προσωπικότητα
- ☐ Εταιρική περιουσία
- ☐ Εταιρικά χρέη

12.1. Γενικά

Η ύπαρξη εταιρικής περιουσίας δεν είναι απαραίτητο εννοιολογικό στοιχείο της εταιρίας. Η ΑΚ 741 απαιτεί μεν καταβολή κοινών εισφορών, αυτές όμως δεν είναι αναγκαίο να έχουν περιουσιακή αξία, αφού αντικείμενο εισφοράς μπορεί να είναι οποιαδήποτε παροχή (όπως υποχρέωση για τέλεση ή παράλειψη ορισμένων πράξεων, για παροχή εργασίας, ΑΚ 742). Στην περίπτωση αυτή η εταιρία δεν έχει οργανωτικά στοιχεία αλλά είναι μια απλή ενοχική σύμβαση, θέμα διανομής κερδών, συμμετοχής στις ζημίες και στο προϊόν της εκκαθαρίσεως δεν τίθεται. Δεν αποκλείεται επίσης να ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας σ' έναν μόνο εταίρο, ο οποίος να τα χρησιμοποιεί στα πλαίσια του εταιρικού σκοπού, όποτε δεν μπορεί να γίνει λόγος για κοινή περιουσία (αφού η περιουσία δεν ανήκει σ' όλους τους εταίρους).

Οι εταιρίες όμως έχουν οικονομικό ή εμπορικό σκοπό έχουν εκ των πραγμάτων εταιρική περιουσία, διότι αλλιώς δεν θα μπορούσαν να εκπληρώσουν τον σκοπό τους. Η εταιρική περιουσία απαρτίζεται από τις εισφορές των εταίρων, απ' ότι αποκτήθηκε από τη διαχείριση (ΑΚ 758) και από αποθεματοποιηθέντα κέρδη. Η δέσμευση, στην οποία υπόκειται η εταιρική περιουσία, εξαρτάται από το εάν η εταιρία έχει νομική προσωπικότητα ή όχι.

12.2. Εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα

12.2.1. Εταιρική περιουσία

1. Στις εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα δεν υπάρχει στην κυριολεξία «εταιρική» αλλά κοινή περιουσία, επειδή όμως με τη σύμβαση της εταιρίας δεν δημιουργείται μια απλή κοινωνία δικαιώματος αλλά κοινωνία σκοπού, δικαιολογημένα έχει επικρατήσει ο όρος «εταιρική περιουσία». Η εταιρική περιουσία σχηματίζεται βασικά από τις εταιρικές εισφορές. Ο εισφέρων εταίρος παύει να είναι (αποκλειστικός) κύριος του εισφερόμενου (κατά κυριότητα) πράγματος ή φορέως του δικαιώματος, φορείς αυτών γίνονται όλοι οι εταίροι από κοινού. Ακριβέστερα, σε κάθε εισφορά δημιουργείται κοινωνία κατά ιδανικά μέρη, (ΑΚ 785) μεταξύ όλων των εταίρων κατά λόγο της εταιρικής μερίδας του καθενός.

Εκτός από τις εισφορές, στους εταίρους ανήκει από κοινού ότι αποκτά ο διαχειριστής στο όνομα όλων, ενώ αυτά που αποκτά στο όνομα του έχει την υποχρέωση να τα μεταβιβάσει σε όλους από κοινού κατά λόγο της εταιρικής τους μερίδας. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση η αξίωση κατά του διαχειριστή προς μεταβίβαση ανήκει σε όλους τους εταίρους από κοινού (αποτελεί στοιχείο της εταιρικής περιουσίας).

Για τη διάθεση και διαχείριση των κοινών αντικειμένων ή για την είσπραξη κοινών απαιτήσεως απαιτείται η σύμπραξη όλων των εταίρων, εκτός αν έχουν διορισθεί διαχειριστές, όποτε ανήκει σ' αυτούς η εξουσία διαχειρίσεως και διαθέσεως.

2. Η εταιρική περιουσία δεν αποτελεί χωριστή ομάδα, δεν διακρίνεται δηλ. από την ατομική περιουσία των εταίρων. Η εταιρική περιουσία δεν είναι δεσμευμένη αλλ' απλώς κάθε εταίρος έχει την υποχρέωση απέναντι στους άλλους να μη διαθέσει τη μερίδα του στα κοινά αντικείμενα. Η χαλαρή αυτή (αφού είναι μόνο ενοχική) δέσμευση της εταιρικής περιουσίας δεν είναι κατάλληλη για τις εταιρίες με οικονομικό σκοπό. Γι' αυτό ο νόμος παρέχει στις εταιρίες με οικονομικό σκοπό τη δυνατότητα να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα.

Παρά την, από νομικής απόψεως, έλλειψη αυτοτέλειας των ενώσεων προσώπων (χωρίς νομική προσωπικότητα), έντονη είναι η ανάγκη αναγνώρισεως και σ' αυτή ολικής ή μερικής ικανότητας δικαίου. Πάντως η αυτοτέλεια των ενώσεων προσώπων αναγνωρίζεται στο δικονομικό και στο φορολογικό δίκαιο προκειμένου για ορισμένες κοινοπραξίες.

12.2.2. Εταιρικά χρέη

■ Ο διαχειριστής αναλαμβάνει κατά την άσκηση των διαχειριστικών και εκπροσωπευτικών του καθηκόντων υποχρεώσεις, ιδίως από συμβατικές σχέσεις με τρίτους, στο όνομα όλων των εταίρων. Επομένως όλοι οι εταίροι οφείλουν να εκπληρώσουν τις εταιρικές υποχρεώσεις και ευθύνονται για τις αδικοπραξίες που διέπραξε ο διαχειριστής στα πλαίσια των διαχειριστών του καθηκόντων (εταιρικά χρέη).

Εφόσον η εταιρική περιουσία δεν αποτελεί, χωριστή ομάδα, οι μεν ατομικοί δανειστές των εταίρων ικανοποιούνται και από την εταιρική τους μερίδα, ενώ δεν τίθεται θέμα υπεγγυότητας μόνης της εταιρικής περιουσίας για τα εταιρικά χρέη, δεν τίθεται δηλ. θέμα περιορισμένης ευθύνης των εταίρων μόνο με τις κοινές εταιρικές εισφορές απέναντι στους εταιρικούς δανειστές. Συνεπώς για την εκπλήρωση των εταιρικών υποχρεώσεων ευθύνεται κάθε εταίρος προσωπικά και απεριόριστα (δηλ. όχι μόνο με την εταιρική του μερίδα αλλά και με όλη του την ατομική περιουσία), όχι όμως για όλο το χρέος, δηλ. όχι εις ολόκληρον, αλλά διαιρεμένα κατά λόγο της εταιρικής του μερίδας. Εφόσον όμως οι εταίροι οφείλουν αδιαίρετη παροχή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ευθύνονται εις ολόκληρον.

Σύμφωνα με ΚπολΔ 951 § 1 εδ. 2 η αναγκαστική εκτέλεση σε εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα γίνεται στην κοινή περιουσία. Συνεπώς πρέπει να υπάρχει εκτελεστός τίτλος κατά της ενώσεως, βάσει του οποίου μπορεί να γίνει εκτέλεση κατά της εταιρικής αλλά και της ατομικής περιουσίας των εταίρων. Εφόσον υπάρχει εκτελεστός τίτλος κατά ενός εταίρου, μπορεί να γίνει εκτέλεση στην εταιρική του μερίδα και στην ατομική του περιουσία.

■ **2.** Η ευθύνη των εταίρων για τις εταιρικές υποχρεώσεις με την εταιρική μόνο μερίδα επιτρέπεται, όταν τούτο συμφωνηθεί με τους εταιρικούς δανειστές. Επίσης,

σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη, οι απαιτήσεις εταίρων από την εταιρική σχέση (π.χ. απαίτηση για την απόδοση δαπανών) ικανοποιούνται (μέχρις ότου λυθεί η εταιρία) μόνο από την εταιρική περιουσία, δεν ευθύνονται δηλ. για τις απαιτήσεις αυτές οι εταίροι με την προσωπική (εξωεταιρική) τους περιουσία.

12.2.3. Εταιρίες με νομική προσωπικότητα

12.2.3.1. Εταιρική περιουσία

Οι εταιρίες με νομική προσωπικότητα έχουν δική τους περιουσία, η οποία είναι ανεξάρτητη από την ατομική περιουσία των εταίρων. Κύριος των εισφορών και των αποκτημάτων από τη διαχείριση, και γενικότερα, φορέας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην εταιρική περιουσία, είναι το νομικό πρόσωπο της εταιρίας. Οι εταίροι δεν είναι πλέον κύριοι των εισφορών που μεταβίβασαν στην εταιρία ούτε έχουν εταιρική μερίδα στα αντικείμενα της εταιρικής περιουσίας αλλά συμμετέχουν οικονομικά σ' αυτή. Συνεπώς η μεταβίβαση εταιρικού πράγματος από (μη διαχειριστή) εταίρο σε τρίτον αποτελεί μεταβίβαση παρά μη κυρίου. Οι διαχειριστές έχουν βέβαια δικαίωμα διαθέσεως των εταιρικών αντικειμένων, όχι όμως επειδή τους ανήκουν αλλά επειδή το δικαίωμα αυτό υπάγεται στη διαχειριστική τους εξουσία.

12.2.3.2. Εταιρικά χρέη

Συνέπεια της αυτοτέλειας της εταιρικής περιουσίας και της διακρίσεως της από την ατομική περιουσία των εταίρων είναι η χωριστή ικανοποίηση των εταιρικών δανειστών από τους ατομικούς δανειστές των εταίρων. Αποκλείεται ικανοποίηση των τελευταίων από την εταιρική περιουσία, όπως και κατ' αρχήν, ικανοποίηση των εταιρικών δανειστών από την ατομική περιουσία των εταίρων.

Εντούτοις η τελευταία αυτή συνέπεια, η έλλειψη δηλ. προσωπικής ευθύνης των εταίρων για τις εταιρικές υποχρεώσεις, δεν μπορεί να γίνει δεκτή για τις προσωπικές εταιρίες με νομική προσωπικότητα. Βασική διαφορά των προσωπικών από τις κεφαλαιουχικές εταιρίες είναι ότι στις πρώτες υπάρχει ένας τουλάχιστον εταίρος, ο οποίος ευθύνεται απεριόριστα για τα εταιρικά χρέη. Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες δεν συμβαίνει αυτό, ακριβώς επειδή η έλλειψη προσωπικής ευθύνης των μελών αντισταθμίζεται από άλλο σύστημα δεσμεύσεως της εταιρικής περιουσίας (υπάρχει η έννοια του εταιρικού κεφαλαίου), το οποίο όμως δεν υπάρχει στην αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα, για τους λόγους αυτούς δεν μπορεί όχι μόνο για τυπικούς αλλά ιδίως για ουσιαστικούς λόγους να αποκλεισθεί η εφαρμογή της ΑΚ 759 στην αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα. Συνεπώς για τα εταιρικά χρέη, παράλληλα προς το νομικό πρόσωπο της εταιρίας (το οποίο ευθύνεται για ολόκληρο το χρέος), ευθύνονται με τους όρους της ΑΚ 759, και οι εταίροι με την ατομική τους περιουσία⁶⁹.

⁶⁹ Ρόκας Κ. Νικόλαος, Εμπορικές εταιρίες, 1992, σελ. 39-43.

13 Διαχείριση και εκπροσώπηση

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Γενικά
- ☐ Νομοθετικές διατάξεις
- ☐ Είδη διαχειριστών
- ☐ Διορισμός, αμοιβή, ανάκληση και παραίτηση διαχειριστών
- ☐ Διορισμός διαχειριστών
- ☐ Αμοιβή διαχειριστών
- ☐ Ανάκληση διαχειριστή
- ☐ Παραίτηση διαχειριστή
- ☐ Έλλειψη διαχειριστών. Δικαστικός διορισμός
- ☐ Πτώχευση διαχειριστή και εκκαθαριστή
- ☐ Θάνατος διαχειριστή
- ☐ Δικαιώματα και υποχρεώσεις διαχειριστών
- ☐ Γενικές αρχές
- ☐ Τρόπος ενέργειας των διαχειριστών
- ☐ Υποκατάσταση διαχειριστή
- ☐ Ευθύνη διαχειριστών

13.1. Γενικά

Η διοίκηση της εταιρίας περιλαμβάνει τη διαχείριση (ή λειτουργία της εταιρίας προς τα έσω, δηλαδή έναντι των εταίρων) και την εκπροσώπηση (ή λειτουργία της εταιρίας προς τα έξω, δηλαδή έναντι των τρίτων).

Η διαχείριση περιλαμβάνει κάθε νομική ή υλική πράξη, που θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού. Η εκπροσώπηση αναφέρεται στην εξουσία που έχουν οι εταίροι να δεσμεύσουν την εταιρία απέναντι στους τρίτους. Η εκπροσώπηση της εταιρίας μπορεί να είναι εξώδικη και δικαστική.

Αν η εταιρική σύμβαση δεν προβλέπει ποιος ασκεί τη διαχείριση και ποιος την εκπροσώπηση ή αναφέρεται μόνο στη διαχειριστική εξουσία, ισχύει ο ερμηνευτικός κανόνας του άρθρου 756 ΑΚ, που ορίζει ότι η διαχείριση και η εκπροσώπηση συμπίπτουν.

Ο διαχειριστής και ο εκπρόσωπος της προσωπικής εταιρίας, που έχει νομική προσωπικότητα, ενεργούν ως όργανα του νομικού προσώπου του οποίου εκφράζουν τη βούληση.

Μια πράξη μπορεί να είναι συγχρόνως πράξη διαχείρισης και πράξη εκπροσώπησης (π.χ. αγορά από το διαχειριστή μηχανημάτων για λογαριασμό της εταιρίας)⁷⁰.

13.2. Νομοθετικές διατάξεις

Ο εμπορικός νόμος περιλαμβάνει μόνο μερικές ανεπαρκείς διατάξεις περί της εκπροσώπησης και της διαχείρισης στις προσωπικές εταιρίες (άρθρα 22, 24, 27,

⁷⁰ Σερελέα Γαρυφαλλιά, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, σελ. 203-204.

43). Γι' αυτό εφαρμόζονται επικουρικώς οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 748-754 και 756-757)⁷¹.

13.3. Είδη διαχειριστών

Ως διαχειριστές της προσωπικής εταιρίας (ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης) κατά κανόνα διορίζονται εταίροι ομόρρυθμοι, (διότι οι ετερόρρυθμοι αποκλείονται της διαχείρισεως άρθρο 27 Εμπ.Ν.), αλλά δεν αποκλείεται να διορισθεί διαχειριστής και τρίτος μη εταίρος. Κάτι τέτοιο όμως, σπάνια θα εμφανισθεί στην πράξη, γιατί λόγω του απεριόριστου και εις ολόκληρον ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων από τη συμμετοχή τους στην προσωπική εταιρία, δεν εμπιστεύονται συνήθως την ανάθεση της διαχείρισεως σε τρίτο.

Ανάλογα με τον τρόπο διορισμού τους οι διαχειριστές διακρίνονται:

α) σε καταστατικούς διαχειριστές των οποίων το διορισμό προβλέπει το καταστατικό, **β)** σε συμβατικούς διαχειριστές των οποίων ο διορισμός γίνεται με μεταγενέστερη του καταστατικού πράξη των συνεταίρων, **γ)** σε νόμιμους διαχειριστές. Σύμφωνα με το άρθρο 748 ΑΚ, αν δεν έχει διορισθεί διαχειριστής με την εταιρική σύμβαση ή με μεταγενέστερη πράξη των συνεταίρων, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει σε όλους μαζί τους εταίρους.

Η διαχείριση, αν το καταστατικό ή μεταγενέστερη συμφωνία των συνεταίρων δεν καθορίζει τον τρόπο ενεργείας της, γίνεται από τους εταίρους συλλογικά, απαιτείται δηλαδή για κάθε πράξη η συναίνεση των εταίρων (συλλογική διαχείριση). Μπορεί όμως να συμφωνηθεί, κυρίως στην περίπτωση της νόμιμης διαχείρισης, ότι κάθε εταίρος-διαχειριστής έχει δικαίωμα να ενεργεί μόνος, χρησιμοποιώντας την εταιρική επωνυμία, χωρίς να απαιτείται η σύμπραξη των άλλων (άρθρο 750 ΑΚ) (ατομική διαχείριση).

Η ατομική διαχείριση των εταίρων περιορίζεται σημαντικά από το δικαίωμα εναντίωσης, που το δίκαιο αναγνωρίζει σε κάθε εταίρο (άρθρο 750 ΑΚ). Το δικαίωμα αυτό έχει την έννοια, ότι κάθε εταίρος μπορεί να εναντιωθεί σε πράξη αλλού εταίρου που είναι σχετική με τη διαχείριση της εταιρείας. Η εναντίωση για να είναι ισχυρή πρέπει να εκδηλωθεί πριν από την ενέργεια της πράξης. Αν ο διαχειριστής, παρά την εναντίωση, ενεργήσει την πράξη, η πράξη αυτή είναι άκυρη απέναντι στους τρίτους, μόνο αν οι τρίτοι γνώριζαν την ύπαρξη της εναντίωσης⁷².

13.4. Διορισμός, αμοιβή, ανάκληση και παραίτηση διαχειριστών

13.4.1. Διορισμός διαχειριστών

Οι διαχειριστές στις προσωπικές εταιρίες διορίζονται στο καταστατικό (αρχικό ή μεταγενέστερη τροποποίηση του). Αν αυτό δεν συμβεί, τότε η διαχείριση ανήκει σε όλους τους εταίρους, εάν πρόκειται για αστική εταιρία (άρθρο 748 Α.Κ.) ή σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους αν πρόκειται για προσωπική εταιρία, δηλαδή ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη (άρθρα 22, 26, 27 Ε.Ν.).

⁷¹ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 168-169, Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 62.

⁷² Σερελέα Γαρυφαλλιά, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, σελ. 204-205.

Εάν οι διαχειριστές ορισθούν με μεταγενέστερη απόφαση των εταίρων, τότε απαιτείται να ακολουθηθεί η διαδικασία δημοσιότητας, που τηρείται σε κάθε τροποποίηση του καταστατικού.

13.4.2. Αμοιβή διαχειριστών

Συνήθως δεν ορίζεται ιδιαίτερη αμοιβή για τους διαχειριστές της προσωπικής εταιρείας. Αλλά δεν αποκλείεται από το νόμο το ενδεχόμενο αυτό. Πάντως, τυχόν χορήγηση αμοιβής στους διαχειριστές απαιτείται αν συμφωνηθεί μεταξύ των εταίρων (άρθρο 754 § 2 Α.Κ.).

13.4.3. Ανάκληση διαχειριστή

Η ανάκληση (παύση) του διαχειριστή ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, που εφαρμόζονται αναλογικά και στις εμπορικές προσωπικές εταιρείες, γιατί ο Εμπορικός Νόμος δεν περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Η ανάκληση (παύση) του διαχειριστή εταίρου, που έχει διορισθεί με την εταιρική σύμβαση (αρχικό καταστατικό ή τροποποιητικό αυτού), γίνεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 752 Α.Κ. που ορίζει ότι: Η διαχείριση που έχει ανατεθεί με την εταιρική σύμβαση σε έναν ή σε μερικούς εταίρους, μπορεί να ανακληθεί μόνο για σπουδαίο λόγο. Η συμφωνία που αποκλείει την ανάκληση για σπουδαίο λόγο είναι άκυρη. Σπουδαίος λόγος θεωρείται ιδίως η βαριά παράβαση καθήκοντος ή η ανικανότητα για τακτική διαχείριση. Η ανάκληση γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία. Η απαρίθμηση των σπουδαίων λόγων, για τους οποίους μπορεί να γίνει η ανάκληση διαχειριστή, είναι ενδεικτική. Συνεπώς μπορεί να υπάρξουν και άλλοι σοβαροί λόγοι επιτρέποντες την ανάκληση.

Διαχειριστής που διορίσθηκε όχι με το καταστατικό και με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, αλλά με απόφαση της πλειοψηφίας των εταίρων σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 748 § 2 Α.Κ., καθώς και διαχειριστής που δεν έχει την εταιρική ιδιότητα, ανακαλούνται οποτεδήποτε κατά τις περί εντολής διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρο 724). Αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη, εκτός αν η εντολή αφορά και το συμφέρον του εντολέα ή τρίτου.

13.4.4. Παραίτηση διαχειριστή

Ο διαχειριστής εταίρος, που έχει διορισθεί στη θέση αυτή με την εταιρική σύμβαση (το αρχικό καταστατικό ή τις τροποποιήσεις του), έχει δικαίωμα να παραιτηθεί μόνο για σπουδαίο λόγο. Συμφωνία που αποκλείει την παραίτηση για σπουδαίο λόγο είναι άκυρη. Ο διαχειριστής που παραιτήθηκε άκαιρα, χωρίς σπουδαίο λόγο που να δικαιολογεί την άκαιρη παραίτηση, ευθύνεται για τη ζημία που προκλήθηκε στην εταιρεία από την ενέργεια του αυτή (άρθρο 753 Α.Κ.).

Αλλά και από το άρθρο 725 Α.Κ. προκύπτει ότι ο διαχειριστής, που ενεργεί ως εντολοδόχος (περιπτώσεις διορισμού του από την πλειοψηφία των εταίρων ή διαχειριστής που δεν είναι εταίρος), έχει το δικαίωμα να καταγγείλει την εντολή (δηλαδή να παραιτηθεί απ' αυτήν) οποτεδήποτε, αν δεν παραιτηθεί από το δικαίωμα αυτό. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, η παραίτηση είναι χωρίς αποτέλεσμα. Αν η

καταγγελία έγινε άκαιρα χωρίς σπουδαίο λόγο, ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να ανορθώσει τη ζημία που η καταγγελία προξένησε στον εντολέα (την εταιρεία).

Μετά τη λύση της εταιρείας, αυτή θεωρείται ότι εξακολουθεί να υπάρχει για τις ανάγκες και το σκοπό της εκκαθαρίσεως. Από τη λύση της εταιρείας παύει η εξουσία των διαχειριστών εταίρων και η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει στους διορισμένους με το καταστατικό (αρχικό ή μεταγενέστερη τροποποίηση) εκκαθαριστές. Αν δεν υπάρχουν διορισμένοι εκκαθαριστές, τότε η εκκαθάριση ενεργείται από όλους τους εταίρους μαζί (άρθρα 776-778 Α.Κ.).

13.5. Έλλειψη διαχειριστών. Δικαστικός διορισμός

Η παραίτηση του διαχειριστή ή των διαχειριστών από τη θέση τους ή και άλλοι λόγοι όπως θάνατος, η νόμιμη ή δικαστική απαγόρευση, η ανικανότητα και ακόμα η πτώχευση, είναι δυνατόν να δημιουργήσουν έλλειψη διαχειριστών. Στις περιπτώσεις αυτές η εταιρεία δεν μένει ακέφαλη (δηλαδή χωρίς διοίκηση και εκπροσώπηση), γιατί κατά το άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου οι ομόρρυθμοι εταίροι, που αναφέρονται στο καταστατικό της εταιρείας, υπόκεινται αλληλεγγύως σε όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, έστω κι αν είναι υπογραμμένες από ένα μόνο (ομόρρυθμο) εταίρο, κάτω όμως από την εταιρική επωνυμία. Συνεπώς, όταν δεν έχουν ορισθεί διαχειριστές ή όταν εκλείψουν (για οποιοδήποτε λόγο) οι διορισθέντες, υπάρχει (νόμιμη) διαχείριση από το άρθρο 22 Ε.Ν. Οποσδήποτε, υπάρχει και η δυνατότητα προσφυγής στο δικαστήριο από το οποίο να ζητείται ο διορισμός προσωρινού διαχειριστή. Ο δικαστικός διορισμός προσωρινής διοικήσεως της εταιρείας γίνεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 786 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και μόνο όταν λόγω διαφωνίας μεταξύ των εταίρων είναι αδύνατη η λειτουργία ή ακόμα η λύση της εταιρείας. Σε επείγουσες, μάλιστα, περιπτώσεις ο διορισμός μπορεί να γίνει και κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 682-703 Κ.Πολ.Δ.).

Σε περίπτωση θανάτου ενός διαχειριστή ή εκκαθαριστή, ο άλλος συνδιαχειριστής ή συνεκκαθαριστής δεν μπορεί να συνεχίσει μόνος του, αλλά αυτομάτως θα εφαρμοσθεί η νόμιμη διαχείριση του άρθρου 22 Ε.Ν. μέχρις ότου οι εταίροι διορίσουν νέα διαχείριση (από ένα ή περισσότερους διαχειριστές) ή νέους εκκαθαριστές.

13.6. Πτώχευση διαχειριστή και εκκαθαριστή

Η εξουσία των διαχειριστών ομόρρυθμης εταιρείας παύει αυτοδικαίως (με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 726 Α.Κ.), όταν αυτοί κηρυχθούν σε πτώχευση ή και όταν πτωχεύει η ομόρρυθμη εταιρεία, οπότε συμπτωχούνται και οι ομόρρυθμοι εταίροι, με άμεση συνέπεια τη λύση της εταιρείας, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία των εταίρων. Τα ίδια ισχύουν, αναλογικά, και για τους εκκαθαριστές της προσωπικής εταιρείας σε περίπτωση πτωχεύσεως των εκκαθαριστών αυτής, όταν το καταστατικό δεν προβλέπει αντικατάσταση τους. Και όταν ακόμα υπάρχει σύνδικος της πτωχεύσεως, αυτός δεν μπορεί να αναπληρώσει τον εκκαθαριστή. Κατόπιν των ανωτέρω, το δικαστήριο μπορεί να προβεί στο διορισμό άλλων προσώπων στη διοίκηση της εταιρείας (διαχειριστών ή εκκαθαριστών), που θα αντικαταστήσουν τους πτωχεύσαντες. Καθένας που έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ζητήσει μια τέτοια ενέργεια από το δικαστήριο (Μονομελές Πρωτοδικείο).

13.7. Θάνατος διαχειριστή

Κατά το άρθρο 774 α κ εφόσον η εταιρεία λυθεί με το θάνατο ενός από τους εταίρους, ο κληρονόμος του έχει υποχρέωση να το γνωστοποιήσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στους λοιπούς και αν επίκειται κίνδυνος από την αναβολή, να συνεχίσει τη διαχείριση που είχε ανατεθεί στον αποθανόντα, ωσότου ληφθούν τα αναγκαία μέτρα. Με τους ίδιους όρους έχουν και οι λοιποί εταίροι υποχρέωση να συνεχίσουν προσωρινά τη διαχείριση που τους είχε ανατεθεί. Στο διάστημα αυτό η εταιρεία λογίζεται ότι υπάρχει.

Γίνεται δεκτό από τη νομολογία (από την ερμηνεία των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 726, 773, 775 Α.Κ.) ότι η διαχείριση παύει με το θάνατο του διαχειριστή και δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους αυτού. Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός διαχειριστές και πεθάνει ο ένας, η διαχείριση δεν συνεχίζεται από τους υπόλοιπους, αλλά εφαρμόζεται η νόμιμη διαχείριση, μέχρις ότου εκλεγούν νέοι διαχειριστές.

13.8. Δικαιώματα και υποχρεώσεις διαχειριστών

13.8.1. Γενικές αρχές

Το άρθρο 754 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι: Ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαχειριστή, που είναι ταυτόχρονα και εταίρος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 714 έως 723 για την εντολή. Ο εταίρος δεν έχει δικαίωμα να αμειφθεί για τη διαχείριση, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία (παράγραφος 2 άρθρου 754 Α.Κ.). Από τη διάταξη αυτή, λοιπόν, και κατ' αντιδιαστολή προκύπτει ότι μπορεί να υπάρξει συμφωνία χορηγήσεως αμοιβής στον διαχειριστή εταίρο και ακόμα ότι δεν υπάρχει κανένα κώλυμα για τον καθορισμό αμοιβής στο μη εταίρο διαχειριστή.

Όταν υπάρχουν διορισμένοι διαχειριστές της εταιρείας, αποκλείεται η νόμιμη (συλλογική) διαχείριση. Απαγορεύεται στους μη διαχειριστές εταίρους να αναμιχθούν στη διαχείριση της εταιρείας – εάν το πράξουν, ο διαχειριστής μπορεί να ζητήσει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά του αναμιχθέντος (χωρίς να έχει τέτοιο δικαίωμα) στη διαχείριση εταίρου.

13.8.2. Τρόπος ενέργειας των διαχειριστών

Όπως σημειώθηκε και πιο πάνω, στα καταστατικά των προσωπικών εταιριών συνηθίζεται να ορίζονται και οι διαχειριστές. Δηλαδή, με την υπογραφή της εταιρικής συμβάσεως (αρχικό καταστατικό) διορίζεται και το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που θα διοικούν την εταιρεία και που κατά κανόνα είναι εταίροι και μάλιστα μόνον ομόρρυθμοι. Εάν ο διαχειριστής είναι ένας, οι αποφάσεις για τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων λαμβάνονται αποκλειστικά απ' αυτόν. Εάν, όμως, είναι περισσότεροι, οι αποφάσεις λαμβάνονται από όλους μαζί τους διαχειριστές και με βάση την αρχή της πλειοψηφίας. Σε περίπτωση που το καταστατικό δεν ορίζει πως σχηματίζεται η πλειοψηφία, κατά τα άρθρα 748 § 2 και 749 § 2 Α.Κ. η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση το συνολικό αριθμό των διαχειριστών.

Συνήθως, όμως, το καταστατικό ορίζει τον τρόπο ενέργειας των διαχειριστών (όταν αυτοί είναι δυο ή περισσότεροι). Έτσι, μπορεί να ορισθεί ότι οι διαχειριστές

ενεργούν από κοινού πάντοτε ή ότι έχουν το δικαίωμα να ενεργούν και χωριστά ο καθένας, χωρίς τη σύμπραξη του άλλου. Ακόμα μπορεί να ορισθεί ότι έχουν το δικαίωμα οι διαχειριστές να ενεργούν και να δεσμεύουν την εταιρεία ο καθένας μόνος του, αλλά ότι για ορισμένες (συγκεκριμένες) πράξεις θα απαιτείται η σύμπραξη όλων των διαχειριστών ή δυο από τους τρεις διαχειριστές κ.ο.κ. Στην πράξη τέτοιες ρυθμίσεις είναι συνηθισμένες και πολλές φορές λόγω ασάφειας ή ελλειπών διατυπώσεως προκύπτουν σοβαρά ερμηνευτικά προβλήματα και αμφιβολίες που δυσχεραίνουν τις συναλλαγές της εταιρείας. Για το λόγο αυτό, κατά τη σύνταξη του καταστατικού πρέπει να καταβάλλεται ιδιαίτερη προσοχή στη διατύπωση των σχετικών όρων.

Κατά το άρθρο 750 Α.Κ., εάν ορίσθηκαν περισσότεροι από ένα διαχειριστές της εταιρείας, με την έννοια ότι μπορεί και ο καθένας να ενεργεί μόνος, καθένας από τους λοιπούς διαχειριστές εταίρους έχει το δικαίωμα – εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά – να εναντιωθεί στη διενέργεια μιας πράξεως πριν από την τέλεση της. Απέναντι στους τρίτους η εναντίωση έχει ισχύ μόνο αν αυτοί συναλλάχθηκαν γνωρίζοντας την. Σε περιπτώσεις που απαιτείται να ληφθούν επείγοντα μέτρα, ο καθένας από τους διαχειριστές δικαιούται να ενεργεί μόνος χωρίς τη συναίνεση των λοιπών διαχειριστών ή και παρά την εναντίωση κάποιου απ' αυτούς (άρθρο 751 Α.Κ.).

Υποχρέωση διαχειριστή για λογοδοσία. Όπως προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρο 754 § 1 και άρθρα 714-723 περί εντολής) ο εταίρος διαχειριστής ετερόρρυθμης εμπορικής εταιρείας, όταν λήξει η διαχείριση ή και πριν από τη λήξη της αν αυτό ορίζεται στην εταιρική σύμβαση ή συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 762 Α.Κ. υποχρεούται σε λογοδοσία προς τους τρίτους μη διαχειριστές εταίρους. Σε περίπτωση αρνήσεως του μπορεί να εξαναγκασθεί προς τούτο. Αν υπάρχουν πολλοί μη διαχειριστές εταίροι, η προς λογοδοσία υποχρέωση του διαχειριστή εταίρου είναι αδιαίρετη. Δηλαδή, κάθε εταίρος μπορεί να ζητήσει παροχή λογοδοσίας όχι όμως μόνο προς αυτόν, αλλά προς όλους τους μη διαχειριστές εταίρους. Η υποχρέωση του διαχειριστή για λογοδοσία είναι υποχρέωση προκύπτουσα από το νόμο, γιατί αυτός διαχειρίστηκε αλλότριες εν μέρει υποθέσεις και συνίσταται στην ανακοίνωση στους δικαιούχους λογαριασμού με αντιπαράθεση εσόδων – εξόδων. Η υποχρέωση για λογοδοσία υπάρχει και έναντι αποχωρήσαντος εταίρου. Δεν υφίσταται μόνο έναντι των εταίρων που έχουν εγκρίνει τον ισολογισμό, γιατί από την έγκριση του τεκμαίρεται προηγούμενη ενημέρωση των εταίρων με λογοδοσία του διαχειριστή.

13.8.3. Υποκατάσταση διαχειριστή

Έχει επικρατήσει στην πράξη, να περιλαμβάνεται στο καταστατικό όρος που επιτρέπει την υποκατάσταση του διαχειριστή από άλλο πρόσωπο της εκλογής του. Ορίζεται, δηλαδή, ότι ο διαχειριστής, σε περίπτωση κωλύματος του (ασθενείας, απουσίας) θα υποκαθιστάται από συγκεκριμένο πρόσωπο. Ακόμα, ορίζεται ότι ο διαχειριστής δικαιούται να ορίζει με πληρεξούσιο αντικαταστατή του, που θα ασκεί μερικώς ή συνολικώς τις εξουσίες του.

Επειδή στις προσωπικές εταιρίες η σχέση του διαχειριστή με τους εταίρους και το νομικό πρόσωπο της εταιρείας είναι ιδιαιτέρως λεπτή και εμπιστευτική και ακόμα αυστηρά προσωπική, είναι προτιμότερο να αποφεύγονται από την αρχή αυτού του είδους οι ρυθμίσεις. Καλύτερα να ορίζονται δυο διαχειριστές με ευρείες αρμοδιότητες και δικαίωμα να υπογράφουν από κοινού ή μεμονωμένα όλες τις πράξεις της

εταιρείας. Έτσι, σε περίπτωση κωλύματος του ενός, ασκεί ολόκληρη τη διαχείριση, ο άλλος διαχειριστής, που είναι πρόσωπο γνωστό σε όλους τους εταίρους από την αρχή και τοποθετήθηκε στη θέση του, γιατί κρίθηκε ότι συγκεντρώνει την εμπιστοσύνη τους και έχει τα κατάλληλα προς τούτο προσόντα.

13.8.4. Ευθύνη διαχειριστών

Ο διαχειριστής εταίρος ευθύνεται απέναντι στους συνεταίρους του για κάθε πταίσμα, σύμφωνα με τα περί εντολής οριζόμενα στο άρθρο 714 Α.Κ. Αυτή είναι η επικρατούσα άποψη στη θεωρία και τη νομολογία. Την ίδια ευθύνη έχουν και οι εκ του νόμου διαχειριστές. Ο εταίρος που δεν είναι διαχειριστής ευθύνεται μόνο για την επιμέλεια που δείχνει στις δικές του υποθέσεις.

Οι διαχειριστές έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες (εννοείται στους εταίρους που δεν είναι διαχειριστές και συνεπώς δεν παρακολουθούν από κοντά τις εταιρικές υποθέσεις). Αυτό γίνεται, κατά νομολογία, στο τέλος κάθε έτους και φυσικά και στο τέλος της διαχειρίσεως (άρθρο 718 Α.Κ.).

Οι διαχειριστές Ε.Ε. ευθύνονται ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής (άρθρο 20 § 1 Ν. 2523/97)⁷³.

⁷³ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 64-69.

14 Λύση και εκκαθάριση

θέματα κεφαλαίου:

- ☐ Λόγοι επιφέροντες τη λύση
- ☐ Γενικά
- ☐ Λόγοι λύσεως που αφορούν την εταιρεία
- ☐ Λύση της εταιρείας λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας αυτής
- ☐ Λύση με καταγγελία
- ☐ Λύση με απόφαση των εταίρων
- ☐ Λόγοι λύσεως της εταιρείας που αφορούν τους εταίρους
- ☐ Λύση της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου
- ☐ Λύση εταιρείας λόγω απαγορεύσεως εταίρου
- ☐ Λύση της εταιρείας λόγω πτωχεύσεως εταίρου
- ☐ Επίδραση της λύσεως της εταιρείας στις εκκρεμείς συμβάσεις
- ☐ Αναβίωση ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Φορολογικές συνέπειες αναβιώσεως ετερόρρυθμης εταιρείας
- ☐ Εκκαθάριση λυθείσας εταιρείας. Εκκαθαριστές
- ☐ Το στάδιο της εκκαθαρίσεως
- ☐ Διαδικασία εκκαθαρίσεως
- ☐ Εκκαθαριστές
- ☐ Ανάκληση του εκκαθαριστή
- ☐ Αντικατάσταση εκκαθαριστή από το δικαστήριο

14.1. Λόγοι επιφέροντες τη λύση

14.1.1. Γενικά

Στον Εμπορικό Νόμο δεν περιλαμβάνονται οι διατάξεις για τη λύση των προσωπικών εταιρειών. Γι' αυτό γίνεται αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονται στη λύση και την εκκαθάριση των αστικών εταιρειών (άρθρα 765-783).

Στα άρθρα αυτά του Αστικού Κώδικα αναφέρονται ενδεικτικά διάφοροι λόγοι επιφέροντες τη λύση της εταιρείας⁷⁴, που μπορούν αν διακριθούν σε δυο μεγάλες κατηγορίες: Λόγοι λύσεως αφορώντας το νομικό πρόσωπο της εταιρείας και λόγοι λύσεως που αφορούν τους εταίρους. Συνεπώς, είναι επιτρεπτό να περιληφθούν στο καταστατικό και άλλοι λόγοι λύσεως της εταιρείας μη προβλεπόμενοι από το νόμο.

⁷⁴ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση τρίτη, 1994, σελ. 109, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 70, Καραβάς Ν. Κωνσταντίνος, Αρχαί Ελληνικού εμπορικού δικαίου, 1954, σελ. 185, Ρόκας Κ. Νικόλαος, Το δίκαιο των προσωπικών εταιρειών, τόμος δεύτερος, 2001, σελ. 746, Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 73, Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Εμπορικό δίκαιο, 1994, σελ. 132, Σερελέα Γαρυφαλλιά, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, σελ. 208, Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντωνία, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, 1996, σελ. 204, Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος α, 1993, σελ. 74, Πέρδικα Λ. Παναγιώτου, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, 1952, σελ. 520, Αλικάκου Νικολάου- Αλικάκου Δημητρίου, Εμπορικό δίκαιο, 1963, σελ. 43, Παντά Μ.-Καραγιάννης Σ., Οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων, σελ. 206, Μεντή Σπ. Γρηγόρη, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, 1998, σελ. 71, Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, δεύτερη έκδοση, 1985, σελ. 232, Βούτσης Κωνσταντίνος, Γενικό εμπορικό δίκαιο, 2000, σελ. 34.

14.1.2. Λόγοι λύσεως που αφορούν την εταιρεία

Οι αφορώντες το νομικό πρόσωπο της εταιρείας λόγοι λύσεως αυτής αναφέρονται στον Αστικό Κώδικα με την ακόλουθη σειρά:

14.1.2.1. Λύση της εταιρείας λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας αυτής

Το άρθρο 765 Α.Κ. ορίζει ότι η εταιρεία που έχει συσταθεί για ορισμένο χρόνο λύεται μόλις περάσει ο χρόνος αυτός. Η λύση της εταιρείας επέρχεται αυτοδικαίως, με την πάροδο του χρόνου διάρκειας αυτής, χωρίς να είναι αναγκαία κάποια ιδιαίτερη ενέργεια εκ μέρους των εταίρων (λήψη αποφάσεως, σύνταξη εγγράφου ή δημοσίευση κ.λ.π.). Οποσδήποτε, τη λύση της εταιρείας, θα ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθαρίσεως, κατά το οποίο η εταιρεία λογίζεται ότι υπάρχει και λειτουργεί για τις ανάγκες και το σκοπό της εκκαθαρίσεως μόνο. Η λύση της εταιρείας λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας αυτής (αρχικής ή κατόπιν μεταγενέστερης παρατάσεως με τροποποίηση του καταστατικού) δεν επέρχεται, εάν αυτή (η εταιρεία) συνεχίζεται σιωπηρά και ύστερα από την πάροδο της διάρκειας της. Στην περίπτωση αυτή έχουμε σιωπηρή ανανέωση της για αόριστο χρόνο (άρθρο 769Α.Κ.).

14.1.2.2. Λύση με καταγγελία

Κατά τα άρθρα 766-767 του Αστικού Κώδικα, η εταιρεία λύεται με καταγγελία ενός ή περισσότερων μελών της (ομορρυθμών ή ετεορρυθμών) ανεξαρτήτως, μάλιστα, αν είναι ορισμένης ή αόριστης διάρκειας.

Η εταιρεία ορισμένου χρόνου λύεται με καταγγελία εκ μέρους κάποιου ή κάποιων από τους εταίρους της και πριν περάσει ο χρόνος διάρκειας της αν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Αντίθετη συμφωνία που να περιορίζει με προθεσμία ή με άλλο τρόπο το δικαίωμα αυτό της καταγγελίας, που έχει κάθε εταίρος (ομόρρυθμος ή ετεορρυθμος) είναι άκυρη (άρθρο 766 Α.Κ.). Κατά τη νομολογία, η λύση της εταιρείας ορισμένου χρόνου επέρχεται με καταγγελία, ανεξαρτήτως υπάρξεως σπουδαίου λόγου, αλλά ο ακαίρως καταγγείλας ευθύνεται μόνο σε αποζημίωση των λοιπών εταίρων, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος λόγος.

Η εταιρεία αόριστου χρόνου λύεται οποτεδήποτε με καταγγελία οποιουδήποτε εταίρου. Αν ο εταίρος κατάγγειλε την εταιρία άκαιρα και χωρίς σπουδαίο λόγο, που να δικαιολογεί την άκαιρη καταγγελία, ευθύνεται για τη ζημία που προκάλεσε η λύση στους άλλους εταίρους (άρθρο 767 Α.Κ.). Ως εταιρία αόριστου χρόνου θεωρείται και η συσταθείσα για ολόκληρη τη ζωή κάποιου εταίρου (άρθρο 768 Α.Κ.), καθώς και εκείνη, που ενώ συστήθηκε για ορισμένη διάρκεια, συνεχίζεται σιωπηρά και ύστερα από την πάροδο του χρόνου διάρκειας της (άρθρο 769 Α.Κ.).

Η ύπαρξη σπουδαίου λόγου επιτρέποντος την καταγγελία της εταιρείας είναι ζήτημα πραγματικό, που τελικά θα διαπιστώσει το δικαστήριο. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ ως σπουδαίοι λόγοι η αντισυμβατική συμπεριφορά κάποιου εταίρου, όπως η διενέργεια ανταγωνιστικών πράξεων, η κακή πορεία των εργασιών της εταιρείας, οι σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των εταίρων, η αδυναμία κάποιου ή κάποιων εταίρων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους π.χ. λόγω μακράς ασθενείας κ.λ.π.

Στη νομολογία επικράτησε η άποψη ότι η καταγγελία της εταιρείας εκ μέρους ενός ή περισσότερων εταίρων, επιφέρει πάντοτε την άμεση λύση αυτής πριν την

πάροδο του ορισμένου χρόνου διαρκείας της, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη η ύπαρξη ή μη σπουδαίου λόγου. Συνέπεια αυτής της αντιλήψεως είναι ότι η διαπίστωση της συνδρομής ή όχι του σπουδαίου λόγου για τον οποίο έχει γίνει η καταγγελία θα γίνει αργότερα (στο δικαστήριο, όπου θα έχουν προσφύγει εκείνοι που δεν δέχονται την ύπαρξη του σπουδαίου λόγου) και όταν η εταιρεία θα έχει λυθεί. Και αν το δικαστήριο αποφανθεί πως δεν υφίσταται ο σπουδαίος λόγος για τον οποίο λύθηκε η εταιρεία, τότε αυτή αναβιώνει. Γίνεται αμέσως αντιληπτό ποια κατάσταση θα έχει δημιουργηθεί και πόσο δυσκολεύει αυτή η αβεβαιότητα και η ρευστότητα τις συναλλαγές. Για το λόγο αυτό συνηθίζεται να περιλαμβάνεται στα καταστατικά ο όρος πως: «Σε περίπτωση καταγγελίας της εταιρίας από κάποιο εταίρο, αυτή θα συνεχίζεται από τους υπόλοιπους εταίρους. Ο εταίρος που προέβη στην καταγγελία θα αποχωρεί απ' αυτήν, αφού λάβει την αξία της εταιρικής του μερίδας». Επίσης, μπορεί να διατυπώνεται ο σχετικός όρος και ως εξής: «Σε περίπτωση καταγγελίας της εταιρείας από κάποιον εταίρο, οι λοιποί εταίροι θα αποφασίζουν τη λύση της εταιρείας ή τη συνέχιση αυτής μεταξύ τους, αφού καταβάλουν στον καταγγέλλοντα την αξία της εταιρικής του μερίδας, ο οποίος έτσι αποχωρεί από την εταιρεία».

Στη δημοσιότητα που επιβάλουν τα άρθρα 42 επόμενα του Εμπορικού Νόμου πρέπει να υποβληθεί το έγγραφο της καταγγελίας της εταιρείας. Αυτό ορίζει το άρθρο 46 Ε.Ν.⁷⁵.

Τυπικό καταγγελίας⁷⁶

ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΑΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Με την επωνυμία

Γ.Δ. κατοίκου Αθηνών, οδός

ΠΡΟΣ

1. Ε.Ζ. κάτοικο Αθηνών, οδός

2. Π.Ρ. κάτοικο Αθηνών, οδός

Δυνάμει του από ιδιωτικού εγγράφου, συνεστήθη μεταξύ μας ετερόρρυθμος εταιρία με την επωνυμία με σκοπό και διάρκεια και λοιπούς όρους και συμφωνίες αναφερόμενους σ' αυτό, αυτό δε κατεχωρήθη νομίμως στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών την υπ' αύξοντα αριθμό καταχωρήσεως

(Εάν υφίσταται τροποποιήσεις αναφέρονται και αυτές)

Την ως άνω εταιρία για τους κάτωθι νομίμους, αληθείς και σπουδαίους λόγους, οι οποίοι προήλθαν από δική σας αποκλειστική υπαιτιότητα και ειδικότερα:

1) Γιατί

2) Γιατί

3)

ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΩ

από σήμερα και κατόπιν επερχόμενης με την παρούσα καταγγελία λύσεως αυτής σας καλώ όπως εντός 5 ημερών από τη νόμιμο κοινοποίηση της παρούσης, προσέλθετε στο ενταύθα και επί της οδού εταιρικό κατάστημα για να διενεργήσουμε από κοινού κατά το καταστατικό την εκκαθάριση και διανομή της εταιρικής περιουσίας.

⁷⁵ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 73-75

⁷⁶ Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Πρακτική-Τυπικό των εμπορικών εταιριών, δεύτερη έκδοση, 1998, σελ. 55-56

Άμα σας δηλώ ότι επιφυλάσσομαι ρητώς κάθε δικαιώματος μου αποζημιώσεως, ως εκ της επελθούσης από αποκλειστική τους υπαιτιότητα προώρου λύσεως της εταιρείας.

Δικαστικός επιμελητής να επιδώσει την παρούσα προς τους καθ' ων αυτή απευθύνεται εταίρους προς γνώσιν τους και για τις νόμιμες συνέπειες, αντιγράφων δε άμα αυτήν ολόκληρον στην έκθεση επιδόσεως.

Αθήνα.....

Ο καταγγέλων εταίρος

Υπογραφή

14.1.2.3. Λύση με απόφαση των εταίρων

Πριν από το πέρας του χρόνου διάρκειας της εταιρείας, αυτή μπορεί να λυθεί όχι μόνο με καταγγελία εκ μέρους κάποιου ή κάποιων εταίρων, αλλά και με κοινή απόφαση όλων των εταίρων. Το καταστατικό μάλιστα μπορεί να προβλέπει ότι την απόφαση περί λύσεως της εταιρείας παίρνει η πλειοψηφία των εταίρων ή και ένας μόνο εταίρος κατάλληλα εξουσιοδοτούμενος από τους λοιπούς εταίρους. Η συμφωνία των εταίρων για τη λύση της εταιρείας θα γίνει, βέβαια, γραπτώς και το σχετικό έγγραφο θα υποβληθεί στην διαδικασία της δημοσιότητας που ορίζουν τα άρθρα 42, 43, 46 του Εμπορικού Νόμου.

Η συγκέντρωση των εταιρικών μεριδίων σε ένα εταίρο

Στην επιστήμη του εμπορικού δικαίου υποστηρίζεται ότι με τη συγκέντρωση όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα μόνο εταίρο επέρχεται η λύση της εταιρείας (μάλλον η μετατροπή αυτής, ουσιαστικά, σε ατομική επιχείρηση). Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείτε εκκαθάριση και διανομή. Όλες οι πράξεις με τις οποίες έγινε η συγκέντρωση των εταιρικών μεριδίων σε ένα μόνο εταίρο πρέπει κανονικά να δημοσιευθούν στο αρμόδιο πρωτοδικείο, όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις του Εμπορικού Νόμου. Μέχρις ότου εξοφληθούν όλα τα χρέη της εταιρείας, αυτή εξακολουθεί να υπάρχει για τους τρίτους.

Η μετατροπή και η συγχώνευση προσωπικών εταιρειών

Η μετατροπή και η συγχώνευση ετερόρρυθμης εταιρίας σε άλλο τύπο ή μορφή εταιρείας δεν συνιστά νέο νομικό πρόσωπο. Τόσο στην μετατροπή όσο και στη συγχώνευση, η μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενες εταιρείες δεν μπαίνουν στο στάδιο της εκκαθάρισεως και διανομής και συνεπώς δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι επέρχεται λύση αυτών. Αυτά από πλευράς εμπορικού δικαίου. Γιατί από πλευράς φορολογικής νομοθεσίας η παρερχόμενη από συγχώνευση ή μετατροπή εταιρεία θεωρείται, συνήθως, νέο νομικό πρόσωπο. Η παράγραφος 6 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Σ. ορίζει σε τέτοιες περιπτώσεις ή από μετατροπή ή συγχώνευση προερχόμενη εταιρεία δεν συνιστά νέο νομικό πρόσωπο. Κατ' αντιδιαστολή, πρέπει να δεχθούμε, ότι στις υπόλοιπες περιπτώσεις δημιουργείται νέο νομικό πρόσωπο.

 Η πτώχευση της προσωπικής εταιρείας, όπως υποστηρίζεται, δεν επιφέρει τη λύση αυτής. Αυτό δεν προκύπτει ρητά από τη νομοθεσία, αλλά εμμέσως από τη διάταξη του άρθρου 16 του νόμου 635/37, κατά το οποίο η πτωχέυσασα εταιρεία μπορεί να συμβιβαστεί και συνεπώς να αποκατασταθεί.

14.1.3. Λόγοι λύσεως της εταιρείας που αφορούν τους εταίρους

Τα άρθρα 773, 774 και 775 του Αστικού Κώδικα αναφέρουν ότι με το θάνατο την απαγόρευση (νόμιμη ή δικαστική) και την πτώχευση ενός από τους εταίρους η εταιρεία λύεται, εκτός εάν συμφωνήθηκε ότι σε τέτοια περίπτωση αυτή θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων ή μεταξύ αυτών και των κληρονόμων του θανόντος εταίρου. Στο καταστατικό μπορεί αν αναφέρονται και άλλοι σπουδαίοι λόγοι που να επιφέρουν τη λύση της εταιρείας, όπως η παρατεινόμενη πέραν ενός χρονικού ορίου σοβαρή ασθένεια ενός εταίρου η οποία τον εμποδίζει να ανταποκριθεί στις εταιρικές του υποχρεώσεις.

14.1.3.1. Λύση της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου

Η εταιρία λύεται με το θάνατο ενός από τους εταίρους. Μπορεί όμως να συμφωνηθεί ότι η εταιρεία θα συνεχιστεί είτε μεταξύ των λοιπών εταίρων είτε μεταξύ αυτών και των κληρονόμων εκείνου που πέθανε. Η ανηλικότητα των κληρονόμων δεν παραβιάζει το κύρος της συμφωνίας. Αν η εταιρεία λυθεί με το θάνατο ενός από τους εταίρους, ο κληρονόμος του έχει υποχρέωση να το γνωστοποιήσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στους λοιπούς εταίρους και, αν επίκειται κίνδυνος από την αναβολή, να συνεχίσει τη διαχείριση που είχε ανατεθεί σ' εκείνον που πέθανε, ωστόσο ληφθούν τα αναγκαία μέτρα. Με τους ίδιους όρους έχουν και οι λοιποί εταίροι υποχρέωση να συνεχίσουν προσωρινά τη διαχείριση που τους είχε ανατεθεί. Στο διάστημα αυτό η εταιρία λογίζεται ότι υπάρχει (άρθρα 773-774 Α.Κ.).

Αλλά και αν συνεχίζεται η εταιρία μεταξύ των επιζώντων εταίρων ή μεταξύ αυτών και των κληρονόμων του θανόντος, πρέπει να συνταχθεί έγγραφο τροποποιητικό του καταστατικού, στο οποίο αναγράφονται οι μεταβολές – μια των οποίων μπορεί αν είναι η αλλαγή διαχειριστών, αν ο εταίρος που πέθανε ήταν διαχειριστής. Το έγγραφο αυτό θα υποβληθεί στη διαδικασία δημοσιότητας που προβλέπουν τα άρθρα 43, 44, 46 του Εμπορικού Νόμου.

Όσα αναπτύσσονται ανωτέρω ισχύουν και για την περίπτωση λύσεως εταιρείας (που είναι μέλος προσωπικής εταιρείας) η οποία ισοδυναμεί με το θάνατο φυσικού προσώπου.

14.1.3.2. Λύση εταιρείας λόγω απαγορεύσεως εταίρου

Η εταιρεία λύεται με την απαγόρευση (νόμιμη ή δικαστική) ενός από τους εταίρους, εκτός αν συμφωνήθηκε πως σ' αυτήν την περίπτωση η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων (άρθρο 775 Α.Κ.). Εάν ο εταίρος τέθηκε σε απαγόρευση από το δικαστήριο, η λύση της εταιρείας επέρχεται μετά από την τελεσίδικη απόφαση. Τα ανωτέρω ισχύουν τόσο για τον ομόρρυθμο, όσο και για τον ετερόρρυθμο εταίρο, καθώς επίσης - κατά την επικρατούσα γνώμη - και για τον εταίρο που τέθηκε υπό δικαστική αντίληψη.

14.1.3.3. Λύση της εταιρείας λόγω πτωχεύσεως εταίρου

Η εταιρία λύεται με την κήρυξη σε πτώχευση ενός από τους εταίρους (ανεξάρτητα αν είναι ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος), εκτός αν συμφωνήθηκε ότι σε τέτοια περίπτωση η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων (άρθρο 775 Α.Κ.).

14.2. Επίδραση της λύσεως της εταιρείας στις εκκρεμείς συμβάσεις

Η λύση της ετερόρρυθμης εταιρείας δεν συνεπάγεται με τη λύση των υφισταμένων μετ' αυτής συμβάσεων. Οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται «εις ολόκληρον» έκαστος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που νομίμως έχει αναλάβει η εταιρεία και οι δανειστές της εταιρείας δικαιούνται να απαιτήσουν το χρέος αυτής από οποιοδήποτε από τους συνοφειλέτες κατ' αρέσκεια. Η ευθύνη αυτή των ομόρρυθμων εταίρων συνεχίζεται και μετά την λύση της εταιρείας μέχρι πλήρους ικανοποίησης των δανειστών της. Η ευθύνη αυτή παραγράφεται, κατά το άρθρο 64 Ε.Ν., μετά πενταετία και ο χρόνος παραγραφής αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η απαίτηση και όχι από τη λύση της εταιρείας⁷⁷.

14.3. Αναβίωση ετερόρρυθμης εταιρίας

Δεν υπάρχει διάταξη στην κείμενη νομοθεσία, που να αντιμετωπίζει ευθέως το θέμα της αναβίωσης της λυθείσας ετερόρρυθμης εταιρίας, όπως συμβαίνει με τις ανώνυμες εταιρείες. Γι' αυτό γίνεται επίκληση της παραγράφου 2 του άρθρου 784 του Αστικού Κώδικα, κατά την οποία η προσωπικότητα της εταιρείας εξακολουθεί να υπάρχει ωστόσο περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της εκκαθάρισεως. Από την οποία διάταξη συνάγεται πλαγίως, πλην σαφώς, ότι η προσωπική εταιρεία και μετά τη λήξη της χρονολογίας ισχύος της εξακολουθεί να υπάρχει για τις ανάγκες της εκκαθάρισεως. Το ερώτημα που τίθεται είναι αν η προσωπική εταιρεία μπορεί να εξακολουθήσει να υπάρχει (και μετά την παρέλευση της χρονολογίας ισχύος της) και να λειτουργεί πλήρως, σύμφωνα με το καταστατικό της, εφόσον εκδηλωθεί η σύμφωνη προς τούτο γνώμη όλων των εταίρων. Με άλλα λόγια: Αν όλοι οι εταίροι συμφωνήσουν να παρατείνουν τη διάρκεια της εταιρείας πριν τη λήξη της, δεν δημιουργείται κανένα πρόβλημα. Αυτό θα γίνει με σχετική τροποποίηση του καταστατικού της. Αν, όμως, λησμονήθηκε να γίνει η παράταση της διάρκειας της εταιρείας πριν τη λήξη αυτής, επιτρέπεται να γίνει αργότερα; Τυπικά, η απάντηση είναι αρνητική. Και τούτο γιατί δεν υπάρχει διάταξη που να προβλέπει κάτι τέτοιο (δηλαδή, αναβίωση της ετερόρρυθμης εταιρείας που έληξε) - όπως συμβαίνει με τις ανώνυμες εταιρείες.

Επειδή, όμως, η τέτοια εκδοχή - που θα απαιτούσε νέα σύμβαση συστάσεως εταιρείας μετά τη λήξη της παλαιάς - δημιουργεί αναταραχή στην αγορά, η πρακτική διαμόρφωσε δυνατότητες αναβίωσης και της προσωπικής εταιρείας. Έτσι, η νομολογία από μακρού δέχθηκε, ότι σε περίπτωση που έληξε η διάρκεια της εταιρείας, αλλά συνεχίζεται σιωπηρώς (δηλαδή, με τη σιωπηρή συγκατάθεση των εταίρων συνεχίζεται κανονικά τις εργασίες της), μεταβάλλεται αυτή σε «εν τοις πράγμασιν εταιρεία». Επίσης, το Υπουργείο Οικονομικών είχε δεχθεί την εκ των υστέρων (μετά τη λήξη της διάρκειας της εταιρείας) έγγραφη συμφωνία παρατάσεως της ισχύος αυτής και προέβαινε στη χαρτοσήμανση του σχετικού τροποποιητικού, το οποίο στη συνέχεια καταχωρούνταν (δημοσιεύονταν) στα βιβλία εταιρειών του οικείου πρωτοδικείου. Με την παράλληλη γνώμη, λοιπόν, της δικαστηριακής και της διοικητικής νομολογίας καθιερώθηκε ο θεσμός της αναβίωσης της προσωπικής εταιρείας.

⁷⁷ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 76-79

Ρήτρα αυτόματης παρατάσεως της διάρκειας προσωπικής εταιρείας. Προς αποφυγήν της παραπάνω ανωμαλίας, κατά τη σύνταξη του εταιρικού, περιλαμβάνεται σ' αυτό διάταξη αυτόματης παρατάσεως του χρόνου διάρκειας της εταιρείας, σύμφωνα με την οποία, εφόσον δεν εκδηλωθεί αντίθετη γραπτή βούληση των εταίρων, η διάρκεια της εταιρείας θα παρατείνεται αυτόματα μετά τη λήξη της για χρόνο ίσο ή διάφορο εκείνου που είχε ορισθεί αρχικά.

Επειδή η επέλευση κάποιου από τους λόγους που επιφέρουν τη λύση της εταιρείας δεν συνεπάγεται την εξαφάνιση της εταιρείας, αλλά απλώς τη μεταβολή του σκοπού αυτής (που στο εξής είναι ο διακανονισμός των δοσοληψιών της, δηλαδή, η εκκαθάριση της), γίνεται δεκτό ότι η ευρισκόμενη στο στάδιο αυτό εταιρεία μπορεί να αναβιώσει, εφόσον συντρέξουν οι εξής προϋποθέσεις: α) Η συνέχιση να μη αποκλείεται από το λόγο λύσεως της εταιρείας (π.χ. πτώχευση, αδυναμία επιτεύξεως του σκοπού της κ.α.). β) Να υπάρχει συμφωνία όλων των εταίρων για την αναβίωση, εκτός αν στο καταστατικό υπάρχει ρήτρα που επιτρέπει τη λήψη τέτοιας αποφάσεως από την πλειοψηφία των εταίρων. γ) Κατά το χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί αναβιώσεως να μη έχει περατωθεί η διανομή της εταιρικής περιουσίας. δ) Η απόφαση των εταίρων να διατυπωθεί εγγράφως και να δημοσιευθεί νομίμως.

14.4. Φορολογικές συνέπειες αναβιώσεως ετερόρρυθμης εταιρείας

Σύμφωνα με όσα δέχθηκε το Υπουργείο Οικονομικών παλαιότερα, οι ετερόρρυθμες εταιρείες, των οποίων έληξε η διάρκεια, δεν αναγνωρίζονται φορολογικώς από το χρόνο λήξεως αυτών μέχρι τη χρονική στιγμή αναβιώσεως, έστω κι αν αποφασίστηκε ομόφωνα από τους εταίρους η παράταση του χρόνου διάρκειας τους και τηρήθηκαν όλες οι διατυπώσεις της δημοσιότητας που ορίζει ο εμπορικός νόμος. Η άποψη αυτή καταλείπει αμφιβολία όσον αφορά ποιους βαρύνει η φορολογία των κερδών που πραγματοποιήθηκαν από την εταιρεία κατά το μεσοδιάστημα (από τη λήξη μέχρι την αναβίωση αυτής). Όπως προκύπτει, το Υπουργείο Οικονομικών αναγνωρίζει την αναβίωση της προσωπικής εταιρείας, που λύθηκε λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας αυτής – όπως, άλλωστε, κάνει γενικώς, η διοίκηση και η νομολογία⁷⁸.

14.5. Εκκαθάριση λυθείσας εταιρείας. Εκκαθαριστές

14.5.1. Το στάδιο της εκκαθάρισεως

Ο εμπορικός νόμος στο θέμα αυτό - όπως και σε πολλά άλλα - σιωπά. Τούτο, γιατί, περιλαμβάνει ελάχιστες διατάξεις για τις προσωπικές εταιρίες. Έτσι, μόνη πηγή δικαίου για την εκκαθάριση των προσωπικών εταιρειών είναι οι διατάξεις των άρθρων 777 επόμενα του Αστικού Κώδικα. Οι διατάξεις αυτές όμως που αναφέρονται βασικά στις αστικές εταιρίες, πρέπει να εφαρμόζονται με προσοχή στις εμπορικές προσωπικές εταιρίες, γιατί η απόλυτη σ' αυτές προσαρμογή τους δεν είναι δυνατή. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις του Αστικού Κώδικα, αλλά και από τη σχετική νομολογία, προκύπτει ότι τη λύση της εμπορικής προσωπικής εταιρείας δεν είναι υποχρεωτικό να ακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισεως. Αυτό θα συμβεί αν η λυόμενη εταιρεία δεν έχει περιουσία για ρευστοποίηση και διανομή, αν η

⁷⁸ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, Προσωπικές εταιρίες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 102-104

ρευστοποίηση και η εξόφληση των πιστωτών έχει προηγηθεί, οπότε η λύση της εταιρείας συμπίπτει με την τελείωση της.

Από τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα, αλλά και από τις αντίστοιχες περί εκκαθαρίσεως διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες (άρθρα 47α επ. Κ.Ν. 2190/20) και τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (άρθρα 46-50 Ν. 3190/55) προκύπτει ότι με τη λύση της εταιρείας αρχίζει το στάδιο της εκκαθαρίσεως (κατά το οποίο αυτή λογίζεται υπάρχουσα και λειτουργεί μόνο για τις ανάγκες και το σκοπό της εκκαθαρίσεως) και ακολουθεί η διανομή του τυχόν υπολοίπου της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους. Τότε και μόνο ολοκληρώνεται η εκκαθάριση.

Το στάδιο της εκκαθαρίσεως μπορεί να οριστεί ως το χρονικό διάστημα που περικλείεται μεταξύ της λύσεως της εταιρείας και της διανομής στους εταίρους του υπολοίπου της εταιρικής περιουσίας – του υπολοίπου που απέμεινε μετά τη ρευστοποίηση των ενεργητικών στοιχείων, την εξόφληση των δανειστών και την απόδοση των εισφορών.

Κατά το στάδιο της εκκαθαρίσεως και εφόσον ο σκοπός αυτής το απαιτεί, η εταιρεία μπορεί να συνεχίζει τις κερδοσκοπικές πράξεις της – οπωσδήποτε δε θα φέρει σε πέρας – τις αρξάμενες και εκκρεμείς συναλλαγές.

Λύση της εταιρείας και τύχη μισθώσεων

Η λύση της προσωπικής εταιρείας δεν επιφέρει αυτομάτως και τη λύση των μισθώσεων που έχει συνάψει η εταιρεία με τρίτους. Εφόσον αυτή βρίσκεται υπό εκκαθάριση και για όσο χρόνο διανύει το στάδιο της εκκαθαρίσεως, οι υφιστάμενες συμβάσεις μισθώσεως πραγμάτων κ.λ.π. παραμένουν ισχυρές. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία για τις εμπορικές μισθώσεις. Όταν περατωθεί, όμως, το στάδιο της εκκαθαρίσεως, καταλύεται η προσωπικότητα της εταιρείας και έτσι επέρχεται και η λύση των μισθώσεων, αφού δεν υπάρχει πια ο ένας από τους αντισυμβαλλόμενους. Υποκατάσταση στη μισθωτική σχέση των εταίρων δεν είναι δυνατή.

14.5.2. Διαδικασία εκκαθαρίσεως

Τη διαδικασία (τρόπο) εκκαθαρίσεως και τη σειρά, τρόπον τινά, των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι εκκαθαριστές ορίζουν τα άρθρα 779 επ. του Αστικού Κώδικα. Έτσι:

Πρώτα αποδίδονται αυτούσια στους εταίρους τα πράγματα (κινητά ή ακίνητα) που εισφέρθηκαν στην εταιρεία κατά χρήση (αλλά ανήκουν κατά κυριότητα σ' αυτούς).

Στη συνέχεια εξοφλούνται τα κοινά χρέη των εταίρων προς τους τρίτους, δηλαδή, προς τους πιστωτές της εταιρείας (άρθρο 780 § 1 Α.Κ.).

Ακολουθεί η εξόφληση των χρεών που υπάρχουν μεταξύ των εταίρων (άρθρο 780 § 1 Α.Κ.).

Τέλος, επιστρέφονται στους εταίρους οι εισφορές τους. Αν οι εισφορές αυτές είναι σε χρήμα, αποδίδονται, φυσικά, σε χρήμα. Οι εισφορές, όμως, που συνίστανται σε είδος δεν αποδίδονται αυτούσιες (εάν υπάρχουν κατά το χρόνο της διανομής), αλλά καταβάλλεται η αξία σε χρήμα έκαστου αντικειμένου (εισφοράς) που είχε κατά το χρόνο πραγματοποίησεως, δηλαδή κατά το χρόνο της εισφοράς (άρθρο 780 § 2 Α.Κ.). Δεν αποκλείεται αντίθετη συμφωνία κατά τη σύσταση της εταιρικής συμβάσεως, που θα περιληφθεί φυσικά στο καταστατικό, κατά την οποία η απόδοση εισφοράς σε είδος θα γίνει με την τιμή που θα έχει αυτή κατά το χρόνο της διανομής. Αυτός ο όρος, όμως, αποφεύγεται γιατί αποβαίνει σε βάρος των εταίρων εκείνων που οι εισφορές των ήταν σε χρήμα.

Αν η εισφορά συνίσταται σε εργασία ή σε χρήση πράγματος δεν αποδίδεται (άρθρο 780 Α.Κ. § 3). Το ίδιο το πράγμα, βέβαια, αποδίδεται αυτούσιο στην αρχή της εκκαθάρισεως.

Η μετατροπή του ενεργητικού της εταιρείας σε χρήμα για να εξοφληθούν τα εταιρικά χρέη και να αποδοθούν οι εισφορές στους εταίρους γίνεται κατά τις διατάξεις περί πωλήσεως κοινού πράγματος. Το άρθρο 76 του Αστικού Κώδικα, που ορίζει ότι στα νομικά πρόσωπα η εκκαθάριση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δικαστική εκκαθάριση κληρονομιάς, δεν πρέπει να έχει ανάλογη εφαρμογή στις ετερόρρυθμες εταιρείες. Σ' αυτό αρμόζει να εφαρμοστούν και στο στάδιο της εκκαθάρισεως οι διαδικασίες που ακολουθούν οι διαχειριστές της εταιρείας, δηλαδή, αυτές που είναι σύμφωνες με την αντίληψη των συναλλασσομένων (πώληση κοινού πράγματος, χωρίς άλλες διατυπώσεις ή περιορισμούς).

Όταν λυθεί η προσωπική εταιρεία για ένα από τους λόγους που προβλέπει ο νόμος και τελεί υπό εκκαθάριση, δεν δικαιούται ο εταίρος να ασκήσει ατομικώς την εκ του άρθρου 298 εδάφιο α Α.Κ. αξίωση αποζημιώσεως κατ' άλλου εταίρου προς αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε στην εταιρική περιουσία από τη συμπεριφορά του δεύτερου. Η αξίωση αυτή ασκείται μόνο από την εταιρεία μέσω του εκκαθαριστή της.

14.5.3. Εκκαθαριστές

Αφού λυθεί η εταιρεία, η εκκαθάριση –αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο– ενεργείται από όλους τους εταίρους μαζί ή από εκκαθαριστή που έχει διορισθεί με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων (άρθρο 778 Α.Κ.). Στην πράξη συνηθίζεται να ορίζεται ο διαχειριστής (ή οι διαχειριστές) στο καταστατικό – κάτι που σημαίνει συμφωνία όλων των εταίρων τη στιγμή της καταρτίσεως της εταιρικής συμβάσεως. Αν δεν ορίσθηκαν στο καταστατικό οι εκκαθαριστές, αυτό μπορεί να γίνει πάλι με συμφωνία όλων των εταίρων κατά τη λύση της εταιρείας. Αν ούτε αυτό έγινε, τότε την εκκαθάριση αναλαμβάνουν όλοι οι εταίροι μαζί. Σε περίπτωση διαφωνίας, διορίζεται εκκαθαριστής (ή αντικαθίσταται αυτός που έχει ορισθεί) από το δικαστήριο με αίτηση ενός από τους εταίρους και η αντικατάσταση γίνεται μόνο για σπουδαίους λόγους (άρθρο 778 Α.Κ.).

Από τη στιγμή που λύθηκε η εταιρεία, παύει η εξουσία των διαχειριστών. Η διαχείριση της εταιρείας περιέρχεται στους εκκαθαριστές, οι οποίοι θα διενεργήσουν όλες τις απαραίτητες πράξεις μέχρι πέρας της εκκαθάρισεως και διανομής της εταιρικής περιουσίας.

Ως εκκαθαριστές μπορούν να διορισθούν εταίροι, αλλά και τρίτοι (μη εταίροι). Το σύννηθες, βέβαια, είναι να διορίζονται οι εκκαθαριστές από τους εταίρους και μάλιστα στους ομόρρυθμους. Ωστόσο, δεν απαγορεύεται η ανάμιξη του ετερόρρυθμου εταίρου ή και τρίτου προσώπου στην εκκαθάριση, ιδίως αν ο διορισμός των εκκαθαριστών γίνεται από το δικαστήριο.

14.5.4. Ανάκληση του εκκαθαριστή

Χωρεί οποτεδήποτε με ομόφωνη απόφαση των λοιπών εταίρων και με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σπουδαίος προς τούτο λόγος (ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 752 Α.Κ. που ρυθμίζει την ανάκληση του διαχειριστή).

Ανακαλείται, κατά τον ίδιο τρόπο, και ο διορισμένος από το δικαστήριο εκκαθαριστής.

14.5.5. Αντικατάσταση εκκαθαριστή από το δικαστήριο

Επί πτωχεύσεως εκκαθαριστή, παύει η εξουσία του και εφόσον το καταστατικό δεν προβλέπει αντικαταστάτη, αυτός ορίζεται από το δικαστήριο (Μονομελές Πρωτοδικείο). Καθένας, που έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο μια τέτοια ενέργεια⁷⁹.

⁷⁹ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 82-85.

15 Ετερόρρυθμη Εταιρία κατά μετοχές

θέματα κεφαλαίου:

- Γενικά
- Σύσταση της εταιρείας
- Ακυρότητα της εταιρείας
- Δημοσιότητα
- Διαχείριση
- Ισολογισμός
- Έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές

15.1. Γενικά

Η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία αναφέρεται στο άρθρο 38 του Εμπορικού Νόμου⁸⁰ ως παραλλαγή της απλής ετερόρρυθμης εταιρίας, χωρίς να διαφοροποιείται από την τελευταία παρά μόνο στο ότι το κεφάλαιο της διαιρείται σε μερίδια.

Όπως στην απλή ετερόρρυθμη, έτσι και στην κατά μετοχές τέτοια εταιρεία υπάρχουν οι ομόρρυθμοι (ένας ή περισσότεροι) και οι ετερόρρυθμοι εταίροι. Οι πρώτοι ευθύνονται «εις ολόκληρον» και απεριόριστως, ενώ οι δεύτεροι μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους⁸¹. Η μόνη διαφορά, λοιπόν, είναι η διαίρεση του κεφαλαίου που έχουν εισφέρει οι ετερόρρυθμοι εταίροι σε μετοχές και κατά τούτο αυτοί μοιάζουν προς τους μετόχους των ανωνύμων εταιριών⁸². Έτσι, υποστηρίζεται ότι στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρία για μεν τους ομόρρυθμους εταίρους εφαρμόζονται οι ισχύουσες περί εμπορικών προσωπικών εταιρειών διατάξεις για δε τους ετερόρρυθμους οι διατάξεις που αφορούν τις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Θα ήταν πράγματι πολύ ενδιαφέρον να είχαν ασχοληθεί τα δικαστήρια με την πολύ δύσκολη αυτή διάκριση, αλλά αυτό δεν έγινε μέχρι σήμερα, γιατί η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία ήταν ανέκαθεν στη χώρα μας εκτός πρακτικής σπουδαιότητας⁸³. Δεν κατάφερε ποτέ να κερδίσει την εμπιστοσύνη και το ενδιαφέρον των συναλλασσομένων, γι' αυτό και δεν έγινε αισθητή η έλλειψη ειδικών διατάξεων⁸⁴ γι' αυτήν ούτε παράχθηκε σχετική νομολογία.

Η μόνη πηγή δικαίου για τις κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρείες ήταν μέχρι πρόσφατα, όπως προαναφέρθηκε, το άρθρο 38 του Εμπορικού Νόμου. Αλλά με το

⁸⁰ Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδας, Το δίκαιο των εταιριών, τόμος πρώτος, 1965, σελ. 94, Λεβαντής Φ. Ελευθέριος, Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών, τόμος πρώτος, 1985, σελ. 296, Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδας, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, τόμος πρώτος, 1985, σελ. 123, Καούνης Π. Δικαίος, Η λογιστική στις εταιρικές επιχειρήσεις, 1990, σελ. 21, Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Λογιστική εμπορικών εταιριών και βιομηχανική, τόμος β, σελ. 12, Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Νομοθετήματα για τις εταιρίες, 1990, σελ. 41.

⁸¹ Σερελέα Γαρυφαλλιά, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, σελ. 219.

⁸² Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Εμπορικό δίκαιο, 1961, σελ. 82, Κορρές Μ. Γεώργιος – Δρακόπουλος Κ. Στυλιανός, Χρηματοοικονομική ανάλυση & διοίκηση παραγωγής, 1999, σελ. 20, Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, Εμπορικό δίκαιο, 1994, σελ. 137, Τσακλάγκανος Α. Άγγελος, Εισαγωγή στην οικονομική των επιχειρήσεων, σελ. 57.

⁸³ Αλεξόπουλος Π. Κίμων, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, σελ. 179, Καρδακάρης Ν. Κωνσταντίνος, Λογιστική εμπορικών εταιριών, σελ. 128.

⁸⁴ Υ.Ε.Π.Θ., Λογιστική εταιρειών, Τ.Ε.Ε., 2002, σελ. 52.

άρθρο 16 του Π.Δ. 419/86⁸⁵ (προσαρμογή της περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης νομοθεσίας στις οδηγίες 1η και 4η της Ε.Ο.Κ.) προστέθηκε το άρθρο 50α στο Ν.3190/55⁸⁶, που επεκτείνει την εφαρμογή πολλών διατάξεων του νόμου αυτού και στις ετερόρρυθμες, κατά μετοχές εταιρείες.

15.2. Σύσταση της εταιρείας

Η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία μπορεί να συσταθεί με συμβολαιογραφικό, αλλά και με ιδιωτικό έγγραφο. Επίσης, δεν απαιτείται για τη σύσταση της άδεια κάποιας δημόσιας αρχής.

Στην επωνυμία της κατά μετοχές ετερόρρυθμης εταιρείας δεν επιτρέπεται να περιληφθούν και ονόματα ετερόρρυθμων εταίρων. Αυτοί οι τελευταίοι δεν έχουν, επίσης, το δικαίωμα να ορισθούν διαχειριστές της εταιρείας.

Η καταχώρηση των ετερορρυθμών κατά μετοχές εταιρειών προβλέπεται να γίνεται στο μητρώο Ε.Π.Ε. του οικείου πρωτοδικείου⁸⁷.

15.3. Ακυρότητα της εταιρείας

Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 50 του Ν.3190/20 (που προστέθηκε με το άρθρο 16 του Π.Δ. 419/86⁸⁸) η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνο εάν:

- ◆ συστήθηκε κατά παράβαση της καθιερωμένης από το νόμο διαδικασίας,
- ◆ ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη,
- ◆ διαπιστωθεί ότι στο συστατικό έγγραφο υπάρχουν ελλείψεις σχετικές με την επωνυμία της εταιρείας, τις εισφορές, το ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου ή το σκοπό της εταιρείας, και
- ◆ όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

Η αγωγή ασκείται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και απευθύνεται κατά της εταιρείας. Το δικαστήριο που απαγγέλλει την ακυρότητα διορίζει με την ίδια απόφαση και τους εκκαθαριστές.

15.4. Δημοσιότητα

Αντίγραφο της εταιρικής συμβάσεως κατατίθεται με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και υποχρεωτικά από το συμβολαιογράφο, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτιση της, στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της Εταιρείας. Ο Γραμματέας καταχωρίζει την εταιρική σύμβαση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης⁸⁹.

⁸⁵ Ηλιοκαυτού Ι. Δημήτρη-Ηλιοκαυτού Δ. Χριστίνας, Πρακτικός οδηγός εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, 1997, σελ. 425.

⁸⁶ Μιχαλόπουλος Ν. Γεώργιος, Δίκαιο εταιριών, σελ. 537, Μιχαλόπουλος Ν. Γεώργιος-Σωτηρόπουλος Δ. Γεώργιος, Εταιρία περιορισμένης ευθύνης, 2001, σελ. 56.

⁸⁷ Λεβαντή Φ. Ελευθερίου-Γρηγοράκου Γ. Θεοδώρου, Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών, τόμος πέμπτος, 1990, σελ. 2182.

⁸⁸ Σκαλίδης Γ. Λευτέρης, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, 1993, σελ. 240, Λεβαντή Φ. Ελευθερίου, Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών, τόμος πρώτος, 1990, σελ. 42.

⁸⁹ Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντωνία, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, 1996, σελ. 213.

Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και με δαπάνες της ενδιαφερόμενης Εταιρείας, δημοσιεύεται, στο τεύχος Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ανακοίνωση για την καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης των πράξεων και των στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Κατ' εξαίρεση οι αρχικές και τροποποιημένες από τη συνέλευση των εταίρων ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, εκτός από το προσάρτημα, καθώς και το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, δημοσιεύονται στο σύνολο τους είκοσι (20) ημέρες τουλάχιστον πριν από την συνεδρίαση της συνέλευσης και, σε περίπτωση τροποποίησης τους, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από αυτή.

15.5. Διαχείριση

Η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρία διοικείται από ένα ή περισσότερους διαχειριστές που μπορεί να είναι μέλη ομόρρυθμα ή και μη μέλη της εταιρείας. Οι διαχειριστές ορίζονται στο καταστατικό ή στη συνέλευση των εταίρων και στο διορισμό τους πρέπει να αναφέρεται αν αυτοί δεσμεύουν την εταιρεία όταν ενεργούν μεμονωμένα ή από κοινού. Η απόφαση διορισμού τους είναι από τις πράξεις που υποβάλλονται στη δημοσιότητα του νόμου. Στην δημοσιότητα αυτή υποβάλλεται, επίσης, ή με οποιοδήποτε τρόπο λήξης της διαχειρίσεως ως προς ένα ή περισσότερους διαχειριστές. Ελάττωμα ως προς τον διορισμό των διαχειριστών δεν αντιτάσσεται στους καλόπιστους τρίτους, εφόσον τηρήθηκαν οι σχετικές με το διορισμό τους διατυπώσεις και δημοσιότητας.

Οι διαχειριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και ενεργούν στο όνομα της κάθε πράξη που καλύπτεται από το σκοπό αυτής. Και γενικά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διαχείρισεως των άρθρων 17-18 του Ν. 3190/55 (σύμφωνα με το άρθρο 50α του νόμου αυτού).

15.6. Ισολογισμός

Σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας (ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων, προσάρτημα⁹⁰) να σημειωθεί ότι αυτές καταρτίζονται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρίες. Αναλογική εφαρμογή των αντιστοιχών διατάξεων που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρείες έχουμε και προκειμένου περί της καταρτίσεως της εκθέσεως των διαχειριστών και της δημοσιότητας όλων των παραπάνω καταστάσεων και εκθέσεων.

Επίσης, και για τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων ισχύουν όσα και στις ανώνυμες εταιρείες και Ε.Π.Ε. (επιταγή άρθρου 50α Ν. 3190/55)⁹¹.

15.7. Έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές

Υποχρέωση χρησιμοποίησεως Ορκωτών Ελεγκτών έχουν: α) Οι κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρείες (άρθρο 7 § 1 Ν. 1882/90) και β) Οι ομόρρυθμες και

⁹⁰ Σαρσέντη Ν. Βασιλείου-Παπαναστασάτου Σπ. Αναστάσιου, Λογιστική εταιριών, 1993, σελ. 379-380.

⁹¹ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση τρίτη, 1994, σελ. 111-113.

ετερόρρυθμες εταιρείες, των οποίων όλοι οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι τους είναι Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. – πάντοτε, βέβαια, με την προϋπόθεση ότι υπερβαίνουν τα κριτήρια του άρθρου 42α § 6 του Κ.Ν. 2190/20 (κύκλου εργασιών, σύνολο ενεργητικού, αριθμός απασχολουμένων). Η υπ' αριθ. 280/2314/16.12.1996 γνωμάτευση του ΕΣΥΛ είναι πολύ κατατοπιστική:

«1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ τ. Α 43/23.3.1990), υποχρέωση να εφαρμόζουν πλήρως το ΕΓΛΣ, συμπεριλαμβανομένων και των λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής, έχουν οι ανώνυμες εταιρείες, οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και οι κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρίες, «οι οποίες, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, υποχρεούνται αν επιλέγουν τους ελεγκτές τους από τους ορκωτούς λογιστές» (ελεγκτές). Η υποχρέωση αυτή, της επιλογής των ελεγκτών από ορκωτούς λογιστές – ελεγκτές, με μεταγενέστερες διατάξεις (άρθρο 2 Π.Δ. 326/1994, ΦΕΚ τ. Α 174/24.10.1994) επεξετάθη και στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες οι οποίες, αφενός υπερβαίνουν τα εκάστοτε ισχύοντα όρια του άρθρου 42α παρ. 6 κωδ. Ν. 2190/1920, αφετέρου όλοι οι απεριόριστοι ευθυνόμενοι εταίροι τους είναι:

- είτε Α.Ε., Ε.Π.Ε. και κατά μετοχές ετερόρρυθμες ή εταιρείες διεπόμενες από το δίκαιο κράτους μέλους της Ε.Ε. με νομικό τύπο ανάλογο των προαναφερθέντων.
- είτε ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρίες των οποίων όλοι οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι τους είναι Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρείες.

2. Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι, υποχρέωση να εφαρμόζουν και τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής του ΕΓΛΣ, έχουν μόνο οι επιχειρήσεις που φέρουν έναν από τους προαναφερθέντες τύπους εταιρίας και επιπροσθέτως υποχρεούνται να επιλέγουν τους ελεγκτές γιατί υπερβαίνουν τα εκάστοτε ισχύοντα όρια του άρθρου 42α παρ. 6 κωδ. Ν. 2190/1920. Αντίθετα, οι εταιρείες που δεν υπερβαίνουν τα όρια αυτά, αλλά υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο των ορκωτών λογιστών – ελεγκτών και άλλες ειδικές διατάξεις, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής του ΕΓΛΣ.

Επίσης, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής και οι επιχειρήσεις που δεν έχουν έναν από τους προαναφερθέντες (ανωτ. περ. 1) νομικούς τύπους εταιρείας, ανεξάρτητα από το εάν υπερβαίνουν ή όχι τα εκάστοτε όρια του άρθρου 42α παρ. 6 κωδ. Ν. 2190/1920.

3. Για την ελάφρυνση των υποχρεώσεων των εταιριών που δεν υπερβαίνουν το εκάστοτε προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 42α παρ. 6 κωδ. Ν. 2190/1920 ύψους κύκλου εργασιών, αλλά υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο των ορκωτών λογιστών – ελεγκτών γιατί υπερβαίνουν τα δυο άλλα κριτήρια των διατάξεων αυτών, γίνεται δεκτό οι εταιρείες αυτές να ενημερώνουν τους λογαριασμούς την Αναλυτικής Λογιστικής σε ετήσια βάση και να υπολογίζουν το κόστος και τα καθ' είδος αποτελέσματα στο τέλος κάθε χρήσεως»⁹².

⁹² Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδη, Προσωπικές εταιρείες – Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες, έκδοση πέμπτη, 1999, σελ. 107-114, Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, 1989, σελ. 111-113.

1 ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Σύσταση ετερόρρυθμης εταιρίας ορισμένου χρόνου

No 1. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

No 2. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

No 3. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

No 4. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

No 5. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

No 6. Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

β. Κωδικοποίηση καταστατικού ετερόρρυθμης εταιρίας

No 7. Υπόδειγμα κωδικοποίησης καταστατικού Ε.Ε.

2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Μεταβίβαση εταιρικής μερίδας και ιδιότητας

No 8. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

No 9. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αποχώρησης εταίρου και πρόσληψης νέου εταίρου

No 10. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αποχώρησης εταίρου

β. Αύξηση κεφαλαίου, πρόσληψη εταίρων, κωδικοποίηση καταστατικού

No 11. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αύξησης κεφαλαίου, πρόσληψης νέου εταίρου. Κωδικοποίηση καταστατικού

γ. Μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου

No 12. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

No 13. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

No 14. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

No 15. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας με σύσταση γονικής παροχής και δωρεάς

δ. Μεταφορά έδρας

No 16. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταφοράς έδρας

ε. Τροποποίηση ποσοστού συμμετοχής

No 17. Υπόδειγμα τροποποίησης ως προς το ποσοστό συμμετοχής εταίρου

στ. Παράταση διάρκειας

No 18. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω παράτασης διάρκειας

ζ. Παράταση διάρκειας, αύξηση εταιρικού κεφαλαίου

No 19. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω παράτασης διάρκειας και αύξησης κεφαλαίου

η. Μετατροπή ετερορρυθμών μελών σε ομόρρυθμα

No 20. Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μετατροπής ετερορρυθμών σε ομόρρυθμα μέλη και της Ε.Ε. σε Ο.Ε.

No 21. Υπόδειγμα τροποποίησης επωνυμίας

3 ΛΥΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Λύση με απόφαση των εταίρων

No 22. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

No 23. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

No 24. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

No 25. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

No 26. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

No 27. Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

β. Λύση ετερόρρυθμης εταιρίας λόγω θανάτου

No 28. Υπόδειγμα δήλωσης λύσης Ε.Ε. λόγω θανάτου εταίρου

No 29. Υπόδειγμα μετατροπής (μετά από θάνατο) Ε.Ε. σε Ο.Ε.

4 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Μετατροπή ετερόρρυθμης σε ομόρρυθμη εταιρία

No 30. Υπόδειγμα μετατροπής Ε.Ε. σε Ο.Ε., με αλλαγή επωνυμίας

Παράρτημα

θέματα παραρτήματος:

- ☐ Σύσταση ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Τροποποίηση ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Λύση ετερόρρυθμης εταιρίας
- ☐ Μετατροπή ετερόρρυθμης εταιρίας

1 ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Σύσταση ετερόρρυθμης εταιρίας ορισμένου χρόνου

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 1

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στην σήμερα την του έτους , οι διά του παρόντος συμβαλλόμενοι:

1) , του , ιθαγένειας , επαγγέλματος , γεννημένος το έτος , κάτοικος , οδός αριθμός , κάτοχος του υπ' αριθ. Δ.Α.Τ. του Αστυν. Τμήματ. με Α. Φ. Μ , ως ομόρρυθμος εταίρος και

2) , του , ιθαγένειας , επαγγέλματος , γεννημένος το έτος , κάτοικος , οδός αριθμός , κάτοχος του υπ' αριθ. Δ.Α.Τ. του Αστυν. Τμήματ. με Α. Φ. Μ , ως ετερόρρυθμος εταίρος, συνεφώνησαν, συνομολόγησαν και συναποδέχτηκαν την σύσταση ετερορρύθμου εταιρίας η οποία θα διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΕΔΡΑ – ΣΚΟΠΟΣ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Άρθρο 1 Επωνυμία

1. Συνιστάται με το παρόν ετερόρρυθμος εταιρία με την επωνυμία⁹³ «.....και ΣΙΑ Ε.Ε.» και με διακριτικό τίτλο «.....» .

⁹³ Δεν επιτρέπεται να τεθεί στην επωνυμία το όνομα ετερορρύθμου εταίρου .

2. Για τις σχέσεις της με το εξωτερικό η εταιρία θα χρησιμοποιεί την πιο πάνω επωνυμία και τον διακριτικό τίτλο σε πιστή μετάφραση στην Αγγλική.

Έδρα

1. Ως έδρα της εταιρίας ορίζεται ο Δήμος, οδός αριθμός

2. Η εταιρία με ομόφωνη απόφαση των εταίρων της, μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, γραφεία, αντιπροσωπείες της εταιρίας στην ίδια ή άλλη πόλη της Ελλάδας ή στο εξωτερικό, ακολουθούσα τη διαδικασία που ορίζει ο Κ.Β.Σ.

Άρθρο 3

Σκοπός

Σκοπός της εταιρίας είναι:

α) Παραγωγή θεατρικών, κινηματογραφικών, τηλεοπτικών , μουσικών κ.λ.π. έργων.

β) Οργάνωση μουσικών συναυλιών .

γ) Εκμετάλλευση πνευματικών και καλλιτεχνικών δικαιωμάτων επί δίσκων μουσικής, κασετών, CD, βιντεοκασετών και συναφών υλικών.

δ) Άλλες συναφείς εργασίες.

ε) Η συνεργασία με παρεμφερείς εταιρίες ή καλλιτέχνες του εσωτερικού και του εξωτερικού για τους ανωτέρω σκοπούς. Προς τους ανωτέρω σκοπούς η εταιρία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία ή γραφεία στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή και να αντιπροσωπεύει αλλοδαπές εταιρίες οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό.

Άρθρο 4

Διάρκεια

1. Η διάρκεια της εταιρίας ορίζεταικαι αρχίζει από και με τη νόμιμη σύσταση αυτής.

2. Συμφωνείται όμως ότι η κατά την προηγούμενη παράγραφο διάρκεια αυτής της Εταιρίας παρατείνεται αυτοδικαίως για ίσο χρόνο εφ'άπαξ η κατ'εξακολουθήση, εφ'όσον οποιοσδήποτε από τους εταίρους δεν ήθελε να δηλώσει την περί του αντιθέτου βούλησή του με εξώδικη έγγραφη δήλωσή του, που να έχει κοινοποιηθεί νόμιμα προς τους άλλους εταίρους, έξη (6) τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της πιο πάνω συμφωνημένης διάρκειας.

ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 5

Εταιρικό Κεφάλαιο – Εισφορές

1. Το κεφάλαιο της Εταιρίας ορίζεται στο ποσό των Ευρώ μετρητοίς.

2. Για το σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου έγιναν οι ακόλουθες εισφορές των εταιριών:

α) Η.....του.....κατέλαβε..... Ευρω σε μετρητά και συμμετέχει με ποσοστό% επί του συνόλου.

β) Οτου.....κατέλαβε..... Ευρω σε μετρητά και συμμετέχει με ποσοστό% επί του συνόλου.

Άρθρο 6 **Μετάβαση εταιρικής μερίδας**

Η μετάβαση της μερίδας ενός εταίρου σε πρόσωπο εκτός της εταιρίας επιτρέπεται μόνο με την σύμφωνη έγγραφη συμφωνία και του πλειοψηφούντος εταίρου .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ **ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ**

Άρθρο 7 **Διαχείριση – εκπροσώπηση**

1) Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας ορίζεται διά του παρόντος ο ομόρρυθμος εταίρος⁹⁴

Ο Διαχειριστής έχει την διοίκηση και διαχείριση της εταιρίας , είναι δε αρμόδιος να αποφασίζει επί πάσης υποθέσεως που θα αφορά την διοίκηση και την διαχείριση της περιουσίας αυτής , αποφασίζει επί πάντων εν γένει των ζητημάτων του εταιρικού σκοπού , εκπροσωπεί την Εταιρία σε όλες τις συναλλαγές αυτής και δεσμεύει την εταιρία θέτοντας την υπογραφή του κάτωθι της εταιρικής επωνυμίας και ειδικότερα :

Ο διαχειριστής ή πρόσωπο οριζόμενο από αυτόν , υπάλληλος ή μη , της εταιρίας έχει τα εξής καθήκοντα :

α) Εκπροσωπεί την Εταιρία ενώπιον όλων των Δικαστηρίων Ελληνικών και Αλλοδαπών , παντός βαθμού και δικαιοδοσίας και αυτού τούτου του Αρειού Πάγου , του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου , ως και πάσης άλλης δημόσιας , δημοτικής , κοινοτικής αρχής και παντός Οργανισμού ή Νομικού προσώπου δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου .

β) Αντιπροσωπεύει την εταιρία ενώπιον πάσης Τελωνειακής Αρχής .

γ) Παραλαμβάνει και μεταβιβάζει δι' οπισθογραφήσεως ή κατά πάντα έτερον τρόπον φορτωτικές και εξοφλεί εκδιδόμενες τοιαύτας επ' ονόματι της Εταιρίας .

δ) Υπογράφει κάθε έγγραφο ή δήλωση η οποία εξυπηρετεί τις ανάγκες της εταιρίας και εν γένει είναι επιφορτισμένος με την επιμέλεια της εταιρικής περιουσίας για την οποία δύναται να λαμβάνει οιαδήποτε συντηρητικά μέτρα , εκτάκτως προς εξασφάλιση των συμφερόντων της εταιρίας .

ε) Εισπράττει τα εις την εταιρία οφειλόμενα παρ' οιοδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού ή Δημοσίου Δικαίου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και των Τραπεζών .

στ) Δέχεται , επάγεται , αντεπάγεται και δίδει τους για την εταιρία επιβαλλόμενους όρους .

ζ) Παραλαμβάνει δέματα αλληλογραφίας , επιταγές , συστημένες επιστολές και αντικείμενα , έγγραφα κ.τ.λ. .

η) Ενεργεί αγοράς και πωλήσεις εμπορευμάτων τοις μετρητοίς και επί πιστώσει και εισπράττει το τίμημα της πωλήσεως εμπορευμάτων .

⁹⁴ Γνωστή είναι η απαγόρευση ανάμειξης του ετερορρυθμού εταίρου στην εκπροσώπηση της εταιρίας , που εάν όμως συμβεί , επιφέρει απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη του για τα εταιρικά χρέη .

θ) Καταρτίζει και υπογράφει συμβάσεις ανοιγμάτων πιστώσεων δι' εισαγωγάς εκ του εξωτερικού **ι)** Καταρτίζει και υπογράφει συμβάσεις ανεκκλήτων πιστώσεων , δι' εισαγωγάς εκ του εξωτερικού και δι' εξαγωγάς εις το εξωτερικό .

ια) Διορίζει και παύει το πάσης φύσεως και κατηγορίας προσωπικό . Κανονίζει τις αμοιβές , την δικαιοδοσία και τις υποχρεώσεις ενός εκάστου υπαλλήλου ή εργατοτεχνίτου .

ιβ) Κανονίζει τις αμοιβές των επιφορτιζομένων με ειδική υπηρεσία ή εντολή .

ιγ) Ενεργεί καταθέσεις μετρητών σε Τράπεζες και αναλήψεις εκ των λογαριασμών καταθέσεων , καθώς επίσης και προεξοφλήσεις συναλλαγματικών και γραμματίων και προκαταβολές .

ιδ) Διορίζει πληρεξουσίους δικηγόρους της εταιρίας και παρέχει σ' αυτούς την δέουσα δικαστική πληρεξουσιότητα .

ιε) Κλείνει του λογαριασμούς και καταρτίζει τον εκάστοτε ισολογισμό της εταιρίας .

2) Ο διαχειριστής επίσης :

α) Αποφασίζει την ίδρυση και κατάργηση υποκαταστημάτων , γραφείων και αντιπροσωπειών .

β) Προσδιορίζει τις δαπάνες εν γένει της εταιρίας .

γ) Αποκτά , συνιστά ή μεταβιβάζει εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων και κινητών .

δ) Αποφασίζει την απόκτηση των απαιτήτων για την επιχείρηση ακινήτων και κινητών και συνομολογεί αγορές , πωλήσεις , ανταλλαγές , υποθηκεύσεις , ενεχυριάσεις , μισθώσεις και εκμισθώσεις ακινήτων και κινητών , την κτήση και απαλλοτρίωση διαφόρων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της εταιρίας .

ε) Χορηγεί πιστώσεις , προσδιορίζοντας το ύψος αυτών .

στ) Λαμβάνει πιστώσεις και συνάπτει συμβάσεις δια την λήψη δανείων και πιστώσεων δι' ανοικτού λογαριασμού και παρέχει ασφαλείας επί της περιουσίας της εταιρίας .

ζ) Παρέχει εγγυήσεις δια την Εταιρία και προς οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο .

η) Παρέχει εγγυήσεις υπέρ οιοδήποτε τρίτου προσώπου μετά του οποίου η Εταιρία συναλλάσσεται και εφ' όσον κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο προς ευόδωση του εταιρικού σκοπού .

θ) Εκδίδει , αποδέχεται και οπισθογράφει γράμματα , συναλλαγματικές και επιταγές προς τρίτους .

ι) Τοποθετεί την περιουσία της εταιρίας .

ια) Αποφασίζει την έκταση των εργασιών της Εταιρίας και γενικώς καθορίζει την εμπορική πολιτική αυτής .

ιβ) Εκχωρεί απαιτήσεις της εταιρίας και αποδέχεται την εκχώρηση άλλων τοιούτων και εν γένει αναλαμβάνει πάσαν δια την εταιρία υποχρέωση .

ιγ) Προσδιορίζει εκάστοτε την χρήση των διαθεσίμων κεφαλαίων .

ιδ) Παρέχει γενική ή ειδική πληρεξουσιότητα προς τρίτους δικηγόρους ή όχι , να εκπροσωπούν την εταιρία .

Η ανωτέρω απαρίθμηση είναι απλώς ενδεικτική και όχι περιοριστική .

3. α) Ο διαχειριστής ή ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού εκπροσωπούν την εταιρία σε κάθε συναλλαγή αυτής .

β) Η εταιρία αναλαμβάνει υποχρεώσεις και δεσμεύσεις έναντι κάθε τρίτου με την υπογραφή του ως άνω διαχειριστή που τίθεται κάτω από την εταιρική επωνυμία .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Άρθρο 9 **Ισολογισμός – κέρδη και ζημίες**

1. Στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους συντάσσεται απογραφή και ισολογισμός και κλείνουν τα βιβλία της εταιρίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.

2. Οι εταίροι συμμετέχουν στα αποτελέσματα της χρήσεως (κέρδη και ζημίες) ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία , δηλαδή κατά% η και κατά% ο

3. Με κοινή συμφωνία των εταίρων επιτρέπεται η διανομή κερδών και πριν το τέλος της χρήσεως . Με βάση αυτή τη συμφωνία , κάθε εταίρος δικαιούται να προβαίνει σε απολήψεις κατά μήνα , έναντι κερδών που του αναλογούν και μέχρι του μισού των πιθανών κερδών της χρήσεως συνολικά .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ **ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ**

Άρθρο 10 **Λύση της εταιρίας**

1. Η εταιρία λύεται με την πάροδο του χρόνου διαρκείας αυτής (αρχικού ή κατά παράταση) . Παρατείνεται , όμως , αυτοδικαίως , η διάρκεια αυτής για μια πενταετία από της λήξεως της , κάθε φορά , εάν ενενήντα (90) ημέρες πριν την λήξη κάποιος από τους εταίρους δεν κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή στους άλλους εταίρους έγγραφη δήλωση του ότι δεν επιθυμεί τη συνέχιση της λειτουργίας αυτής .

2. Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου , η εταιρία συνεχίζεται από τους επιζώντες εταίρους και τους κληρονόμους του θανόντος .

Άρθρο 11 **Εκκαθάριση της εταιρίας**

1. Τη λύση της εταιρίας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισεως .

2. Εκκαθαριστές ορίζονται από τώρα και οι δυο εταίροι . Δύνатаι όμως κατόπιν αποφάσεως των εταίρων να ορισθούν εκκαθαριστές και άλλα πρόσωπα μη εταίροι .

3. Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισεως διεξάγονται μόνον εργασίες απαραίτητες για το σκοπό αυτής (ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας , εξόφληση των προς τρίτους υποχρεώσεων , απόδοση των εισφορών των εταίρων και τέλος διανομή του απομένοντα υπολοίπου στους εταίρους) .

Άρθρο 12 **Απαγόρευση σφραγίσεως περιουσίας εταιρίας**

Απαγορεύεται στους εταίρους ή στους κληρονόμους αυτών να ζητήσουν δικαστικώς τη σφράγιση των εγκαταστάσεων ή της περιουσίας της εταιρίας κατά τις διατάξεις του ΚπολΔ περί ασφαλιστικών μέτρων .

Άρθρο 13

Κάθε διαφορά που μπορεί να προκύψει ανάμεσα στους εταίρους σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος καταστατικού , καθώς και κάθε απαίτηση αυτών μεταξύ τους , που να προέρχεται από την παρούσα σύμβαση , θα λύεται υποχρεωτικά με τη διαιτησία κατά τις διατάξεις των άρθρων 867-901 του ΚπολΔ από δυο διαιτητές και σε περίπτωση διαφωνίας αυτών , ορίζεται από τώρα ως επιδιαιτητής ο Προϊστάμενος Πρωτοδικείου Αθηνών ή ο υπ' αυτού διορισθησόμενος .

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 2

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στον σήμερα στις οι κάτωθι συμβαλλόμενοι:
1) του επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμ., συμμετέχοντας στην εταιρία ως ομόρρυθμο μέλος,
2) του επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμ., συμμετέχοντας στην εταιρία ως ετερόρρυθμο μέλος.

Συνεφώνησαν και υπέγραψαν το παρόν Καταστατικό, δια του οποίου δηλώνουν, συνομολογούν και συναποδέχονται τα εξής:

Ότι συνιστούν μεταξύ των Ετερόρρυθμων Εμπορική Εταιρία υπό τους ακόλουθους όρους και συμφωνίες:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΕΔΡΑ – ΣΚΟΠΟΣ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Άρθρο 1

Συνιστάται ετερόρρυθμος εμπορική εταιρία υπό την επωνυμία «.....» και τίτλο «.....»

Η εταιρική επωνυμία θα μνημονεύεται απαραίτητως επί παντός έγγραφου της εταιρίας.

Άρθρο 2

Έδρα της εταιρίας ορίζεται η περιφέρεια στην οποία ευρίσκεται το Κατάστημα και οι αποθήκες της εταιρίας, εν προκειμένω η πόλη του οδός αριθ. Στο κατάστημα τούτο είναι μισθώτρια η εταιρία «..... και Σία Ο.Ε.», η οποία εκχωρεί προς την εταιρία την χρήσιν του καταστήματος (και με την έγγραφον άδεια της) και για το υπόλοιπο του χρόνου που απομένει μέχρι την λήξη του μισθωτηρίου συμβολαίου.

Άρθρο 3

Σκοπός της εταιρίας θα είναι:

1) Η λιανική και χονδρική πώληση και εμπορία ειδών κρέατος υπό μορφήν ετοίμου (ψητοπωλείο) καθώς και χονδρική και λιανική διάθεση ειδών τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών εισαγομένων και εκ της εγχωρίας αγοράς.

2) Αι εισαγωγαί / εξαγωγαί ως και η εκπροσώπηση ξένων οίκων σε παρεμφερή είδη, ήτοι τροφίμων, κρεάτων, ποτών και αναψυκτικών και γενικά ειδών διατροφής.

3) Η ίδρυση υποκαταστημάτων της εταιρίας, οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με παρεμφερές αντικείμενο.

Άρθρο 4

Η διάρκεια της εταιρίας ορίζεται, αρχομένη από σήμερα και λήγουσα την του έτους

Η διάρκεια δε αυτής μπορεί να παραταθεί για ίσο ή μικρότερο χρονικό διάστημα, μόνον με έγγραφη συναίνεση των συμβαλλομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΚΕΦΑΛΑΙΑ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΑΙ

Άρθρο 5

Το κεφάλαιον της εταιρίας στο ποσόν των Ευρω και κατατίθεται σήμερα κατά τη σύσταση και υπογραφή του παρόντος καταστατικού υπό των συνεταίρων τοις μετρητοίς και κατά την εξής αναλογία:

α) ο ο οποίος αποτελεί το μόνον ομόρρυθμο μέλος της εταιρίας κατέβαλε στο Ταμείο της εταιρίαςΕυρω (ποσοστό%).

β) ο ο οποίος αποτελεί το μόνον ετερόρρυθμο μέλος της εταιρίας κατέβαλε στο Ταμείο της εταιρίαςΕυρω (ποσοστό%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Άρθρο 6

Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας ορίζεται ο, ο οποίος και θα μπορεί να εκπροσωπεί την εταιρία ενώπιον παντός αρμοδίου Δικαστηρίου παντός βαθμού και δικαιοδοσίας ως και ενώπιον πάσης Διοικητικής, Φορολογικής και Αστυνομικής Αρχής και στις διαφορές μετά τρίτων, Τραπεζών, Δημοσίου ως και οιαυδήποτε άλλου Οργανισμού Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου. Θα διενεργεί δε όλες γενικά τις συναλλαγές της εταιρίας ως και κάθε πράξη που αφορά την εταιρία καίτοι μη ρητώς κατονομαζόμενης στο παρόν καταστατικό. Θα δύναται δε να δεσμεύει την εταιρία δια μόνης της υπογραφής της για την σύναψη δανείων, αποδοχή, οπισθογράφηση, τριτεγγύηση ή έκδοση Συναλλαγματικών, Γραμματίων εις διαταγή ή επιταγών καθώς και την λήψη, την διενέργεια απολήψεων παντός ποσού χρημάτων οφειλομένων στην εταιρία, και

ακόμη δε θα παρέχει τις δέουσες αποδείξεις και εξοφλήσεις, υπογράφουσα υπό την εταιρική επωνυμία εις παν έγγραφον απαιτούμενον προς τούτο.

Επίσης ταμίας της εταιρίας ορίζεται ο του
.....

Άρθρο 7

Οι εταίροι υποχρεούνται στην νομότυπη τήρηση των υπέρ του Εμπορικού Νόμου οριζόμενων λογιστικών βιβλίων και στοιχείων ως ταύτα προβλέπονται και επιβάλλονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων θεωρούμενα υπό του αρμοδίου προς τούτο Οικονομικού εφόρου και την καταχώρηση κάθε διαχειριστής πράξεως των για λογαριασμό της εταιρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

Άρθρο 8

Άπαντες οι εταίροι υποχρεούνται να προσφέρουν την προσωπική τους εργασία για την ευόδωση του σκοπού της εταιρίας.

Άρθρο 9

Εν περιπτώσει, ο μη γένοιτο, θανάτου ενός των εταίρων η εταιρία θα συνεχίζεται μεταξύ των επιζώντων εταίρων και των νομίμων κληρονόμων του εκλιπόντος.

Άρθρο 10

Απαγορεύεται στους εταίρους η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας ως και η εκχώρηση ή μεταβίβαση του ποσοστού συμμετοχής ή μέρους τούτων προς τρίτον άνευ της συγκαταθέσεως της πλειοψηφίας. Πάσα δε τυχόν τοιαύτη γενησομένη θεωρείται άκυρος και ανίσχυρος και ουδέν έννομο αποτέλεσμα συνεπάγεται για τους άλλους εταίρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ

Άρθρο 11

Κατά το τέλος εκάστου οικονομικού έτους οι συνεταίροι συντάσσουν απογραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της εταιρίας μετά λεπτομερούς περιγραφής εκάστου είδους. Επί τη βάσει της απογραφής καταρτίζεται υπό του Διαχειριστού ο Ισολογισμός εις τον οποίον πρέπει να απεικονίζεται η αληθής οικονομική κατάσταση της εταιρίας.

Τον ισολογισμό συνοδεύει λεπτομερώς ανάλυση του λογαριασμού Κερδών ή Ζημιών.

Άρθρο 12

Στα καθαρά κέρδη της εταιρίας θα μετέχουν οι εταίροι αναλογικώς κατά τον λόγον της συμμετοχής των στο κεφάλαιο της εταιρίας. Καθαρά κέρδη νοούνται το

απομένον υπόλοιπο εκ των ακαθαρίστων εσόδων, μετά την αφαίρεση παντός εξόδου που πραγματοποιήθηκε για την απρόσκοπτη λειτουργία της εταιρίας.

Στην περίπτωση ζημιών της εταιρίας κάθε εταίρος υποχρεούται να καλύψει τοις μετρητοίς την αναλογούσα ζημία του εντός προθεσμίας δύο μηνών, ώστε το κεφάλαιον της εταιρίας να μη μειωθεί.

Ανεξάρτητα από την κατ' ισομοιρίαν διανομή των εταιρικών κερδών, οι εταίροι μπορούν, εφ' όσον συμφωνούν, να προβαίνουν σε μηνιαίες απολήψεις (εφ' όσον υφίσταται οικονομική ευχέρεια) οι οποίες θα συμψηφίζονται στο τέλος της χρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΛΥΣΗ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 13

Η εταιρία λύεται: **α)** Δι' αποφάσεως των εταίρων λαμβανόμενη δι' ομοφωνίας και πριν από τον ορισμένο χρόνο της διαρκείας της, **β)** μετά την παρέλευση του χρόνου της διαρκείας της εκτός αν αυτή παραταθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του παρόντος καταστατικού και **γ)** δια δικαστικής αποφάσεως ένεκα σπουδαίου λόγου κατόπιν σχετικής αιτήσεως τινός των εταίρων.

Άρθρο 14

Λυθείσης της εταιρίας δι' οιονδήποτε λόγον, αυτή τίθεται υπό εκκαθάριση. Εκκαθαριστές ορίζονται δια του παρόντος αμφότεροι οι εταίροι ή κοινή συναινέσει διοριζόμενοι τρίτοι. Μέχρι πέρατος της εκκαθαρίσεως και διαμονής των περιουσιακών στοιχείων της η εταιρία λογίζεται υφιστάμενη, διατηρεί δε την επωνυμία της εις την οποίαν προστίθενται αι λέξεις «υπό εκκαθάρισιν».

Η κατά το στάδιο της εκκαθαρίσεως εξουσία του εκκαθαριστού συνίσταται στις αναγκαίες για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας πράξεις. Οι εκκαθαριστές με την έναρξη της εκκαθαρίσεως υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και κατάρτιση του Ισολογισμού.

Μετά ταύτα εξοφλούνται όλες οι υπέρ τρίτων οφειλές της εταιρίας και εισπράττονται όλες οι απαιτήσεις αυτής.

Έκαστος των συνεταίρων θα αναλαμβάνει την εισενεχθείσαν εταιρικήν του εισφορά και θα αναλαμβάνει έκαστος ότι δικαιούται κατά λόγον συμμετοχής του εις τα κερδοζημίας ήτοι τα εν τω εταιρικό ταμείο μετρητά και τας κατά τρίτων και μη εισπραχθείσας απαιτήσεις της εταιρίας και τέλος θα αναλαμβάνει έκαστος εξ αδιαιρέτου τα δια χρημάτων της εταιρίας κτηθέντα κατά την εταιρικήν διάρκεια κινήτα ή ακίνητα.

Άρθρο 15

Σιωπηρή τροποποίηση του παρόντος ή παραίτηση εξ οιονδήποτε των όρων του παρόντος καταστατικού, αποκλείεται. Πάσα δε τοιαύτη δέον να αποδεικνύεται εγγράφως, όπως ορίζουν οι όροι του παρόντος.

Άρθρο 16

Πάσα διαφορά ή διένεξη μεταξύ των εταίρων περί την ερμηνεία και εφαρμογή των όρων του παρόντος καταστατικού είτε κατά την διάρκεια της εταιρικής σχέσεως, είτε κατά το σταδίου της εκκαθαρίσεως λύεται κατά την διαδικασία και τις σχετικές διατάξεις του Κωδικός Πολιτικής Δικονομίας.

Ταύτα συνομολόγησαν και συναποδέχθηκαν οι συμβαλλόμενοι.

Εις περίπτωσιν συνετάγη το παρόν εις τετραπλού και υπεγράφη σήμερα υφ' απάντων των ώδε συμβαλλομένων, έλαβε δε έκαστος εκ των εταίρων ανά εν όμοιον, το δε τρίτον κατετέθη εις την Δ.Ο.Υ. και το τέταρτον εις το Πρωτοδικείον προς δημοσίευση συμφώνως τω Νόμω.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 3

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στον σήμερα οι υπογράφοντες: α) του , επαγγέλματος , κάτοικος β) του , επαγγέλματος , κάτοικος και γ) του , επαγγέλματος , κάτοικος , συμφώνησαν και συνομολόγησαν τα ακόλουθα:

Οι παραπάνω συμβαλλόμενοι συνιστούν μα το παρόν συμφωνητικό μεταξύ τους ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, με ομόρρυθμα μέλη τους δυο πρώτους εξ αυτών και , ετερόρρυθμο μέλος τον τρίτο εξ αυτών και η εταιρία αυτή συμφωνείται να διέπεται από τους παρακάτω όρους και συμφωνίες.

Επωνυμία της εταιρίας ορίζεται η «..... και Σία Ε.Ε.» .

Έδρα της εταιρίας ορίζεται ο Δήμος και εταιρικό κατάστημα αυτής το ισόγειο κατάστημα που βρίσκεται στη παραλία του και επί των οδών αριθ. ιδιοκτησίας , νομής και κατοχής του τρίτου συμβαλλομένου του οποίου παραχωρεί αποκλειστικά και μόνον τη χρήση στην εταιρία , σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον όρο 7^ο του παρόντος .

Σκοπός της εταιρίας είναι η δημιουργία και λειτουργία στο πιο πάνω κατάστημα επιχείρησης πώλησης ειδών χρυσοχοείου , κοσμηματοπωλείου , ειδών λαϊκής τέχνης ή άλλης συναφούς χρήσεως .

Διάρκεια της εταιρίας ορίζεται η οποία αρχίζει από σήμερα και λήγει την Κατά τη διάρκεια της εταιρίας συμφωνείται ότι θα αποκλείεται το δικαίωμα καταγγελίας αυτής για οποιοδήποτε άλλο λόγο , πλην ορισμένου σπουδαίου λόγου , κάθε δε γεγονός που θα επέρχεται στο πρόσωπο κάποιου εταίρου (όπως πτώχευση , θάνατος , αφάνεια , απαγόρευση κ.λ.π.) δεν θα

επιφέρει τη λύση της εταιρίας , η οποία θα συνεχίζεται μεταξύ των υπαρχόντων εταίρων ή των εναπομεινάντων εταίρων και των καθολικών διαδόχων του αποβιώσαντος εταίρου , σε περίπτωση θανάτου . Παράταση του χρόνου διάρκειας της εταιρίας θα δύναται να αποφασισθεί μόνον με τη σύμφωνη απόφαση όλων των εταίρων .

Κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται το ποσό των Ευρω εκ των οποίων Ευρω συνεισέφερε ο Ευρω συνεισέφερε ο Ευρω και συνεισέφερε ο Ευρω

Η εταιρική συμμετοχή κάθε εταίρου ορίζεται σε % για τον ομόρρυθμο εταίρο σε% για τον ομόρρυθμο εταίρο και σε% για τον ετερόρρυθμο εταίρο αντίστοιχη δε θα είναι και η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας , του ετερόρρυθμου εταίρου ευθυνομένου φυσικά για ζημίες και υποχρεώσεις της εταιρίας αποκλειστικά και μόνο μέχρι της αξίας της μερίδας του. Η εν ζωή μεταβίβαση της εταιρικής μερίδος οιοδήποτε εταίρου επιτρέπεται μόνο με προηγούμενη σύμφωνη απόφαση όλων των εταίρων που θα αποδεικνύεται με έγγραφο βεβαίας χρονολογίας . Επιτρέπεται ελεύθερα η συμμετοχή των εταίρων σε άλλες εταιρίες πάσης μορφής και είδους έστω και αν οι σκοποί των εταιριών αυτών είναι οι ίδιοι με τους σκοπούς της παρούσας εταιρίας .

Για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού οι εταίροι υπέχουν κατά συμφωνία τις εξής αντίστοιχα υποχρεώσεις : α) οι μεν ομόρρυθμοι εταίροι να παρέχουν την προσωπική φροντίδα , επιμέλεια , εποπτεία και χρηματοδότηση για τις ανάγκες της εταιρικής επιχείρησης και β) ο ετερόρρυθμος εταίρος να παρέχει ελεύθερη παντός βάρους ή ελαττώματος , πλήρη αδιακώλυτη και άνευ οιοδήποτε ανταλλάγματος τη χρήση του παραπάνω ισογείου καταστήματος , που συμφωνείται ως εταιρικό κατάστημα , ήτοι ενός ισογείου καταστήματος συνολικής επιφάνειας περίπου 70 τ.μ. ευρισκόμενου στο και επί των οδών αριθμ. καθ ' όλη τη παραπάνω διάρκεια της εταιρίας και μέχρι τη λήξη της ή την τυχόν ενωρίτερον λύση της , για τον ως άνω συμφωνούμενο εταιρικό σκοπό , με συμφωνούμενη ευχέρεια του διαχειριστού της εταιρίας να ανακαινίζει , επισκευάζει , και διαρρυθμίζει τον χώρο του καταστήματος για τις ανάγκες της εταιρικής επιχειρήσεως και με δαπάνες της εταιρίας (χωρίς όμως δικαίωμα αφαιρέσεως ή αποζημιώσεως της εταιρίας από τους συνιδιοκτήτες του καταστήματος κατά τη λήξη ή την τυχόν οποτεδήποτε λύση αυτής) , υπό τον όρο ότι δεν θα παραβλέπεται η στατική αντοχή του κτιρίου ούτε θα παραβιάζονται πολεοδομικές και αρχιτεκτονικές διατάξεις , αφού όλο ακίνητο όπου βρίσκεται το κατάστημα έχει κριθεί διατηρητέο . Για κάθε τυχόν οικοδομική εργασία εντός του καταστήματος που θα επιτραπεί κατόπιν αδείας της αρμοδίας Πολεοδομικής Αρχής , θα απαιτείται προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη του καταστήματος έπ' ονόματι και του οποίου θα εκδίδεται φυσικά και κάθε απαιτούμενη άδεια .

Σε περίπτωση μη εκπληρώσεως ή πλημμελούς εκπληρώσεως της παραπάνω υποχρεώσεως του ετερορρυθμού εταίρου (παροχής ελευθέρως της χρήσεως του καταστήματος) αυτός θα υπέχει εκτός των άλλων την υποχρέωση ατομικά στους δυο πρώτους συμβαλλομένους ομορρυθμούς εταίρους , αποκατάστασης κάθε θετικής και αποθετικής ζημίας τους . Κατά τη λήξη της συμφωνούμενης δια του παρόντος διάρκειας της εταιρίας ή την τυχόν οποτεδήποτε εξ οιοδήποτε λόγου και αιτίας ενωρίτερον λύση , θα επανέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς ν' απαιτείται οποιαδήποτε ενέργεια του , η παραχωρηθείσα στην εταιρία χρήση του καταστήματος στην εταιρία

στον , της ληξιάσης ή λυθείσης και εις εκκαθάρισιν
τυχόν ευρισκομένης εταιρίας υποχρεούμενης ν' αποδώσει σ' αυτόν την χρήση .

Διαχειριστής , εκπρόσωπος και ταμίας της εταιρίας ορίζεται από κοινού και εκ
συμφώνου για όλη τη συμφωνηθείσα διάρκεια της εταιρίας ο ομόρρυθμος εταίρος
..... ο οποίος μόνος θα ενεργεί όλες ανεξαιρέτως τις
διαχειριστικές και διευθυντικές πράξεις της εταιρίας , λαμβάνοντας προς τούτο μόνος
του όλες τις σχετικές αποφάσεις για τη λειτουργία , οργάνωση και γενικά για τη τύχη
και την εξέλιξη της εταιρίας και θα εκπροσωπεί νόμιμα αυτήν ενώπιον κάθε αρχής
και δικαστηρίου και με την επωνυμία , στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρίας
και αναλαμβάνοντας υποχρεώσεις και δεσμεύοντας γενικά δια μόνης της υπογραφής
της κάτω της εταιρικής επωνυμίας , την εταιρία . Ο διαχειριστής θα δικαιούται όπως
με ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο , να αναθέτει στον άλλον ομόρρυθμο
εταίρο την ενέργεια γενικών ή ειδικών διαχειριστικών πράξεων της εταιρίας . Για την
αντικατάσταση του διαχειριστή απαιτείται σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων . Σε
οποιαδήποτε τυχόν περίπτωση απαιτηθεί η υπογραφή του ετερόρρυθμου μέλους σε
έγγραφο που είναι απαραίτητο για την λειτουργία της εταιρίας και την επίτευξη του
σκοπού της , υποχρεούται να πράξει τούτο ο
ευθυνόμενος σε αδικαιολόγητη άρνηση του , σε αποκατάσταση κάθε θετικής και
αποθετικής ζημίας της εταιρίας και των εταίρων ατομικά . Ρητά συμφωνείται ότι το
ετερόρρυθμο μέλος δεν θα έχει κανένα λόγο ή ανάμειξη στη λειτουργία της εταιρίας
και στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων αλλά θα έχει φυσικά όλα τα
προβλεπόμενα από το νόμο δικαιώματα του , γνώσεως των εταιρικών υποθέσεων .

Η εταιρία λύεται μόνο με τη λήξη της συμφωνηθείσης διάρκειας της ή με
καταγγελία για ορισμένο «σπουδαίο λόγο» , σε κάθε δε περίπτωση εκκαθαριστές
ορίζονται μόνον οι ομόρρυθμοι εταίροι αυτής .

Για την τροποποίηση οποιουδήποτε των όρων του παρόντος εταιρικού απαιτείται
σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων , ομορρύθμων και ετερορρύθμου .

Κατά τη διάρκεια της εταιρίας ουδείς των εταίρων έχει δικαίωμα λήψεως
οποιοδήποτε ασφαλιστικού μέτρου κατά της εταιρίας , ούτε να επιβάλει κατάσχεση
, σφράγιση της εταιρικής περιουσίας ή του καταστήματος της .

Σε περίπτωση των παραπάνω συμφωνηθέντων οι συμβαλλόμενοι συνέταξαν το
παρόν , το οποίο αφού διάβασαν προσεκτικά και βεβαίωσαν , υπέγραψαν όλοι τους
σε τρία αντίγραφα , και ανέλαβε ο διαχειριστής να προβεί σε όλες τις νόμιμες
ενέργειες για τη δημοσίευση του κατά νόμο στα βιβλία εμπορικών εταιριών του
Πρωτοδικείου

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 4

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στην την μεταξύ των συμβαλλομένων , αφ ενός
μεν της του , επαγγέλματος
κατοίκου , οδός αριθμ. και αφετέρου
του του επαγγέλματος ,

κατοίκου , οδός , αριθμ. συμφωνήθηκαν και έγιναν αποδεκτά τα ακόλουθα :

Συνιστούν μεταξύ τους Ετερόρρυθμη Εμπορική Εταιρία , της οποίας ομόρρυθμο μέλος είναι η πρώτη των συμβαλλομένων και ετερόρρυθμο μέλος ο δεύτερος των συμβαλλομένων

1. Επωνυμία : Η επωνυμία της Εταιρίας θα έχει ως ακολούθως : «..... και ΣΙΑ Ε.Ε.» και διακριτικός τίτλος αυτής θα είναι : «.....» .

2. Έδρα : Έδρα της Εταιρίας ορίζεται το επί της οδού αριθμ. στην μίσθιο κατάστημα .

3. Σκοπός : Σκοπός της εταιρίας θα είναι η εκμετάλλευση του ανωτέρω αναφερθέντος καταστήματος αλλά και άλλων καταστημάτων δια της ασκήσεως εις αυτά επιχειρήσεως εστιατορίου - , Μπαρ και γενικά η εκμετάλλευση επί κέρδει κέντρων αναψυχής και διασκέδασεως .

4. Διάρκεια : Η χρονική διάρκεια της δια του παρόντος συνιστώμενης εταιρίας ορίζεται σε (3) τρία έτη , αρχόμενης της χρονικής αυτής περιόδου από και λήγουσας την Αλλά η εταιρία θα συνεχίζεται αυτοδικαίως και άνευ άλλου τινός κάθε φορά για μια νέα τριετία , εάν το βραδύτερο εξήντα μέρες προ της εκάστοτε λήξεως εκάστης τριετίας , ένας ή περισσότεροι εταίροι συμπεριλαμβανομένου και του ετερόρρυθμου εταίρου , δεν κοινοποιήσουν δια Δικαστικού Επιμελητού έγγραφη δήλωση των προς τους λοιπούς εταίρους περί της επιθυμίας αυτών μη συνεχίσεως της εταιρίας για την κάθε φορά νέα τριετία και δεν δημοσιεύσουν προ του αυτού ως άνω χρόνου των εξήντα ημερών τις σχετικές εκθέσεις επιδόσεως στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου .

5. Κεφάλαιο : Το κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται στο ποσό των (.....) Ευρω και εισφέρεται από τους εταίρους ως εξής : α) Η εισέφερε το ποσό των Ευρω ή το % του κεφαλαίου . β) ο εισέφερε το ποσό των Ευρω ή το % .

6. Συμμετοχή : Έκαστος των εταίρων θα συμμετέχει στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο της εταιρίας , ήτοι : α) Η κατά ποσοστό % και β) ο κατά ποσοστό % .

7. Διαχείριση – Εκπροσώπηση : Διαχειριστής της εταιρίας ορίζεται το ομόρρυθμο μέλος Αυτή θα επιμελείται για την προμήθεια των απαραίτητων υλικών και πρώτων υλών, την έγκαιρη και άριστη παρασκευή των προς διάθεση εδεσμάτων κ.λ.π. την καθαριότητα και ευπρεπή εμφάνιση του καταστήματος της εταιρίας , την καλή και πρόθυμη συμπεριφορά του προσωπικού της εταιρείας έναντι των πελατών , την έγκαιρη προσέλευση και αποχώρηση του απασχολούμενου προσωπικού η επιλογή του οποίου και η πρόσληψη και απόλυση θα ενεργείται από αυτήν και εν γένει θα επιμελείται για την καλή και απρόσκοπτη λειτουργία της εταιρίας και την ευόδωση των εργασιών αυτής .

Εκπρόσωπος της εταιρείας θα είναι η η οποία θα εκπροσωπεί την εταιρεία σε όλες τις σχέσεις και συναλλαγές με οιονδήποτε τρίτο , φυσικό ή νομικό πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου , το Ελληνικό Δημόσιο, τις Τράπεζες και Οργανισμούς , τις Δημοτικές και Κοινοτικές αρχές τις Τελωνειακές και Προξενικές αρχές και κάθε άλλη αρχή και ενώπιον παντός Δικαστηρίου Πολιτικού, Φορολογικού, Διοικητικού και Ποινικού κ.λ.π. παντός βαθμού δικαιοδοσίας , του

Αρείου Πάγου και του Συμβουλίου Επικρατείας και μόνο αυτή θα δεσμεύει την εταιρία με την υπογραφή της και ειδικότερα α) για την έκδοση, αποδοχή, οπισθογράφηση, τριτεγγύηση συναλλαγματικών, γραμματίων σε διαταγή, επιταγών, εγγυητικών επιστολών, φορτωτικών, παντός παραστατικού τίτλου αξίας ή εκχωρήσεως και αποδοχή απαιτήσεων και εν γένει δια την δέσμευση της εταιρίας απαιτείται η υπογραφή μόνο του ομορρύθμου εταίρου και β) για την σύναψη ή χορήγηση δανείου για την παροχή υποθήκης ή προσημειώσεως, για την αγορά και πώληση κινητών ή ακινήτων της εταιρείας και για σύσταση εταιριών με τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, απαιτείται η υπογραφή πάντων των εταίρων.

Ταμίας της εταιρίας: Καθήκοντα ταμία της εταιρείας θα εκτελεί η ομόρρυθμη εταίρος. Ο ταμίας της εταιρίας θα ενεργεί τις εισπράξεις και πληρωμές εφοδιαζόμενος και χορηγών απαραιτήτως τα παραστατικά αυτών έγγραφα (Τιμολόγια, Αποδείξεις κ.λ.π.) για τη φύλαξη, παράδοση και επίδειξη στον ετερόρρυθμο εταίρο. Η ταμίας είναι εξ' ολοκλήρου και αποκλειστικά υπεύθυνη έναντι της εταιρίας και των λοιπών εταίρων και υποχρεούται να τηρεί κανονικά τα κατά της εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις οριζόμενα φορολογικά στοιχεία και βιβλία. Η ταμίας προς άμεση αντιμετώπιση αναγκών της εταιρείας δικαιούται να κρατεί στο ταμείο της μόνον το ποσό των Ευρώ, παν δε επιπλέον ποσό υποχρεούται όπως τα καταθέτει σε Τράπεζα επ' ονόματι και για λογαριασμό της εταιρίας, παρά της οποίας και θα αναλαμβάνει χρήματα προς κάλυψη των εταιρικών αναγκών.

8. Δικαιώματα ετερόρρυθμου εταίρου : Ο ετερόρρυθμος εταίρος δικαιούται να λαμβάνει γνώση των εμπορικών βιβλίων και να ελέγχει το ταμείο και τα διάφορα δικαιολογητικά έγγραφα άνευ παρακωλύσεως των εργασιών της εταιρίας.

9. Λοιπαί διατάξεις : α) Καθ' έκαστον ημερολογιακό έτος συντάσσεται ισολογισμός και διανέμονται τα κέρδη της εταιρίας. Κατόπιν κοινής συμφωνίας των εταίρων στο τέλος κάθε μήνα θα γίνεται πρόχειρος ισολογισμός και εφ' όσον έχουν πληρωθεί οι πάσης φύσεως υποχρεώσεις της εταιρίας και υπάρχει υπόλοιπο, θα δύναται οι εταίροι έναντι μελλοντικών κερδών να κάνουν αναλήψεις αναλόγως της εισφοράς τους στο κεφάλαιο της εταιρίας. Αυτά θα συμψηφίζονται στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης.

β) Τα κέρδη και οι ζημίες της εταιρίας που θα προκύπτουν στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσεως θα μοιράζονται μεταξύ των εταίρων ανάλογα με την εισφορά τους στο κεφάλαιο της εταιρίας. Ως καθαρό κέρδος εννοείται το εναπομένον μετά την αφαίρεση των γενικών εξόδων λειτουργίας της εταιρίας (μισθοί, ημερομίσθια, φόροι πάσης φύσεως, υποχρεώσεις προς τρίτους, εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και οργανισμούς κοινής ωφέλειας κ.λ.π.).

γ) Η διαχειριστική χρήση αρχίζει την και τελειώνει την κάθε έτους. Ο ισολογισμός θα συντάσσεται με βάση τα εταιρικά βιβλία και την απογραφή της εταιρικής περιουσίας. Μετά την υπογραφή του είναι υποχρεωτικός για τους εταίρους και τους δεσμεύει απόλυτα, απαγορευμένης της αμφισβήτησης τους πλην της περιπτώσεως λογιστικού λάθους.

δ) Πάσα διαφορά μέλλουσα να προκύψει μεταξύ των εταίρων ως εκ της εφαρμογής του παρόντος λύεται υποχρεωτικώς από τα Πολιτικά Δικαστήρια των Αθηνών.

ε) Ουδείς των εταίρων ή κληρονόμος αυτού δύναται να ζητήσει δικαστικώς την σφράγιση του εταιρικού καταστήματος ή της εταιρικής περιουσίας κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ περί ασφαλιστικών μέτρων.

στ) Απαγορεύεται στους εταίρους να ασκούν την ίδια ή παρεμφερή επιχείρηση ατομικά ή να μετέχουν σε άλλες εταιρίες που έχουν τον ίδιο σκοπό.

ζ) Οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να χρηματοδοτούν την εταιρία με άτοκα δάνεια όταν παρίσταται ανάγκη , για την εκπλήρωση του σκοπού της . Η χρηματοδότηση θα είναι προσωρινή και όταν υπάρχει ευχέρεια θα αναλαμβάνονται τα ποσά .

η) Επιτρέπεται στους εταίρους η μεταβίβαση της εταιρικής των μερίδας σε τρίτους μόνον κατόπιν προηγηθείσης κοινής ομοφώνου συμφωνίας των εταίρων .

θ) Άπαντες οι συμβαλλόμενοι δύνανται προς ευόδωση του σκοπού της εταιρίας να εισφέρουν σ' αυτήν και την καθημερινή τους ανελλιπή προσωπική εργασία και να πραγματοποιούν το κάθε νόμιμο και δυνατό για την αύξηση των εργασιών και κερδών της εταιρίας και την εν γένει ικανοποίηση του σκοπού αυτής .

ι) Οιαδήποτε τροποποίηση των όρων του παρόντος θα αποδεικνύεται εγγράφως , αποκλειόμενης της αποδείξεως με άλλο αποδεικτικό μέσο μηδέ του όρκου εξαιρουμένου .

10. Λύση : Η εταιρία θα λύεται με συμφωνία των εταίρων , ή με καταγγελία του ενός (και του ετερορρύθμου εταίρου) , εάν υπάρχει σπουδαίος λόγος . Σχετικά θα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 767 παρ 2 , 770 , 771 του ΑΚ. Ο εταίρος που θα καταγγείλει την εταιρία για σπουδαίο λόγο , αναλαμβάνει έναντι του άλλου τις νόμιμες ευθύνες του , εάν ο λόγος της καταγγελίας αποδειχθεί όχι σπουδαίος . Η εταιρία δεν θα λύεται με το θάνατο των εταίρων , αλλά θα συνεχίζεται η λειτουργία της μεταξύ του αλλού και των κληρονόμων του αποβιώσαντος .

11. Εκκαθάριση : Μετά τη λύση της εταιρίας αυτή τίθεται υπό εκκαθάριση , διοριζομένων δια του παρόντος ως εκκαθαριστών της εταιρίας , των διαχειριστών αυτής . Συμπληρωθείσης της εκκαθαρίσεως και αφού πληρωθούν όλες οι προς τρίτους υποχρεώσεις της εταιρίας έκαστος των εταίρων θα αναλάβει το εναπομείναν ενεργητικό κατά ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο της εταιρίας . Δια κάθε άλλο θέμα μη προβλεπόμενο υπό του παρόντος θα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις περί εταιριών διατάξεις του ΑΚ ως και οι ειδικές τέτοιες περί εταιριών του Εμπορικού Νόμου . Ταύτα συνομολογησάντων και συναποδεξαμένων των συμβαλλομένων σε πίστωση των οποίων συνετάγη το παρόν εις τετραπλού , εξών το ένα θα κατατεθεί προς δημοσίευση στο αρμόδιο τμήμα του Πρωτοδικείου Αθηνών , το έτερο στην αρμόδια Οικονομική Εφορία , υπογραφέντα παρά των συμβαλλομένων συνεταίρων , έλαβε έκαστος ανά ένα πρωτότυπο .

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 5

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στην Αθήνα σήμερα μεταξύ των :

- α) του , επαγγέλματος , κατοίκου Αθηνών (οδός αριθ.) ,
- β) του , επαγγέλματος , κατοίκου Αθηνών (οδός αριθ.) ,
- γ) του , επαγγέλματος , κατοίκου Αθηνών (οδός αριθ.) , και

δ) του , επαγγέλματος , κατοίκου Αθηνών (οδός αριθ.) , όλων Ελλήνων υπηκόων , συμφωνήθηκαν και έγιναν αμοιβαία αποδεκτά τα παρακάτω :

Με το παρόν οι εδώ συμβαλλόμενοι συνιστούν ετερόρρυθμη εταιρία , της οποίας ομόρρυθμα μέλη θα είναι οι εκ των συμβαλλομένων και , ενώ οι και θα είναι ετερόρρυθμα μέλη της , ευθυνόμενοι για τα χρέη της εταιρίας μέχρι του ύψους της εταιρικής τους εισφοράς .

1. ΕΠΩΝΥΜΙΑ : Η επωνυμία της εταιρίας ορίζεται : «..... και Σία Ε.Ε.»

2. ΕΔΡΑ: Έδρα της εταιρίας ορίζεται ο Δήμος Αθηναίων , και το κατάστημα της επί της οδού αριθ.

3. ΣΚΟΠΟΣ : Σκοπός της εταιρίας είναι η εκμετάλλευση του καταστήματος επί της οδού αριθμ. με τον σημερινό τίτλο « » , ως παραδοσιακού καφενείου .

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ : Η διάρκεια της εταιρίας ορίζεται δεκαετής (10ετής) , αρχίζει δε από την δημοσίευση της και θα λήξει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους Η διάρκεια της παρατείνεται αυτοδίκαια , εάν τουλάχιστον προ διμήνου από την ημερομηνία λήξης δεν καταγγεληθεί από κάποιον από τους εταίρους .

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Το κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται στο ποσό των Ευρω (.....) . Το ποσό τούτο καταβλήθηκε τοις μετρητοίς εξ ολοκλήρου από τους εταίρους της εταιρίας ως εξής : α) Ο , κατέβαλε Ευρω (.....) β) ο κατέβαλε Ευρω (.....) , γ) ο κατέβαλε Ευρω (.....) και δ) ο κατέβαλε Ευρω (.....) .

6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ : Η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας θα είναι ανάλογη με την συμμετοχή τους στο κεφάλαιο , δηλαδή οι και θα συμμετέχουν κατά ποσοστό (....%) ο καθένας τους και ο κατά ποσοστό (....%) .

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ : Διαχειριστής , εκπρόσωπος και ταμίας της εταιρίας ορίζεται για όλη την διάρκεια της εταιρίας ο , ο οποίος θα εκπροσωπεί την εταιρία ενώπιον παντός τρίτου , φυσικού ή νομικού προσώπου , θα ενεργεί κάθε πράξη διαχείρισεως και διαθέσεως και θα δεσμεύσει αυτήν απεριορίστως, χωρίς κανένα απολύτως όρο ή περιορισμό με μόνη προϋπόθεση ότι θα υπογράφει κάτω από την εταιρική επωνυμία, οπότε και μόνο θα δεσμεύεται και θα υποχρεούται η εταιρία .Ο διαχειριστής μπορεί να υποκατασταθεί σε συγκεκριμένες διαχειριστικές πράξεις από εταίρο ή υπάλληλο της εταιρίας, με μόνη προϋπόθεση ότι η σχετική εξουσιοδότηση θα δίνεται μόνο εγγράφως, με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής του από οποιαδήποτε αρχή ή υπηρεσία ή με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.

8. ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ: Ρητά συμφωνείται ότι επιτρέπεται στους εταίρους και διαχειριστές της εταιρείας να ενεργούν για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων πράξεις , που περιλαμβάνονται στο σκοπό της εταιρίας και να συμμετέχουν σε άλλες εταιρίες , έστω και αν αυτές επιδιώκουν τον ίδιο ή παρόμοιο σκοπό.

9. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ: Όλες οι αποφάσεις , που αφορούν οποιοδήποτε εταιρικό θέμα , θα λαμβάνονται με πλειοψηφία τριών (3) εταίρων, που εκπροσωπούν

συγχρόνως τα 3/4 του εταιρικού κεφαλαίου .Ενδεικτικά και μόνο με την πλειοψηφία αυτή αποφασίζεται : Η παράταση διάρκειας της εταιρείας , η πρόωγη λύση της, η είσοδος νέου εταίρου με ή χωρίς μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων , ο διορισμός ή η ανάκληση των διαχειριστών, οι μηνιαίες απολήψεις , ο τρόπος διανομής των κερδών, η τροποποίηση των όρων του παρόντος . Οι αποφάσεις που λαμβάνονται με την πλειοψηφία αυτή είναι απολύτως δεσμευτικές για όλους τους εταίρους .

10. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ : Η εταιρική χρήση αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους και τελειώνει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους .

11. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : Στο τέλος κάθε διαχειριστής περιόδου συντάσσεται , με επιμέλεια του διαχειριστή, ο ισολογισμός της εταιρίας, που θα υπογράφεται από όλους τους συνεταίρους και θα παραμένει στα αρχεία της εταιρίας . Στον ισολογισμό πρέπει να απεικονίζεται με σαφήνεια η αληθινή οικονομική κατάσταση της εταιρίας , με βάση δε αυτόν θα γίνεται η διανομή των καθαρών κερδών ή των τυχόν ζημιών μεταξύ των συνεταίρων, ανάλογη με το ποσοστό συμμετοχής τους στις κερδοζημίες της εταιρίας, όπως τούτο ορίζεται στο όρο 6 του παρόντος . Καθαρά κέρδη είναι αυτά που απομένουν μετά την αφαίρεση όλων των γενικών εξόδων, των τυχόν ζημιών και κατά νόμο αποσβέσεων από τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρίας . Ο καθένας από τους συνεταίρους έχει το απόλυτο και αναφαίρετο δικαίωμα να ελέγχει όλα τα βιβλία και έγγραφα της εταιρίας ανά πάσα στιγμή .

12. ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ : Κάθε μήνα επιτρέπονται χρηματικές απολήψεις από τους εταίρους , έναντι των κερδών της χρήσεως , εφόσον όμως τα οικονομικά της εταιρίας θα επιτρέπουν αυτές και σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος .

13. ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ : Η εταιρία λύεται με την πάροδο του συμφωνημένου χρόνου διάρκειάς της ή με απόφαση των εταίρων , που λαμβάνεται με πλειοψηφία του άρθρου 9 του παρόντος.

Σε περίπτωση αποχωρήσεως εταίρου και σε περίπτωση καταγγελίας της εταιρίας από κάποιο εταίρο , αυτή δεν θα λύεται , αλλά θα συνεχίζεται μεταξύ των υπολοίπων, του αποχωρούντος ή καταγγέλαντος λαμβάνοντας την αξία της εταιρικής του μερίδας .

Ρητά συμφωνείται ότι σε περίπτωση θανάτου ενός των εταίρων οι υπόλοιποι εταίροι θα μπορούν διαζευκτικά : α) Να αποφασίσουν άμεσα την λύση της εταιρίας , β) να αποφασίσουν την συνέχιση της εταιρίας με τους κληρονόμους του θανόντος , γ) να αποφασίσουν την καταβολή στους κληρονόμους του θανόντος της αξίας της εταιρικής μερίδας του .

14. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ : Την λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάριση , εκκαθαριστές δε διορίζονται από τώρα οι εκ των εταίρων , και , που θα ενεργούν από κοινού .

15. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ : Η τροποποίηση των όρων του παρόντος γίνεται με την πλειοψηφία του άρθρου 9 του παρόντος , αποδεικνύεται δε αποκλειστικά και μόνο εγγράφως , κατ' αποκλεισμό κάθε άλλου αποδεικτικού μέσου.

16. ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ : Κάθε διαφορά , που πιθανώς θα προκύψει μεταξύ των εταίρων κατά την εφαρμογή των όρων του παρόντος, θα λύεται υποχρεωτικά με διαιτησία , κατά τις διατάξεις των άρθρων 867 επ. του ΚΠολΔ , από τον Προϊστάμενο των Υπηρεσιών του Πρωτοδικείου Αθηνών ή από τον Πρόεδρο των Πρωτοδικών , που θα διορίσει αυτός , ο οποίος ορίζεται από τώρα με το παρόν συμφωνητικό , ως διαιτητής , μη αποκλειόμενης της υπαγωγής της διαφοράς στα τακτικά πολιτικά Δικαστήρια.

Αυτά συμφώνησαν και συναποδέχθηκαν οι συμβαλλόμενοι και σε πίστωση αυτών συντάχθηκε το παρόν , το οποίο αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε , υπογράφεται

σε πέντε (5) όμοια πρωτότυπα, από τα οποία κάθε συμβαλλόμενος , έλαβε από ένα όμοιο , το δε πέμπτο θα δημοσιευθεί σύμφωνα με τον Νόμο.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 6

Υπόδειγμα σύστασης Ε.Ε. ορισμένου χρόνου

Στην Αθήνα σήμερα στις του μηνός του έτους , οι υπογράφουσες το παρόν , αφενός η θυγατέρα , επαγγέλματος , κάτοικος Αττικής , οδός αριθμ. και αφετέρου η , συζ. καθηγήτρια κλασικού μπαλέτου , κάτοικος Αττικής , οδός αριθμ. με αριθμό ταυτότητας Α.Τ. Αθηνών , συμφώνησαν και συναποδέχτηκαν τα ακόλουθα :

Συνιστούν με το παρόν μεταξύ τους ετερόρρυθμη εταιρία , στην οποία ομόρρυθμο μέλος θα είναι η πρώτη από τις συμβαλλόμενες και ετερόρρυθμος η δεύτερη και η οποία θα διέπεται από τους πιο κάτω όρους και συμφωνίες :

1. ΕΠΩΝΥΜΙΑ : Ως επωνυμία της συνιστώμενης εταιρίας ορίζεται η κατά νόμο τοιαύτη , ήτοι «..... και ΣΙΑ ετερόρρυθμη εταιρία» και με τον διακριτικό τίτλο «.....»

2. ΕΔΡΑ : Ως έδρα της εταιρίας ορίζεται ο μισθωμένος για το σκοπό αυτό χώρος του πρώτου ορόφου της επί της οδού αριθμ. διώροφης κατοικίας που βρίσκεται στον Δήμο Αττικής .

3. ΣΚΟΠΟΣ : Σκοπός της εταιρίας είναι η ίδρυση και λειτουργία Σχολής Χορού στην οποία θα διδάσχεται μπαλέτο και μοντέρνοι χοροί .

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ : Η διάρκεια της εταιρίας συμφωνείται για δυο χρόνια τα οποία θα αρχίζουν από την ημέρα της δημοσίευσής της εταιρίας στα βιβλία του Πρωτοδικείου και θα λήγει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους Η διάρκεια της εταιρίας δύναται να παρατείνεται για άλλον ένα χρόνο , δηλαδή μέχρι την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους εάν η πρώτη συμβαλλόμενη ομόρρυθμη εταίρος δεν την προσβάλλει ρητά , οπότε συνεχίζεται άνευ άλλου τινός .

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ : Το κεφαλαίο της εταιρίας ορίζεται στο συνολικό πόσο των Ευρω (.....) το οποίο συνεισέφεραν οι συμβαλλόμενες ως εξής :

α) Ποσό από Ευρω συνεισέφερε η πρώτη ως εξής : 1) Ποσό από Ευρω σε μετρητά και 2) και ποσό από Ευρω το οποίο ανταποκρίνεται στη χρήση των πιο κάτω κινητών πραγμάτων τα οποία προσφέρει στην εταιρία κατά χρήση για το χρονικό διάστημα που θα λειτουργεί η εταιρία . **β)** Η δεύτερη των συμβαλλόμενων συνεισέφερε σε μετρητά το ποσό των Ευρω

6. ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ : Η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας είναι ανάλογη με τα ποσοστά συμμετοχής του κάθε συνεταίρου στο κεφάλαιο της εταιρίας . Έτσι , η μεν που συνεισφέρει στο κεφάλαιο ποσό θα συμμετέχει με ποσοστό (.....%) στα κέρδη και στις ζημίες , ενώ η δεύτερη συμβαλλόμενη που συνεισφέρει στο κεφάλαιο Ευρω θα συμμετέχει στα κέρδη και στις ζημίες κατά ποσοστό (.....%) . Η διανομή των κερδών και ο επιμερισμός των ζημιών θα γίνεται βάσει ισολογισμού τον οποίο θα συντάσσει η διαχειρίστρια της εταιρίας στο πρώτο 10ήμερο του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους .

7. Η από τις συμβαλλόμενες υποχρεούται να προσφέρει στην εταιρία την άδεια εξασκήσεως του επαγγέλματος της καθηγήτριας κλασικού μπαλέτου , ώστε να δυνηθεί να λάβει η εταιρία την άδεια λειτουργίας της Σχολής χορού , όπως προβλέπεται από τον σκοπό της εταιρίας και συμφωνείται ότι δεν υποχρεούται σε παροχή προσωπικής εργασίας . Ακόμα , συμφωνείται ρητά ότι απαγορεύεται ρητά η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου της ετερόρρυθμης εταίρου , προς οποιονδήποτε τρίτο , χωρίς τη συναίνεση της ομόρρυθμης εταίρου .

8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ : Διαχειρίστρια , Ταμίας και εκπρόσωπος της εταιρίας , ορίζεται η ομόρρυθμη εταίρος , η οποία θα ενεργεί όλες τις πράξεις που αφορούν τη διεύθυνση και την ουσιαστική διαχείριση της εταιρίας . Με την εταιρική υπογραφή της η διαχειρίστρια θα εκπροσωπεί την εταιρία εξώδικα και δικαστικά σε όλες τις σχέσεις της με τρίτους και ειδικότερα θα εκπροσωπεί την εταιρία στις σχέσεις της με κάθε Αρχή , Δημόσια , Δικαστική , Δημοτική ή άλλη , θα εκπροσωπεί αυτήν ενώπιον των Δικαστηρίων κάθε βαθμού και δικαιοδοσίας και θα δύναται προς τούτο να διορίζει πληρεξουσίους , δικηγόρους ή μη . Επίσης θα εκπροσωπεί την εταιρία σε κάθε Τράπεζα , επιμελητήριο κ.α. , θα εισπράττει από οποιονδήποτε λογαριασμό της εταιρίας χρήματα , θα εκδίδει , αποδέχεται συναλλαγματικές , επιταγές , γραμμάτια σε διαταγή και κάθε είδους χρεόγραφα , θα διενεργεί δικαστικούς ή εξώδικους συμβιβασμούς , θα εισπράττει χρήματα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και θα χορηγεί σχετικές διατάξεις και γενικά θα δεσμεύει την εταιρία σε κάθε σχέση με την εταιρική υπογραφή της . Η απарίθμηση των πιο πάνω αρμοδιοτήτων είναι τελείως ενδεικτική καθόσον η διαχειρίστρια δύναται να προβαίνει και σε κάθε άλλη ενέργεια προς πραγμάτωση του σκοπού της εταιρίας .

9 . ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ : Η εταιρία λύεται : α) Με κοινή συμφωνία των εταίρων . β) Με την πάροδο του χρόνου για τον οποίο συστάθηκε . γ) Με καταγγελία για σπουδαίο λόγο . δ) Με τον θάνατο των εταίρων . Σε οποιαδήποτε περίπτωση λύσης της εταιρίας στο μισθωμένο κατάστημα της εταιρίας θα παραμένει η εκ των εταίρων

10. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ : Όταν λυθεί η εταιρία ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης και για τον σκοπό αυτό από σήμερα και με το παρόν , διορίζεται ως εκκαθαρίστρια η , η οποία υποχρεούται να προβεί στην εκκαθάριση . Μετά την εκκαθάριση αποδίδονται τα κατά χρήση προσφερθέντα κινητά πράγματα , και το κεφαλαίο κατανέμεται στους εταίρους ανάλογα με την συμμετοχή τους στο κεφαλαίο της εταιρίας , αφού φυσικά προηγουμένως εξοφληθούν οι υποχρεώσεις της εταιρίας .

11. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ : Κάθε διένεξη ή διαφορά των εταίρων θα λύεται από τα Δικαστήρια της Αθήνας .

Αυτά αφού συμφώνησαν οι συμβαλλόμενες που αναγράφονται στην αρχή του παρόντος , τα έγραψαν σε πίστωση των συμφωνιών τους και σε τέσσερα πρωτότυπα και αφού τα διάβασαν τα υπέγραψαν .

Η διαχειρίστρια αναλαμβάνει την υποχρέωση να πράξει τα νόμιμα ώστε το παρόν να δημοσιευθεί στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών .

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ

Κωδικοποίηση καταστατικού ετερόρρυθμης εταιρίας

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 7

Υπόδειγμα κωδικοποίησης καταστατικού Ε.Ε.

Στην σήμερα την , οι κατωτέρω συμβαλλόμενοι : 1) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. , 2) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. , 3) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. , 4) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. , 5) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. , 6) του , επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμ. συμφώνησαν τα εξής :

Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που έχει καταχωρισθεί νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αριθμό , οι τρεις πρώτοι από τους συμβαλλόμενους στο παρόν , δηλαδή : ο , ο και ο συνέστησαν ομόρρυθμη εμπορική εταιρία με την επωνυμία «..... Ο.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «.....» με έδρα την οδός αριθμ.

Στη συνέχεια , με το από Ιδιωτικό συμφωνητικό εισήλθε στην εταιρία νέος εταίρος ο εκ των συμβαλλομένων , ενώ η έδρα της εταιρίας παρέμεινε η ίδια , όπως και η επωνυμία .

Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό , η μορφή της εταιρίας μετατράπηκε σε ετερόρρυθμη και εισήλθαν στην εταιρία ως ετερόρρυθμοι εταίροι δυο επιπλέον εταίροι οι : και

Ήδη μετά από όλες τις ανωτέρω τροποποιήσεις οι εταίροι της ως άνω εταιρίας προβαίνουν με το παρόν σε ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ του καταστατικού της εταιρίας το οποίο έχει ως εξής :

Άρθρο 1 Σύσταση

Συνίσταται ετερόρρυθμοι Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρία . Ομόρρυθμα μέλη της εταιρίας είναι μόνο οι αναφερόμενοι στην επωνυμία εταίροι , δηλ. ο

..... και οι αδελφοί και
..... Όλοι οι υπόλοιποι εταίροι αποτελούν ετερόρρυθμα μέλη
της εταιρίας .

Άρθρο 2 **Επωνυμία**

Η επωνυμία της εταιρίας είναι «..... και Σία Ε.Ε.» . Η εταιρία γίνεται γνωστή και συναλλάσσεται με την επωνυμία αυτή . Διακριτικός τίτλος της εταιρίας θα είναι η λέξη «.....» .

Άρθρο 3 **Σκοπός**

Σκοπός της εταιρίας είναι η παρασκευή και εμπορία αλλαντικών γενικά κάθε είδους , καθώς και το γενικό εμπόριο τροφίμων .

Άρθρο 4 **Έδρα**

Έδρα της εταιρίας ορίζεται η στην οδό αριθμός Η εταιρία μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας αλλά και έξω από αυτή .

Άρθρο 5 **Διάρκεια**

Η διάρκεια της εταιρίας , λήγει την Σε περίπτωση όμως που κανείς από τους εταίρους δεν προβεί σε καταγγελία της εταιρίας δυο μήνες πριν την λήξη της , η διάρκεια της εταιρίας παρατείνεται αυτοδικαίως για μια ακόμη πενταετία .

Άρθρο 6 **Κεφάλαιο**

Το κεφάλαιο της εταιρίας παραμένει Ευρω . Μετά τις διαδοχικές εκχωρήσεις ποσοστών συμμετοχής στην εταιρία , θεωρείται ότι αυτό έχει καταβληθεί από όλους τους εταίρους , σε ποσοστό ανάλογο της συμμετοχής του καθενός στην εταιρία .

Άρθρο 7 **Διαχείριση – Διεύθυνση – Εκπροσώπηση**

Διαχειριστές , διευθυντές και νόμιμοι εκπρόσωποι της εταιρίας ορίζονται οι εταίροι : , και , οι οποίοι είτε από κοινού είτε από μόνος του ο καθένας ενεργώντας , χωρίς την σύμπραξη του άλλου , θα εκπροσωπούν την εταιρία δικαστικά και εξώδικα σε όλες της τις σχέσεις έναντι οιαδήποτε τρίτου , και γενικά θα έχουν όλες τις αρμοδιότητες του διαχειριστή – εκπροσώπου .

Ενδεικτικά : Να εκπροσωπούν , είτε από κοινού , είτε ο καθένας από μόνος του την εταιρία ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων , κάθε βαθμού και δικαιοδοσίας ,

πολιτικών Ποινικών Φορολογικών και Διοικητικών όπως και σε οποιαδήποτε αρχή , δηλαδή Δικαστική , Εισαγγελική , Διοικητική και γενικά σε Επιτροπές οποιασδήποτε δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας . Θα έχουν το δικαίωμα εγχειρίσεως μηνύσεων , δόσεως επαγωγής και αντεπαγωγής όρκου εξ ονόματος της εταιρίας . Να διορίζουν πληρεξουσίους δικηγόρους της εταιρίας και γενικά να εκπροσωπούν την εταιρία έναντι οποιουδήποτε τρίτου .

Να υπογράφουν , είτε από κοινού είτε ο καθένας μόνος του χωρίς την σύμπραξη άλλου κάθε φύσεως έγγραφα , αξιόγραφα , συναλλαγματικές , τραπεζικές επιταγές , γραμμάτια εις διαταγή , και κάθε άλλο τίτλο παραστατικό αξίας με οιαδήποτε ιδιότητα , δηλαδή εκδότη , αποδέκτη , οπισθογράφου και γενικά με μόνη την υπογραφή του κάτω από την εταιρική επωνυμία , αναλαμβάνοντας κάθε φύσεως υποχρεώσεις για την εταιρία και να της προσπορίζουν αντίστοιχα δικαιώματα .

Να συνάπτουν δάνεια , αγορές , πωλήσεις , συμβάσεις κάθε είδους , με οποιουσδήποτε όρους και συμφωνίες , να ανοίγουν αλληλόχρεους λογαριασμούς σε Τράπεζες , να συνάπτουν συμβάσεις χρηματοδοτικής μισθώσεως (Leasing) , να προβαίνουν στην πρόσληψη και απόλυση του αναγκαίου για την λεπτομέρεια της λειτουργίας της εταιρίας προσωπικού και γενικά να εκπροσωπούν την εταιρία στην κατάρτιση κάθε δικαιοπραξίας για λογαριασμό της .

Δικαιούνται επίσης να καταθέτουν και να αναλαμβάνουν χρήματα , χρεωστικά ομόλογα και γενικά τίτλους παραστατικούς αξιών από λογαριασμούς στο όνομα της εταιρίας σε Τράπεζες . Να πληρώνουν και να εισπράττουν στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρίας , από Οργανισμούς , Δημόσια Ταμεία , το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων , στο Ι.Κ.Α. και σε κάθε άλλο Ασφαλιστικό Ταμείο και γενικά σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού δικαίου , καθώς επίσης και να εισπράττουν χρήματα που οφείλονται στην εταιρία από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο .

Όταν οι διαχειριστές είναι απόντες ή κωλύονται , είναι δυνατόν να αναπληρώνονται από την άσκηση των καθηκόντων τους από οποιονδήποτε άλλο εταίρο με έγγραφη εξουσιοδότηση ενός από τους διαχειριστές . Οι διαχειριστές δεν δικαιούνται καμιάς αμοιβής για την διαχείριση .

Άρθρο 8

Αγορανομικός υπεύθυνος

Αγορανομικός υπεύθυνος και γενικά υπεύθυνος για την τήρηση των νόμων του κράτους και των διατάξεων γενικά για τα αλλαντοποιεία , ορίζεται ο

Άρθρο 9

Ταμίας

Ταμίας της εταιρίας ορίζεται ο ομόρρυθμος εταίρος , ο οποίος θα ενεργεί τις εισπράξεις και πληρωμές για λογαριασμό της εταιρίας , θα τηρεί όλα τα κατά τον νόμο εμπορικά βιβλία της στα οποία θα καταχωρεί τις ημερήσιες εισπράξεις και πληρωμές , πιστώσεις , οφειλές και κάθε φύσεως λογαριασμούς και τα οποία υποχρεούται να έχει κάθε στιγμή στη διάθεση των υπολοίπων εταιριών για έλεγχο των εγγράφων σ' αυτά καθώς και του ταμείου . Για την εκτέλεση των παραπάνω καθηκόντων του , δεν δικαιούται αμοιβής .

Άρθρο 10

Προσωπική εργασία

Από τους ομόρρυθμους εταίρους , οι ,
..... και υποχρεούνται να
παρέχουν όλες τις εργάσιμες ημέρες την προσωπική τους εργασία και σε θέσεις
ανάλογες με τις υφιστάμενες ανάγκες της εταιρίας για την ευδοκίμηση και επιτυχία
του εταιρικού σκοπού χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή . Ειδικότερα ο μεν
..... ορίζεται υπεύθυνος παραγωγής , ο δε
..... υποχρεούται για τις ανάγκες της εμπορίας του
καταστήματος της εταιρίας , να προμηθεύεται και πωλεί τα είδη που παράγει η
εταιρία , και αποκλειστικά και μόνον αυτά .

Άρθρο 11

Συμμετοχή στα κέρδη και ζημίες

Η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας ορίζεται ίση με
την συμμετοχή του κάθε εταίρου στην εταιρία . Αναλυτικά :

- 1) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .
- 2) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .
- 3) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .
- 4) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .
- 5) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .
- 6) Ο συμμετέχει στην εταιρία με
ποσοστό% .

Η διανομή θα γίνεται στο τέλος κάθε έτους , μετά την αφαίρεση των εξόδων ,
οπότε θα γίνεται η εκκαθάριση των εταιρικών λογαριασμών και η σύνταξη του
ισολογισμού .

Άρθρο 12

Απαγόρευση ανταγωνισμού

Σε όλη τη διάρκεια της εταιρικής σχέσεως κανένας από του εταίρους δεν
δικαιούται να συμμετέχει είτε άμεσα είτε έμμεσα σε επιχείρηση που επιδιώκει τον
ίδιο σκοπό με την εταιρία επί ποινή εκπτώσεως κάθε δικαιώματος του από την
παρούσα εταιρική σχέση και την εταιρική του μερίδα υπέρ των λοιπών
συμβαλλομένων λόγω ποινικής ρήτηρας και αποζημιώσεως που συνομολογείται από
τώρα . Εξαίρεση ισχύει για τα κατά το άρθρο 10 οριζόμενα , ή με έγγραφη συναίνεση
των ομορρύθμων εταίρων .

Άρθρο 13

Χρήση – Απογραφή – Ισολογισμός

Το διαχειριστικό έτος (διάρκεια χρήσεως) συμπίπτει με το ημερολογιακό . Την
31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους θα ενεργείται απογραφή των περιουσιακών στοιχείων

της εταιρίας και θα συντάσσεται ο ισολογισμός ο οποίος μετά την έγκριση των εταίρων θα καταχωρείται στα λογιστικά βιβλία και θα καθίσταται απρόσβλητος για οποιοδήποτε λόγο , εκτός από λογιστικό λάθος . Με βάση τον ισολογισμό , τα καθαρά κέρδη της εταιρίας θα διανέμονται κατά το λόγο της εταιρικής μερίδας καθενός .

Άρθρο 14 **Απολήψεις**

Κατά παρέκκλιση της αρχής κατά την οποία τα κέρδη θα διανέμονται στο τέλος κάθε χρόνου και μάλιστα με την σύνταξη του ισολογισμού , συμφωνείται ότι οι ομόρρυθμοι εταίροι σε όλη τη διάρκεια της εταιρικής σχέσεως δικαιούνται να λαμβάνουν κάθε μήνα από το ταμείο της εταιρίας για αντιμετώπιση των προσωπικών και οικογενειακών τους αναγκών έναντι των κερδών τους ποσό που καθορίζεται από κοινού , ανάλογα με τις οικονομικές τους ανάγκες και τις οικονομικές δυνατότητες της εταιρίας .

Οι απολήψεις αυτές θα εκπίπτουν στο τέλος κάθε χρήσεως από τα ετήσια κέρδη κάθε συνεταίρου .

Άρθρο 15 **Μεταβίβαση και υποκατάσταση**

Η μεταβίβαση κατά οποιονδήποτε τρόπο της εταιρικής μερίδας και η υποκατάσταση στην εταιρική ιδιότητα άλλου προσώπου , απαγορεύεται και θεωρείται αντίστοιχη έναντι της εταιρίας και των λοιπών εταίρων , με μόνη την εξαίρεση του άρθρου 16 του παρόντος .

Κανένας εταίρος δεν μπορεί να ζητήσει την ανάληψη της εταιρικής του εισφοράς πριν τη λήξη της διάρκειας της εταιρίας και οπωσδήποτε πριν γίνει εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας .

Άρθρο 16 **Λύση**

Η εταιρία λύεται με κοινή απόφαση όλων των εταίρων , ή όταν συντρέξει κάποιος από του λόγους που προβλέπει ο νόμος .

Σε περίπτωση θανάτου ενός από τους εταίρους , η εταιρία δεν θα διαλύεται . αλλά θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων και του κληρονόμου ή των κληρονόμων του αποβιώσαντος , οι οποίοι αν είναι περισσότεροι από ένας , θα αναμειγνύονται στα πράγματα της εταιρίας από ένα και μόνο πρόσωπο , για την αναπλήρωση του εκλιπόντος . Το ίδιο θα ισχύει και στην περίπτωση κηρύξεως κάποιου από τους εταίρους σε κατάσταση απαγορεύσεως ή πτωχεύσεως οπότε η εταιρία θα συνεχίζεται μεταξύ των υπολοίπων εταίρων .

Στην περίπτωση σοβαρών λόγων υγείας (ανικανότητα μερική ή ολική κ.λ.π.) μπορεί ο εταίρος να μεταβιβάσει το εταιρικό μερίδιο σε μέλος ή μέλη της οικογένειας του . Εάν είναι περισσότεροι από ένας οι αποκτώντες , οφείλουν κατά τα παραπάνω να εκλέξουν κοινό αντιπρόσωπο . Οποιαδήποτε μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου δεν συνεπάγεται αντίστοιχη μεταβίβαση άλλων ιδιοτήτων του μεταβιβάζοντα , όπως της ιδιότητας του διαχειριστή , εκπρόσωπου κ.λ.π. της εταιρίας .

Άρθρο 17

Εκκαθάριση

Κατά τη λήξη ή την με οποιοδήποτε τρόπο λύση της εταιρίας , θα γίνει η εκκαθάριση αυτής και η διανομή της εταιρικής περιουσίας . Από το προϊόν της εκκαθάρισεως θα εξοφληθούν πρώτα τα χρέη της εταιρίας προς τους τρίτους ως και τα έναντι αλλήλων υφιστάμενα και μετά θα γίνει διανομή μεταξύ των εταίρων ως εξής : Κάθε εταίρος θα λάβει την αναλογία του στα κέρδη ή (σε περίπτωση ζημιών) θα βαρυνθεί με την ίδια αναλογία και θα μειώνεται ανάλογα η εταιρική του εισφορά . Η αναλογία κάθε εταίρου είναι αυτή που ορίζεται στο άρθρο 11 του παρόντος .

Άρθρο 18

Κάθε διαφωνία μεταξύ των εταίρων για την ερμηνεία ή την εκτέλεση του παρόντος , που θα αναφύεται κατά τη διάρκεια , λήξη , διάλυση ή εκκαθάριση της εταιρίας θα λύεται δια διαιτησίας , διοριζομένου ως διαιτητή του Προέδρου Πρωτοδικών

Τα παραπάνω συμφώνησαν όλοι οι συμβαλλόμενοι και υπέγραψαν το παρόν σε τρία αντίτυπα , ένα για την αρμόδια οικονομική εφορία , ένα για την εταιρία και ένα για την δημοσίευση στο Πρωτοδικείο Πειραιώς .

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Μεταβίβαση εταιρικής μερίδας και ιδιότητας

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 8

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

Στηνσήμερα την..... οι κάτωθι συμβαλλόμενοι:

- 1)του....., επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθμός
- 2)του....., επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθμός
- 3)του....., επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθμός, συμφωνούν, συνομολογούν και συναποδέχονται τα ακόλουθα:

Δυνάμει του από ιδιωτικού συμφωνητικού σύστασης ομόρρυθμης εταιρίας που δημοσιεύτηκε στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου.....με αύξ. αρ.συστάθηκε μεταξύ των και..... ομόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «.....Ο.Ε.» με κεφάλαιο

..... Ευρώ, έδρα τον οδός
..... αριθμός, διακριτικό τίτλο «Ο.Ε.» διάρκεια
έως την..... .

Δυνάμει του από ιδιωτικού συμφωνητικού τροποποίησης του ανωτέρω καταστατικού, που δημοσιεύθηκε στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου, με αύξοντα αριθμό....., έγιναν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες τροποποιήσεις του καταστατικού:

Εταίροι της εταιρίας είναι πλέον οι:

που συμμετέχει στην εταιρία με ποσοστό	%
που συμμετέχει στην εταιρία με ποσοστό	%
που συμμετέχει στην εταιρία με ποσοστό	%

Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας ορίστηκε ο ο οποίος δεσμεύει την εταιρία με την υπογραφή του.

Η εταιρία μετετράπη σε ετερόρρυθμο και τροποποιήθηκε η επωνυμία αυτής, η οποία πλέον είναι «..... και ΣΙΑ Ε.Ε.», καθώς και ο διακριτικός της τίτλος που πλέον είναι «.....».

Σκοπός της εταιρίας ορίστηκε να είναι η διάθεση, διακίνηση και εν γένει εμπορία παντός είδους χάρτινων επίπλων, διακοσμητικών, ειδών δώρου, χαρτικών, φωτιστικών, ειδών συσκευασίας και συναφών αντικειμένων.

Ήδη με το παρόν συμφωνείται ότι αποχωρεί από την εταιρία η ετερόρρυθμος εταίρος, η οποία πωλεί, εκχωρεί και μεταβιβάζει την εταιρική της μερίδα και εταιρική της ιδιότητα, έναντι του ευλόγου και κοινώς αποδεκτού τιμήματος τωνΕυρώ, το οποίο ήδη έλαβε σήμερα, του παρόντος επέχοντος θέση αποδείξεως, προς τον εταίρο και αποχωρεί από την εταιρία, μη έχουσα πλέον οποιαδήποτε απαίτηση από τους εταίρους ή την εταιρία.

Κατά συνέπεια μόνοι εταίροι παραμένουν πλέον οι:

- 1) με ποσοστό συμμετοχής %.
- 2) με ποσοστό συμμετοχής %.

Μετά τα ανωτέρω και της αποχωρήσεως της ετερόρρυθμου εταίρου, ορίζεται ότι ετερόρρυθμος εταίρος στην εταιρία είναι ο

Με τα παραπάνω ποσοστά μετέχουν και στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας. Κατά τα λοιπά παραμένουν σε ισχύ όλοι οι όροι συμφωνίες και υποχρεώσεις, όπως προκύπτουν από το αρχικό καταστατικό και τις σχετικές τροποποιήσεις του.

Σε πίστωση των ανωτέρω συντάχθηκε το παρόν σε πέντε πρωτότυπα, τα οποία αφού υπογράφηκαν έλαβε από ένα κάθε συμβαλλόμενος, των υπολοίπων μελλόντων να κατατεθούν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και Πρωτοδικείο.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 9

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αποχώρησης εταίρου και πρόσληψης νέου εταίρου

Στον σήμερα, εμείς που υπογράφουμε την παρούσα πράξη: 1.
.....του, επαγγέλματος.....,

κάτοικος οδός αριθμός, 2.
του επαγγέλματος.....
 κάτοικος οδός αριθμός, 3.
του επαγγέλματος.....
 κάτοικος οδός αριθμός και 4.
του επαγγέλματος.....
 κάτοικος οδός αριθμός
 συμφωνήσαμε, συνομολογήσαμε και κάναμε αμοιβαία αποδεκτά τα ακόλουθα:

Με το από καταστατικό Συστάσεως Ετερορρυθμού Εταιρίας, που νόμιμα δημοσιεύθηκε στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό δημοσίευσης, οι δύο πρώτοι των συμβαλλομένων, συνέστησαν μεταξύ τους ετερόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «..... ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.», με διακριτικό τίτλο «.....», έδρα την πόλη του και ειδικότερα το επί της οδού.....αριθμός.....μισθωμένο κατάστημα, κεφάλαιοΕυρώ διάρκεια.....και σκοπό τη λειτουργία Μπαρ - Καφετέριας και Σνακ-Μπαρ.

Στην ανωτέρω εταιρία ο....., είναι το μόνο ομόρρυθμο μέλος, τα υπόλοιπα μέλη είναι ετερόρρυθμα.

Ήδη, σήμερα, με το παρόν συμφωνητικό τροποποιήσεως καταστατικού συμφωνούνται μεταξύ των συμβαλλομένων τα παρακάτω:

Α) Αποχωρεί από την εταιρία η δεύτερη συμβαλλόμενη, το γένος....., η οποία εκχωρεί και μεταβιβάζει ολόκληρη την εκ 40% εταιρική της μερίδα, που αναλογεί στο ποσό των.....Ευρώ εις τον τέταρτο των συμβαλλομένων.

Β) Αποχωρεί, επίσης, από την εταιρία ο τρίτος συμβαλλόμενος, ετερόρρυθμος εταίρος, ο οποίος εκχωρεί και μεταβιβάζει ολόκληρη την εταιρική του μερίδα που αποτελείται από ποσοστό 20% και αναλογεί στο ποσό τωνΕυρώ στον πρώτο των συμβαλλομένων, ο οποίος έτσι αυξάνει το ποσοστό συμμετοχής του εις την εταιρία κατά 20% επί πλέον.

Μετά επομένως την αποχώρηση από την εταιρία των:

α) και **β)** ετερορρυθμών μελών, την είσοδο σ' αυτήν του του και την αύξηση της εταιρικής μερίδος του , πρώτου των συμβαλλομένων, η συμμετοχή ενός εκάστου των συνεταίρων εις τα κέρδη και τις τυχόν ζημίες της εταιρίας, διαμορφώνεται ως κάτωθι:

1) ποσοστό%.

2) ποσοστό%.

Σύνολον%.

Ακόμη, με την παρούσα τροποποίηση αποφασίζεται ομόφωνα υπ' αμφοτέρων των συμβαλλομένων, όπως παρατείνουν αορίστως την διάρκεια λειτουργίας της εταιρίας υπό την αυτήν μορφήν και επωνυμία που έληξε στις

Μετά την αποχώρηση από την εταιρία της.....και , η εταιρική επωνυμία εξακολουθεί να παραμένει η αυτή, μετατρέπεται δε μόνον ο διακριτικός τίτλος της εταιρίας, από «.....» σε «.....».

Διευθυντής - Διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας ορίζεται ο ομόρρυθμος εταίρος....., ο οποίος δια μόνης της υπογραφής του κάτωθι της εταιρικής επωνυμίας θα δεσμεύει την εταιρία και θα εκπροσωπεί την εταιρία έναντι παντός τρίτου, θα υπογράφει της πάσης φύσεως εμπορικές συναλλαγές, θ' εκδίδει, αποδέχεται και οπισθογράφει συναλλαγματικές,

τραπεζικές επιταγές, θα εκπροσωπεί την εταιρία ενώπιον πάσης Δικαστικής, Διοικητικής και ξένης Αρχής ως και ενώπιον παντός φυσικού ή νομικού προσώπου, Δημοσίου ή ιδιωτικού κ.λπ.. Επίσης ο αναλαμβάνει και ως αγορανομικός υπεύθυνος της εταιρίας ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων και Αγορανομικών Αρχών.

Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν οι όροι του αρχικού Καταστατικού της εταιρίας, οι μη τροποποιούμενοι με την παρούσα πράξη.

Σε πίστωση και βεβαίωση όλων των ανωτέρω συμφωνιών, συνετάγη το παρόν και αφού διαβάσθηκε από τους συμβαλλομένους, υπογράφηκε απ' αυτούς.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 10

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αποχώρησης εταίρου

Στην σήμερα την οι κάτωθι υπογεγραμμένοι: α) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός Α.Δ.Τ. β) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός Α.Δ.Τ. και γ) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός Α.Δ.Τ. συμφωνούν, συνομολογούν και κάνουν αποδεκτά τα εξής:

α) Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης που καταχωρήθηκε στο Πρωτ. με αριθμ. ιδρύθηκε ετερόρρυθμος εταιρία από τους α) ομόρρυθμο μέλος με συμμετοχή.....% στο κεφάλαιο, ήτοι.....Ευρω, β) ομόρρυθμο μέλος με συμμετοχή% στο κεφάλαιο, ήτοι.....Ευρω και γ) ετερόρρυθμο μέλος με συμμετοχή.....% στο κεφάλαιο, ήτοι.....Ευρω. Η επωνυμία της εταιρίας ορίσθη σε «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.», το κεφάλαιο σε Ευρω και η έδρα της εταιρίας το μισθωμένο ακίνητο επί της οδού.....αριθμός..... Διάρκεια της εταιρίας ορίσθη εικοσαετής και σκοπός, η κατασκευή και η εμπορία ετοιμών ανδρικών & γυναικείων ενδυμάτων και αξεσουάρ ένδυσης. Τέλος διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας ορίσθη ο εκ των εταίρων

β) Με το από.....ιδιωτικό συμφωνητικό τροποποίησης ετερορρυθμού εταιρίας που καταχωρήθηκε στο Πρωτοδικείο.....με αρ. α) η εταίροςμεταβίβασε ποσοστό% εκ των εταιρικών της μεριδίων στον.....και β) η μεταβίβασε ποσοστό.....% στον..... Έτσι από τότε ο συμμετέχει στην εταιρία με ποσοστό%, η με ποσοστό.....% και τέλος η με ποσοστό.....%. Κατά τα λοιπά ισχύει ως έχει το συμφωνητικό σύστασης.

Σήμερα και με το παρόν αποφασίζονται, συνομολογούνται και γίνονται αποδεκτά τα εξής: Η εκ των εταίρων..... αποφασίζει να αποχωρήσει από την

εταιρία και εκχωρεί το.....% του εταιρικού της μεριδίου στονέναντι του ποσού τωνΕυρώ. Έτσι δια του παρόντος, τα ποσοστά των δύο εταίρων διαμορφώνονται ως εξής: Ο συμμετέχει στην εταιρία με κεφάλαιο..... Ευρώ και ποσοστό.....% και η.....με κεφάλαιο..... Ευρώ και ποσοστό.....%. Επειδή πλέον και οι δύο εταίροι είναι ομόρρυθμοι, η μορφή δε και η επωνυμία της εταιρίας αλλάζει από «.....ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.» σε «.....ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.». Κατά τα λοιπά ισχύει ως έχει το καταστατικό έναρξης και η τροποποίηση της

Το παρόν αφού το ανέγνωσαν, το βεβαίωσαν και το υπέγραψαν σε έξι αντίγραφα, το έστειλαν για κατάθεση στο Πρωτοδικείο και στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

β. Αύξηση κεφαλαίου, πρόσληψη εταίρων, κωδικοποίηση καταστατικού

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 11

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω αύξησης κεφαλαίου, πρόσληψης νέου εταίρου. Κωδικοποίηση καταστατικού

Στον.....σήμερα την.....του μηνός, οι κάτωθι αναφερόμενοι: α)....., β) το γένος γ) του..... άπαντες έμποροι, κάτοικοι.....οδός.....αριθμ..... συμφώνησαν και αποδέχθηκαν τα ακόλουθα:

1) Με το από.....καταστατικό συστάσεως ετερορρυθμού εταιρίας, το οποίο χαρτοσημάνθηκε, δημοσιεύθηκε νόμιμα και καταχωρίστηκε στα βιβλία εταιριών του πρωτοδικείου.....με αριθμό....., οι παραπάνω αναφερόμενοι συνέστησαν ετερόρρυθμη εμπορική εταιρία υπό την επωνυμία «.....ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.» και με τον διακριτικό τίτλο «.....» που είχε έδρα τον.....οδός.....αριθμός.....και σκοπό την εμπορία λιανικώς και χονδρικώς παιγνιδιών, εποχιακών ειδών, ειδών δώρων και διακόσμησης, προϊόντων κηροποιίας, παιδικών ειδών, ειδών ενδιαίτησης, ειδών θαλάσσης και ναυτιλιακού εξοπλισμού και με χρόνο διάρκειας.....έτη.

2) Με το παρόν ιδιωτικό έγγραφο προσλαμβάνονται ως μέλη και συμμετέχουν εις το εξής στην εταιρία οι κάτωθι:

- α) του Α.Δ.Τ επαγγέλματος..... κάτοικος.. οδός αριθμός και
- β) του Α.Δ.Τ ,επαγγέλματος..... κάτοικος οδός αριθμός

3) Το σύνολο των εταίρων συμφωνούν και αποδέχονται δια του παρόντος την τροποποίηση των άρθρων 1, 3, και 5 του εν λόγω καταστατικού. Αποδέχονται δε την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου από Ευρώ σε Ευρώ τα οποία θα καταβληθούν ως εξής:

α) Ο του πέραν της αρχικής του εισφοράς των..... Ευρώ σε μετρητά, εισφέρει στην εταιρία το ποσόν του..... σε μετρητά και έτσι η συνολική

συμμετοχή του στο νέο εταιρικό κεφάλαιο ανέρχεται σε Ευρω ή ποσοστό.....%.

β) Η πέραν της αρχικής του εισφοράς των.....Ευρω εισφέρει στην εταιρία το ποσόν του Ευρω σε μετρητά και έτσι η συνολική συμμετοχή του στο νέο εταιρικό κεφάλαιο ανέρχεται σεΕυρω ή ποσοστό.....%.

γ) Ο πέραν της αρχικής του εισφοράς των..... εισφέρει στην εταιρία το ποσόν του Ευρω σε μετρητά και έτσι η συνολική συμμετοχή του στο νέο εταιρικό κεφάλαιο ανέρχεται σε Ευρω ή ποσοστό 15,5%.

δ) Ο εισφέρει σήμερα στην εταιρία το ποσόν τωνΕυρω σε μετρητά, ποσόν το οποίο αποτελεί και τη συνολική συμμετοχή του στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου, το δε ποσοστό του επί το συνολικού κεφαλαίου ανέρχεται σε.....%.

ε) Ο εισφέρει σήμερα στην εταιρία το ποσόν τωνΕυρω σε μετρητά, ποσόν το οποίο αποτελεί και τη συνολική συμμετοχή του στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου, το δε ποσοστό του επί του συνολικού κεφαλαίου ανέρχεται σε.....%.

Μετά τα ανωτέρω το εταιρικό κεφάλαιο ανέρχεται σεΕυρω και η συμμετοχή εκάστου εταίρου σ' αυτό εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

A/A ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΤΑΙΡΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

	ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ	ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ
1.		%
2.		%
3.		%
4.		%
5.		%
Σ Υ Ν Ο Λ Ο		%

Το αρχικό καταστατικό της εταιρίας όπως τροποποιήθηκε με το παρόν τροποποιητικό, κωδικοποιείται σε ενιαίο κείμενο ως κατωτέρω, καταχωρείται και έτσι θα ισχύει στο εξής:

Άρθρο 1

Έδρα της εταιρίας ορίζεται η πόλη του και το επί της οδού αριθμ. κατάστημα.

Άρθρο 2

Η συνιστώμενη εταιρία έχει ως σκοπό την εμπορία, διάθεση, πώληση λιανική και χονδρική παιγνιδιών, εποχιακών ειδών, προϊόντων κηροποιίας, διακοσμητικών ειδών, ειδών δώρων και εν γένει διακοσμητικών μικροαντικειμένων, παιδικών ειδών, ειδών ενδιαίτησης, ειδών θαλάσσης και ναυτιλιακού εξοπλισμού. Την εισαγωγή και εξαγωγή των ως άνω ως και παρομοίων προϊόντων, καθώς και την αντιπροσώπευση οίκων του εξωτερικού.

Προς επίτευξη του ως άνω σκοπού της η εταιρία μπορεί:

α) Να συμμετέχει σε οποιανδήποτε επιχείρηση παρεμφερούς σκοπού με οποιονδήποτε εταιρικό τύπο.

β) Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατ' οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Να ιδρύει υποκαταστήματα ή πρακτορεία οπουδήποτε στην ημεδαπήν ή αλλοδαπήν.

δ) Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε εταιρία ή επιχείρηση ημεδαπήν ή αλλοδαπήν.

Άρθρο 3

Η εταιρία θα λειτουργεί και θα συναλλάσσεται με την επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.».

Άρθρο 4

Ως διάρκεια της εταιρίας ορίζεται το χρονικό διάστημα των.....ετών, αρχίζοντας την.....και λήγοντας την.....

Άρθρο 5

Το εταιρικό κεφάλαιο καθορίζεται στο ποσό των..... Ευρω από τα οποία:

1) Ως ομόρρυθμα μέλη:

α) Ο με ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες
..... % με ποσό εισφοράς στο κεφάλαιο της εταιρίας Ευρω

β) Η με ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες
..... % με ποσό εισφοράς στο κεφάλαιο της εταιρίας Ευρω

γ) Ο με ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες
..... % με ποσό εισφοράς στο κεφάλαιο της εταιρίας Ευρω

δ) Ο με ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες
..... % με ποσό εισφοράς στο κεφάλαιο της εταιρίας Ευρω

2) Ως ετερόρρυθμο μέλος:

Ο με ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες% με ποσό εισφοράς στο κεφάλαιο της εταιρίας..... Ευρω.

Άρθρο 6

Η εταιρική υπογραφή συνίσταται εκ της υπογραφής των συνεταίρων
..... και ή και ενός εξ' αυτών υπό την εταιρική
επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.».

Άρθρο 7

Διαχειρισταί της εταιρίας ορίζονται οι συνεταίροι και
..... οι οποίοι θα εκπροσωπούν την εταιρία έναντι παντός τρίτου και
ενώπιον των Διοικητικών Αρχών, Φορολογικών - Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων
παντός βαθμού και δικαιοδοσίας και οποιαδήποτε ιδιότητα, είτε ως ενάγουσα είτε ως
εναγομένη να δίνουν προς την εταιρία επιβαλλόμενους όρκους, θα υπογράφουν υπό
την εταιρική επωνυμία κάθε έγγραφο προερχόμενο από την εταιρία για οποιαδήποτε
αιτία. Επίσης οι διαχειρισταί από κοινού ή χωριστά ο καθένας θα εκδίδουν και θα
υπογράφουν συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή, ως και επιταγές,
υπογράφοντας δια της ιδίας υπογραφής των υπό την εταιρική επωνυμία, θα
παραλαμβάνουν, θα εξοφλούν και θα μεταβιβάζουν φορτωτικές, θα διενεργούν
εισπράξεις χρημάτων, έγγραφα κατατεθειμένα στις Τράπεζες, στο Δημόσιο ή τρίτους -
νομικά ή φυσικά πρόσωπα, θα εξοφλούν ταχυδρομικές ή τραπεζικές επιταγές ή
εντολές, θα δίνουν παραγγελίες στο εξωτερικό ή εσωτερικό, θα υπογράφουν κάθε
έγγραφο που απαιτείται για εισαγωγές εμπορευμάτων, θα αγοράζουν εν γένει
εμπορεύματα με οποιουσδήποτε όρους και συμφωνίες, θα συνάπτουν κάθε είδους
συμβάσεις με τρίτους, θα αναλαμβάνουν παντός είδους υποχρεώσεις εις βάρος της
εταιρίας και εν γένει θα διενεργούν όλες τις πράξεις διαχείρισεως της εταιρικής
περιουσίας. Η πιο πάνω απαρίθμηση των πράξεων είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική.

Άρθρο 8

Οι διαχειρισταί θα διευθύνουν τις εργασίες της εταιρίας και θα αποφασίζουν επί όλων των ζητημάτων που αφορούν την εταιρεία, θα τηρούν τα υπό του Νόμου οριζόμενα Λογιστικά βιβλία, θα προσλαμβάνουν το αναγκαίο υπαλληλικό και εργατικό προσωπικό της εταιρίας, θα επιμελούνται την έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της εταιρίας.

Άρθρο 9

Ταμίας της εταιρίας ορίζεται ο.....ο οποίος θα τηρεί το ταμείο της εταιρίας, θα διενεργεί εισπράξεις και πληρωμές και θα ευθύνεται για την τήρηση λεπτομερών λογαριασμών των δοσοληψιών του ταμείου της εταιρίας, υποχρεούμενος να παραδίδει το βιβλίο του ταμείου για έλεγχο όταν ζητηθεί από τους εταίρους.

Άρθρο 10

Τα καθαρά κέρδη της εταιρίας μετά την αφαίρεση παντός γενικού εξόδου, ήτοι μισθούς υπαλλήλων, φωτισμού, μισθωμάτων, τόκων και άλλων εξόδων απαιτητών για την καλή και απρόσκοπτη λειτουργία της εταιρίας, θα διανέμονται μεταξύ των συμβαλλομένων με την αναλογία που αναφέρεται στο άρθρο 5 του παρόντος καταστατικού. Επίσης με τον ίδιο τρόπο θα γίνεται επιμερισμός της ζημίας σε περίπτωση που θα προκύψει.

Άρθρο 11

Η μεταβίβαση του ανήκοντος σε κάθε συνεταίρο μεριδίου απαγορεύεται απολύτως, επιτρέπεται μόνο κατόπιν κοινής συμφωνίας των συνεταίρων.

Άρθρο 12

Απαγορεύεται η δια μονομερούς καταγγελίας διάλυση της εταιρίας άνευ αποχρώντος λόγου. Σε περίπτωση δε αποχωρήσεως τινός των συνεταίρων η εταιρία θα συνεχίζεται από τους παραμένοντες συνεταίρους, ο δε αποχωρών εταίρος δεν θα δικαιούται να εισπράξει την εταιρική εισφορά πριν από την λήξη της διάρκειας του χρόνου της εταιρίας.

Άρθρο 13

Όταν λήξει η διάρκεια της εταιρίας ή όταν λυθεί για οποιονδήποτε άλλο λόγο, θα τεθεί αυτή υπό εκκαθάριση, ενώ ορίζεται από τώρα ως εκκαθαριστής της εταιρίας ο εκ των συνεταίρων

Άρθρο 14

Κάθε διαφορά μεταξύ των συνεταίρων θα επιλύεται με την διαιτησία και καθένας από τους συνεταίρους θα ορίζει από ένα διαιτητή της εκλογής του ή θα διορίζεται από τον πρόεδρο των Πρωτοδικών Πειραιώς.

Όλα τα παραπάνω άρθρα συμφώνησαν και αποδέχθησαν οι συμβαλλόμενοι. Το παρόν καταστατικό έγινε σε επτά (7) αντίγραφα τα οποία βεβαιώθησαν και υπογράφησαν από

όλους τους συμβαλλόμενους και το ένα από αυτά κατατέθηκε στον Γραμματέα Πρωτοδικών προς δημοσίευση. Από ένα αντίγραφο έλαβε καθένας από τους συμβαλλόμενους.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

γ. Μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 12

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

Στην σήμερα, μεταξύ των συμβαλλομένων : 1)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου..... οδός αριθμός....., 2)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου..... οδός αριθμός....., και 3)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου..... οδός αριθμός....., συμφωνήθηκαν και έγιναν
αποδεκτά τα παρακάτω :

Δυνάμει του από ιδιωτικού συμφωνητικού σύστασης ετερόρρυθμης
εταιρίας , που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου
με αύξοντα αριθμό, οι παραπάνω συμβαλλόμενοι συνέστησαν ετερόρρυθμη
εταιρία με την επωνυμία «..... & ΣΙΑ Ε.Ε.» και διακριτικό τίτλο την λέξη
«.....», έδρα την πόλη της και ειδικότερα το κατάστημα, που
βρίσκεται στην περιοχή επί της οδού αριθμός,
διαχειριστή τον εκ των εταίρων.....και σκοπό την εμπορία,
εισαγωγή και εξαγωγή πάσης φύσεως βιομηχανικών ειδών, εξαρτημάτων και
μηχανημάτων, την αντιπροσώπευση οίκων εσωτερικού και εξωτερικού για τα
αντικείμενα αυτά καθώς και την πώληση με προμήθεια των ειδών και υλών αυτών,
διάρκεια πενταετή, η οποία θα παρατεινόταν αυτοδίκαια για όσο χρονικό διάστημα και
εφόσον κάποιος από τους εταίρους, ένα μήνα πριν από τη λήξη κάθε 5ετίας δεν δηλώνει
με έγγραφο την επιθυμία του για μη συνέχιση της εταιρίας και γνωστοποιήσει τη
δήλωση στους άλλους και την καταχωρίσει νόμιμα στα βιβλία εταιριών του
Πρωτοδικείου Σημειώνεται επίσης, ότι κεφαλαίο της εταιρίας είχε
οριστεί το ποσό των Ευρω, από τα οποία α) Ευρω είχε
καταβάλει ο εκ των εταίρων συμμετέχοντας έτσι στις
κερδοζημίες κατά%, β) Ευρω είχε καταβάλει ο εκ των εταίρων
..... συμμετέχοντας έτσι στις κερδοζημίες κατά ποσοστό%, γ)
..... Ευρω είχε καταβάλει ο εκ των εταίρων
συμμετέχοντας έτσι στις κερδοζημίες κατά% και η οποία τέλος διεπόταν από τους
όρους και τις συμφωνίες του άνω ιδιωτικού συμφωνητικού.

Στη συνέχεια και δυνάμει του από ιδιωτικού
συμφωνητικού τροποποίησης ετερόρρυθμης εταιρίας, που δημοσιεύτηκε νόμιμα
στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου.....με αύξ. αριθμό.....οι
παραπάνω συμβαλλόμενοι εταίροι αύξησαν το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρίας στο
ποσό των.....Ευρω, από τα οποία: α).....Ευρω κατέβαλε ο
εκ των εταίρων....., συμμετέχοντας
στις κερδοζημίες κατά.....%, β).....Ευρω κατέβαλε η εκ των

εταίρων....., συμμετέχοντας στις
κερδοζημίες κατά.....% και γ).....Ευρω κατέβαλε η εκ των
εταίρων....., συμμετέχοντας στις
κερδοζημίες κατά.....%.

Ήδη με το παρόν, ο τρίτος των παραπάνω συμβαλλομένων....., με
συναίνεση και της δευτέρας συμβαλλόμενηςπωλεί,
εκχωρεί και μεταβιβάζει προς τον πρώτο συμβαλλόμενο..... την
εταιρική της ιδιότητα (περιλαμβανομένης σ' αυτή και της εταιρικής της μερίδας, που
ανέρχεται σε ποσοστό.....% στο εταιρικό κεφάλαιο) εις την άνω εταιρία, αντί του
ποσού των.....Ευρω, τις οποίες ο.....κατέβαλε
σήμερα σε μετρητά στον μεταβιβάζοντα και εξερχόμενο της εταιρίας, εταίρο.

Μετά την ως άνω μεταβίβαση τροποποιούνται τα άρθρα 3 και 7, του
από.....ιδιωτικού συμφωνητικού σύστασης ετερόρρυθμης εταιρίας, όπως
αυτό τροποποιήθηκε στη συνέχεια, δυνάμει του απόιδιωτικού
τροποποίησης ετερόρρυθμης εταιρίας, ως εξής:

Άρθρο 3

Ομόρρυθμος εταίρος της εταιρίας είναι ο και ετερόρρυθμος εταίρος
η....., η οποία θα ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας απέναντι
στους τρίτους, μέχρι του ποσού της συνεισφοράς της στο κεφάλαιο της εταιρίας.

Άρθρο 7

Κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται το ποσό τωνΕυρω. Κάθε ένας από τους
συμβαλλόμενους εταίρους κατέθεσε στο Ταμείο της εταιρίας σήμερα ποσό Ευρω σε
μετρητά ως εξής: **α)** ο.....κατέθεσε σήμερα στο ταμείο της
εταιρίας το ποσό τωνΕυρω, συμμετέχοντας έτσι στα κέρδη και στις
ζημίες της εταιρίας ανάλογα με το ποσοστό της συνεισφοράς του στο κεφάλαιο
αυτής, δηλαδή κατά ποσοστό 97% και **β)** Η.....κατέθεσε σήμερα στο
ταμείο της εταιρίας το ποσό των.....Ευρω, συμμετέχοντας έτσι στα κέρδη
και στις ζημίες της εταιρίας ανάλογα με το ποσοστό της συνεισφοράς της στο
κεφάλαιο αυτής, δηλαδή κατά ποσοστό.....%.

Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι όροι και οι συμφωνίες του από.....ιδιωτικού
συμφωνητικού, όπως αυτό τροποποιήθηκε στη συνέχεια.

Αφού συμφωνήθηκαν τα παραπάνω, αναγνώσθηκαν και έγιναν αποδεκτά,
βεβαιώθηκαν και υπογράφηκαν από τους συμβαλλόμενους. Συντάχθηκαν τέσσερα (4)
όμοια αντίτυπα, που το καθένα υπογράφηκε από τους εταίρους, προκειμένου το πρώτο
από αυτά να κατατεθεί και να δημοσιευθεί στο αρμόδιο Πρωτοδικείο από τα υπόλοιπα
δε να λάβει κάθε ένας από ένα.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 13

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

Στον.....σήμερα την.....οι υπογράφωντες:
α)..... συζ.το γένος.....,
επαγγέλματος....., κάτοικος Οδός
αριθμός....., β) συζ.το γένος
....., επαγγέλματος κάτοικος
οδός..... αριθμός και γ)
επαγγέλματος....., νόμιμος εκπρόσωπος της «Α.Ε.»
που εδρεύει στον οδός αριθμός συμφώνησαν και
συναπεδέχθησαν τα εξής:

Την συνέστησαν μεταξύ τους Ετερόρρυθμη Εταιρία με την
επωνυμία «..... και ΣΙΑ Ε.Ε.» και διακριτικό τίτλο
«.....»- σκοπό την Εμπορία νωπών και κατεψυγμένων κρεάτων
κ.λ.π. προϊόντων καθώς και την αντιπροσώπευση οίκων εξωτερικού - έδρα
τον..... οδός αριθμός - διάρκειαέτη -
κεφάλαιο.....Ευρω που κατανέμεται μεταξύ των εταίρων με ποσοστά, ήτοι:

η%, η%, και η
«.....Α.Ε.».....%, διαχειριστή και ταμία την ομόρρυθμο
εταίρο.....

Ήδη με το παρόν οι εταίροι αποφάσισαν από κοινού την μεταβίβαση του μεριδίου
της.....στην.....και στην..... αντί
του ποσού των.....Ευρω έτσι το άρθρο 5 του αρχικού καταστατικού
τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 5

Οι συμβαλλόμενοι συνομολογούν ότι εισφέρουν στην Εταιρία το ποσόν
του.....Ευρω από το οποίο αναλογεί στον κάθε εταίρο το εξής ποσόν:

α) ποσοστό.....% Ευρω

β) ποσοστό.....% Ευρω

Κατά τα λοιπά το αρχικό καταστατικό παραμένει ως έχει. Το παρόν συντάχθηκε σε
πέντε αντίτυπα, ένα για την αρμόδια Δ.Ο.Υ., ένα για το Πρωτοδικείο και από ένα για
κάθε συμβαλλόμενο.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 14

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας

Στην.....σήμερα την του μηνός του έτους
....., αφ' ενός μεν α) το ομόρρυθμο μέλος της εταιρίας του
....., επαγγέλματος....., κάτοικος.....και επί της
οδού αριθμόςκαι β) τα ετερόρρυθμα μέλη της εταιρίας
.....καισύζ.το

γένος....., αμφότεροι επαγγέλματος....., κάτοικοι,
συνεφώνησαν και έκαναν αμοιβαία αποδεκτά τα εξής:

α. Οι ανωτέρω συμβαλλόμενοι είχαν συστήσει στις.....Ετερόρρυθμη
Εταιρία με την επωνυμία «.....και ΣΙΑ Ε.Ε.», με διακριτικό τίτλο
«.....» και με έδρα την.....και επί της οδού
αριθμός

Η ανωτέρω εταιρία είχε δημοσιευτεί στα οικεία βιβλία εταιριών του
Πρωτοδικείουστις.....με αύξοντα αριθμό.....
Σκοπός της εταιρίας ήταν πώληση με κέρδος ειδών δώρων, καλλυντικών, αρωμάτων,
μυροπωλείων, κολονιών και γυναικείων εσωρούχων και μπιζού. Η διάρκεια της
εταιρίας είναι.....έτη, αρχομένη από.....και λήγουσα την..... Το
κεφάλαιο της Εταιρίας είχε οριστεί στο ποσόν τωνΕυρω εισφερθέντος
από τους εταίρους ως εξής:

α) Οείχε εισφέρει το ποσό των.....Ευρω ήτοι
ποσοστό.....%, β) Οείχε εισφέρει το ποσό των
..... Ευρω ήτοι ποσοστό.....%, και γ) ητο γένος
.....είχε εισφέρει το ποσό των.....Ευρω ήτοι ποσοστό
.....%.

β. Δια του παρόντος η τρίτη των συμβαλλομένωντο γένος
.....μεταβιβάζει στους εναπομείναντες ολόκληρο το εταιρικό της
μερίδιο, ήτοι ποσοστό.....% ως εξής:

α) Στον μεταβιβάζει ποσοστό.....% και β) στον
..... ποσοστό.....%. Έτσι από σήμερα οι εταίροι είναι α)
.....με ποσοστό.....% και β) ο με
ποσοστό%, διατηρουμένων απάντων των υπολοίπων όρων του από.....
όρων του καταστατικού της Ετερορρυθμού Εταιρίας.

γ. Η αποχωρούσα εταίρος, δηλαδή ητο γένος
δηλώνει ότι αποχωρεί από την εταιρία αντί ευλόγου τιμήματος ποσού
Ευρω, το οποίο έλαβε ως αποζημίωση για την εισφορά της στην εταιρία, η οποία
πραγματικά ήτανΕυρω.

Δηλώνει επίσης ότι ουδεμία περαιτέρω απαίτηση έχει και ότι παραιτείται από όλα τα
δικαιώματα της ανεπιφύλακτα.

Σε πίστωση των ανωτέρω συνετάγει το παρόν σε πέντε (5) αντίγραφα και έλαβε
έκαστος των συμβαλλομένων από ένα όμοιο υπογεγραμμένο, του τετάρτου
κατατεθησόμενου στο Πρωτοδικείο.....προς καταχώριση στα οικεία βιβλία
του Δικαστηρίου τούτου και του πέμπτου κατατεθησόμενου στην Δ.Ο.Υ.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 15

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταβίβασης εταιρικής ιδιότητας και μερίδας με σύσταση γονικής παροχής και δωρεάς

Στην..... σήμερα στις του μηνόςτου έτους
..... ημέρα της εβδομάδας και στην κατοικία του
..... που βρίσκεται στον..... όροφο της
πολυκατοικίας της επί της οδού.....αριθμός, στο υπ' αριθμόν
..... διαμέρισμα, ιδιοκτησίας ιδίου και της συζύγου του

στην οποία με κάλεσαν και ήρθα να συντάξω και υπογράψω αυτό το συμβόλαιο, σε
εμένα την συμβολαιογράφο....., με έδρα τον.....
και κατοικία την..... παρουσιάστηκαν
οι κάτωθι ικανοί κατά νόμο προς δικαιοπραξία και μη υπαγόμενοι σε καμία περίπτωση
νομίμου εξαιρέσεως:

1) χήρα το γένος..... και
....., γεννημένη το έτος..... στην..... επαγγέλματος
....., κάτοικος..... οδός..... αριθμός.....,
κάτοχος του υπ' αριθμόν..... δελτίου ταυτότητας που έχει εκδοθεί από την
Υποδιοίκηση Χωροφυλακής..... το οποίο μου επιδείχθηκε, με
Α.Φ.Μ. της Δ.Ο.Υ.....

2) του....., γεννημένος το έτος....., στην
..... επαγγέλματος....., κάτοικος..... οδός
..... αριθμός....., κάτοχος του υπ' αριθμόν.....
δελτίου ταυτότητας που έχει εκδοθεί από την Υποδιοίκηση Χωροφυλακής
..... το οποίο μου επιδείχθηκε με Α.Φ.Μ..... της Δ.Ο.Υ.
.....

3)..... σύζυγος..... το γένος..... και
....., γεννημένη το έτος..... στην....., επαγγέλματος
....., κάτοικος..... στην οδό..... αριθμός.....
κάτοχος του υπ' αριθμόν..... δελτίου ταυτότητας που έχει εκδοθεί
από το Τμήμα Ασφαλείας....., το οποίο μου επιδείχθηκε, με Α.Φ.Μ.
..... της Δ.Ο.Υ....., οι οποίοι ζήτησαν την σύνταξη του
παρόντος και να καταχωρηθούν σ' αυτό οι παρακάτω δηλώσεις, ομολογίες και
συμφωνίες αυτών.

Δυνάμει του από..... ιδιωτικού συμφωνητικού που καταχωρίστηκε
νόμιμα στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου..... υπ' αύξοντα αριθμό
..... συνέστησαν ετερόρρυθμο εταιρία υπό την επωνυμία
«..... Ε.Ε.» με έδρα την..... και κατάστημα το επί της οδού
..... αριθμός..... με ομόρρυθμα μέλη τις και
..... και ετερόρρυθμο τον..... και με σκοπό την
άσκηση του χονδρικού εμπορίου στα πάσης φύσεως λευκά είδη καθώς και στα ψιλικά
και με λοιπούς όρους και συμφωνίες που αναφέρονται στο ως άνω συμφωνητικό.

Στη συνέχεια δυνάμει του από..... ιδιωτικού συμφωνητικού που
καταχωρήθηκε νόμιμα στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου..... με
αύξοντα αριθμό..... τροποποιήθηκε το ως άνω καταστατικό και μόνο προς την
φερόμενη επωνυμία «..... Ε.Ε.» και προκειμένου αυτή να είναι
σύμφωνη με τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και συμφωνήθηκε η επωνυμία
της εταιρίας να είναι «..... και Σία Ε.Ε.» και ο διακριτικός τίτλος
να είναι φερόμενη η πριν ως επωνυμία «..... Ε.Ε.». Δια δε των
από..... και..... ιδιωτικών συμφωνητικών που
καταχωρήθηκαν στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου..... με
αύξοντες αριθμούς αντίστοιχα..... και..... συμφωνήθηκε
με το πρώτο, η μεταξύ των εταίρων μεταβίβαση ποσοστού συμμετοχής στην εταιρία η
οποία συμφωνία μεταβίβασης, ακυρώθηκε με το δεύτερο.

Τελευταία και δυνάμει του από..... ιδιωτικού συμφωνητικού που
καταχωρήθηκε νόμιμα στα βιβλία των εταιριών με αύξοντα αριθμό.....
παρατάθηκε ο χρόνος διάρκειας της εταιρίας μέχρι τις

Έδη με το παρόν συμβόλαιο η εκ των συμβαλλομένων..... χήρα
..... με την σύμφωνη γνώμη και των λοιπών εταίρων αποφασίζεται

να αποχωρήσει από την εταιρία. Και έτσι με την αποχώρηση της το ποσοστό συμμετοχής της στην εταιρία ήτοι.....% που αντιστοιχεί σε Ευρώ επί συνολικού εταιρικού κεφαλαίου τωνΕυρώ παραχωρεί, μεταβιβάζει και παραδίδει στην εκ των εταίρων θυγατέρα της σύζ.κατά ποσοστό.....% που αντιστοιχεί σε εταιρικό κεφάλαιο..... Ευρώ , συμπεριλαμβανομένης και συμμεταβιβαζομένης και της φήμης και πελατείας στο ως άνω ποσοστό και εκτιμώμενης σε.....Ευρώ, ήτοι συνολικής αξίαςΕυρώ, λόγω συστάσεως υπέρ αυτής γονικής παροχής επί του ως άνω ποσοστού και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1.509 ΑΚ και με τον σκοπό της διατήρησης οικονομικής και οικογενειακής αυτοτέλειας και εξακολούθησης επαγγέλματος, στον δε εκ των εταίρων γαμβρόν της (σύζυγο της θυγατέρας της.....) κατά ποσοστό.....% που αντιστοιχεί σε εταιρικό κεφάλαιο Ευρώ, συμπεριλαμβανομένης και συμμεταβιβαζομένης και της φήμης και πελατείας στο ως άνω ποσοστό εκτιμώμενης σε Ευρώ ήτοι συνολική αξία Ευρώ και λόγω δωρεάς εν ζωή, ισχυρός και αμετακλήτου, που ανεπιφύλακτα αποδέχονται οι ως άνω. Υπόσχεται τα ως άνω ποσοστά συμμετοχής ελεύθερα παντός εν γένει βάρους και χρέους όπως επίσης ότι μαζί με αυτά μεταβιβάζεται κάθε δικαίωμα της από την εταιρική σχέση.

Και έτσι μετά την γενόμενη αποχώρηση και μεταβίβαση η αποχωρούσα και μεταβιβάζουσα, του λοιπού δεν έχει κανένα δικαίωμα αλλά ούτε και υποχρέωση που πηγάζει από την εταιρική σχέση. Μόνοι εταίροι παραμένουν η..... με ποσοστό συμμετοχής.....% που αντιστοιχεί σε κεφάλαιο.....Ευρώ και ο με ποσοστό συμμετοχής που αντιστοιχεί σε κεφάλαιοΕυρώ

Η επωνυμία της εταιρίας θα παραμείνει η αυτή «.....και Σία Ε.Ε.» συμφωνούντων προς τούτο όλων των εταίρων καθώς και της αποχωρούσας που εκ του ονόματος και επωνύμου αυτής απαρτιζόταν, προκειμένου η εταιρία να συνεχίζει την δράση της με την επωνυμία με την οποία είχε καταστεί γνωστή στις συναλλαγές, υφισταμένης τοιαύτης δυνατότητας σε περίπτωση αποχωρήσεως εταίρου, αφού η εταιρία συνεχίζει την εταιρική δράση και σύμφωνα με την εκ των νόμων υφισταμένη αρχή της διάρκειας της επωνυμίας.

Η διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας ανήκει και πάλι στην εκ των εταίρων (ομόρρυθμο).....σύζυγο.....το γένος..... Κατά τα λοιπά ισχύει το αρχικό καταστατικό όπως τροποποιήθηκε με τις ως άνω αναφερόμενες τροποποιήσεις.

Πλέον των άλλων συμφωνήθηκαν και δηλώθηκαν και τα ακόλουθα:

1) Ότι η παρέχουσα μητέρα παραιτείται από κάθε δικαίωμα αγωγής και ενστάσεως για διάρρηξη, ακύρωση και γενικά προσβολή της σύμβασης αυτής και της ανάκλησης της γονικής παροχής καθώς και της δια του παρόντος συντελούμενης δωρεάς, διότι αναγνωρίζει ότι οι δια του παρόντος συντελούμενες συμβάσεις γίνονται για εκπλήρωση ιδιαίτερου ηθικού καθήκοντος και από πραγματικό γονικό ενδιαφέρον και ότι δεν εξαντλεί το λογικό μέτρο που επιβάλλουν οι περιστάσεις. Η προς ην η παροχή θυγατέρα δήλωσε ότι αποδέχεται την παροχή που της μεταβιβάστηκε και υπόσχεται να την χρησιμοποιήσει για τον σκοπό που δόθηκε, καθώς και ο δωρεοδόχος αποδέχεται την προς αυτόν συντελούμενη δωρεά. Δηλώνει επίσης ότι επιθυμεί η περιουσιακή παροχή να υπολογιστεί στην κληρονομική μερίδα.

2) Η παρέχουσα μητέρα και δωρήτρια παραιτείται από κάθε δικαίωμα να ανακαλέσει, διαρρήξει και ακυρώσει την δια του παρόντος συντελούμενη γονική αυτή

παροχή και δωρεά για κάποιο λόγο και αιτία, αναγνωρίζει ότι έγινε από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον και από ευπρέπεια, ο δε δωρεοδόχος απεδέχθη με ευγνωμοσύνη την δωρεά αυτή που του μεταβιβάστηκε.

3) Η παρέχουσα δωρήτρια γεννήθηκε στηντο έτος....., η υπέρ ης η παροχή το έτος.....στην.....και ο δωρεοδόχος το..... στο και είναι η μητέρα της πρώτης και πεθερά του δευτέρου.

4) Οι συμβαλλόμενοι ερωτηθέντες και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 117Ν.Δ.118/73, όπως ισχύει σήμερα και εν γνώσει των συνεπειών δήλωσαν ότι μεταξύ τους δεν έχει γίνει προηγούμενη γονική παροχή, δωρεά ή προίκα.

5) Αντίκλητο τους διορίζουν τον....., κάτοικο..... οδός αριθμός.....

6) Η αξία της γονικής παροχής καθορίστηκε στο ποσό των.....Ευρω, της δε δωρεάς στο ποσό τωνΕυρω, και τούτο για τον υπολογισμό των φόρων, χαρτόσημου και δικαιωμάτων σύνταξης του παρόντος καθώς και για δικαιώματα του ταμείου Νομικών.

7) Υποβλήθηκαν από τους συμβαλλομένους στην Δ.Ο.Υ. δηλώσεις φόρου γονικής παροχής και δωρεάς και καταχωρήθηκαν στο αρμόδιο βιβλίο, έλαβαν δε αύξοντα αριθμό.....και....., όμοια δε αντίγραφα νόμιμα θεωρημένα από την ως άνω Δ.Ο.Υ. προσαρτώνται ώδε. Προσαρτώνται επίσης και τα υπ' αριθμόν.....καιαποδεικτικά ενημερότητας της Δ.Ο.Υ. δι' ένα έκαστο των συμβαλλομένων από τα οποία προκύπτει ότι άπαντες είναι ενήμεροι για τα χρέη τους προς το δημόσιο.

8) Οι συμβαλλόμενοι δήλωσαν υπεύθυνα κατά το άρθρο 8 του Ν. 1599/86 ότι η μόνιμη κατοικία τους είναι η εν αρχή του παρόντος αναφερομένη. Γίνεται μνεία ότι το οφειλόμενο τέλος χαρτοσήμου εκ.....Ευρω για κάθε σύμβαση συντελούμενη δια του παρόντος κατεβλήθη δυνάμει των υπ' αριθμούς.....διπλοτύπου είσπραξης της Δ.Ο.Υ.που εξεδόθησαν υπό του παρά του Ταμείου τούτου υπηρετούντος εκδότη και προσαρτώνται στο παρόν. Σε πίστωση και βεβαίωση των ανωτέρω δηλώσεων των συμβαλλομένων με αίτηση τους, συντάχθηκε το συμβόλαιον αυτό σε πέντε (5) κατά συνέχεια φύλλα χάρτου, του προσθέτου περιθωρίου αφεθέντος με την συγκατάθεση των, και για το οποίο εισπράχθηκαν για τέλη και δικαιώματα μου μετά των εξόδων και δικαιωμάτων εκδόσεως δύο (2) αντιγράφωνΕυρω από τις οποίες για δικαιώματα πρωτοτύπου.....Ευρω και για τα αντίγραφα.....Ευρω στο Ταμείο Νομικών κατεβλήθησαν υπ' εμού και βάσει καταστάσεως τα εκΕυρω δικαιώματα του επί της συμβάσεως αυτής και επί της αμοιβής και των δικαιωμάτων μου ως τούτο προκύπτει εκ του προσηρημένου ώδε υπ' αριθμόν.....γραμματίου του ως άνω ταμείου, στο Τ.Α.Σ. θα καταβληθούν βάσει καταστάσεωςΕυρω υπέρ του Κλάδου Υγείας καιΕυρω υπέρ του Κλάδου Προνοίας. Το συμβόλαιο αυτό διαβάστηκε καθαρά και μεγαλόφωνα στους συμβαλλομένους, οι οποίοι το άκουσαν, το βεβαίωσαν στο περιεχόμενο του και το υπέγραψαν αυτοί και εγώ η συμβολαιογράφος νόμιμα ως έπεται και στο τέλος της δευτέρας σελίδας εκάστου προηγούμενου φύλλου.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

δ. Μεταφορά έδρας

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 16

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μεταφοράς έδρας

Στον σήμερα την μεταξύ των παρακάτω συμβαλλομένων, επαγγέλματος, κατοίκου και της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία «..... και Σία Ε.Ε.» που εδρεύει στην....., οδός..... αριθμ..... και εκπροσωπείται νόμιμα από τον διαχειριστή και νόμιμο εκπρόσωπο της συμφωνήθηκαν και έγιναν αποδεκτά τα εξής:

1. Μεταξύ του παραπάνω συμβαλλομένου..... και της συνεστήθη στον....., δια του από εταιρικού, που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου..... με αριθμό, ετερόρρυθμη εταιρία, της οποίας ομόρρυθμο μέλος ήταν ο..... και ετερόρρυθμο η....., με σκοπό την εμπορία ειδών γάμου και συναφών ειδών, έδρα τον..... οδός..... αριθμ..... επωνυμία «..... και Σία Ε.Ε.», κεφάλαιο Ευρώ και χρονική διάρκεια μέχρι την.....

2. Με το..... τροποποιητικό του παραπάνω αρχικού καταστατικού, το οποίο δημοσιεύθηκε στα ίδια παραπάνω βιβλία με αριθμό....., η επωνυμία της εταιρίας τροποποιήθηκε σε «..... και Σία Ε.Ε.», στους δε σκοπούς της προστέθηκε και η βιοτεχνική κατασκευή ειδών γάμου και συναφών.

3. Με την από..... τροποποιητική πράξη, που δημοσιεύθηκε στα ίδια βιβλία με αριθμό, εισήλθε στην εταιρία, ως ετερόρρυθμο επίσης μέλος και ο..... στον οποία μεταβιβάσθηκε από την μέρος της συμμετοχής της στο εταιρικό κεφάλαιο (το.....%). Η τελευταία μεταβίβασε προς τον..... και ποσοστόν% της συμμετοχής της.

4. Μετά τον θάνατο της..... η εταιρία συνεχίσθηκε μεταξύ των επιζώντων εταίρων και των κληρονόμων της αποβιώσας, δηλαδή της και της

5. Ήδη, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν, συνομολογούν και αποδέχονται τα εξής:

α. Τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν την μεταφορά της έδρας της εταιρίας στην Αθήνα και ειδικότερα επί της οδού..... αριθμός..... Γ' αυτό τροποποιούν το άρθρο 2 του..... από καταστατικού της εταιρίας ως εξής: Η εταιρία εδρεύει στην..... και επί της οδού..... αριθμός..... Η εταιρία μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα και σε άλλες περιοχές της Αθήνας και σε άλλες πόλεις.

Ήδη, ιδρύει υποκατάστημα της στον..... και επί της οδού..... αριθμός

β. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα έχουν συμφωνηθεί με τα προαναφερόμενα, καταστατικό και τροποποιητικά αυτού.

Σε πίστωση των παραπάνω συντάχθηκε το παρόν, το οποίο και υπογράφεται από τους συμβαλλόμενους.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ε. Τροποποίηση ποσοστού συμμετοχής

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 17

Υπόδειγμα τροποποίησης ως προς το ποσοστό συμμετοχής εταίρου

Στον.....σήμερα την.....μεταξύ των: α)
....., το γένος....., επαγγέλματος
....., κατοίκου....., οδός....., αριθ.....
και β)....., το γένος....., επαγγέλματος
....., κατοίκου....., οδός....., αριθ.....
.....και συμφωνούνται και γίνονται αποδεκτά τα κάτωθι:

Σχετικά με το από.....νομίμως δημοσιευθέντος στο Πρωτοδικείο
..... με αριθμό.....τροποποιητικό της εταιρίας «.....και
Σία Ε.Ε.» και έδρα στην οδό..... αριθμός
.....τροποποιούνται τα ποσοστά συμμετοχής των ως εξής:

Το ομόρρυθμο μέλος....., με ποσοστό συμμετοχής.....%.

Το ετερόρρυθμο μέλος....., με ποσοστό συμμετοχής.....%.

Οι υπόλοιποι όροι παραμένουν ως έχουν:

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

στ. Παράταση διάρκειας

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 18

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω παράτασης διάρκειας

Σήμερα,..... εις τον....., οι πιο κάτω συμβαλλόμενοι:
1)....., 2)..... σύζ.
το γένος....., 3)....., 4)
....., 5)
6)....., 7)....., και 8)
....., επαγγέλματος....., κάτοικοι
....., συμφωνούν και αποδέχονται αμοιβαία τα ακόλουθα:

Ότι δυνάμει του από.....ιδιωτικού συμφωνητικού, δημοσιευθέντος εις τα
βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου.....με αύξοντα αριθμό....., το
οποίο τροποποιήθηκε με το από..... ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο
δημοσιεύθηκε εις το βιβλίο εταιριών του Πρωτοδικείου.....με αύξοντα
αριθμό....., το οποίο τροποποιήθηκε με το από.....ιδιωτικό
συμφωνητικό, το οποίο δημοσιεύθηκε εις τα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου
..... με αύξ. αριθμό..... και το οποίο τροποποιήθηκε με το από
..... ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο δημοσιεύθηκε εις το βιβλίο εταιριών
του Πρωτοδικείου..... με αύξ. αριθμό....., συνέστη και
λειτουργεί μέχρι σήμερα μεταξύ των πιο πάνω συμβαλλομένων ετερόρρυθμη εμπορική
εταιρία με την επωνυμία «.....και Σία Ε.Ε.», τίτλο «.....» με έδρα
το.....και μόνα ετερόρρυθμα μέλη το 1)....., και

2)....., και τους διαλαμβανόμενους εις το τελευταίο πιο πάνω ιδιωτικό συμφωνητικό όρους και συμφωνίες.

Ήδη σήμερα οι πιο πάνω συμβαλλόμενοι εταίροι αποφάσισαν και παρατείνουν την πιο πάνω μεταξύ τους υφιστάμενη εταιρία για.....χρόνια από της λήξεως της, ήτοι απόμέχρι....., οπότε λύεται η εταιρία αυτοδικαίως μη παρατεινόμενης δι' οιονδήποτε λόγο, κατά τα λοιπά ισχύοντος καθ' όλα του πιο πάνω απόκαταστατικού της εταιρίας. Προς απόδειξη των πιο πάνω συντάχθηκε και υπογράφεται το παρόν σε δέκα πρωτότυπα, από τα οποία ένα έλαβε έκαστος των μερών, τα άλλα δύο θα χρησιμοποιηθούν για την από την αρμόδια οικονομική Εφορία θεώρηση και χαρτοσήμανση και την εις τα οικεία βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου.....δημοσίευσή του.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ζ. Παράταση διάρκειας, αύξηση εταιρικού κεφαλαίου

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 19

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω παράτασης διάρκειας και αύξησης κεφαλαίου

Στον σήμερα την του μηνός οι υπογεγραμμένοι: 1. του, επαγγέλματος, κάτοικος, 2. του, επαγγέλματος, κάτοικος, και 3. του, επαγγέλματος, κάτοικος, συνεφώνησαν και συναπεδέχθησαν τα ακόλουθα:

Οι ανωτέρω είναι εταίροι της εδρευούσης στονκαι επί της οδούαριθμός.....Ε.Ε. υπό την επωνυμία «.....ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.», με σκοπό την εισαγωγή και εμπορία βιομηχανικών ειδών κ.λπ. με κεφάλαιον Ευρω, διάρκεια έως....., με ποσοστά συμμετοχής% ο,% ο και% ο, με ομόρρυθμο εταίρο τον πρώτο και ετερόρρυθμους τους άλλους δύο, με αριθμό καταχ. πρωτ.η οποία ετροποποιήθη με τα υπ' αριθμ. και τροποποιητικά κατατεθέντα στο Πρωτοδικείο.....κατόπιν κοινής συμφωνίας όλων, παρατείνουν τη διάρκεια της εταιρίας έως την, δυναμένη να παραταθεί εκ νέου, κατόπιν κοινής συμφωνίας των συνεταίρων.

Επίσης κατόπιν κοινής συμφωνίας των συνεταίρων αυξάνεται το εταιρικό ΚΕΦΑΛΑΙΟ κατάτο οποίο καλύπτει έκαστος των εταίρων αναλόγως της συμμετοχής του σε αυτήν ήτοι το συνολικό Κεφάλαιο μετά την αύξηση ανέρχεται σε.....Ευρω Κατά τα λοιπά ισχύουν τα άρθρα του αρχικού καταστατικού συστάσεως ως και των τροποποιητικών αυτού. Πάσα μεταβολή των όρων του παρόντος μόνον εγγράφως αποδεικνύεται.

Σε πίστωση των ανωτέρω συνετάγη το παρόν και αναγνωσθέν ενώπιον όλων υπεγράφη παρ' αυτών ως έπεται.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

η. Μετατροπή ετερορρυθμων μελών σε ομόρρυθμα

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 20

Υπόδειγμα τροποποίησης λόγω μετατροπής ετερορρυθμων σε ομόρρυθμα μέλη και της Ε.Ε. σε Ο.Ε.

Στον..... σήμερα οι υπογεγραμμένοι: 1) του 2) του , 3) του και 4) του , άπαντες κάτοικοι οδός..... αριθμός....., επαγγέλματος , συνεφώνησαν και συναπεδέχθησαν τα κάτωθι:

Με το από.....μεταξύ των καταστατικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αριθμ συνεστήθη Ετερόρρυθμη Εταιρία με την επωνυμία «.....και ΣΙΑ Ε.Ε.», έδρα το επί της οδούαριθμ..... κατάστημα, διάρκεια....., σκοπό την εμπορία μετάλλων, κεφάλαιο το ποσό των....., συμμετοχή.....% έκαστος των εταίρων και Ομόρ. Εταίρο και διαχ/τή τον.....

Κατόπιν, με το από καταστατικό που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου.....με αριθμ..... συνεφωνήθη η παράταση της διάρκειας της εταιρίας για ακόμα.....χρόνια, ήτοι μέχρι την.....και έγινε αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου στο ποσό των Ευρω

Κατόπιν, με το από.....καταστατικό που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αριθμ. συνεφωνήθη η επ' αόριστο χρόνο παράταση της διάρκειας και η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου στο ποσό των..... Ευρω

Ήδη με το παρόν καταστατικό οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν όπως συμμετέχουν στην παρούσα Ετερόρρυθμη Εταιρία, ως Ομόρρυθμος Εταίρος εκτός του , ο και ο με αποτέλεσμα τα ομόρρυθμα μέλη της εταιρίας από σήμερα να είναι τρία, μετατρεπομένης πλέον της εταιρίας σε ομόρρυθμο, με επωνυμία «.....και Σία Ο.Ε.».

Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν οι εις το αρχικό καταστατικό όροι και συμφωνίες.

Το παρόν συνετάγη σε έξι (6) αντίγραφα που θα χρησιμοποιηθούν στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. και στο Πρωτοδικείο

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 21

Υπόδειγμα τροποποίησης επωνυμίας

Στην Αθήνα σήμερα την.....μεταξύ των συμβαλλομένων: α)
..... του επαγγέλματος
....., κατοίκου (οδός.....αριθ.) και β)
..... του επαγγέλματος
....., κατοίκου (οδός.....αριθ.),
συμφωνούνται και γίνονται αμοιβαία αποδεκτά τα ακόλουθα:

Μεταξύ των εδώ συμβαλλομένων έχει συσταθεί ετερόρρυθμη εταιρία με το από
..... ιδιωτικό συμφωνητικό, που καταχωρήθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών
του Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό, με την επωνυμία «.....»,
με μόνο ομόρρυθμο μέλος τον, ο οποίος και είναι διαχειριστής
της εταιρίας.

Σήμερα και με το παρόν, αφενός διορθώνεται το πατρώνυμο του εταίρου
....., από το εσφαλμένο «.....» στο ορθό «.....»,
αφετέρου δε αφαιρείται από την επωνυμία της εταιρίας το όνομα του ετερόρρυθμου
εταίρου «.....»κι έτσι στο εξής η επωνυμία της εταιρίας θα είναι:
«.....και Σία Ε.Ε.»

Εκτός από την παραπάνω διόρθωση και τροποποίηση δεν επέρχεται καμία άλλη και
ισχύει κατά τα λοιπά το προαναφερθέν αρχικό καταστατικό της εταιρίας.

Σε βεβαίωση συντάχτηκε το παρόν σε τέσσερα όμοια αντίτυπα, που υπογράφηκαν
όλα νόμιμα από τους συμβαλλόμενους και ακολουθεί η διαδικασία δημοσίευσής του.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

3 ΛΥΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

α. Λύση με απόφαση των εταίρων

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 22

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Στον..... σήμερα την οι:
α).....του επαγγέλματος
κάτοικος οδός αριθ., β)
..... του επαγγέλματος
κάτοικος οδός αριθ., γ)
..... του επαγγέλματος
....., κάτοικος οδός αριθ., δ)
..... του επαγγέλματος

κάτοικος οδός αριθ., ε)
..... του, επαγγέλματος,
κάτοικος οδός αριθ., συνεφώνησαν και
συναπεδέχθησαν τα κάτωθι:

Με την από.....μεταξύ τους συμφωνία ίδρυσαν ετερόρρυθμο
Εμπορική Εταιρία με έδρα την πόλη....., κατάστημα στην οδό
..... αριθμός με επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.» με
σκοπό και αντικείμενο την εμπορία βιομηχανικών αερίων, διάρκεια μέχρι
....., εταιρικό κεφάλαιο Ευρώ

Το καταστατικό της Εταιρίας δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του
Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό

Ήδη με το παρόν συμφωνείται η λύση της εταιρίας, λόγω μη ευοδόσεως του
σκοπού της.

Οι εταίροι έλαβαν ο καθένας το εταιρικό του κεφάλαιο, δηλ. ο
έλαβεΕυρώ, ο έλαβεΕυρώ, ο
..... έλαβεΕυρώ, όπως και ο
..... έλαβε Ευρώ, ο δε έλαβε
Ευρώ και θεωρούν πλήρως εκκαθαρισμένο τον μεταξύ τους λογαριασμό, ουδεμία
άλλη απαίτηση έχει ο καθένας έναντι των λοιπών συνεταίρων του.

Συμφωνείται μεταξύ όλων των εταίρων ότι τυχόν φόροι πάσης φύσεως όπως
εισοδήματος Φ.Π.Α. κ.λπ. που ήθελαν προκύψει μετά την λύση της εταιρίας, θα
βαρύνουν αναλόγως του ποσοστού συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο, τον κάθε
εταίρο.

Τούτων συμφωνηθέντων υπέγραψαν το παρόν όλοι οι συμβαλλόμενοι.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 23

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Στον σήμερα την, οι υπογεγραμμένοι: α)
..... του, επαγγέλματος, κάτοικος
..... οδός αριθμός και β) του
....., επαγγέλματος, κάτοικος οδός
..... αριθμός, συνεφώνησαν, συνομολόγησαν και συναποδέχθηκαν τα
εξής:

Δυνάμει του από Ιδιωτικού Συμφωνητικού, νομίμως δημοσιευθέντος
εις τα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου υπ' αύξοντα αριθμόν και με
ημερομηνία συνεστήθη μεταξύ μας ετερόρρυθμος εταιρία υπό την
επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.» με έδρα το..... και το επί της
οδού αριθμός κείμενο κτίριο, με σκοπό την εκμετάλλευση του
ως κρεοπωλείο.

Η διάρκεια της εταιρίας ήταν 10ετής και το κεφάλαιον Ευρώ

Ήδη σήμερα επειδή οι εργασίες της εταιρίας απέβησαν επιζήμιες, από κοινού και
εκ συμφώνου αποφασίζομεν την διάλυσιν της εταιρίας μας ως κάτωθι:

1) Εκκαθαρίσαντες την εταιρική περιουσία προέβημεν εις την διανομή αυτής κα τον λόγον συμμετοχής εις τοιαύτη ενός εκάστου εξ ημών ως ορίζει το άρθρον του καταστατικού της συστάσεως της ανωτέρω εταιρίας.

2) Συμφωνούμε ότι άπασαι αι μέχρι σήμερα υφιστάμενοι τυχόν οφειλαί της δια του παρόντος συμφωνητικού λυομένης εταιρίας προς τρίτους, ως και άπασαι τυχόν οφειλαί τρίτων προς την εν λόγω εταιρίαν, θέλουν πληρωθεί και εισπραχθεί από τους εταίρους.

3) Ότι ρυθμισθεισών ούτω, κατά τα ανωτέρω, των πάσης φύσεως εκ της εν λόγω και ήδη δια του παρόντος λυομένης εταιρίας σχέσεων μεταξύ των ώδε συμβαλλομένων εταίρων και μεταξύ αυτών και τρίτων, οι ώδε συμβαλλόμενοι δηλούν ότι ουδεμίαν αξίωσιν ή απαίτησιν έχουν ή καθ' οιονδήποτε τρόπον διατηρούν κατ' αλλήλων εκ της λυθείσης εταιρίας ή εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, παραιτούμενοι ρητώς από της προσβολής του παρόντος δι' οιονδήποτε λόγον ή αιτίαν.

4) Ότι εκάτερος των ώδε συμβαλλομένων αποδέχεται ρητώς και ανεπιφυλάκτως απάσας τας εν τω παρόντι δηλώσεις του ετέρου αυτών.

Εις πίστωσιν των ανωτέρω συνετάγη το παρόν συμφωνητικό εις τέσσερα (4) αντίτυπα, υπογραφέντα ως έπεται, παρά των δύο. Έκαστος των συμβαλλομένων και υπογραφομένων έλαβεν ανά εν, του τρίτου προοριζομένου να κατατεθεί εις την αρμόδιαν Οικονομικήν Εφορίαν, του δε τετάρτου προοριζομένου να κατατεθεί εις το Πρωτοδικεϊον Πειραιώς προς νόμιμον δημοσίευσίν του εις τα οικεία βιβλία Εταιριών.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 24

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Στον την του μηνός..... μεταξύ των: 1)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου, οδός αριθμός, 2)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου, οδός αριθμός, και 3)
..... του, επαγγέλματος,
κατοίκου, οδός αριθμός, συμφωνήθηκαν και έγιναν
αμοιβαίως αποδεκτά τα ακόλουθα:

Συμφώνησαν στην διάλυση της ετερορρύθμου εμπορικής εταιρίας με την επωνυμία «..... & ΣΙΑ Ε.Ε.» η οποία συστήθηκε την και έληξε την.....

Αφού έγινε η εκκαθάριση της εταιρίας, έλαβαν ισομερώς οι εταίροι τα κέρδη και συνεφώνησαν στη διάλυση της εταιρίας.

Το παρόν συνετάγη εις τριπλούν, διαβάστηκε και υπογράφεται παρά πάντων των συμβαλλομένων εταίρων.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 25

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Στην σήμερα οι παρακάτω συμβαλλόμενοι:

1. του, επαγγέλματος, κάτοικος, οδός..... αριθμός....., Α.Δ.Τ. του Α.Τ..... και

2. του, επαγγέλματος, κάτοικος, οδός..... αριθμός....., Α.Δ.Τ. του Α.Τ....., συμφωνούν, συνομολογούν και αποδέχονται τα παρακάτω:

Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης ομόρρυθμης εταιρίας που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου Πειραιά με αύξοντα αριθμό οι παραπάνω συμβαλλόμενοι συνέστησαν μεταξύ τους ομόρρυθμη Εμπορική Εταιρία με την επωνυμία «.....Ο.Ε.» με σκοπό το εμπόριο ειδών χρωματοπωλείου, υδραυλικών και συναφών ειδών, έδρα την όπου και το εταιρικό κατάστημα στην οδό αριθμόςκαι κεφάλαιο της εταιρίας το ποσό τωνΕυρώ, διάρκεια χρόνια και με τους άλλους όρους και συμφωνίες που γράφονται στο συμφωνητικό σύστασης της εταιρίας.

Με το από συμφωνητικό τροποποίησης ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό οι συμβαλλόμενοι τροποποίησαν το αρχικό εταιρικό και μετέτρεψαν την εταιρία τους σε ετερόρρυθμη, με ομόρρυθμο εταίρο τον και ετερόρρυθμο τον Οι άλλοι όροι του αρχικού συμφωνητικού παρέμειναν οι ίδιοι.

Με το από..... ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύτηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου..... με αύξοντα αριθμό.....οι παραπάνω συμβαλλόμενοι τροποποίησαν και πάλι το αρχικό εταιρικό που ίσχυε όπως είχε τροποποιηθεί με το από συμφωνητικό και έτσι ομόρρυθμο μέλος έγινε ο και ετερόρρυθμο μέλος ο και παρέμειναν οι ίδιοι οι άλλοι όροι του αρχικού εταιρικού, όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε.

Με το από..... συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου..... με αύξοντα αριθμό..... της οι παραπάνω συμβαλλόμενοι τροποποίησαν και πάλι το εταιρικό τους και με αυτό παρέτειναν τη διάρκεια των εταιρικών εργασιών της εταιρίας για αόριστο χρονικό διάστημα και διόρθωσαν το σφάλμα του αρχικού εταιρικού που έφερε ως έδρα της εταιρίας την περιοχή αντί της πραγματικής που ήταν από την αρχή η περιοχή, αφού και το εταιρικό κατάστημα της εταιρίας από την ίδρυση της ήταν και είναι το ίδιο, δηλαδή αυτό που βρίσκεται στην οδό.....αριθμ στην

Ήδη σήμερα με το παρόν συμφωνητικό οι παραπάνω συμβαλλόμενοι, επειδή ο πρώτος από αυτούς συμπλήρωσε τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, με κοινή συμφωνία αποφασίζουν τη διάλυση της εταιρίας τους και τη διαλύουν ως εξής:Από την εταιρία αποχωρεί από σήμερα ο και έτσι αυτή μετατρέπεται σε ατομική επιχείρηση του

Ο αποχωρών εταίρος έλαβε την εταιρική του μερίδα, αφού δεν προκύπτουν κέρδη δηλώνει ότι καμία άλλη αξίωση ή απαίτηση δεν έχει ούτε διατηρεί κατά του μέχρι σήμερα συνεταίρου του, σε κάθε δε περίπτωση παραιτείται ρητά και ανεπιφύλακτα από κάθε τυχόν υφισταμένη τοιαύτη. Την ίδια δήλωση προς τον αποχωρούντα συνεταίρο

του κάνει και ο ο οποίος από σήμερα θα λειτουργήσει στον ίδιο χώρο δική του (ατομική) πλέον επιχείρηση.

Όλα τα παραπάνω συμφωνήθηκαν και έγιναν αποδεκτά από τους συμβαλλόμενους για απόδειξη συντάχθηκε το παρόν σε τρία όμοια από τα οποία, αφού τα διάβασαν και υπέγραψαν, πήρε ο καθένας από ένα και το τρίτο θα κατατεθεί για δημοσίευση ι Πρωτοδικείο.....

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 26

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Σήμερα, στην την ημέρα της εβδομάδας, μεταξύ των συμβαλλομένων και εταίρων: 1) του, επαγγέλματος, κατοίκου οδός αριθμός, 2) σύζυγος, επαγγέλματος, κατοίκου οδός αριθμός, 3) του, επαγγέλματος, κατοίκου οδός..... αριθμός, 4) σύζυγος, επαγγέλματος, κατοίκου οδός αριθμός, 5) του, επαγγέλματος, κατοίκου οδός αριθμός, συμφωνήθηκαν, συνομολογήθηκαν και έγιναν δεκτά τα ακόλουθα:

1. Με το από..... ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό συστάθηκε ετερόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.» με έδρα την.....οδός.....αριθμός....., διάρκειαςετών, με σκοπό την κατασκευή, εμπορία υφασμάτων και συναφών ειδών και κεφάλαιο Ευρώ

2. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό, αποχώρησαν από την εταιρία ο..... του και η σύζυγος

3. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό παρατάθηκε η διάρκεια της εταιρίας μέχρι..... και ορίστηκε διαχειριστής αυτής ο του

4. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό..... συμφωνήθηκε ότι οι εκ των ομορρύθμων εταίρων σύζ..... και του απαγορεύεται να καταγγέλλουν την εταιρική σύμβαση οποτεδήποτε πριν από την λήξη της διάρκειας της.

5. Με το από.....ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου..... με αύξοντα αριθμό αποχώρησε από την εταιρία ο.....του

..... και τη θέση του πήρε ο του
..... Επίσης αποχώρησε η και την εταιρική
της μερίδα ανάλαβαν με τρόπο ισομερή οι νεοεισελθόντες στην
εταιρία..... σύζ. και ο του
.....

Μετά την εξέλιξη αυτή οι εταίροι της εταιρίας και τα ποσοστά συμμετοχής
αυτών στα κέρδη και τις ζημίες αυτής διαμορφώθηκαν τελικά κατά τα παρακάτω
αναφερόμενα:

- α) του ομόρρυθμος εταίρος με ποσοστό %,
- β) σύζ , ετερόρρυθμος εταίρος με ποσοστό%,
- γ) του , ομόρρυθμος εταίρος με ποσοστό %,
- δ) σύζ ετερόρρυθμος εταίρος με ποσοστό%,
- ε) του ομόρρυθμος εταίρος με ποσοστό %,

Με το παραπάνω συμφωνητικό επίσης αυξήθηκε το κεφάλαιο της εταιρίας σε
δρχ. και τροποποιήθηκε το άρθρο 5 του αρχικού καταστατικού που αφορούσε
τον σκοπό της εταιρίας ως εξής:

«Σκοπός της εταιρίας είναι η κατασκευή και η εμπορία λευκών ειδών γενικά».

6. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα
βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό
παρατάθηκε η διάρκεια της εταιρίας μέχρι και αυξήθηκε το εταιρικό
κεφάλαιο σεΕυρω.

7. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία
εταιριών του Πρωτοδικείου με αύξοντα αριθμό η εταίρος
..... σύζ.....μεταβλήθηκε από ομόρρυθμο
μέλος της εταιρίας σε ετερόρρυθμο μέλος, διατηρώντας το ίδιο ποσοστό συμμετοχής
στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας δηλαδή%.

8. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό το οποίο δημοσιεύθηκε στο
Πρωτοδικείο με αύξοντα αριθμό παρατάθηκε η διάρκεια της
εταιρίας γιαχρόνια από την ημερομηνία λήξης της (.....) δηλαδή
μέχρι της

9. Με το από συμφωνητικό τροποποίησης ετερόρρυθμης εταιρίας,
το οποίο δημοσιεύθηκε στο Πρωτοδικείο με αύξοντα αριθμό
..... τροποποιήθηκαν τα άρθρα 2 και 3 του αρχικού καταστατικού
σύστασης της εταιρίας καθώς και το άρθρο 5 το οποίο είχε τροποποιηθεί και με το από
..... (.....) ιδιωτικό συμφωνητικό και συγκεκριμένα:

α) Η έδρα της εταιρίας μεταφέρεται από την οδός
αριθμός, στην.....οδός..... αριθμός..... Συνεπώς το
άρθρο 2 της εταιρίας διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΔΡΑ της εταιρίας ορίζεται η πόλη της.....οδός
αριθμός

β) Καταργείται ο διακριτικός τίτλος της εταιρίας«.....». Συνεπώς το
άρθρο 3 της εταιρίας διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ της εταιρίας ορίζεται «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.».

γ) Τροποποιείται ο σκοπός της εταιρίας. Σκοπός της εταιρίας στο εξής θα είναι η εμπο-
ρία λευκών ειδών γενικά. Συνεπώς το άρθρο 5 της εταιρίας διαμορφώνεται ως εξής:

«**ΣΚΟΠΟΣ:** Σκοπός της υφισταμένης εταιρίας είναι η εμπορία λευκών ειδών γενικά».

10. Με το συμφωνητικό αυτό οι εταίροι της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία
«.....& ΣΙΑ Ε.Ε.» αποφασίζουν την λύση της εταιρίας αυτής από
σήμερα (.....), αφού διαπιστώνεται ομόφωνα από όλους τους εταίρους
ότι για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της διάρκειας της μέχρι αποκλείεται

να συνεχισθεί η ευόδωση του σκοπού αυτής ενώ και η πρόκληση σημαντικών ζημιών σ' αυτήν από την τυχόν συνέχιση της λειτουργίας της τυγχάνει πρόδηλη και βεβαία και έτσι σύμφωνα με το νόμο θα επακολουθήσει το στάδιο της εκκαθάρισης.

Σε πίστωση των προεκτεθέντων, συντάχθηκε το ιδιωτικό αυτό συμφωνητικό και αφού διαβάστηκε και βεβαιώθηκε από τους άνω συμβαλλόμενους και εταίρους υπογράφεται όπως παρακάτω.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 27

Υπόδειγμα λύσης Ε.Ε. με απόφαση των εταίρων

Στην σήμερα συνήλθαν οι εταίροι της ετερόρρυθμου εταιρίας «..... Ε.Ε.» ήτοι 1), επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθ., 2), επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθ. και 3), επαγγέλματος, κάτοικος οδός αριθ., στα γραφεία της εταιρίας που βρίσκονται στη διεύθυνση, για ν' αποφασίσουν την διάλυση της εταιρίας. Με βάση το από ιδιωτικό συμφωνητικό είχε συνταχθεί μεταξύ των παραπάνω εταίρων ετερόρρυθμος εμπορική εταιρία με την επωνυμία «.....Ε.Ε.» και με τους σ' αυτό αναφερόμενους όρους και συμφωνίες.

Το ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης κατατέθηκε στο Πρωτοδικείο Αθηνών με αριθμό και τροποποιήθηκε εκ των υστέρων με τις υπ' αριθ....., τροποποιήσεις.

Σύμφωνα με το παραπάνω συμφωνητικό οι εταίροι μετέχουν με ποσοστά: 1) 75% ως ομόρρυθμος μέλος, 2) 20% ως ετερόρρυθμο μέλος. Σήμερα την αποφασίσθηκε διάλυση και εκκαθάριση της παραπάνω ετερόρρυθμης εμπορικής εταιρίας και ορίζεται εκκαθαριστής ο

Τα πραγματικά δεδομένα της εταιρίας κατά την ημέρα της διάλυσης της εταιρίας φανίζονται στον επισυναπτόμενο ισολογισμό.

Σε πίστωση των ανωτέρω έγινε το παρόν συμφωνητικό σε πέντε αντίγραφα, έλαβε κάθε ένας εκ των εταίρων από ένα, ένα αντίγραφο κατατέθηκε στο Πρωτοδικείο Αθηνών για καταχώρηση στα οικεία βιβλία εταιριών και ένα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

ΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

β. Λύση ετερόρρυθμης εταιρίας λόγω θανάτου

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 28

Υπόδειγμα δήλωσης λύσης Ε.Ε. λόγω θανάτου εταίρου

Στην σήμερα έτους, η υπογράφουσα την παρούσα σύζυγος, επαγγέλματος , κάτοικος οδός αριθμός , δηλώνει τα εξής:

1. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ αυτής και του του , συνεστήθη ετερόρρυθμη εταιρία, με την επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.», με έδρα την , οδός αριθμός , σκοπό την εμπορία κοσμημάτων, τιμαλφών και ρολογιών και παντός συναφούς προϊόντος, διάρκεια , κεφάλαιον (.....) Ευρω και ποσοστό συμμετοχής στην εταιρία% για την και% για τον , της εταιρίας δε αυτής ο , ήτο ετερόρρυθμο μέλος, ενώ η ομόρρυθμο μέλος, διαχειρίστρια και ταμίας. Το ιδιωτικό αυτό συμφωνητικό δημοσιεύθηκε νομίμως στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου , με αριθμό

2. Στη συνέχεια και με το από ιδιωτικό συμφωνητικό, η διάρκεια της εταιρίας παρετάθη για μία ακόμα , κατά τα λοιπά παραμενόντων σε ισχύ των όρων του ανωτέρω συμφωνητικού συστάσεως αυτής, το δε συμφωνητικό αυτό της παρατάσεως δημοσιεύθηκε νομίμως στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου , με αριθμό

3. Η εταιρία αυτή στην πραγματικότητα ουδέποτε λειτούργησε, ούτε έκανε δήλωση ενάρξεως εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., ούτε είχε οιοδήποτε είδους εργασίες από της συστάσεως της και μέχρι σήμερα, αλλά ούτε και κατετέθη ποτέ στο ταμείο αυτής το προβλεπόμενο από το συμφωνητικό συστάσεως της κεφάλαιο των (.....) Ευρω, η δε διάρκεια αυτής, μετά και την προαναφερόμενη παράταση, είχε ήδη λήξει από , χωρίς όμως να επακολουθήσει τυπική λύσις αυτής.

4. Στις απεβίωσε στην ο εκ των εταίρων του , της εταιρίας λυθείσης και εκ του λόγου τούτου, καθόσον δεν προβλέπεται στο καταστατικό της συνέχιση αυτής μετά τον θάνατο τινός των εταίρων με τον εναπομείναντα και τους τυχόν κληρονόμους του θανόντος.

5. Ήδη με το παρόν, η μόνη απομένουσα εκ των εταίρων σύζυγος , ομόρρυθμος εταίρος και διαχειρίστρια της ανωτέρω εταιρίας, δηλώνει και τυπικά την λύση αυτής, λόγω θανάτου του ετερορρυθμού εταίρου

Το παρόν συνετάγη σε δύο (2) όμοια αντίτυπα νομίμως από την δηλούσα εταίρο και διαχειρίστρια, η οποία θα λάβει ένα από αυτά, ενώ το έτερο θα δημοσιευθεί αφού χαρτοσημανθεί νομίμως, στα βιβλία των εταιριών του Πρωτοδικείου.....

Η ΔΗΛΟΥΣΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 29

Υπόδειγμα μετατροπής (μετά από θάνατο) Ε.Ε. σε Ο.Ε.

Στην Αττικής σήμερα οι υπογράφωντες: α) του και της επαγγέλματος κάτοικος Αττικής, οδός αριθ. και β) η θυγατέρα ήδη σύζυγος επαγγέλματος κάτοικος ομοίως, συμφώνησαν συναπεδέχθησαν και συναποφάσισαν τα ακόλουθα:

1. Με το από ιδιωτικό συμφωνητικό που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα Βιβλία Εταιριών του αρμοδίου Πρωτοδικείου Αθηνών, με αύξοντα αριθμό συνεστήθη ετερόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «.....και ΣΙΑ Ε.Ε.», με το διακριτικό τίτλο«.....» με συστατικό κεφάλαιο (.....) Ευρώ, με διάρκεια για αόριστο χρονικό διάστημα και με σκοπό τα εις στο συστατικό καταστατικό αναφερόμενα και με έδρα στην Αττικής την οδό αριθ.

2. Ήδη σήμερα δια του παρόντος οι ως άνω συνέταιροι αποφασίζουν τη μετατροπή της εταιρίας από ετερόρρυθμη σε ομόρρυθμη και επομένως η εταιρική επωνυμία της τροποποιείται σε«.....και ΣΙΑ Ο.Ε.» με το διακριτικό τίτλο «.....» και οι εταίροι εξακολουθούν να μετέχουν στα κέρδη και στις ζημιές, ο μὲν πρώτος σε ποσοστό 96% και η δεύτερη σε ποσοστό 4% σύμφωνα με το από συμφωνητικό σύστασης της εταιρίας.

3. Ρητά οι συνέταιροι συμφωνούν ότι για τα υπόλοιπα που αφορούν στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρίας ισχύουν όλα τα άρθρα του από ιδιωτικού συμφωνητικού και καταστατικού σύστασης της συσταθείσας εταιρίας.

4. Αφού αυτά συμφώνησαν και απεδέχθησαν οι συμβαλλόμενοι εταίροι, το παρόν συμφωνητικό συνετάγη και υπεγράφη ως ακολούθως σε τέσσερα αντίγραφα και έκαστος των συμβαλλομένων έλαβε από ένα πρωτότυπο, ένα θα κατατεθεί στην αρμόδια Εφορία και ένα στο Πρωτοδικείο Αθηνών.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

4 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Μετατροπή ετερόρρυθμης σε ομόρρυθμη εταιρία

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 30

Υπόδειγμα μετατροπής Ε.Ε. σε Ο.Ε., με αλλαγή επωνυμίας

Στην σήμερα στις, οι παρακάτω συμβαλλόμενοι:

- 1) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός
- 2) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός
- 3) επαγγέλματος κάτοικος οδός αριθμός

δήλωσαν, συμφώνησαν και αποδέχθηκαν όσα αναφέρονται παρακάτω:

Με το από Ιδιωτικό Συμφωνητικό, που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου, με αύξοντα αριθμό σύστησαν

Ετερόρρυθμη Εμπορική Εταιρία με την επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ε.Ε.», η οποία εδρεύει στην οδός αριθμός, έχει σκοπό την παρασκευή και πώληση πίτσας και άλλων συναφών εδεσμάτων και ποτών, κεφάλαιοΕυρώ και διάρκεια αορίστου χρόνου.

Στην παραπάνω εταιρία ο πρώτος συμβαλλόμενος είναι ομόρρυθμο μέλος και συμμετέχει σ' αυτήν κατά ποσοστό, οι δε δεύτερος και τρίτος συμβαλλόμενος είναι ετερόρρυθμα μέλη και συμμετέχουν σ' αυτήν κατά ποσοστό% ο καθένας τους.

Από σήμερα, με το συμφωνητικό αυτό, οι δεύτερος και τρίτος από τους συμβαλλόμενους καθίστανται ομόρρυθμα μέλη της άνω εταιρίας, η οποία στο μέλλον θα έχει την επωνυμία «.....& ΣΙΑ Ο.Ε.».

Όλοι οι άλλοι όροι του Καταστατικού της εταιρίας παραμένουν αμετάβλητοι.

Το συμφωνητικό αυτό το διάβασαν οι συμβαλλόμενοι, οι οποίοι δηλώνουν ότι αποδέχονται όσα αναφέρονται σ' αυτό και το υπογράφουν παρακάτω.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Βιβλιογραφία

- Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, *Δίκαιο εμπορικών εταιριών*, Κεφαλαιουχικές εταιρίες, τεύχος β, έκδοση β, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1990
- Αλεξανδρίδου Δ. Ελίζα, *Δίκαιο εμπορικών εταιριών*, Προσωπικές εταιρίες, τεύχος α, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1993
- Αλεξίου Αγγελική–Μαστρογιαννοπούλου, *Λογιστική εταιρειών*, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», Αθήνα 1997
- Αλεξόπουλος Π. Κίμων, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, Εκδοτικός οίκος “Interbooks”, Αθήνα 1999
- Αληφαντή Σπ. Γεωργίου, *Λογιστικές εργασίες τέλους χρήσεως*, Γ έκδοση, Εκδόσεις «Πάμισος», Αθήνα 2000
- Αλικάκου Νικολάου–Αλικάκου Δημήτρη, *Εμπορικών δίκαιον*, βιβλίον Α, Γενικά αρχαί, Αθήνα 1963
- Αλικάκου Νικολάου–Αλικάκου Δημήτρη, *Εμπορικών δίκαιον*, 3^η έκδοση, Εκδοτικός οίκος Σιδέρη, Αθήνα 1956
- Αναστασιάδης Τ.–Κοίλιας Χ.–Λαοπόδης Β., *Μηχανογραφημένη λογιστική και εμπορική διαχείριση*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα 1995
- Αντωνόπουλος Γ. Βασίλης, *Δίκαιο εμπορικών εταιριών*, Ι Προσωπικές εταιρίες, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1997
- Αντωνόπουλος Γ. Βασίλης, *Δίκαιο εμπορικών εταιριών*, ΙΙ Κεφαλαιουχικές εταιρίες, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1997
- Αντωνόπουλος Γ. Βασίλης, *Πτωχευτική ικανότητα των εταιριών*, Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών, Θεσσαλονίκη 1986
- Βιβλιοθήκη Δικαίου Επιχειρήσεων και Εταιριών, *Δίκαιο εταιριών*, ανώνυμες, περιορισμένη ευθύνης, προσωπικές, Δ έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, Διεύθυνση Λεωνίδας Γεωργακόπουλος, Επιμέλεια ύλης Γεώργιος Μιχαλόπουλος, Αθήνα 2000
- Βούτσης Ι. Κωνσταντίνος, *Προστασία της επιχειρήσεως*, Εκδοτικός οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1990
- Βούτσης Κωνσταντίνος, *Γενικόν Εμπορικών Δίκαιον*, Δ Έκδοση, Εκδόσεις «Π. Ν. Σάκκουλας», 2000
- Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδα, *Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου*, τόμος 1^{ος}, οι έμποροι, τεύχος 2^ο, εταιρίες, Εκδόσεις Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1985
- Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδα, *Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου*, τόμος 2^{ος}, οι εμπορικές πράξεις, τεύχος 2^ο, συμβάσεις, Εκδόσεις Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1989
- Γεωργακόπουλος Ν. Λεωνίδα, *Το δίκαιο των εταιριών*, τόμος πρώτος, Αι προσωπικά εταιρείαι, Αθήνα 1965
- Γεωργακόπουλου Ν. Λεωνίδα – Μηνούδη Γ. Μιχαήλ, *Εμπορικός νόμος και εμπορική νομοθεσία*, 2^η έκδοση, Εκδοτικός οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, τόμος Β, Αθήνα 1984 τόμος Α, Αθήνα 1985
- Γεωργαρά Κ.–Μπενέση Λ., *Λογιστικές εφαρμογές Ι και ΙΙ*, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», Αθήνα 1999
- Γεωργιάδου Ε. Μάριου, *Οικονομική των επιχειρήσεων*, Εκδότης Βίκτωρ Παπαζήσης 1967
- Δούβλης Α. Βασίλης, *Συγχώνευση εμπορικών εταιριών και θεωρία της επιχείρησης*, Έκδοση Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 1986
- Εγκυκλοπαίδεια, Πάπυρος Larousse Britannica, Τόμος 25
- Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Εμπορίου Διεύθυνση ανωνύμων εταιρειών και πίστωσης, *Νόμος 2190/1920*, Περί Α.Ε., Αθήνα 1988

Ηλιοκαυτού Ι. Δημήτρη, Πρακτικός οδηγός ανωνύμων εταιρειών, Αθήνα 1991

Ηλιοκαυτού Ι. Δημήτρη-Ηλιοκαυτού Δ. Χριστίνα, *Πρακτικός οδηγός εταιρειών περιορισμένης ευθύνης*, έκδοση δεύτερη, 1997

Ηλιοκαυτού Ι. Δημήτρη, Πρακτικός οδηγός ανωνύμων εταιρειών, έκδοση 7^η, Αθήνα 1999

Ιγνατιάδη Ι. Αριστοκλή, *Θεωρητική και εφαρμοσμένη λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων*, Θεσσαλονίκη 1993

Καούνης Π. Δίκαιος, *Η λογιστική στις εταιρικές επιχειρήσεις*, δεύτερη έκδοση Αθήνα 1990

Καραβάς Ν. Κωνσταντίνος, *Αρχαι Ελληνικού Εμπορικού Δικαίου*, τόμος Α, Θεσσαλονίκη 1954

Καρακούση Αθηνά-Καλλιόπη Λουκοπούλου, *Στοιχεία οικονομίας*, 3^η έκδοση, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», 1998

Καρδακάρης Ν. Κωνσταντίνος, *Λογιστικές εφαρμογές ΙΙΙ*, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», 1998

Καρδακάρης Ν. Κωνσταντίνος, *Λογιστική εμπορικών εταιρειών εφαρμοσμένη*, Εκδόσεις "Interbooks", Αθήνα 1997

Καρδακάρης Ν. Κωνσταντίνος, *Λύσεις ασκήσεων λογιστικής εμπορικών εταιρειών*, Εκδόσεις "Interbooks", Αθήνα 2000

Κορρές Μ. Γιώργος-Δρακόπουλος Κ. Στυλιανός, *Χρηματοοικονομική ανάλυση και Διοίκηση παραγωγής*, 1999

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Ανώνυμες εταιρίες*, ενημέρωση ετών 2000 και 2001, νόμοι - εγκύκλιοι - νομολογία-σχόλια, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2002

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Νόμος 2339/25.09.1995, Τροποποίηση και συμπλήρωση Ν.2190*, Ένατη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1996

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Νόμος 3190/1955, Περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1987

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης*, Νόμοι-ερμηνεία - νομολογία -πρακτική-τυπικών, τέταρτη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1983

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *πρακτική - τυπικό, ομορρύθμων - ετερορρύθμων - αφανών - περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιριών*, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1993

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Πρακτική-τυπικό των εμπορικών εταιρειών, ομορρύθμων - ετερορρύθμων - αφανών - περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιριών*, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1998

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Πρόσεξε πριν και αφού συνεταιρισθείς*, Νομική πρόληψη και προστασία εταίρων, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1995

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών*, δεύτερος τόμος, όγδοη έκδοση, Αθήνα - Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 1988

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών*, τόμος πρώτος, εμπορικά προσωπικά εταιρίαί, ομόρρυθμος-ετερόρρυθμος- αφανής 1985, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 1990

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών*, τόμος πρώτος, εμπορικά, προσωπικά εταιρίαί, ομορρύθμων - ετερορρύθμων - αφανών, δεύτερη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1985

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου, *Το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών*, τόμος τέταρτος, ανωνύμων εταιριών, τεύχος Γ, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1994

Λεβαντή Φ. Ελευθέριου-Γρηγοράκου Γ. Θεοδώρου, *Το δίκαιο των εμπορικών εταιριών*, τόμος πέμπτος, περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης, πέμπτη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα -Κομοτηνή 1990

- Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, *Οργάνωση εταιρειών, τόμος πρώτος, προσωπικές εταιρείες, Ε.Π.Ε. – κοινοπραξίες*, Εκδοτικός οίκος «Πάμισος», Αθήνα 1989
- Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, *Προσωπικές εταιρείες – Ε. Π. Ε. – Κοινοπραξίες*, Εκδόσεις «Πάμισος», έκδοση πέμπτη, Αθήνα 1999
- Λεοντάρη Κ. Μιλτιάδη, *Προσωπικές εταιρείες – Ε. Π. Ε. – κοινοπραξίες*, έκδοση τρίτη, Εκδόσεις «Πάμισος», Αθήνα 1994
- Μεντή Σπ. Γρηγόρη, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, 8^η έκδοση, εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», 1998
- Μηνούδη Γ. Μιχαήλ, *Ο αποκλεισμός εταίρου εμπορικής προσωπικής εταιρίας*, Βιβλιοθήκη εμπορικού και ναυτικού δικαίου, τόμος ένατος, Αθήνα 1972
- Μητρούλη Δ. Θεοδώρου, *Η πτώχευση της ομορρύθμου εταιρίας*, 1958
- Μιχαλόπουλος Ν. Γεώργιος–Σωτηρόπουλου Δ. Γεωργίου, *Πρακτική εφαρμογή εταιρικού δικαίου*, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, Νομοθεσία, Νομολογία, Υποδείγματα, τόμος 2^{ος}, έκδοση 2001
- Παντά Μ. –Καραγιάννης Σ., *Οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων*, Β έκδοση, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ», 1997
- Παπασπύρου Βησσαρίωνα, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, Ίδρυμα Ευγενίδου 1954
- Πέρδικα Α. Παναγιώτου, *Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου*, τόμος 1^{ος}, Θεσσαλονίκη Εκδοτικός οίκος Αντ. Ν. Σάκκουλα 1952
- Πουλάκου-Ευθυμιάτου Αντωνία, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, Γ έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθηνά Κομοτηνή 1996
- Ρόκας Ιωάννη, *Εισαγωγή στο δίκαιο των επιχειρήσεων*, Εκδόσεις Σμπίλιας «Το οικονομικό», Αθήνα 1991
- Ρόκας Κ. Νικόλαος, *Εμπορικές εταιρίες*, 3^η επανέκδοση, Αθήνα 1992
- Ρόκας Κ. Νικόλαος, *Εμπορικές εταιρίες*, δεύτερη έκδοση, Αθήνα 1984
- Ρόκας Κ. Νικόλαος, *Εμπορική εταιρία*, α έκδοση, Αθήνα 1974
- Ρόκας Κ. Νικόλαος, *Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών*, Τόμος πρώτος και δεύτερος, Νομική βιβλιοθήκη, έκδοση 2001
- Σακέλλη Ι. Εμμανουήλ–Αναστασιάδη Γ. Ιωάννη, *Η διάθεση των κερδών των εταιριών*, εκδόσεις Βρύκου, Αθήνα 1993
- Σαρσέντη Β.– Παπαναστασάτου Α., *Λογιστική εταιριών*, Β έκδοση, εκδόσεις «Σταμούλη», Αθήνα – Πειραιάς 1993
- Σερελέα Γαρυφαλλιά, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, Εκδόσεις «Σύγχρονη εκδοτική», Αθήνα 2000
- Σινανιώτη–Μαρούδη Αριστέα, *Εμπορικό δίκαιο*, τόμος 1, Γενικό μέρος, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2000
- Σκαλίδη Γ. Ελευθερίου, *Δίκαιο εμπορικών εταιριών*, Δ έκδοση, Θεσσαλονίκη 1993
- Σκαλίδη Γ. Ελευθερίου, *Εισαγωγή στο εμπορικό δίκαιο*, εμπορικές πράξεις – έμποροι – εμπορική επιχείρηση, Γ έκδοση, Θεσσαλονίκη 1990
- Σκαλίδη Γ. Ελευθερίου, *Εμπορικό δίκαιο*, εμπορικές πράξεις – έμποροι – προσωπικές εταιρίες, τόμος Α, έκδοση 2^η, Θεσσαλονίκη 1987
- Σκαλίδη Γ. Ελευθερίου, *Εμπορικός κώδιξ*, περιέχει νομοθετήματα ιδιωτικού εμπορικού δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1985
- Σκαλίδη Γ. Ελευθερίου, *Νομοθετήματα για τις εταιρίες*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1990
- Σταθόπουλου Νικ. Αθανασίου, *Εισαγωγή στην οικονομική και διοικητική των επιχειρήσεων*, Εκδόσεις Σμπίλιας «Το οικονομικό», Αθήνα 1991
- Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, *Εμπορικό δίκαιο*, έκδοση δέκατη, Εκδόσεις "Interbooks", Αθήνα 1994
- Σφακιάνου Κ. Γρηγορίου, *Εμπορικών δικαίων*, 3^η έκδοση, Αθήνα 1961

Τσακλάγκανος Άγγελος, *Εισαγωγή στην οικονομική των επιχειρήσεων*, Εκδόσεις «Αδελφών Κυριακίδη α. ε.»

Τσακλάγκανος Άγγελος, *Λογιστική εταιρειών πρακτικές εφαρμογές*, Εκδοτικός οίκος «Αδελφών Κυριακίδη α. ε.», Θεσσαλονίκη 1998

Τσιριντάνη Ν. Αλεξάνδρου, *Στοιχεία εμπορικού δικαίου*, τεύχος Α, εισαγωγή – εμπορικά πράξεις – έμποροι, έκτη έκδοση, 1962

Υ. Π. Ε. Π. Θ., *Λογιστική εταιρειών*, Β έκδοση, οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων, Αθήνα 2002

Χολέβας Κ. Γιάννης, *Οργάνωση και διοίκηση (Management)*, Εκδόσεις "Interbooks", 1995

Ηλεκτρονικές διευθύνσεις

www.gge.gr

www.google.gr

www.kep.gr